ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ДИТЯЧОГО СВЯТА

Н. В. Кулинич, Л. В. Савченко

Сценарії свят

- Вірші, пісні, фольклорний матеріал
- Розробки творчих занять
- Методичні поради

ВИДАВНИЧА ГРУПА ОСНОВА

УДК 373.2 (031)
ББК 74.108я2
Е68

Чи бажаєте Ви подарувати дитині неповторні спогади про свято?

Ця книга відкриє Вам таємницю створення атмосфери очікування свята, що надовго залишиться в пам'яті дитини.

У книзі подано змістовний матеріал, який детально відображує всі етапи підготовки дитячого свята: сценарії для різних вікових категорій дітей дошкільного віку, методичні поради щодо організації, розробки творчих занять, вірші, загадки, пісні, цікаві й корисні поради щодо оформлення дитячого свята, зокрема святкового столу.

Е68 **Енциклопедія** дитячого свята. Сценарії свят / Н. В. Кулинич, Л. В. Савченко. — Х.: Вид. група «Основа», 2008.— 272 с.

ISBN 978-966-333-499-8.

Видання містить значний за обсягом матеріал, що висвітлює всі етапи підготовки до дитячих свят у дошкільному навчальному закладі: сценарії, методичні поради щодо організації свят, вірші, загадки, пісні, а також розробки творчих занять. Також надано поради щодо оформлення дитячих свят.

Для вихователів, музичних керівників і батьків.

УДК 373.2(031)
ББК 74.108я2

ISBN 978-966-333-499-8

© Н. В. Кулинич, Л. В. Савченко, 2008
© ТОВ «Видавнича група "Основа"», 2008

ЗМІСТ

СЦЕНАРІЇ ОСІННІХ СВЯТ 5
У гості до Зайчика (для дітей 2–3 років) 5
Свято осені (для дітей 4–5 років) 8
Осінній бал (для дітей 5–6 років) 14
Осінь золота (для дітей 4–5 років) 21
Осінь-казкарка (для дітей 4–5 років) 24
Посмішка леді Осені (для дітей 5–6 років) 29
До нас Осінь завітала (для дітей 5–6 років) 34
На допомогу вихователеві та музичному керівникові 45
Музична скринька 45
Поетична сторінка 51
Веселися, грайлику! 67
Створюємо чудо 71
Оформлення свят. Інтер'єр 79
СЦЕНАРІЇ ЗИМОВИХ СВЯТ 82
День Святого Миколая (для дітей 5–6 років) 82
Новорічне свято (для дітей 2–3 років) 85
Новорічний колобок (для дітей 3–4 років) 88
Новорічний ранок (для дітей 5–6 років) 95
Мульті-пульті — весела планета (для дітей 5–6 років) 104
Сценарій до свята Масляної 113
На допомогу вихователеві та музичному керівникові 124
Музична скринька 124
Поетична сторінка 130
Веселися, грайлику! 140
Створюємо чудо 144
СЦЕНАРІЇ ВЕСНЯНИХ СВЯТ 154
Мамине свято (для дітей 5–6 років) 154
Свято 8 Березня (для дітей 4–5 років) 161
Свято 8 Березня (для дітей 5–6 років) 166
Сценарій до світлого дня Великодня (для дітей 4–5 років) 173
Прощання з дитсадком (для дітей 6 років) 181
На допомогу вихователеві та музичному керівникові 191

Музична скринька 191
Поетична сторінка 201
Веселися, грайлику! 203
Створюємо чудо 204
СЦЕНАРІЙ ЛІТНЬОГО СВЯТА 226
Здрастуй, літо! (для дітей 4–5 років) 226
На допомогу вихователеві та музичному керівникові 232
Веселися, грайлику! 232
Створюємо чудо 241
СЦЕНАРІЇ ДНІВ НАРОДЖЕННЯ 249
Мандрівка Країною іменинників (у дитячому садку) 249
День народження дошкільняти (святкування вдома) 258
День народження «Арена» 258
День народження у стилі Барбі 261
День народження «Ужастик» 263
Поради щодо оформлення свят 265

СЦЕНАРІЇ ОСІННІХ СВЯТ

У ГОСТІ ДО ЗАЙЧИКА (ДЛЯ ДІТЕЙ 2–3 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ

Ведуча, Осінь — вихователі

Зайчик — дитина 5–6 років

ХІД ЗАХОДУ

Під мелодію пісні «Осінь» до зали заходять діти й сідають на стільці.

Зала уособлює осінній ліс, а тому прикрашений відповідно: всюди розвішано осіннє листя, кетяги калини, у вазах — букети квітів, підлогу притрушено травою, тут же розсипано ялинові шишки, гриби (іграшкові або саморобні).

Ведуча

Вже жовте листя опадає
На чорну землю кожен день,
І журавлі, що відлітають,
Співають нам сумних пісень.

До зали під супровід музики заходить Осінь.

Осінь

Добрий день, мої малята,
Любі хлопчики й дівчата!

Ведуча. Діти!

Хто до нас прийшов у гості?
Золота, барвиста...

Діти (*хором*). Осінь!

Ведуча

Будем гостю ми вітати,
Гарну пісню їй співати.

Діти виходять на середину зали та виконують пісню про осінь.

Осінь. Як гарно діти співали! Мені дуже сподобалось. Що ж мені вам подарувати? А подарую я вам цікаву подорож до осіннього лісу, де я вже похазяйнувала — розмалювала різними барвами і дерева, і кущі, і травицю. Тож мерщій сідайте на наш казковий паровозик і — в путь.

Діти вишиковуються одне за одним, кожний кладе руки на плечі тому, хто стоїть попереду, і всі рушають (паровозиком), співаючи «Їде, їде паровоз».

Осінь. Ось ми з вами, дітки, і приїхали. Подивиться навколо!.. Ой, а хто там стрибає?

Вухастий, косоокий,
Бігає, стрибає
Діток зустрічає.
Хто це, дітки?

Діти (*хором*). Зайчик!

Під музику до зали вбігає Зайчик.

Зайчик

Привіт, діти!
Звусь я зайчик,
Невгамовний пострибайчик.
Всіх запрошую в танок,
На мій заячий стриб-скок.

Ви всі будете маленькими зайченятами, тож повторюватимете за мною всі мої рухи.

Дітям роздають маски зайчиків. Одягнувши маски, малята співають і танцюють.

Діти

Зайки сіренькі сидять
І вушками ворушать.
Ось так, ось так.
Зайкам холодно сидіти,
Треба лапоньки погріти.
Ось так, ось так.
Зайкам холодно стояти,
Треба трішки пострибати.
Ось так, ось так.

Осінь

Ну і дітки! Мов зайчата!
Так навчились танцювати.

Зайчик. Дітки! А давайте ми з вами підемо на прогулянку і пороздивляємось осінній ліс.

Ведуча (*стукає дитячим молотком*). Що це за звук?

Декільком дітям роздають дитячі молоточки, а інші стукають кулачками по колінках, імітуючи стук молоточків.

Діти, приспівуючи, одночасно показують певні рухи руками.

На деревах що за звук?
Тук, тук, тук. (*Грають*)
Дятел стука так:
Тук, тук. (*Грають*)

І такий ми чуєм звук:
Тук, тук, тук. (*Грають*)
Тук, тук (*Грають*) — чути всім,
Ми будуєм білці дім.
Тук, тук (*Грають*) молотком —
Буде зручно білці в нім.

Зайчик

Бачу, ви щось зупинились.
Мабуть, ніжки потомились.
Як на теє ваша згода,
То зайдемо до городу.
Будем в гру веселу грати
І городину збирати.

Осінь. А чи знаєте ви, дітки, що люблять їсти зайчики? Що росте у зайчика на городі?

Осінь називає різні овочі, діти відповідають, що любить їсти зайчик.

— Якої форми бурячок?
— Якого кольору морква?
— Що вам мама готує з овочів?

Діти відповідають.

— А давайте допоможемо зайчику зібрати городину. Одна команда збирає в цей кошик буряки, а друга інший кошик наповнює морквою.

Діти під музику намагаються швидко виконати завдання.

Осінь. Гра закінчена! Молодці, діти! Зайчику, давай подивимось, чи правильно дітки впорались із завданням. Малята, зайчику час повертатися додому, до своїх діток. Тож давайте ми йому віддамо овочі, нехай він пригостить їх. А зараз скажемо зайчику: «До побачення!».

Зайчик йде.

Ведуча. Здається, дощик накрапає. А давайте заспіваємо пісеньку про дощик, може, він після цього перестане.

Діти співають пісню про дощик.

Осінь. Зайчика ми з вами зустріли. А хто ще живе в лісі?

Ведуча й Осінь організовують гру «Відгадай, хто іде». Під супровід музики діти відгадують мешканців лісу, виконуючи характерні для них рухи. (Звірі: ведмідь, лисичка, зайчик, пташка.)

Осінь

Що ж, ми гарно погуляли,
Танцювали і співали.
І за те я хочу з вами
Поділитися дарами!

Осінь виносить корзину, наповнену яблуками, горіхами, печивом, цукерками, і залишає її вихователю.

Ведуча. Дітки, подякуємо Осені й попрощаємось з нею.

Осінь

Я кажу усім: «Бувайте!»
Осені не забувайте!

Під звуки вальсу Осінь йде, діти прощально помахують ручками.

Ведуча. Дітки, а нам слід повертатись, тож вирушаймо в дорогу.

Діти стають паровозиком і співаючи: «Їде, їде паровоз», йдуть із зали.

СВЯТО ОСЕНІ (ДЛЯ ДІТЕЙ 4–5 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ

Ведуча, Осінь — вихователі

Діти:
Морквини
Буряк
Огірок
Помідор
Цибуля
Диня
Гарбуз
Кіт Матроскин
Шарик
Корівка Мурка

ХІД ЗАХОДУ

Ведуча

Чорні поля,
Мокра земля,
Лист опадає.
Коли це буває?

Діти. Восени.

Ведуча

Коли вона загляне в сад, —
Наллється соком виноград
І спілі яблука ранет
Солодкі стануть, наче мед.

Коли прийде на баштани,—
Надмуться гордо кавуни
І запищається в хустках
Товста капуста на грядках.

Як помандрує по горах
З чарівним пензлем у руках,—
Все розмалює на путі,
Берези стануть золоті.
І ми її уклінно просим:
«Заходь у гості, щедра осінь!»

Під звуки мелодії Вівальді «Осінь» з циклу «Пори року» заходить у залу Осінь. В руках у неї кошик, букет із листя і пензлик. Музика стихає. Осінь вклоняється гостям, дітям.

Ведуча

Золота красуня, осінь-чарівниця
По землі ступає, золотом іскриться.
В жовте і червоне листячко фарбує
І картини дивні, чарівні малює!
Осінь, осінь!
Ми тебе чекали!
І веселе свято
Діти готували.

Осінь. Доброго дня, любі друзі! Я рада, що ви чекали на мене.
А як ви дізнались, малята,
Що сьогодні настало осіннє свято?

На середину зали виходять п'ятеро дітей.

1-а дитина

Жовте листячко кружляє
І доріжки вистилає.

2-а дитина

Хмарки в небі пропливають,
Холодним дощиком лякають.

3-я дитина

Вже у теплії краї
Відлетіли журавлі.

4-а дитина

Люди врожаї збирають,
Вітаміни запасають.

5-а дитина

І картопля, й помідори
Знайшли місце у коморі.

Діти сідають на місця.

Осінь

Втім, і справді, я прийшла
І корзину принесла.
А в корзині є грибочки,
І кавун, і огірочки,
Груші, яблука і сливи,
Виноград смачний, красивий!
Морква, ріпка, бурячок
Так і просяться в танок!

Виконується пісня-танок. Кілька дітей стоять біля стільців, а посеред зали — діти, одягнені в костюми овочів.

ПІСНЯ ПРО ОСІНЬ

Ми — овочі та фрукти,
Потрібні людям всім,
Підтримувать здоров'я
Допомагаєм їм.
Приспів:

На приспів «овочі», які стоять посеред зали, танцюють парами «човниками».

Осінь — радісна пора,
Любить осінь дітвора:
Сливи, груші, виноград —
Все достигло для малят.

Цибуля і картопля,
Кавун і виноград —
Всі боремося проти
Людських недуг та вад!
Приспів.

«Овочі» танцюють. По завершенні пісні «овочі» розповідають вірші.

1-а Морквинка

Кожен знає, що морквиця
На городі — мов цариця:
Коси довгі, кучеряві,
Та ще й платтячко яскраве.

2-а Морквинка

Я смачна і вітамінна,
І не гірша апельсина.
Той, хто моркву поважає,
До ста років доживає!

Буряк

Ой, розхвалилася, дивіться!
Ти не схожа на царицю!
Я від тебе красивіший:

Червоніший і жовтіший.
Український борщ чудовий
По усіх краях відомий.
У борщі я головний,
Борщ без мене не смачний!

Огірок

А зелені огірки
Всі вживають залюбки.
Нас шанують не даремно:
Дух наш свіжий і приємний,
На канапці і в салаті
Ми і в будень, і на святі.

Помідор

Що ж то огірок — вода.
Як немає — не біда.
Помідор — смачний, кругленький,
Має щічки червоненькі.
До смаку я в кожній страві.
Роблять соки і приправи.
Соус, борщик і салат
Люди з радістю їдять.

Цибуля

На цибулю нарікають,
Що до сліз я допікаю.
Вибачте, та я не винна,
Бо я лікарська рослина.
Соком з медом почастую
І здоров'я подарую.

Диня

Кожний знає: жовта диня
На городі — господиня.
Я — солодка, соковита,
Покуштуй — не схочеш пити.
А як їстимеш саму,
Всі хвороби прожену!

Гарбуз

Не сваріться, любі, годі!
Я найстарший на городі!
Я — великий і бокастий,
Жовтогрудий і смугастий.
Я — чудовий дар осінній,
З гарним та смачним насінням.
Хто їсть кашу гарбузову,
Буде сильним і здоровим.

Овочі

Ну, а ще цікавий конкурс
Ми для вас підготували:
Щоб із закритими очима,
Що дамо, на смак впізнали!

Конкурс «Впізнай овочі та фрукти за смаком»

Двоє дітей-«овочів» виносять на таці одноразові стаканчики, в яких лежать шматочки натертих або нарізаних різних овочів та фруктів. Осінь викликає 5–7 дітей, зав'язує їм очі і по черзі дає скуштувати з якогось стаканчика. Діти повинні назвати, який це овоч чи фрукт. Таку саму гру можна провести і з батьками.

Після конкурсу діти-«овочі» сідають на місця.

Ведуча

Подивіться! Кіт у колі!
Щось збира?
Чи рве квасолю?

Осінь. Діти, відгадайте, а що це за кіт такий, який любить працювати? А ще в нього є друзі: дядько Федір, собака Шарик та корова Мурка. Так, це кіт Матроскин.

Виходить, пританцьовуючи, корівка Мурка. За нею йде кіт Матроскин.

Кіт Матроскин

Корівонька моя рогата
Молока дає багато.
Щоб було чим годувати,
Сіно треба запасати.

Танок кота та корівки. Виходить Шарик з фотоапаратом.

Кіт Матроскин

Скільки можна гратись?
Досить розважатись!
Справ у нас багато,
Треба працювати.

Шарик

Працювати я не звик,
І болить у мене бік.
Ноги косить, хвіст болить,
І за вухом щось свербить.

Кіт Матроскин

Ледарів у нас нема,
Їсти не дають дарма.
Забувай мерщій про хвіст:
Хто не робить, той не їсть!

Шарик

Ой, мало не забув:
Сьогодні лист до нас прибув.

Віддає листа котові.

Кіт Матроскин (*читає*)

Дядько Федір пише нам:
«Приїхати не зможу сам.
Хворію дуже. Вас чекаю.
У віконце виглядаю».

Шарик

Швидше речі позбираймо
І до міста вирушаймо.

Кіт Матроскин

Чув? Хворіє дядько Федір.
Отже, повезем ми меду,
Молочка візьмемо, сиру
І картопельки в мундирі.

Шарик

Вибач, друже, прогуляв
І картоплю не збирав.

Кіт Матроскин. Хоч зерно уже в стодолі?

Шарик (*винувато*). Колоситься воно в полі.

Кіт Матроскин

Ми не встигнемо зібрати.
Допоможете, малята?

1-а дитина

Працьовиті у нас руки,
Бо відома нам наука:
«Хочеш їсти калачі —
Не сиди на печі».

2-а дитина

Колоски ми позбираєм
І в стіжечки поскладаєм.

Виконується танок дітей з колосками.

Дитина (*до кота*)

Приймай, друже, урожай,
Паляниці випікай!

Віддає колоски.

Ведуча

Щоб картопельку зібрати,
У рядочок треба стати.

Ось відерця. Починайте.
Жодної не пропускайте.

Гра «Збери картоплю»

На підлозі насипано 5–6 рядків картоплі. Саме стільки дітей братимуть участь у грі. За командою кота Матроскина діти починають збирати картоплю. Кіт з мішечком відмічає, хто перший зібрав, другий...

Шарик

Спасибі вам за допомогу.
Стомились, мабуть, руки, ноги.

Дитина

Хоч як гарно ми працюєм,
Ще завзятіше танцюєм.

Виконується танок парами.

Кіт Матроскин

Доки ви тут танцювали,
Із зерна, що ви зібрали,
Намолов муки і спік
Вам смачнесенький пиріг.
Пригощайтеся, малята.

Віддає коровай вихователеві.

Адже це осіннє свято.
Все, що осінь дарувала,
З вами вчасно ми зібрали.

Ведуча

Дякуємо. Прощавайте.
Дяді Федору привіт передавайте.

Осінь. Що ж, і нам вже час прощатись.

Осінь під музику йде, потім йдуть діти разом з вихователем.

ОСІННІЙ БАЛ (ДЛЯ ДІТЕЙ 5–6 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ

Осінь, Оле-Лукойє — вихователі
Діти:
Джентльмени, Грибочки, Курчата

ХІД ЗАХОДУ

Діти під звуки полонезу входять до зали парами. Хлопчики спочатку допомагають сісти дівчаткам, потім сідають самі. Посередині зали залишаються троє дітей-читців.

1-а дитина

Осінній бал!
Осінній бал!
Сьогодні всіх він
Тут зібрав.

2-а дитина

Нудьгувати й сумувати не дамо.
Зараз грати й танцювати почнемо.

3-я дитина

За вікном бешкетник-вітер
Між деревами кружляє,
А листочки в хороводі,
Мов метелики, злітають.

Виконується танець осінніх листочків.

Виходять троє джентльменів.

1-й джентльмен. Огидна погода... Якщо чесно, цей дощ мене дуже нервує й псує настрій.

2-й джентльмен. Як добре було влітку: тепло, сухо, світило сонечко. Аж раптом наступила осінь!

3-й джентльмен. Не люблю осінь! Не люблю — і все! А що можна робити, коли увесь час йде дощ?

Джентльмени йдуть. Під запис пісні «Негода» з кінофільму «Мері Поппінс, до побачення!» виконується танець з парасольками. Після танцю знову виходять джентльмени.

1-й джентльмен. Невже дощ припинився? Навіть не можу в це повірити.

2-й джентльмен. Дивіться! Навіть сонце визирнуло з-за хмар!

3-й джентльмен. Дякуємо й за це.

Під музику з'являється Осінь. Танцює по черзі з кожним джентльменом. Потім джентльмени кланяються, Осінь робить реверанс.

Осінь. Доброго дня!

Джентльмени, а потім і всі діти вітаються.

Осінь. Я — Осінь.

1-й джентльмен. Осінь...? Осінь?

2-й джентльмен. Так ви й є Осінь?

Осінь. Так, все правильно.

3-й джентльмен. То це через вас така огидна погода встановилася!

Осінь. Чому саме через мене? Літо пішло й забрало тепло із собою. Між іншим, дощі можуть йти в будь-яку пору року, навіть узимку. Що ж до осені, то в неї теж є багато приємного і гарного. Наприклад, пригадайте неповторну красу осіннього лісу з його врожаєм грибів і ягід!

Джентльмени, а чи не бажаєте прогулятися?

1-й джентльмен. Що ж, прогулянка — це добре.

2-й джентльмен. Давайте прогуляємося.

3-й джентльмен. Підемо, підемо, можливо, гриби знайдемо.

Джентльмени й Осінь ідуть. Звучить пісня про гриби. Потім виконується танець грибочків за вибором музичного керівника. Виходять Осінь і джентльмени.

Осінь. Ну, що ви, джентльмени, можете сказати про осінній ліс?

1-й джентльмен. Надзвичайно красиво!

2-й джентльмен. А скільки грибів!

3-й джентльмен. Я стільки ніколи не бачив. Краса!

Осінь. Тоді я оголошую Осінній бал відкритим! А ви, джентльмени, сідайте, будемо продовжувати наш бал.

До речі, як на будь-якому солідному святі, зараз має з'явитися дуже поважний гість...

Під казкову музику заходить Оле-Лукойє.

Оле-Лукойє. Вітаю, Осене! Доброго дня, діти!

Осінь. Оле-Лукойє! Рада тебе бачити! Ти сьогодні будеш розповідати казки?

Оле-Лукойє. Ні, я хочу загадати дітлахам загадки про осінь. (*Оле-Лукойє зачитує дітям загадки.*)

- Сумно у гаях блукає,
  Жовті шати одягає.
  Золотисту стелить постіль —
  Жде сестрицю білу в гості. (*Осінь*)
- Голі поля, мокне земля,
  Дощ поливає. Коли це буває? (*Восени*)
- Жовте листячко летить,
  Під ногами шелестить.
  Сонце вже не припікає.
  Коли, діти, це буває? (*Восени*)
- Невидимка ходить в гаї,
  Всі дерева роздягає. (*Осінь*)
- Там доорює, там сіє,
  Трусить яблука в садах.
  І малює, як уміє,
  На листочках і листках.

Ну й завзята ж у роботі!

Так за те вся в позолоті. (*Осінь*)

- Хто золотом дерева вкриває, а потім його зриває? (*Осінь*)

У якому прислів'ї одночасно згадується осінь і домашня птиця? (*Курчат по осені рахують.*)

Оле-Лукойє. Думаю, вже на часі порахувати курчат.

Діти виконують танець курочки і курчат — за вибором музичного керівника.

Оле-Лукойє. Які гарненькі були курчата! А зараз, діти, я вам відкрию одну таємницю. Всі ви знаєте, що ми з Осінню стародавні друзі. Тож, йдучи на Осінній бал, я дізнався, що сама хазяйка цього свята також приготувала для вас багато загадок.

Звучать загадки від Осені.

Загадки

Про осінь

- Без пензлика, без олівця розфарбувала деревця. (*Осінь*)
- Пусті поля,
  Мокне земля,
  Дощ поливає.
  Коли це буває? (*Восени*)

Про осінні місяці та природні явища

- Тремчу, тремчу — змерзаю,
  Холодним всім вітрам
  Сорочку золотую
  По клаптикам роздам. (*Осінній ліс*)
- Кличуть нас ліси, поля, сади
  Дозбирати осені плоди.
  Із дерев спадає листя жовте.
  То землею ходить місяць... (*жовтень*).
- Капле з неба, дахів, стріх
  Дощ холодний, перший сніг.
  Почорнів без листя сад.
  Що за місяць? (*Листопад*)
- Золоті метелики з дерева летять,
  Крильцями своїми сумно шарудять. (*Листопад*)
- Сидить — зеленіє,
  Лежить — пожовтіє,
  Падає — почорніє. (*Листя*)

- Без рук, без ніг,
  Та ворота відчиняє. (*Вітер*)
- Без рук, без ніг,
  Під вікном ступає —
  В хату проситься. (*Вітер*)
- Ходить баба сива-сива, розсипа горох по нивах. (*Дощова хмара*)
- То чорна, то сива
  По небу ходила;
  Набив її вітер —
  Сльози розпустила. (*Хмара, дощ*)
- Летить орлиця по синьому небу,
  Крила розкрила, сонце закрила. (*Хмара*)
- Висить сито, не руками зроблене. (*Павутина*)
- В'ється, в'ється, в небо проситься. (*Дим*)

Про овочі

- На городі восени
  Лежать жовті кабани,
  Прив'язані за хвости,
  Щоб не здумали втекти. (*Гарбузи*)
- Що то за курочка, що під землею несеться? (*Картопля*)
- Неприваблива, шишкувата,
  А як прийде на стіл вона,
  Скажуть весело хлоп'ята:
  — Ну й розсипчаста, смачна. (*Картопля*)
- Сто хустин собі напнула,
  Кожушок вдягнуть забула. (*Капуста*)
- Стоїть господиня на одній ніжці,
  На ній безліч одежі, не пошита,
  Не покраєна. (*Капуста*)
- Товстий Гнат,
  При землі не знать.
  Сам червоний,
  А чуб зелений. (*Буряк*)
- Сидить дівчина в коморі,
  А коса її надворі. (*Морква*)
- Йшла пані з-за гір,
  Несла на собі сім шкір.
  Як її роздягали,
  То над нею всі ридали. (*Цибуля*)
- Сидить бабуся
  Не в одному кожусі.

Хто її роздягає,
Той сльози проливає. (*Цибуля*)

- Ні вікон, ні дверей,
  Повна хата людей. (*Огірок*)

Про фрукти

- Одне — рум'яне, друге зелене лице у мене.
  Влітку і взимку ковтають спинку.
  Всі люблять мене. Хто я? (*Яблуко*)
- Маленькі плоди, мов сережки повисли.
  Червоні — солодкі, зелені — ще кислі. (*Вишні*)
- Весною біле, літом зелене,
  Восени жовте, зимою добре. (*Груша*)

Про рослини та гриби

- Весною зеленіла,
  Влітку загоріла,
  Восени наділа
  Червоні корали. (*Горобина*)
- У вінку зеленолистім,
  У червоному намисті
  Видивляється у воду
  На свою хорошу вроду. (*Калина*)
- Сімсот соколят на одній подушці сплять. (*Насіння соняшника*)
- Ні листя, ні гілля — у гаю зростають. (*Гриби*)

Оле-Лукойє. А зараз — поетична сторінка. Запрошую всіх пригадати, які ви знаєте вірші про осінь.

Кілька дітей розповідають вірші.

ОСІНЬ-ЧАРІВНИЦЯ

Золота красуня — осінь-чарівниця!
По землі ступає, золотом іскриться.
В жовте і червоне листячко фарбує,
І картини дивні, чарівні малює!
Небо синє-синє, листя кольорове,
А яке довкілля радісне, чудове!
А які в жоржини, наче сонце, квіти!
Світ наш неповторний, гарний, розмаїтий!

(Н. Красоткіна)

ОСІНЬ

Коли вона загляне в сад,—
Наллється соком виноград

І кислі яблука ранет
Солодкі стануть, наче мед.
Коли огляне баштани,—
Надмуться гордо кавуни
І запишаться в хустках
Товста капуста на грядках.
Як помандрує по гаях
З чарівним пензлем у руках,—
Все розмалює на путі.
Берези стануть золоті!
І ми її уклінно просим:
— Заходь у гості, славна осінь!

(І. Кульська)

ЗОЛОТА ОСІНЬ

Ще недавно в небі синім
Пролітали журавлі.
А сьогодні в безгомінні
Ходить осінь по землі.
І від краю і до краю,
І від двору до двора
Золотого урожаю
Знов до нас прийшла пора.

(А. Малишко)

Як швидко літо промайнуло!
Прийшла осінняя пора.
Немов на крилах полинуло
Кохане літечко з двора!..
Садок марніє потихеньку,
Пожовклі падають листки,
Вітрець не віє вже тепленько —
Жене понурії хмарки.
Посох горошок на городі,
Мачок вже цвіт давно згубив,
Високий соняшник на грядці
Журливо голову схилив.

(Олена Пчілка)

Осінь. Дякую, діти, за чудесні вірші про мене. А тепер я оголошую конкурси.

Конкурс № 1 — «На кращий осінній листочок»

Діти заздалегідь заготовили з паперу форми листочків і тепер, розділившись по групах, розмальовують свої заготовки.

Конкурс № 2

Діти утворюють дві команди, у кожної є парасоль і гумові чоботи великого розміру. Кожний учасник команди одягає чоботи і, добігши до стільця (або обруча), оббігає його й повертається на місце, щоб передати чоботи й парасоль наступному гравцеві.

Конкурс № 3 — «Варимо борщ»

Перед учасниками двох команд на столі розкладають різноманітні овочі, з-поміж яких слід вибрати ті, які кожна господиня кладе в борщ. Перемога зараховується тій команді, яка швидше і, головне, правильно визначить компоненти борщу.

Осінь. Бал наш добігає кінця. Ми співали, грали, танцювали. Залишилося лише зробити останній акорд.

Звучить пісня про осінь за вибором музичного керівника.

Осінь

А тепер вже час прощатися,
І щоб легше було розставатися,
Я залишаю вам дари —
Їх полюбляють усі ласуни.

Осінь виносить великий кошик із фруктами і віддає його вихователю. Йде під музику.

Вихователь повідомляє, що бал закінчено, і діти парами під звуки полонезу залишають зали.

ОСІНЬ ЗОЛОТА (ДЛЯ ДІТЕЙ 4–5 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ

Ведуча, Осінь — вихователі

Діти:

Їжачок, Білочка, Огірок, Помідор, Капуста, Слива, Яблуко, Груша, Крапельки

Святково вбрані діти під музику заходять до зали.

Ведуча. Діти, у нас з вами сьогодні свято, а яке — ви дізнаєтеся, якщо відгадаєте загадку.

Сонечко не хоче
Землю зігрівати.
Листя пожовтіло,
Стало опадати.
Часто дощик ллється,
Птахи відлітають,
На городі і у полі

Врожаї збирають.
Відгадайте, діти,
Коли це буває?

Відповідь дітей.

Ведуча. Правильно, діти, до нас прийшла осінь.

Під музику з'являється Осінь.

Осінь

Привіт осінній, діти!
Приємно вас зустріти.
Не бачились ми цілий рік.
Хоч кожен з вас до літа звик,
Проте нагадую вам я:
Настала черга вже моя.
Тож подарунки я зібрала
І до вас попрямувала.
Натрусила я листків,
Щоб танцювати було з ким.
А кошик цей — для вас, малята.
Тож починаймо наше свято.

Кілька дітей співають пісню «Осінь», а решта виконують танець. По завершенні танцю діти розкидають листочки по підлозі, готуючись до гри «Склади листочок».

Проводиться гра «Склади листочок».

Осінь. А чи знають діти вірші про мене?

Ведуча. Звичайно, знають, і зараз, Осінь, ти в цьому переконаєшся.

Діти розповідають вірші.

Вмикається магнітофонний запис дощу.

Ведуча

Якось вийшла Хмара-мати
З діточками погуляти.
Враз краплиночки малі
Застукали по землі.
Хмаринки збираються —
Дощик починається.

Діти виконують танець «Крапельки».

Осінь

На городі врожай,
Всюди овочів розмай!
Поможіть мені, хлоп'ята,
Урожай зібрать багатий.
Зараз підем на город.
Тож ставайте в хоровод.

Діти водять хоровод «Городня-хороводна».

Ведуча

Привезли ми овочів
Для салатів і борщів.
Стільки всього на городі,
Що й перелічити годі!

На середину зали вибігають: Огірок, Помідор, Капуста, Слива, Яблуко і Груша.

Огірок

Я — зелений огірок,
Здрастуйте, малята.
З городньої грядки
Я прийшов на свято!

Помідор

А я, діти, помідор,
Круглий, червонястий.
З ранку я надяг костюм
На себе атласний.

Капуста

Убралася в сто хустинок
Соковита капустина.
Всі хустинки — як перинки,
Для капусти одежинки.

Проводиться гра «Хто швидше збере овочі?».

Входить Осінь.

Осінь. Діти, до нас на свято прийшли гості. Відгадайте, хто це.

На деревах скік-поскік,
Носить шубку цілий рік.
По гілках, мов птах, стрибає,
Горіхи дуже полюбляє.

Забігає Білочка.

Білочка

Я білочка руденька,
Хазяєчка маленька.
Я працюю повсякчас,
Збираю їжу про запас:
Гриби смачненькі,
Горішки солоденькі. (*Виконується танець Білочки.*)

Виходить Їжачок, Білочка підбігає до нього.

Білочка

Ти, я бачу, ледарюєш,
Цілий тиждень не працюєш.

Без роботи не сиди,
За грибами в ліс іди.
Не страшна зима для нас,
Якщо є грибів запас.

Їжачок

Грибочки шоколадні,
Красивії, ошатні.
Зберу у кошик вас,
Бо вже додому час.

Навколо Їжачка розсаджуються навпочіпки діти у коричневих шапочках, що імітують шляпки грибів.

Гриби

Ти спочатку нас піймай,
А вже потім забирай.

Усі. Раз, два, три — лови!

Проводиться гра «Їжачок ловить грибочки».

Ведуча запрошує усіх водити хоровод. По закінченні хороводу виходить Осінь з кошиком яблук.

Осінь

Що ж, на часі вже прощатись.
А щоб легше розставатись,
Ви у кошик зазирніть
Й яблука скоріш беріть.

Осінь залишає кошик вихователю й іде під музику, потім вихователь виводить із зали дітей.

ОСІНЬ-КАЗКАРКА (ДЛЯ ДІТЕЙ 4–5 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ
Ведуча — вихователька
Діти:
ФеяОсінь
Дюймовочка
Жаби
Мишка
Жук
Колоски
Журавленята
Листочки

ХІД ЗАХОДУ

Під музику Й. Штрауса «Вальс» до зали заходять діти. Виконують парний танець. Після танцю діти вишиковуються півколом, наперед виходять діти-читці.

1-а дитина

Якщо на деревах листки пожовтіли,
Якщо в край далекий птахи полетіли,
Якщо небо сиве, якщо дощик ллється,—
То ця пора року осінню зветься.

2-а дитина

По лісних стежинах ходить-бродить осінь.
Скільки свіжих шишок у зелених сосон!
І листок з берези золотою бджілкою
В'ється і літає над сонною ялинкою.

Діти виконують пісню про осінь. По закінченні пісні діти сідають на стільчики, а посеред зали залишаються діти-читці.

1-а дитина

Дує, дує вітер,
Дує, задуває,
Жовті листочки
З дерева зриває.

2-а дитина

Ходить-бродить лісом осінь,
Між гілками — неба просинь.
Під ногами килим новий,
Жовто-рожевий кленовий.

Гра «Склади кленовий листочок»

У грі беруть участь двоє дітей. На двох тацях лежить по одному розрізаному на частини кленовому листочку. За командою діти під музику складають розрізаний листочок.

У залі чутно шум дощу.

1-а дитина

Як нам бути?
Що робити?
Невже свято припинити?!

2-а дитина

Дощ не збирається вщухати.
Марно нам гостей чекати!

Ведуча

Ну що ви! Адже це дрібниця!
Мерщій, малята, посміхніться.

Хай буде радість, буде сміх,
Хай буде музика для всіх.

Виконується танець з парасольками у супроводі пісні «Негода» з кінофільму «Мері Поппінс, до побачення!».

Ведуча

А чи вірите ви, діти,
Що феї можуть прилетіти?
Не приїхати в санях,
Не примчати на конях,
А, зібравшись на гостину,
Вирушити на хмарині.
З парасолькою в руках
Летить вона, неначе птах.

Звучить музика «Танець Феї Драже» з балету «Лускунчик» П. І. Чайковського. З'являється Фея-Осінь.

Фея Осінь

Ах, милі діти! Мить чудесна!
Цю парасоль я вам принесла.
Лиш вітер осінньою піснею стане,
Змахне парасолька —
І казка настане...

1-а дитина

Спасибі тобі за чарівні дари,
У казку з собою скоріш нас бери.

Діти (*разом*)

Тож швидше, прекрасная феє, лети,
Свої чудеса всім дітям неси.

2-а дитина

Гляньте, як допомогла фея наша мила.
Дивовижна квітка пелюстки розкрила.

3-я дитина

А в квіточці цій не пилок, не роса,
Я знаю: у квітці для нас чудеса.

Квітка розкрилася. Виходить Дюймовочка.

Дюймовочка

Ах, як довго спала я!
І залишилась сама.
Де ж поділись друзі всі?

Виходять жаби.

1-а жаба. Тут ми, тільки запроси!

Усі. Ква-ква-ква! Ква-ква-ква!

2-а жаба

У болоті добре жити:
Дуже сиро, тепло й сито.

3-я жаба. Скільки мошок, комарів!

4-а жаба. Ква-ква-ква! Немає слів!

Танець жаб.

Дюймовочка

Не хочу я жить в болоті
І співать на низькій ноті.
Тому в путь я вирушаю
І до лісу завітаю.
Подивитись дивину,
І притому не одну.

Жаба

Що ж, до зустрічі, ква-ква,
Може, вернешся, бува... (*Жаби йдуть.*)

Виходить Жук-джентльмен.

Жук

Я — джентльмен, я жу-жу-жу,
Тебе я танці закружу.
Закружу, заворожу!
Ліс осінній покажу!

Жук і Дюймовочка виконують польку. Жук іде.

Дюймовочка

Який осінній ліс чудовий!
Він неповторний і казковий!
Дерева сплять, вони не чують,
Як вітер з листям вальс танцюють.

Виконується вальс Листків з Дюймовочкою.

Виходить Мишка.

Мишка. Дюймовочко, здрастуй! Чого ти смутна?

Дюймовочка

Ах, Мишко рідненька, далеко весна.
Не радісно в лісі мені восени:
Листки опадають, дерева смутні —
Прощаються з милим убранням вони.

«Листки» розсаджуються по місцях.

Мишка

Так, ліс у цей час забуває про літо.
У полі ж дозріли пшениця і жито.

Дюймовочка

Покажи мені чудові колоски,
Хочу я почути їхні голоски.

Виходять «колоски».

1-й колосок

Золотеє сонечко
Зігріває полечко,
Щоб ми дзвінко заспівали
І скоріше дозрівали.

2-й колосок

Хмарко над пшеничкою,
Пригости водичкою,
Щоб ми підросли
І великими були.

Можна виконати танець «колосків». По завершенні танцювального номеру Мишка збирає сніп.

Мишка

Тепер прощаюсь я, до зустрічі, бувай!
Мені до нірки треба нести урожай. (*Іде.*)

Фея Осінь

Листочки пожовкли, хліба вже дозріли,
У далеку путь пташки полетіли.
Журавлики, де ви? Мерщій повертайтесь!
Без наших пісень довго там не лишайтесь!

Виходять «журавленята» і стають клином.

1-е журавленя

Відлетіло літо, треба нам рушати,
Осінь на порозі не буде чекати.

2-е журавленя

Ми навесні повернемося,
Твердо обіцяємо!
Ну, а на прощання
Пісню залишаємо.

Звучить пісня «Відлітають журавлі» або за вибором музичного керівника.

Дюймовочка

Ти чудовий, ліс казковий,
І осінній, і зимовий.

Але час вже нам прощатись,
Тож до зустрічі, малята!

Дитина

Хоч казка і скінчилась,
На всіх чекає гра,
І дуже тебе просить
Пограти дітвора.

Дюймовочка

Тоді, діточки, час даремно не гайте
Й картоплю до кошиків швидше кидайте.

Гра «Збери картоплю ложкою»

У грі беруть участь 2 команди по 5–6 чоловік. На підлозі перед командами розсипана картопля (кількість картоплин дорівнює кількості учасників) і покладена дерев'яна ложка, якою кожний з учасників команди бере 1 картоплю і біжить до кошика, що стоїть на протилежному кінці зали. Дитина швидко повертається до команди і передає наступному учасникові ложку. Усе повторюється. Перемагає та команда, яка швидше й без втрат наповнить кошик.

Дитина

Закінчилось свято,
Але ми не сумуєм,
Усмішки та радість
Усім ми даруєм.

Фея Осінь

Казка до вас ще прийде не раз!
Ви в неї повірте — й все буде гаразд!

Усі йдуть під «Вальс» Й. Штрауса.

ПОСМІШКА ЛЕДІ ОСЕНІ (ДЛЯ ДІТЕЙ 5–6 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ

Осінь — вихователь
Діти:
Вересень
Вітер
Листочки
Дощ
Жовтень
Листопад
Тропічна квітка

ХІД ЗАХОДУ

Звучить мелодійна, спокійна музика, під яку, кружляючи, з'являються «листочки».

1-й листочок

Природа всюди розкошує,
Немов зібралася на бал.

2-й листочок

То леді Осінь всім готує
Чудовий пишний карнавал.

3-й листочок

Все в цей час підвладно
Мудрій чарівниці:
І хмарина грізна, і малий грибок.

4-й листочок

Закружив у вальсі пустотливий вітер
Золотого листя райдужний вінок.

Танець листочків.

5-й листочок. Осінь — цариця натхнення й яскравих фарб, цариця врожаю і прекрасних обрядів.

6-й листочок

Чудова, в пишному вбранні
Приходить осінь тихо, мов у сні.

7-й листочок

То враз умиється дощами,
Засипле жовтими листами.

8-й листочок

А то лиш ручкою змахне —
Неначе літо зазирне.

9-й листочок

Природі спокій ти приносиш.
Тож зустрічайте: леді Осінь.

«Листочки» вишиковуються коридором, схиляються в реверансі. Виходить Осінь і співає пісню за вибором музичного керівника. Після цього сідає на трон.

Осінь. Чи все готово до балу?

Листочки (*разом*). Готово!

Осінь. Тоді почнемо.

1-й листочок. Ваші діти, леді Осінь, осінні місяці: Вересень, Жовтень і Листопад.

2-й листочок

Вересень — доброго літа відгомін.
Дарує про нього останній спомин.

3-й листочок

Місяцю-жовтень, ти символ краси,
Пензликом враз розмалюєш ліси.

4-й листочок

Листопад, говорять у народі,
Завжди зиму віщує в природі.
Тож правду кажуть: «Листопад —
Це переддень зимових свят».

Листочки, кружляючи під музику, ідуть.

Виходять місяці, зупиняються біля Осені.

Вересень. Його Високість — Проливний Дощ.

З'являється поважний смішний пан у блакитному дощовику з парасолькою, під веселу дитячу пісню про дощик. Танцює, обсипає глядачів блакитним конфетті, як крапельками дощу.

Дощ. Моя повага, леді Осінь. Ви. як завжди, неперевершені.

Осінь. Ласкаво просимо, сер Проливний Дощу. Давно не заходили в гості. Відпочивали?

Дощ. О ні! Я дуже, дуже зайнятий! Займаюся шоу-бізнесом!

Осінь. Ви стали артистом?

Дощ. Ні! Я — продюсер молодої талановитої групи «Крапелька». Прийміть у подарунок чудову пісню, яку я присвятив собі, вибачте, Вам, леді Осінь!

Під пісню «Негода» з кінофільму «Мері Поппінс, до побачення!» дівчатка-«крапельки» виконують танець з парасольками.

Осінь

Чудово! Якщо гості в залі,
Вітаю всіх на карнавалі.

Жовтень

Осінній вітер забарився,
На бал бешкетник не явився.
Прошу його ще почекати,
А потім вже розпочинати.

Шум вітру, голосна музика, до зали вривається Вітер.

Вітер

Не треба ображатися на мене.
У лісі я загрався з листям клена
І геть забув, що ждуть мене на святі.
Уклінно прошу: вибачте, малята.
Мені чарівна Осінь наказала,
Щоб я розважив гостей карнавалу.
Люблю я ігри, танці, сміх,
Дарунки я приніс для діточок малих.

Запрошую вас в коло стати
І разом танець друзів станцювати.

Діти виконують танець друзів.

Під музику пісні «Апельсиновий рай» групи «Блискучі» з'являється Тропічна квітка.

Тропічна квітка (*говорить з акцентом*)

Я є кореспондент, Квіточка Тропічний,
Неординарний, проте дуже екзотичний.
Моє шанування, Царице дощів.
Дозвольте промовити декілька слів.
У нашому краї нестерпна жара,
Постійно триває літня пора.
Хмаринки нам вітер нечасто приносить,
Тому ми не знаємо, хто така Осінь.
Я тут на карнавалі справу маю:
Про леді Осінь репортаж складаю.

Дощ. Яка безтактність! Вибачте, леді Осінь...

Вітер. Не сердьтеся, леді Осінь, зараз я відправлю його назад у тропічну країну.

Вітер починає дути на Квіточку. Квіточка зіщулюється від холоду.

Осінь. Зачекайте! Він не винний! І я зовсім не серджуся, навпаки, запрошую вас бути гостем на нашому балі.

Вересень. Ми розповімо тобі про леді Осінь.

Жовтень. Покажемо всю її красу і всі її забави.

Листопад. Ти зрозумієш, наскільки вона красива.

Тропічна квітка. А коли я можу розпочати репортаж?

Вересень. Просто зараз. Звернися по допомогу до дітей.

Квіточка ставить питання.

1. Які осінні прикмети ви знаєте?
2. Якого кольору осіннє листя?
3. Які восени ростуть квіти?
4. Що вам найбільше подобається в осені?

Тропічна квітка. Я все зрозумів! Осінь, ти прекрасна, немов казка! Я хочу якнайшвидше розповісти про це у своїй країні. До побачення!

Осінь. Ні, зачекай! Я хочу подарувати тобі ось це...

Простягає Квіточці яблуко, потім забирає.

Осінь. Хоча ні, припини, ти його спочатку дожени.

Гра «Наздожени яблуко»

Діти стають у коло і під музику передають яблуко, Квітка біжить по зовнішньому колу, намагаючись наздогнати яблуко. По завершенні музики яблуко віддають Квіточці.

Дощ. От як весело у нас!

Квітка. Справді, ігри — вищий клас!

Дощ

Ну, а тим, хто не застуджений,
Пропоную біг калюжами!

Гра «Перейди калюжу в калошах!»

Беруть участь двоє дітей. «Калюжа» — килим посередині зали. За сигналом діти надівають калоші і починають бігти в інший бік зали, аби перетнути якнайшвидше килим. Перемагає той, хто першим дістанеться протилежної сторони килима.

Виходять осінні місяці.

Вересень. Ну, Квіточка тропічна, оригінальна й дуже екзотична, тепер зрозумів, хто така леді Осінь?

Квітка. Осінь — королева краси, цариця натхнення.

Жовтень. Вона на землю розсипає золото листя.

Дощ. Вона посміхається шумом дощу і гуркотом грому.

Вітер. Вона дихає свіжістю вітру й завісою туманів.

Осінь

Осінній бал — це як нічна зоря,
Чарує барв яскравих переливами.
Листки в повітрі ніби говорять:
«Ми нашу землю робимо красивою».

Листопад

Я осені останній місяць,
Остання посмішка і я — її фінал.
Сміюсь вже часто не дощем, а снігом.
І зараз я завершую осінній бал.

Вітер

І на прощання леді просить
Всім заспівати пісеньку про осінь.

Діти виконують пісню «Осінь» або за вибором музичного керівника.

Осінь

Завершено бал. В довгу путь вирушаю
Й на згадку про вас пісню цю забираю.

Під музику полонезу спочатку йде Осінь, а за нею — парами діти.

ДО НАС ОСІНЬ ЗАВІТАЛА (ДЛЯ ДІТЕЙ 5–6 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ

Осінь, Ведуча — вихователі
Діти:
Вересень
Жовтень
Листопад
Буряк
Огірок
Помідор
Виноград
Кукурудза
Яблуко
Морква

ХІД ЗАХОДУ

Ведуча

Журливо музика заграла,
І закружляло в вальсі листя.
В країну осінь завітала
Красива, сонячна, барвиста.
Відкриваємо завісу ненароком,
Зазираємо в осінню пору року.
Вона тоді буває чарівна,
Коли стає золотокоса.
Отож, запрошуємо в осінь.
Хай усім буде затишно з нами,
Хоч за вікнами дощик шумить.
Поговорим про осінь віршами,
І хай музика ніжно звучить.

Виходить Осінь.

Осінь

Добрий день! Добрий час!
Рада, друзі, бачить вас.
Я — Осінь золота.
Прийшла до вас на свято
І всім вам принесла даруночків багато.
Я дарую вам калиноньку в намисті,
Пишний коровай і квіти променисті.

Осінь ставить кошик з дарами на стіл.

Осінь

Не сама до вас прийшла —
Я синочків привела.
А як моїх синочків звати,
Прошу загадки відгадати.

- У південний край землі
Відлітають журавлі,
Знов шкільний дзвінок лунає.
Який місяць наступає? (*Вересень*)
- Кличуть нас ліси, поля, сади
Дозбирати осені плоди.
Із дерев спадає листя жовте.
То землею ходить місяць... (*жовтень*).
- Краплі з неба, дахів, стріх,
Дощ холодний, перший сніг.
Почорнів від листя сад.
Що за місяць? (*Листопад*)

Осінь

Я осінь-трудівниця!
А ще я — витівниця.
Погляньте, як навколо
Буяє видноколо.

Виконується співанка про місяці.

...Вересень-місяць добре ґаздує,
Овоч смачненький дітям дарує.
А місяць жовтень мряку розвіє,
В лісах, в садах лист пожовтіє.
А листопад — той жалю не має,
З дерев останнє листя зриває.

(М. Підгірянка)

Виходить хлопчик, що виконує роль Вересня.

Вересень

Я звуся Вереснем,
Бо квітую вересом.
Ваші прадіди бувало,
Мене й «Сивнем» називали.
Маю друзів я багато,
І сьогодні всі вони
Будуть нам допомагати
Мандрувати восени.

Ведуча. До речі, з вересу, який щедро квітував у цей час, готували смачні компоти та варили варення. А перше свято у вересні —

Наталі-вівсяниці (8 вересня). До цієї пори робітники намагаються зібрати весь врожай вівса. У вересні також запасали гірку ягоду — горобину.

Чого стоїш, хитаєшся,
Тонка горобина,
Головою хилишся
До самого тину?

Наприкінці вересня — велике свято християн — Воздвиження. В народі казали: «Осінь до зими наблизилась». 27 вересня вважалося, що кожен з лісових звірів до зими готується, запаси складає. Також господині починали в цей день рубати капусту й солити її на зиму.

1-а дитина

У вересня щедра рука.
— Заходьте! — він з двору гука.
І яблука трусить з гілок,
І сипле в портфелі сливок,
Солодкий зрива виноград —
І кожен з вас вересню рад.
Бо щедра, ой щедра рука
У вересня-садівника.

(Т. Коломієць)

2-а дитина

Звозить вересень в комори
Кавуни і помідори,
Спілих яблук, груш і слив
Цілі гори натрусив.
І вантажить гарбузи
На машини і вози...
Йде до гаю, де гриби
Виростають щодоби.
На чолі іскриться піт —
Сто турбот і сто робіт.

(М. Сингаївський)

3-я дитина

У серпанку павутини
Білі ниточки снуються.
Вже тумани по долині
У ранкову пору в'ються.
В лісі верес розкриває
Свої келишки бузкові.
І багрянець покриває
Пишні ґрона калинові.
І сади ще пахнуть літом,
В палісаднику жоржини
Розгорілись дивоцвітом.

Виходить хлопчик, що виконує роль Жовтня.

Жовтень

Жовтень — так мене назвали,
Бо кругом все жовтим стало.
Маю пензель чарівний,
Маю пензель золотий.
Розфарбую все навкруг —
Золотіє ліс та луг!

Ведуча

А місяць жовтень мряку розвіє,
В лісах і садочках лист пожовтіє.

— Починається місяць із народного свята — дня Зосима (2 жовтня) — заступника бджіл. Хазяїн у цей день готував вулики до зими, збирав останній медок.

А 14 жовтня — свято Покрови: до обіду стоїть осінь, а після обіду — зима. У цей день робили останній збір грибів. Їх сушили, маринували, варили, смажили й готували смачні страви.

4-а дитина

Тихо жовтень ходить гаєм,
Ліс довкола аж горить.
Ясен листя обсипає,
Дуб нахмурений стоїть.
І берізка над потоком
Стала наче золота.
Вітер мовби ненароком
Їй косиці розпліта.

(Н. Приходько)

5-а дитина

Подивись: на видноколі
Мов змінилися ліси.
Хто це їх у жовтий колір
Так барвисто прикрасив?
Ось край річки — жовті клени
І берези золоті.
Ялинки лише зелені
Залишились в самоті.
І пишаються дерева
Золотим своїм вбранням:
— Це якийсь маляр, напевно,
Догодити хоче нам.
А маляр цей — місяць жовтень:
У відерцях чарівних
Жовту фарбу перебовтав
І розбризкує по них.

(Н. Забіла)

6-а дитина

Листя, жовте та червоне,
Легко з дерева злітає,
Мов метелик на долоні
З тихим шелестом сідає.
Пахне свіжістю й морозом,
Килим з листя осокорів,
А на річці верболози
Зустрічають ранні зорі.
Сяють золотом берези,
Жовтень ним вінчає осінь,
Журавлиний клин мережить
Висоти холодну просинь.

7-а дитина

Кличуть нас ліси, поля, сади
Дозбирати осені плоди.
Із дерев спадає листя жовте.
То землею ходить місяць жовтень.

8-а дитина

Осінь на узліссі фарби розбавляла,
Пензликом легенько листя малювала.
Вже руда ліщина, пожовтіли клени,
У красі осінній тільки дуб зелений!
Утішає ясен: — Не сумуй за літом!
Глянь: усі дерева в золото одіто!

Виходить хлопчик, що виконує роль Листопада.

Листопад

А я — холодний листопад!
Всіх у хату заганяю,
Птахів в дорогу відправляю,
Зриваю листя із дерев,
З зимою вас вітаю.
Листопадом мене називають,
Бо листочки з дерев опадають.
Всі дерева стоять уже голі —
Нашумілись за літо доволі.
Черв'ячки і комашки поснули,
Жабенята сховались у мулі.
Темні хмари по небу повзуть
І осінні дощі нам везуть.

Ведуча. В українській мові поряд з формою «листопад» вживалася ще й назва «падолист». Листопад — це час, коли листя падає з дерев.

В народі кажуть: «Листопад — сутінки року». 11 листопада — свято Анастасії-вівчарниці, у цей день стрижуть овець. Господарі у цей день годують пастухів за те, що овець зберегли.

14 листопада — день Кузьми-Дем'яна. Кажуть: «Кузьміни — про осінь помини». А наприкінці листопада, 21 числа — Михайлів день. Гроші зароблені, комори запаси мають, пшениця є, врожай зібрано. У цей день свято в усіх хатах, родини ходять одне до одного в гості, пригощають стравами.

9-а дитина

Листопад, падолист.
Тихий сад. Вітру свист.
Ходить садом листопад,
Підміта чистенько сад.
Ще у листопаді небеса
Прозорі, як глибінь ріки.
Падають, як зорі, з явора листки,
А над полем нитка дзвенить, як струна.
Зажурилась квітка — чує сніг вона.

10-а дитина

Зникли біленькі хмаринки,
Небо не синє — свинцеве.
Зрідка снуються сніжинки
В це передчення грудневе,
Хмарна не радує днина,
Вітер висвистує в кронах.
Лиш молода горобина
Світиться в ґронах червоних.

11-а дитина

Із дня у день ідуть дощі,
Похмурі та колючі,
Холодний вітер уночі
Вкрива льодком калюжі.
Все непорушне та німе,
Лиш осокір високий
Лякливо гілкою змахне,
Зачувши скрики сойки.
Та ще думки гризуть сову:
— Куди ж це миші зникли?
Навіщо сиро, і чому
Калина пахне снігом?

(А. Костецький)

12-а дитина

Осінь, осінь, листопад,
Жовте листя стеле сад,

За моря, в краї далекі,
Відлетіли вже лелеки.
Хмари небо затягли,
Вітер віє з-за гори.
Осінь, осінь, листопад,
Жовте листя стеле сад.
Більше й більше листя з кленів
Облітає з кожним днем.
По траві, іще зеленій,
Листопад по парку йде.

Осінь. А тепер послухайте, які загадки підготували для вас мої місяці-молодці.

Вересень. Я — місяць врожайний. Тож і загадки мої присвячені городнім культурам.

- На городі восени
  лежать жовті кабани,
  Прив'язані за хвости,
  Щоб не здумали втекти. (*Гарбузи*)
- Сто хустин собі напнула,
  Кожушок вдягнуть забула. (*Капуста*)
- Я гірка і завжди свіжа,
  Всім подобаюсь, одначе,
  Хто мене ножем уріже,
  Неодмінно сам заплаче. (*Цибуля*)
- Мене смажать, мене варять.
  Хоч отрутою і кроплять,
  Всі мене їдять і хвалять.
  Звати як мене? (*Картопля*)
- Не стелюсь я спати долі,
  Деруся вгору. Я... (*квасоля*).
- Повз, мов танк, я на городі.
  Повз на гудині й загруз.
  Та чомусь мене в народі
  Звуть не танк. А як? (*Гарбуз*)
- Ми зеленої всі масті,
  Всі довгасті, всі смугасті.
  Гарбуза сини та дочки.
  Звати як нас? (*Огірочки*)
- В теплій я живу коморі,
  А коса моя надворі.
  Гарбузова я сестриця.
  Мене звати... (*морковиця*).

- Ми цукрові, ми кормові,
  Є брати у нас столові.
  Ми зростаємо рядками,
  Люди звуть нас... (*буряками*).

Жовтень. А я люблю бавитися в лісі, прикрашати дерева і спостерігати за тваринами, що готуються до зими. А ось мої загадки.

- У зеленім кожушку,
  В кістяній сорочці
  Я росту собі в ліску —
  Всім зірвати хочеться. (*Горіх*)
- Маю плаття золотеньке,
  Гнучкі, ніжні віти.
  Кору білу, стан тоненький.
  Як я звуся, діти? (*Береза*)
- У теплий дощик народився,
  Парасолькою накрився,
  Може б, з лісу пострибав,
  Якби другу ногу мав. (*Гриб*)
- У темнім лісі проживає,
  Довгий хвіст пухнастий має.
  Їй на місці не сидиться.
  Як зовуть її? (*Лисиця*)
- Що за звір лісовий?
  Встав як стовпчик, під сосною.
  І стоїть серед трави —
  Вуха більше голови. (*Заєць*)
- Падають із гілки золоті монети. (*Листя*)

Листопад. Я — останній місяць осені, переддень зими. В цей час вся природа ніби завмирає, очікуючи приходу морозів.

А загадки мої будуть про різні природні явища.

- Невидимка ходить в гаї,
  І дерева роздягає. (*Осінь*)
- Рукавом махнув — дерево зігнув. (*Вітер*)
- Коли нема — чекають,
  Коли прийду — тікають. (*Дощ*)
- По полю рище, співає і свище, дерева ламає, до землі прихиляє. (*Вітер*)
- Як сіробокий кінь заіржав,
  То весь світ задрижав. (*Грім*)
- Ревнув віл на сто гір, на сто річок, на сто нічок, на сто берегів. (*Грім*)
- У небі, як птах, літає,
  А з неба водою стікає. (*Хмара*)

- Він скрізь: у полі і в саду,
А в дім не попаде;
І я тоді лиш з дому йду,
Коли вже він не йде. (*Дощ*)

Осінь

Я — Осінь! Славна, мила, золота!
Радіють всі мені — і села, і міста...
Я в лісі побувала, на городах все зібрала.
А тепер настав мій час, щоб порадувати вас!
Той врожай, що я зібрала,
Вистачить для всіх малят,
І тепер я всіх гостинно запрошую на парад.

Парад овочів та фруктів

Тримаючи в руках кошики з відповідними овочами та фруктами, на середину зали виходять діти.

Овочі та фрукти (*разом*)

Ми — овочі та фрукти,
Потрібні людям всім,
Підтримувать здоров'я
Допомагаєм їм.
Цибуля і картопля,
Кавун і виноград —
Всі боремося проти
Людських недуг та вад!

Наперед виступає дівчинка, що тримає в руках моркву.

Морква

Колись давним-давно,
Коли вас всіх ще не було,
Вважали ласощами гноми
Моркву, що росла у полі,
Де її було доволі.
Я, морква, під сонечком щедрим зростала,
Земелька водою мене напувала,
Тому-то морквина така соковита,
Морквяного соку вам треба попити.
Їжте моркву неодмінно,
В ній не тільки лиш краса.
Багатющі вітаміни
Творять справжні чудеса.

Виходить дівчинка з кошиком яблук.

Яблуко

Я смачненьке, чарівне.
Всі ви знаєте мене.

Медом-соком як наллюсь,
Наливним тоді я звусь.
Яблуко смачненьке,
Стигле, чарівненьке.

Виходить дівчинка, прикрашена кукурудзяними початками.

Кукурудза

Я з Румунії прийшла,
Звідти й назву принесла.
Наче шишка на ялині,
На міцній росту стеблині.
Звідси й назва йде моя:
Ялинкова шишка я.

Виходить хлопчик, що тримає в руці виноградне ґроно.

Виноград

Я також удень і вранці
Все кружляв, немов у танці,
Весну й літечко гуляв,
Соком ґрона наповняв.
Зараз стиглі ґрона маю,
Ними всіх я пригощаю.
Той, хто п'є смачний мій сік,
Не хворіє цілий рік.

Наперед виступають двоє хлопчиків у червоних костюмах.

Помідори

Ми з Італії прийшли,
Там і назву нам дали.
Подивись, які ми гожі,
З яблуками трохи схожі,
Ось тому й назвались ними,
Яблуками золотими.

1-й хлопець-«помідор»

Хоч я не стрункий
І на зріст невисокий,
Та маю червоні
Гладенькії щоки.

2-й хлопець-«помідор»

Я круглий, блискучий,
Геть чисто сеньйор,
Та й кличуть мене всі
«Сеньйор Помідор».

Наперед виступає хлопчик у зеленому вбранні, в руках він тримає кошик з огірками.

Огірок

Я найзеленіший,
Щойно з городу,
І я не простого — шляхетного роду.
Огірком зовуся я,
Мене полюбляє кожна сім'я.
Щоб спокійно зимувати,
Садять всі мене багато,
Люблять вранці й на обід,
Так і кажуть: другий хліб.

Виходить хлопчик-«буряк».

Буряк

Гичку вгору, хвостик вниз,
Ціле літо гарно ріс.
А скажіть, він зветься як?
Так, звісно, це ж буряк.

Усі діти-актори кланяються, кошики з дарами осені залишають на столі.

Ведуча. А тепер всіх, хто сьогодні був на святі Осені, запрошуємо поласувати тими дарами, що для нас підготувала щедра пані.

На допомогу вихователеві та музичному керівникові

МУЗИЧНА СКРИНЬКА

ДОЩ НАДУМАВ НАЛЯКАТЬ

Муз. І. Островерхого, сл. М. Пономаренко

Не скоро

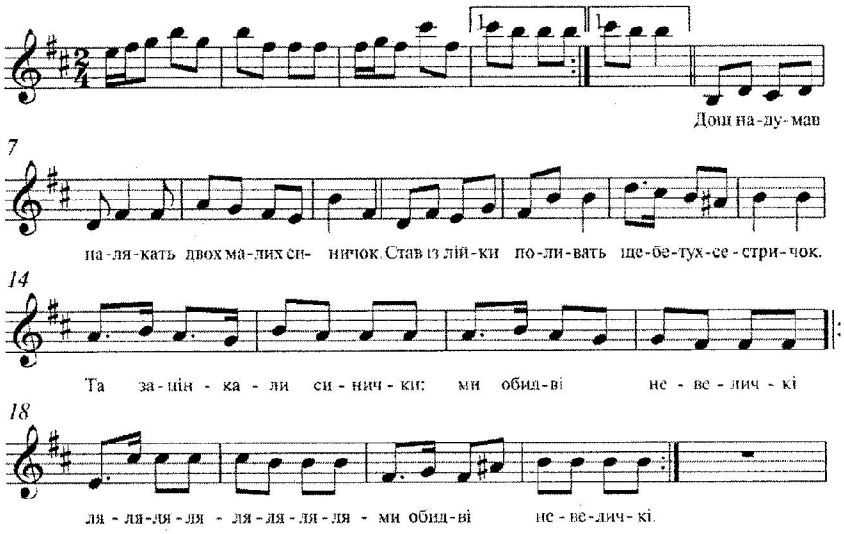
Дощ на-ду-мав
7
на-ля-кать двох ма-лих си- ничок. Став із лій-ки по-ли-вать ще-бе-тух-се-стри-чок.
14
Та за-цін-ка-ли си-нич-ки: ми обид-ві не-ве-лич-кі
18
ля-ля-ля-

ОСІНЬ

Муз. М. О. Ведмедері, сл. О. М. Іванової

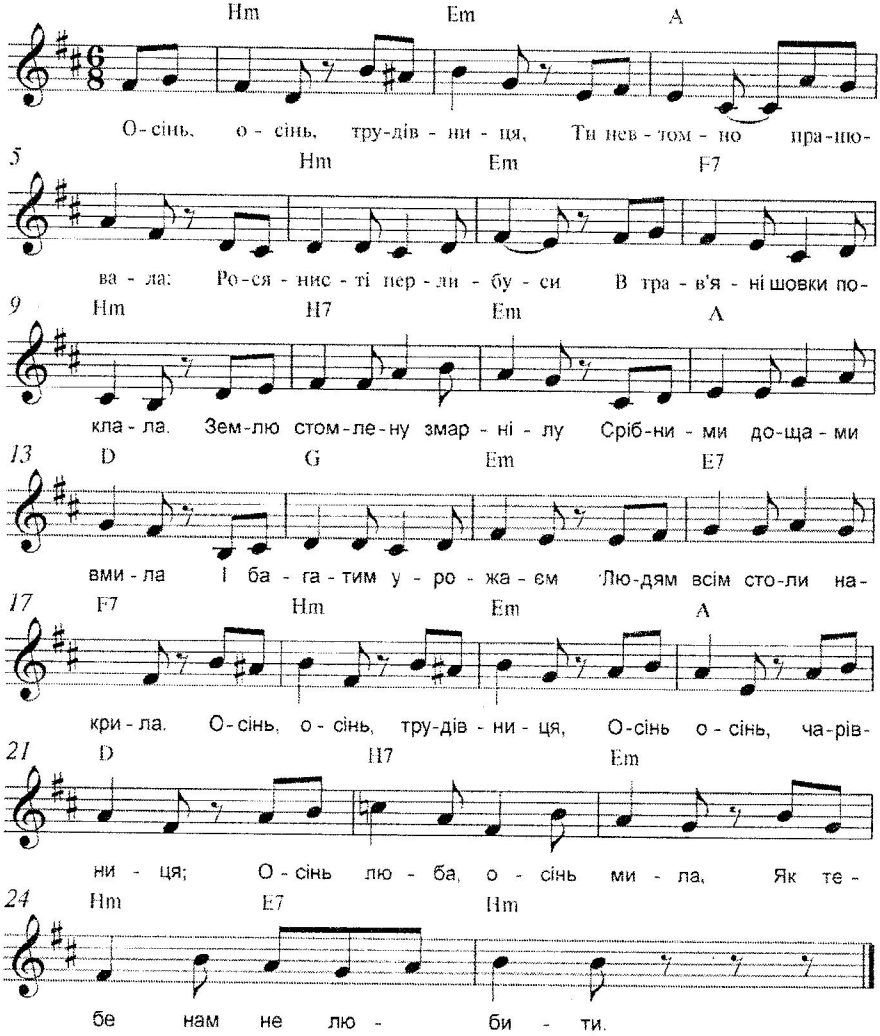

Осінь, осінь, трудівниця,
Ти невтомно працювала:
Росянисті перли-буси
В трав'яні шовки поклала.
Землю стомлену, змарнілу
Срібними дощами вмила
І багатим урожаєм
Людям всім столи накрила.

Приспів:

Осінь, осінь, трудівниця,
Осінь, осінь, чарівниця;
Осінь люба, осінь мила,
Як тебе нам не любити.

Осінь, осінь, чарівниця,
Ти усіх зачарувала.
Квітам-дітям вінки пишні
На голівки одягала.

Кленам—парубкам завзятим —
Багряні шати дала,
А берізки білокорі
В щире золото убрала.

Приспів.

Осінь, осінь, мила осінь,
Разом з нами сумувала —
Журавлині ключі у дорогу проводжала.
Пензлем сонячним, вогнистим
Неба синь розмалювала,
Хмари чорні розігнати
Вітрам буйним наказала.

ВІДЛІТАЮТЬ ЖУРАВЛІ

Муз. М. О. Ведмедері, сл. О. М. Іванової

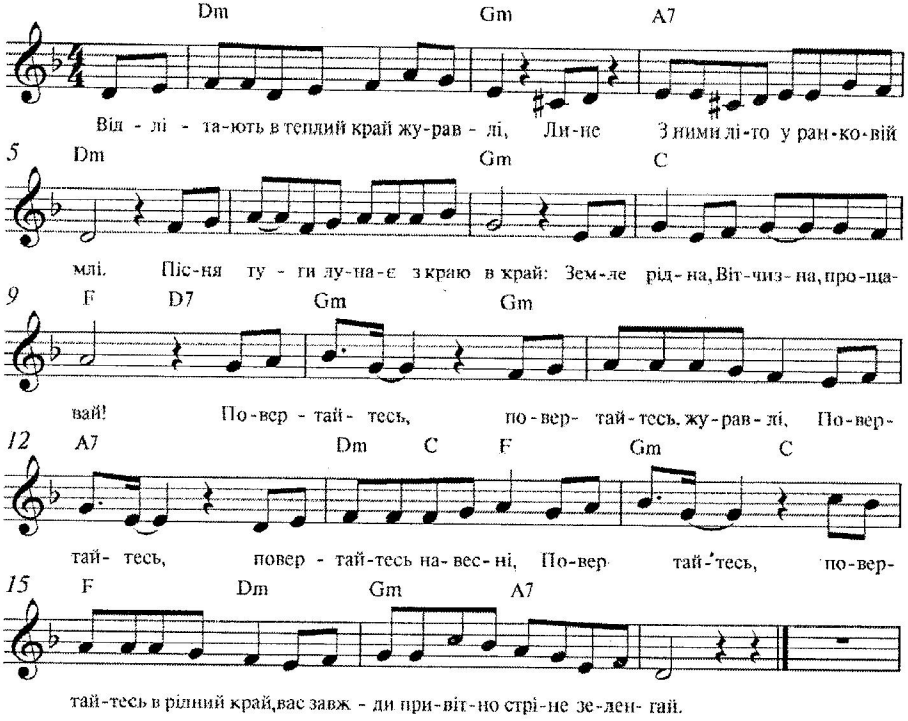

Відлітають в теплий край журавлі,
Лине з ними літо у ранковій млі.
Пісня туги лунає з краю в край:
— Земле рідна, Вітчизна, прощавай!

Повертайтесь, повертайтесь журавлі,
Повертайтесь, повертайтесь навесні,
Повертайтесь, повертайтесь в рідний край,—
Вас завжди привітно стріне зелен-гай.

Ось останній клин махнув нам крилом
І зникає у блакиті за селом.
Кличе в мандри незвідана далина,
А до нас крик сумний долина:

— Повернемось, повернемось навесні,
Повернемось, повернемось ми усі.
Повернемось, повернемось в рідній край,
Нас завжди стріча привітно зелен-гай.

ОСЕННЯЯ ПЕСНЯ

Муз. и сл. К. Магуса

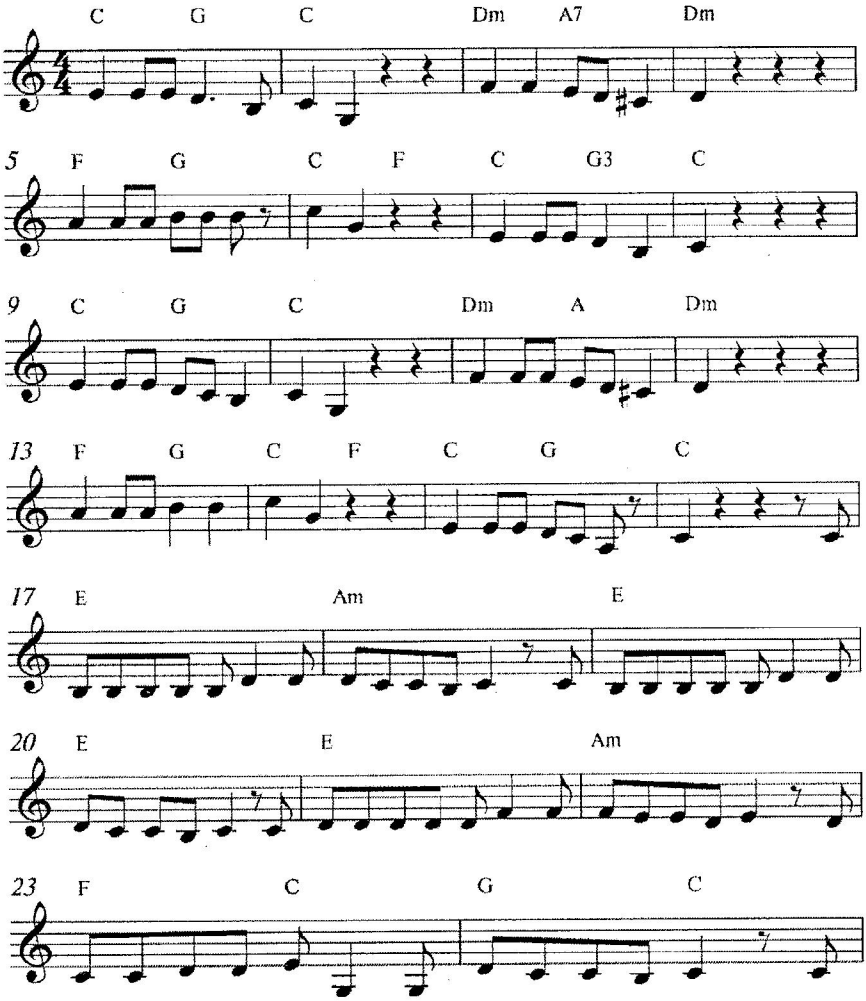

Осень — уже не лето,
Но еще не зима...
И обижаться на это
Все же не стоит нам.
Осень — ночная прохлада,
Утренний легкий туман.
Только грустить не надо,
Сидя в уютных домах.
Припев:
Пусть у весны бывает веселая капель,
Зимою завывает колючая метель,
Пусть летним днем прольется
Тот теплый дождь грибной,
Но только, только осень бывает золотой.
Но только, только осень бывает золотой...

Осень нам дарит подарки —
Краски различных цветов.
Солнце по-прежнему ярко
Светит на крыши домов.
Если дождливая туча
В небе появится вдруг,
Рядом окажется солнца лучик —
Твой самый преданный друг.
Припев.

ПОЕТИЧНА СТОРІНКА

Народні прикмети, прислів'я, приказки, скоромовки, загадки

НАРОДНІ ПРИКМЕТИ

Про погоду

- Чим тепліший і сухіший вересень, тим пізніше прийде зима.
- Яка погода в листопаді, така й у квітні.
- Грім у вересні — тепла осінь.
- Грім у жовтні — на малосніжну, м'яку й коротку зиму.
- Восени павутина — на ясну погоду.
- Від першого снігу до санного шляху шість тижнів.
- Рано замерзне вода — довго не розтане.
- Восени випав сніг — весна буде рання.

Про дощ

- Вересневий дощ, що почався вранці, довго не йтиме.
- Дощ уранці, що бабині танці, дощ в обід — запрягай, додому їдь!
- Якщо молодик припадає на дощовий день, то весь наступний місяць буде дощовий.

Про вітер

- Якщо вітер посилюється під час дощу і напрямок його змінюється проти годинникової стрілки,— чекати швидкого потепління.
- Хмари рухаються проти вітру — погіршиться погода.
- Вітер вночі — завтра чекай дощу.

Про гриби

- Побачив у небі кілька веселок — збирайся по гриби.
- Багато грибів восени — чекай неврожаю.
- З'явилися опеньки — скінчилось літо.
- Пізній гриб — пізній сніг.

Про рослини

- Лягає горілиць опалий лист — на теплу зиму й добрий урожай наступного року.
- Пізній листопад — до сурової й тривалої зими.
- Бурхливий листопад — на сувору зиму.
- У дуба й осики найпізніший падолист; рано опало листя на липах — зима буде люта.
- Опало листя з верхів'їв дерев — на ранню зиму.

- В лісі багато горобини — осінь буде дощова, мало — суха.
- Якщо шишки на ялинах виросли знизу — будуть ранні морози, а згори — пізні.

Примовки та скоромовки

- Своя земля і в жмені дорога.
- Літо зі снопами, осінь з пирогами.
- Назад тільки раки лазять.
- Заєць боягуз, та й той на капусту полює.
- На мишку й кішка звір.
- Курка по зернинці клює, та наїдена буває.
- Восени сім погод надворі — сіє, віє, крутить, мутить, реве, і ллє, й знизу мете!
- Холодний вересень, та ситий.
- Весною дощ вирощує, а восени все від нього гниє.
- В листопаді зима з осінню бореться.
- Першому сніжку не лежати.

***

Кіт котові каже:
«Коте, до комори кадуб вкотили.
В кадуб вкинеш капустину,
Кілька китичок калини».

ПРИСЛІВ'Я, ПРИКАЗКИ

- Осінь сумна, а весело жити
- Як листя жовтіє, то поле смутніє.
- Осінь іде і за собою дощ веде.
- Осінь на рябому коні їздить.
- З малої хмарки великий дощ буває.
- Восени день блисне, а три — кисне.
- Вересень трусить грушки в садочку.
- Весна красна квітами, а осінь снопами.
- Ні меж, ні краю колгоспному врожаю.
- Кожному овочеві свій час.
- Що влітку родить — зимою не шкодить.
- Восени і курчата курми будуть.
- Восени і горобець багатий.
- Жовтень ходить по краю та виганяє птиць із гаю.
- Листопад вересню онук, жовтню син, зимі рідний брат.
- Листопад — ворота зими.

ЗАГАДКИ

Про осінь

- Сумно у гаях блукає,
  Жовті шати одягає.
  Золотисту стелить постіль —
  Жде сестрицю білу в гості. (*Осінь*)
- Голі поля, мокне земля,
  Дощ поливає. Коли це буває? (*Восени*)
- Жовте листячко летить,
  Під ногами шелестить.
  Сонце вже не припікає.
  Коли, діти, це буває? (*Восени*)
- Невидимка ходить в гаї,
  Всі дерева роздягає. (*Осінь*)
- Там доорює, там сіє,
  Трусить яблука в садах.
  І малює, як уміє,
  На листочках і листках.
  — Ну й завзята ж у роботі!
  — Так за те вся в позолоті. (*Осінь*)
- Хто золотом дерева вкриває, а потім його зриває? (*Осінь*)
- Без пензлика, без олівця
  Розфарбувала деревця. (*Осінь*)

Про осінні місяці та природні явища

- Тремчу, тремчу — змерзаю,
  Холодним всім вітрам
  Сорочку золотую
  По клаптикам роздам. (*Осінній ліс*)
- Кличуть нас ліси, поля, сади
  Дозбирати осені плоди.
  Із дерев спадає листя жовте.
  То землею ходить місяць... (*жовтень*).
- Капле з неба, дахів, стріх
  Дощ холодний, перший сніг.
  Почорнів без листя сад,
  Що за місяць? (*Листопад*)
- Золоті метелики з дерева летять,
  Крильцями своїми сумно шарудять. (*Листопад*)
- Сидить — зеленіє,
  Лежить — пожовтіє,

Падає — почорніє. (*Листя*)

- Без рук, без ніг,
  Та ворота відчиняє. (*Вітер*)
- Без рук, без ніг,
  Під вікном ступає —
  В хату проситься. (*Вітер*)
- Ходить баба сива-сива, розсипа горох по нивах. (*Дощова хмара*)
- То чорна, то сива
  По небі ходила;
  Набив її вітер —
  Сльози розпустила. (*Хмара, дощ*)
- Летить орлиця по синьому небу,
  Крила розкрила, сонце закрила. (*Хмара*)
- Висить сито, не руками зроблене. (*Павутина*)
- В'ється, в'ється, в небо проситься. (*Дим*)

Про овочі

- На городі восени
  Лежать жовті кабани,
  Прив'язані за хвости,
  Щоб не здумали втекти. (*Гарбузи*)
- Що то за курочка, що під землею несеться? (*Картопля*)
- Неприваблива, шишкувата,
  А як прийде на стіл вона,
  Скажуть весело хлоп'ята:
  — Ну й розсипчаста, смачна. (*Картопля*)
- Сто хустин собі напнула,
  Кожушок вдягнуть забула. (*Капуста*)
- Стоїть господиня на одній ніжці,
  На ній безліч одежі, не пошита,
  Не покраєна. (*Капуста*)
- Товстий Гнат,
  При землі не знать.
  Сам червоний,
  А чуб зелений. (*Буряк*)
- Коса надворі,
  А панна в коморі. (*Морква*)
- Йшла пані з-за гір,
  Несла на собі сім шкір.
  Як її роздягали,
  То над нею всі ридали. (*Цибуля*)

- Сидить бабуся
  Не в одному кожусі,
  Хто її роздягає,
  Той сльози проливає. (*Цибуля*)
- Ні вікон, ні дверей,
  Повна хата людей. (*Огірок*)

Про фрукти

- Одне — рум'яне, друге зелене лице у мене.
  Влітку і взимку ковтають спинку.
  Всі люблять мене. Хто я? (*Яблуко*)
- Маленькі плоди, мов сережки повисли.
  Червоні — солодкі, зелені — ще кислі. (*Вишні*)
- Весною біле, літом зелене,
  Восени жовте, зимою добре. (*Груша*)

Про рослини

- Весною зеленіла,
  Влітку загоріла,
  Восени наділа
  Червоні корали. (*Горобина*)
- У вінку зеленолистім,
  У червоному намисті
  Видивляється у воду
  На свою хорошу вроду. (*Калина*)
- Сімсот соколят на одній подушці сплять. (*Насіння соняшника*)
- Ні листя, ні гілля — у гаю зростають. (*Гриби*)

Вірші про осінь

ОСІНЬ-ЧАРІВНИЦЯ

Золота красуня — осінь-чарівниця!
По землі ступає, золотом іскриться.
В жовте і червоне листячко фарбує
І картини дивні, чарівні малює!
Небо синє-синє, листя кольорове,
А яке довкілля радісне, чудове!
А які в жоржини, наче сонце, квіти!
Світ наш неповторний, гарний, розмаїтий!

(Н. Красоткіна)

ОСІНЬ

Коли вона загляне в сад,—
Наллється соком виноград
І кислі яблука ранет
Солодкі стануть, наче мед.
Коли огляне баштани,—
Надмуться гордо кавуни.
І запишається в хустках
Товста капуста на грядках.
Як помандрує по гаях
З чарівним пензлем у руках,—
Все розмалює на путі.
Берези стануть золоті!
І ми її уклінно просим:
— Заходь у гості, славна осінь!

(І. Кульська)

ЗОЛОТА ОСІНЬ

Ще недавно в небі синім
Пролітали журавлі.
А сьогодні в безгомінні
Ходить осінь по землі.
І від краю і до краю,
І від двору до двора
Золотого урожаю
Знов до нас прийшла пора.

(А. Малишко)

Як швидко літо промайнуло!
Прийшла осінняя пора.
Немов на крилах пролинуло
Кохане літечко з двора!..
Садок марніє потихеньку,
Пожовклі падають листки,
Вітрець не віє вже тепленько —
Жене понурії хмарки.
Посох горошок на городі,
Мачок вже цвіт давно згубив,
Високий соняшник на грядці
Журливо голову схилив.

(Олена Пчілка)

В сизому тумані,
В сині димовій
Яблука рум'яні,

Груші медові.
Вміє наділяти
Сотнями дарів
Осінь — щедра мати
Всіх трудівників!

(М. Рильський)

ДЕ СТОЯЛО ЛІТО

Облітає листя,
Висохла трава.
Дивиться з ялиці
Заспана сова.
Лис послухав тишу,
Кинувся на мишу,
А спіймав — листок.
Стежечка розмита
Повертає вбік.
Де стояло літо —
Виріс боровик.

(Л. Талалай)

ВІДЛІТАЮТЬ ЖУРАВЛІ

В золотій діброві
Свічечки горять,
А над нею в небі
Журавлі летять.
Журавлі курличуть,
Журно так кричать —
Рідне поле й озеро
Жаль їм залишать.
Вітерець повіє,
Гілка затремтить,
Свічечка-берізка
Зронить сльозу-лист.
Не сумуйте, друзі,
Ще настане час,
І ви всі повернетесь
Навесні до нас.

Подивись: на видноколі
Мов змінилися ліси.
Хто це їх у жовтий колір
Так барвисто прикрасив?
Ось край річки — жовті клени
І берези золоті.

Ялинки лише зелені
Залишились в самоті.

(Н. Забіла)

ЛІТЕЧКО ПРОПАЛО

Вже сонце не гріє,
Не жовтіє жито,
Мак не червоніє,—
Тільки мряка сіє
Крізь небесне сито.
Хмароньки нависли
Довкола, довкола,—
Наче сльози бризки
Дощові заблисли
Спроквола, спроквола.
Верба листя ронить
Помалу, помалу,—
Вітер листя гонить,
Воно сумно дзвонить:
— Літечко пропало.

(М. Підгірянка)

ОСІНЬ!

Осінь! Осінь! Осінь!
Медом пахнуть роси,
Журавлі курличуть в небі,
Та вітри голосять.
Не дзвенять в садочку
Птахів голосочки.
Сняться зораному полю
Квіти й колосочки.
В лузі при долині
Плаче тополина,
Загорілась над рікою
Червона калина.

ПРОЩАННЯ

Літечко ворота зачинило
Й осені ключі від них дало,
А само за хмарку зачепилось
І у теплий ірій попливло.
Журавлі із ним навперегони,—
«Кру» та «кру» — лунає з вишини:
Та нам їхня пісенька на спомин,
Щоб не забували до весни.

(Н. Поклад)

ОСІНЬ

Веселий вересень у лісі
Повісив ліхтарі,
І сонце на злотистім списі
Гойдається вгорі.
Гаптує вечір жовтим шовком
Блакитні килими,
А чорний пень зробився вовком,
Повившись у дими.

(Ю. Клен)

БАБИНЕ ЛІТО

Де золотіло жито,
Сіріє там стерня,
І бабине вже літо
Снується навмання.
Йде нивами, лугами,
І прясти не стає,
І срібними нитками
Кругом усе снує.
Тоненькі волоконця
В повітрі скрізь тремтять,
Блищать в промінні сонця
І з вітром ген летять.
Летять, розповідають,
Що літа вже нема,
Що й осінь вже минає,
Що йде до нас зима.

(М. Підгірянка)

ДОЩИК

...Дивлюся ранком —
вже заволочено серпанком
сіреньке небо, далі став
помалу й дощик накрапати,
і вогким холодком до хати
зайшов притихлий вітерець.

(Леся Українка)

ОСІНЬ

Висне небо синє,
Синє, та не те;
Світить, та не гріє
Сонце золоте.

Оголилось поле
Од серпа й коси;
Ніде приліпитись
Крапельці роси.
Темная діброва
Стихла і мовчить;
Листя пожовтіле
З дерева летить.
Хоч би де замріла
Квіточка одна;
Тільки й червоніє,
Що горобина.
Здалеку під небом,
В вирій летючи,
Голосно курличуть
Журавлів ключі.

(Я. Щоголів)

Вірші про листочки

ОСІННЄ ЛИСТЯ

Настала осінь. Холодом
Повіяло навкруг
Все більш береться золотом
Зелений ліс та луг.

Від вітру колихаються
Пожовклі дерева,
А листя з них зривається
І пісеньку співа:

— Веселі танцюристи ми,
Кружляєм в висоті —
Листки, листочки, листики,
Червоні й золоті!

Зриваємось ми зграями
З топольок та беріз,
Злітаємо, кружляємо
І падаємо вниз.

(Н. Забіла)

ОСІННІЙ ЛІС

В лісі тихо-тихо,
Золота пора:

Хто збира горіхи,
Хто гриби збира.
Я — листки збираю.
Загуде зима,
Розкладу гербарій —
І зими нема.

(О. Орач)

ЛИСТОПАД

Листя з лип і берез
Осипається,
За стебло верболіз зачіпається.
Стали трави, стежки
Золотистими,
А тоненькі гілки —
Та й безлистими.
А як буде весні
Путь простелено,
Знов на тому гіллі
Стане зелено.

(Я. Купала)

ОСІННІЙ КЛЕН

Знов золоті листочки клена
Летять на землю і на мене.
Такі тендітні та сумні,
Летять, кружляючи, крилато,
І, мов сліди качиних лапок,
Лягають тихо на землі.

(А. Костецький)

ІДУТЬ ДОЩІ

Йдуть і йдуть, і йдуть дощі,
Стали чорними кущі,
І дерева чорні стали,
Бо листочки всі опали.
Тільки дуб стоїть у листі
І калинонька в намисті.

(М. Познанська)

Ой, навіщо мені листя,
Коли вже іде зима,
Коли холодно вже стало
І пташок ніде нема?
Краще скину я листочки
І тихесенько засну.

Буду спати, буду ждати
Сонце, радість і весну.

(О. Олесь)

Осінь... Осінь... Лист жовтіє.
З неба частий дощик сіє.
Червонясте, золотисте
Опадає з кленів листя.
Пожовтів зелений сад,
Вже почався листопад.
Дощик часто накрапає,
Нас гуляти не пускає.

ХВАЛЬКО

Став хвалитись
Малий листок:
— Я найкращий.
На весь лісок!
Брати зелені,
Я — золотий!
...Та де не взявся вітровій.
Як налетів!
Як зашумів!
Нема в лісочку
Хвалька-листочка.

(В. Заєць)

ОСТАННІЙ ЛИСТОЧОК

Листя падає
додолу.
Засипає гай і поле.
На вербі —
один
листочок.
До зими —
один
деньочок!

(А. Камінчук)

ПІЗНІЙ ІДЕ ЛИСТОПАД

Трави зів'яли, і квіти не квітнуть,
Хоч умивають їх роси-дощі.
Осінь відквітла, відлітувала,
Віддарувала нам дні золоті.
Осінь з сльозами відходить,
Ронить під ноги свій лист,
Гуси полинули в вирій,

Чути лиш ворона крик.
Сонце з-за хмар не виходить.
Небо у сум повилось.
Тягнуться сиві тумани,
Мрякою все затяглось.
Стихли вітри-буревії,
Десь причаїлись, мовчать.
Осінь в дорогу далеку
Йде по зів'ялих листах.
Плачуть дерева дощами,
В тихій задумі стоять.
Осінь прощається з нами —
Пізній іде листопад.

Вірші про овочі

БАКЛАЖАН — ЗАМОРСЬКИЙ ПАН

Цей заморський сивий пан
Має назву — баклажан.
Вміє моя мати
Страви готувати:
Потушкує у томатах,
Покладе і у салати.
Вітамінів повно там,
Покуштуйте, раджу вам.

КРАСУНЯ МОРКВИЦЯ

Заховавши в землю личко,
Розправляє морква гичку.
Сонце з дощиком лоскочуть —
Вона виглянуть не хоче.
Ціле літо достигає,
Соком корінь наливає.
Прийде осінь — поспішай
І красунечку копай!
А чи знаєте, малята,
Що із моркви готувати?

КВАСОЛИНІ СТРУЧКИ

На городі, попід тином,
В'ється вгору квасолина,
Розправля свої листки,
Виставля з-під них стручки.
А в стручках, немов в хустинках,
Поховались квасолинки.

Усе літо дозрівають,
Аж на осінь їх зривають.
Страв з квасолі є багато.
Хочу деякі назвати:
З м'ясом в горщиках печуть,
В суп, у борщик додають.
Випікають пироги
Із квасолі залюбки.
Може, хочете, малята,
Про квасолю щось додати?

ПРО РЕДИСКУ

Ми цю грядку поливаєм:
Тут редиска достигає.
І за гичку смикаєм,
Щоб зросла великою.
— Ти, редиско, поспішай,
Трохи швидше підростай.
Бо дівчаткам, Олі й Зіні,
Треба свіжих вітамінів.

ПЕТРУШКА-ЧЕПУРУШКА

А петрушка чепуриться,
Гичкою угору в'ється,
Листячком тріпоче,
З вітерцем шепоче:
— Друже, так не задувай,
Мою гичку не зламай.
Хай вона росте, пишніє
І до сонця зеленіє.
Вже мене чекають страви,
Хочуть свіжої приправи.
Всі канапки і салати
У моїх зелених шатах.

ЗЕЛЕНЕНЬКІ ОГІРОЧКИ

Недалеко від квасолі
В'ються огірки поволі.
Вусиком чіпляються,
З квасолею змагаються.
Соковиті в них плоди,
Не соромся, відкуси!
Треба також пам'ятати,

Що смачні із них салати
Для вибагливої пані —
Чи в олії, чи в сметані.

БУРЯКИ ЧЕРВОНОЩОКІ

Буряки червонощокі
Поховали в землю боки,
Гичкою кивають,
Нам розповідають:
Із сирого буряка
Добрий сік для малюка.
Пийте рано-вранці
До смаку по склянці.
І у Роми, і у Тані
Будуть щічечки рум'яні.
А який усім смачний
Борщ червоний запашний!
Треба, друзі, також знати,
Що чудові з нас салати.
Пам'ятайте, малючки,
Що вам радять бурячки!

ЗУБАСТИЙ ЧАСНИЧОК

А з борідкою дідок —
Це зубастий часничок.
Ворог він усім мікробам,
Разом з ними і хворобам.
Часничок завжди при справі —
Заправляє різні страви.
Гострі зубчики у нього,
Та не вкусить він нікого.

ТІТОНЬКА КАПУСТИНА

Пишна тітка капустина
Одягла аж сто кофтинок
Й посередині городу
Демонструє свою вроду.
А з кофтинок вигляда
Невеличка голова,
На нозі тримається,
У землю впирається.
І з тієї голови
Готуй страви залюбки:
Чи салати, чи супи,
Чи печені пироги.

Ось така вона чудна,
Капустяна голова.

РОДИНА ПОМІДОРІВ

— Що за кущики, впізнали,
На кілочки поспирались?
— Так, це справжні помідори.
Важко їм вже без опори,
Бо плодів у них багато,
Треба всіх їх доглядати.
Соковиті та червоні,
Так і просяться в долоні.
Влітку часу не марнуй,
Помідорами ласуй!

ЧОМУ ЦИБУЛЯ НЕ ПЛАЧЕ

Ми цибулю розглядали,
Дрібно сльози проливали.
— А в цибулі сліз немає? —
Маму Яночка питає.
Мама мовила дитині:
— Сік корисний є в рослині.
Хто цибулю споживає,
Той хвороби відганяє.
Кожна страва цибулину
Радо кличе на гостину.

КАБАЧКИ-МАНДРІВНИКИ

Виставляючи бочки,
Розляглися кабачки.
По городу потяглись,
Аж до саду подались.
Ми за хвостик упіймаєм,
Гуртом весело гукаєм:
— Гей, юначе, йди до нас,
Бо тебе збирати час!
Поки молоденький,
Довгий і тоненький,
Його слід потушкувати —
Будем смачно ласувати.

ПЕРЧЕНЯ

Діти біля хати
Взялись грядки поливати.
Тут перчини достигають,
Сили в сонця набирають.

Просить Вірочка мала:
— Підростай же, перченя!
Я не можу дочекати,
Щоб тебе вже скуштувати.
Знаю, що твої салати
Вітамінами багаті.
На обідньому столі
Дуже раді всі тобі.

(Т. Яцків)

ВЕСЕЛИСЯ, ГРАЙЛИКУ!

Ігри на дитячому осінньому святі

Курочки та півники

Три пари протягом однієї хвилини збирають розкидані по підлозі зернятка (квасолю, горох, гарбузове насіння). Перемагають ті, хто більше назбирав зернин.

Що це за овочі?

Із зав'язаними очима гравці мають за смаком запропонованих їм овочів визначити, що це.

Посади та збери врожай!

Обладнання: 8 обручів, 2 відра, 4–5 картоплин, 2 лійки.
Беруть участь 2 команди по 4 чоловіки.
1-й учасник «оре землю» (кладе обручі).
2-й учасник «саджає картоплю» (кладе картоплю в обруч).
3-й учасник «поливає картоплю» (оббігає кожний обруч з лійкою).
4-й учасник «збирає врожай» (збирає картоплю у відро).
Перемагає найпрудкіша команда.

Намалюй горох!

Гравець має із зав'язаними очима намалювати горошини так, щоб вони не виходили за лінію стручка.

Розвантаж машину!

Дітям пропонується розвантажити «машини» з «овочами». Машини ставлять біля однієї стіни, а навпроти них біля другої стіни поміщають дві корзини. Біля корзин стають двоє гравців і за сигналом біжать до машин. Переносити овочі можна, беручи лише один плід. Овочі повинні бути в усіх машинах однакові — як

кількісно, так і за обсягом. Потім інші учасники можуть «навантажувати» машини. У цьому випадку гравці стають біля машин, за сигналом біжать до корзин і переносять овочі в машини. Машинами можуть бути коробки, стільці; овочами — кеглі, кубики тощо.

Збери шишки!

У грі беруть участь двоє учасників. Кожний з гравців бере до рук корзину. На підлозі розсипано 10–12 шишок. За сигналом діти починають збирати їх у корзини. Виграє той, хто збере більше шишок.

Сортуємо овочі

Грають двоє дітей. З одного боку зали стоять два відра, в яких перемішані морква і картопля. Кожна дитина за сигналом біжить з корзиною в руках до відра і вибирає у корзину або моркву, або картоплю, після чого повертається назад. Хто швидше виконає завдання, той і переміг.

Нагодуй товариша!

У грі можна використовувати яблука або морквини. Двоє гравців розсаджуються на стільцях один навпроти одного. Їм зав'язують очі і дають по яблуку. Вони починають годувати одне одного. Виграє той, хто швидше зуміє з'їсти яблуко.

Збери бур'ян!

У грі беруть участь 3 дітей. По залі розсипають паперові в'юнці, волошки та листки кульбаби. Дітям дають по відерцю. За сигналом кожний повинен зібрати у своє відерце бур'ян: перший — в'юнці, другий — листки кульбаби, третій — волошки. Перемагає той гравець, що виконав завдання швидше за інших.

Склади листочок!

У грі беруть участь двоє гравців. На двох тацях лежать по 1 кленовому листочку, розрізаному на частини. Діти за сигналом під музику складають по частинах листочок. Перемагає той, хто першим складе листочок з розрізаних частин.

Збери ложкою картоплю!

У грі беруть участь двоє дітей. На підлозі розсипають 6–8 картоплин. У кожної дитини в руках корзинка і дерев'яна ложка. За сигналом треба, беручи ложкою по одній картоплині, зібрати всю та покласти до корзинки.

Перемагає та дитина, що збере найбільше картоплин за відведений час.

Перейди калюжу в калошах!

У грі беруть участь двоє дітей. «Калюжа» — килим посередині зали. За сигналом діти надівають калоші і починають бігти в інший бік зали, аби перетнути якнайскоріше килим. Перемагає той, хто найшвидше дістанеться протилежної сторони килима.

Перевези з поля врожай!

В одному кінці зали стоять 2 вантажівки, в іншому на підлозі розкладають муляжі цибулі, огірків, помідорів, буряка та картоплі (овочів кожного виду — по 2 плоди). У грі беруть участь двоє гравців. За сигналом вони везуть вантажівки на протилежний бік зали, заповнюють їх овочами й повертаються назад. Виграє той, хто швидше впорається із завданням.

Більш складний варіант: перевозити по одному овочу.

Паровозик

У грі беруть участь дві команди. На підлозі розкладені бутафорські гриби. За сигналом команди змійкою оббігають гриби «кривою стежкою» (кожна дитина тримається за плечі того, хто стоїть попереду). Перемагає та команда, яка:

- не зронила жодного гриба;
- не втратила жодного учасника;
- найшвидше дісталася фінішу.

Фрукти на вервечці

Біля протилежної стіни зали ставлять два столи з натягнутою поміж ними мотузкою. На мотузку за дротинки прив'язані яблука та груші. Дитині зав'язують очі хустинкою. Вона має підійти до столів, зрізати з дротинок будь-який плід і, лише доторкаючись до нього, назвати, що це.

Назви, що це

Діти стають у коло, в центрі кола — ведучий з м'ячем. Він кидає м'яч будь-якому гравцеві й одночасно говорить: «Овоч», «Ягода» або «Фрукт». Дитина, що спіймала м'яча, швидко називає знайомий їй овоч, ягоду або фрукт. Той, хто помилився, вибуває зі гри.

Чого не вистачає?

На планшеті намальовані фрукти в кілька рядів (наприклад, яблуко, груша, апельсин). У кожному ряді фрукти розміщено довільно. Ведуча закриває в будь-якому ряді фрукт на вибір і питає: «Чого не вистачає?» Діти мають назвати фрукт, який закрито. Варіанти: замість фруктів можна взяти овочі, ягоди, гриби, листя дерев.

Збери гриби!

Грають по двоє. Кожному учасникові дають порожню корзинку. На підлозі лежать силуети грибів. Діти беруть по черзі силует гриба, називають будь-який гриб, який знають, і кладуть його до корзинки. Виграє той, хто найбільше «зібрав» грибів.

З'їж яблуко!

Двоє батьків, які погодилися брати участь у грі, тримають мотузку, на якій висять прив'язані яблука. У грі беруть участь двоє дітей. Їм пропонують з'їсти по яблуку, що висить на мотузці, не торкаючись його руками. Хто швидше?

Ріпка

У грі беруть участь дві команди, до складу кожної з яких входять по 6 дітей. Це — дід, бабка, Жучка, онука, кішка та мишка. Біля протилежної стіни зали стоїть 2 стільці. На кожному стільці сидить «ріпка» — дитина в капелюшку, на якому зображена ріпка. Гру розпочинає дід. За сигналом він біжить до «ріпки», оббігає її та повертається, за нього чіпляється (бере його за пояс) бабка, і вони продовжують бігти вдвох, знову оббігають «ріпку» і біжать назад, потім до них приєднується онука і т. ін.. Наприкінці гри за мишку чіпляється «ріпка». Виграє та команда, яка найшвидше витягнула «ріпку».

Опудало

Звучить музика. Кожний учасник гри, що виконує роль «опудала», виходить на середину зали та розводить руки в сторони. Якщо ведучий говорить: «Горобець!» — треба розмахувати руками. Якщо ведучий каже: «Ворона!» — треба плескати в долоні.

Грибник

У ведучого («грибника») зав'язані очі. Діти-гриби бігають по залі. Якщо ведучому трапляється «мухомор», діти кричать: «Не бери!» Перемагає той, хто за певний час «збере» найбільше «грибів».

Кіт у мішку

Треба визначити навпомацки овоч або фрукт, не виймаючи його з мішечка.

Кленовий листочок

У грі беруть участь дві дитини. На двох тацях лежить по одному кленовому листочку, розрізаному на частини. За командою діти під музичний супровід складають по частинах листочок. Перемагає той, хто першим складе листочок з розрізаних частинок.

Вгадайка

У чашці лежать шматочки різних овочів або фруктів. Дитині зав'язують очі, і вона, пробуючи на смак те, що їй пропонують, має визначити, що це.

СТВОРЮЄМО ЧУДО

Прекрасне не може бути пізнане,
його необхідно відчувати або створювати.
Ґете

Підготовча робота до осінніх свят на заняттях із зображувальної діяльності

Дитячі роботи можуть бути використані для оформлення сцени або виставкового куточка.

Перш ніж проводити заняття з малювання, доречно було б створити для дітей відповідний емоційний фон. Екскурсія до парку або місцини, де є дерева, кущі, різні рослини, допоможе вам відчути неповторність осені.

- Заплющивши очі, спробуйте **почути** шепіт листя, розпізнати інші звуки.
- Розплющте очі та опишіть форму, колір, структуру предметів. Спробуйте поспостерігати за ними та порівняти.
- Виберіть предмет, роздивіться, знайдіть відмінні та спільні ознаки.
- Зібране листя спробуйте об'єднати в групи за кольором, формою та будовою.
- Доречно закріпити враження творчим завданням типу: «Розкажи про дерево своєї мрії».

Гербарій із зібраного листя допоможе на уроках малювання.

Тема: «Хмарки» (заняття для дітей 4–5 років)

Завдання. Намалюйте різнокольорові плями.

Зверніть увагу на розміщення малюнка на аркуші, заповнення кольором. Під час роботи діти мають навчитися робити складну замкнену лінію, розрізняти кольори, заповнювати кольором малюнок.

Рекомендації

- Криву замкнену лінію, яка відображає межі хмаринки, можна малювати олівцем або пензлем.
- Для заповнення малюнка кольором на палітру треба викласти дві фарби: білу та будь-якого іншого кольору. Нехай хмаринки будуть різнокольоровими. Кожна дитина може вибрати колір на свій смак.
- Розфарбовувати хмарку можна з середини, починаючи з білого кольору й поступово додаючи в білу фарбу іншого відтінку. Таким чином, по краях хмарки будуть більш насиченого кольору. А поволі можна прищепити дитині й поняття «кольоровий тон», не вдаючись до складних пояснень.
- Аби створити творчий настрій перед роботою, зачитайте дітям коротенькі віршики.

ДОЩОВИЙ ТЕАТР

На нитках спустились низько
Краплі з хмароньки-матусі,
І на сцені, у калюжі,
Скачуть бульбашки-артистки.

Ой, веселий, загадковий
Дощовий театр ляльковий.

ЖОВТЕ КОШЕНЯ

На перинці,
На хмаринці

Засинає серед дня
Сонце — жовте кошеня.

І йому у небі сниться,
Як муркоче мама киця...

ДВА ДОМАШНІ ГНОМИ

Осінь, осінь.
Дощик косить
Пожовтіле листя...

Сидимо ми вдома —
Два домашні гноми
У великім листі.

Журимося ми —
І ждемо зими.

(О. Зорич)

Було б не зайвим підібрати (знайти) декілька епітетів до слова ***хмарка***. Наприклад: *легенька, пухнаста, весела, дощова* та ін.

Закінчена робота має бути ретельно розфарбована.

Хмаринці можна надати власну назву (ім'я).

Якщо якісь роботи виконані не дуже охайно, цьому можна зарадити: вирізати хмарки та прикрасити ними сцену.

До інших робіт додайте краплі дощу та зробіть з них виставку. Надайте авторам робіт додатковий час для завершення малюнка.

Тема: «Хмарки» (заняття для дітей 5–6 років)

Для створення відповідного настрою запропонуйте дітям уявити, що вони літають, як хмарки, відчувають себе легкими, кольоровими, вільними. Ви — вітер, тож хмарки слухають тільки його та сонечко. Після цього ви тихенько розсаджуєте дітей по робочих місцях та розповідаєте їм казку про хмарки.

КАЗКА

Жили-були різнокольорові хмарки. Їм дуже кортіло погуляти босоніж по стежинках. Якось вони підмовили легенький вітерець допомогти їм дістатися до мудреця. Той повинен був розказати їм, як торкнутися стежинок. Довго чи коротко літали вони, аж раптом побачили височенну гору, яка заступила їм шлях. Хмарки засперечалися, набундючилися, змішалися й стали однією сірою (темною) хмарою, з якої зненацька полив дощ.

Краплі застукали по стежках, і хмарки раптом припинили сперечатися. Мрія їх здійснилась — вони погуляли по стежинках краплями дощу.

Кольорові й веселі, хмарки повернули додому, бо вже знали, як здійснити своє бажання. Треба було просто зібратися разом.

Отже, продемонструйте, як зміниться колір, якщо змішати фарби різного кольору. Це можна зробити з допомогою гуаші або різнокольорових прозорих плівок, накладених одна на одну.

Завдання. Зробити малюнок до казки. Перерахувати всіх героїв казки за пріоритетом (*хмарки, вітер, гора, стежинки, дощ*). Домалювати свої деталі в композицію з урахуванням того, що події відбуваються восени (*осіннє листя, дерева*).

Під час роботи дитина має навчитися змішувати кольори на палітрі, дотримуватися сюжетної лінії, повинна засвоїти поняття про основні кольори (*синій, жовтий, червоний*), поняття кольорового тону (*від білого до синього, червоного та жовтого*).

Рекомендації

За сюжетом основна дія відбувається у верхній та нижній частинах аркуша. Середину заповнюємо дощем, який підганяє вітер.

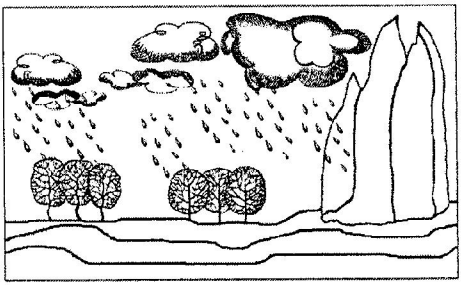

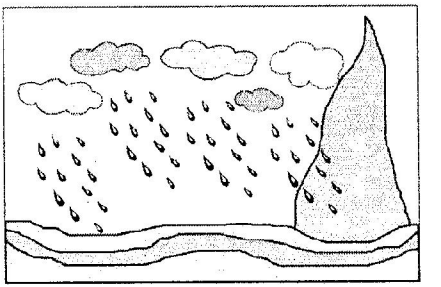

Таким чином, дощ стає композиційним центром. Тому доречно його зробити різнокольоровим, подібним до хмарок.

Перш ніж малювати, обговоріть, де повинні бути хмарки, стежини, гора. Наголосіть, що гора може не вміщуватися в аркуші, при цьому хай вона буде золотавою, змінюючись від жовтого до червоного кольору. Не треба перевантажувати

малюнок кольоровим небом, нехай воно залишиться білим. Коли роботи будуть виконані, зробіть аналіз роботи разом. Запропонуйте дітям знайти в кожному малюнку найкращу, найвиразнішу, найкрасивішу деталь. Для автора це зробить малюнок більш значущим.

Тема: «Послання осені» (заняття для дітей 4–5 років)

Завдання. Заздалегідь вирізані листочки розфарбувати різними теплими кольорами (жовтий, червоний, оранжевий).

Приклеїти заздалегідь вирізану ніжку до листочка.

Під час роботи дитина має навчитися розрізняти кольори, змішувати кольори на палітрі. У дитини повинні розвинутись спостережливість; емоційне ставлення до об'єкта.

Рекомендації

Якщо напередодні заняття ви здійснили похід до парку і зібрали гербарій, то на кожен робочий стіл покладіть листочок, заздалегідь приклеєний до аркуша. Виберіть для зразків найпростішу, найбільш поширену форму листя.

І останнє: для проведення заняття вам треба буде зробити робочу заготовку для кожного учня.

Для цього знадобиться аркуш розміром А5. Згорніть його навпіл та намалюйте півлисточка.

Лінія згину припаде на середину листочка. Тоненька смужечка, відрізана від того самого аркуша, служитиме ніжкою листка. Вирізати листочок ви можете самі або доручіть це дітям.

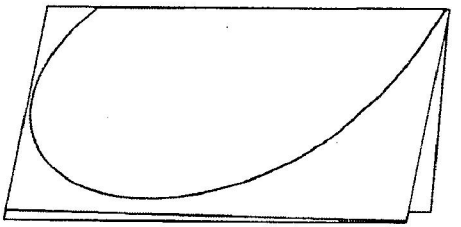

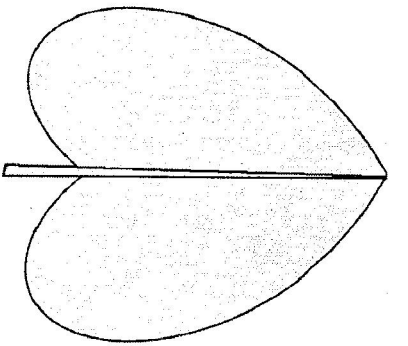

І ще порада: перед заняттям виконайте з дітьми декілька фізичних вправ, які допоможуть їм уявити образ листочка, що відірвався від дерева і летить, падає, лягає на землю. Цю частину ви можете організувати на власний розсуд.

Зосередитись на виконанні завдання допоможуть запитання.

- Якого кольору листя влітку?
- Якого кольору восени?

- Які відтінки (кольори) має листочок?

Після цього виберіть та назвіть кольори осені. Назвіть їх теплими. На палітру покладіть жовтий та червоний кольори. При змішуванні учні одержують новий колір. Дайте йому назву.

Під час виконання малюнка простежте за наповненням пензля фарбою. Заповнювати кольором вирізаний листочок можна плямами різного відтінку.

Розфарбовані листочки можна підписати та використати для оформлення сцени або виставки.

Тема: «Послання осені» (заняття для дітей 5—6 років)

Завдання. Зробити осінні листочки за технікою «монотипія»; познайомити дітей із новою технікою; розширити палітру теплого кольору; з'ясувати різницю між теплими та холодними кольорами; розвинути спостережливість і вміння працювати з кольором.

Рекомендації

Психологи стверджують, що вікову мотивацію для дітей 5–6 років можна сформулювати фразою: «Ми всі різні».

Робота за технікою монотипії якнайкраще допомагає виявити індивідуальність дитини.

Спочатку потрібна емоційна підготовка. Почніть зі спогадів про прогулянку в парку. Поставте загальні питання.

- Який колір осінніх дерев?
- Який колір листочка? (Уточніть, скільки кольорів на одному листочку вони нарахували.)
- Чи можна назвати ці кольори теплими? Як визначити теплі кольори?

Уявіть падаючий лист. Відтворіть у своїй уяві, як він кружляє, летить і лягає на землю. Зіграйте з дітьми у «Падаючий лист». Закріпіть логічні висновки образним сприйняттям.

Для виконання завдання вам знадобляться гуаш, два аркуші паперу розміром А5 (альбомний лист, розрізаний навпіл).

Аркуші паперу слід зігнути навпіл. Лінія згину визначить межу робочого поля. Заповнювати краще праву сторону аркуша. Заповнювати бажано плямками, при цьому пензлик повинен бути наповнений, а густота фарби нагадувати рідку сметану. Ляпки слід ставити довільно, бажано по порядку, від жовтого кольору через жовтогарячий до червоного. Виконувати цю роботу треба швидко, фарби не повинні висохнути.

Закрийте другою половинкою аркуша розфарбовану частину, притисніть долонею, щоб фарба добре віддрукувалася.

Обережно відкрийте складений лист — одержите дзеркальне відображення вільних плям, що злегка розпливлися.

Перша заготовка для листочка готова.

Другий лист можна виконати, додавши до наявних кольорів світло-зелений. Відбиток набуває нових, складніших відтінків.

На наступному занятті розфарбовані аркуші перетворяться на осінні листочки.

Для цього на складеному аркуші малюєте половинку листочка. Середина листочка розміщуються на згині. Форма його може бути різною: від простої до вигаданої складної.

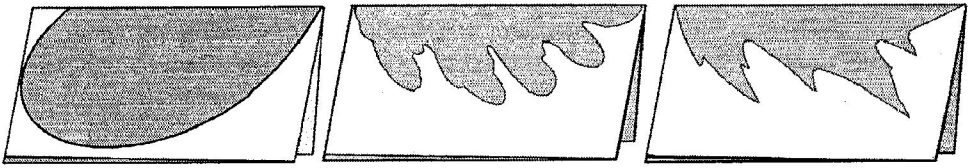

Вирізати потрібно одночасно обидві половинки.

Ніжки для листочків можна вирізати з паперу будь-якого кольору.

У результаті листочки будуть різні за формою і схожі за колірною гамою.

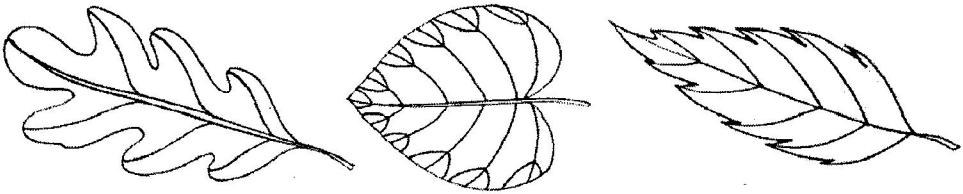

Вони можуть прикрасити сцену або виставку робіт, присвячену осені. Щоб виставка вийшла цікавою, а вибір кращих робіт був вільним, можна розширити кількість тем, присвячених осені.

Наприклад:

- «Осінній букет» (для дітей 5–6 років)
- «Грибочки» (для дітей для дітей 4–5 років)
- «Парасольки» (для дітей для дітей 4–5 років)
- «Як намалювати вітер» (для дітей 5–6 років)
- «Леді Осінь» (для дітей 5–6 років)

Рекомендації

Тема: «Осінній букет»

Тема дуже підходить для пояснення техніки аплікації. У контексті вивчення даної теми можна дати поняття осьової симетрії. Наприклад, удвічі складений аркуш паперу після виконання певних дій може перетворитися на глечик, листочок або квітку.

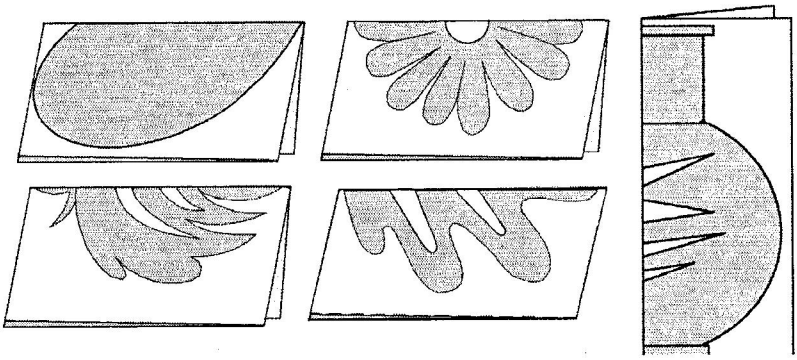

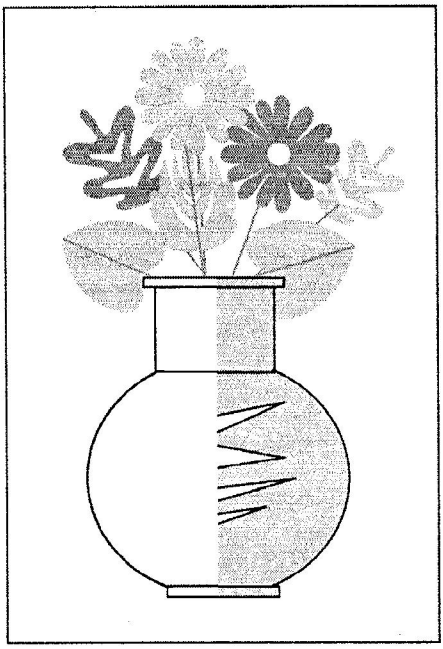

Елементи витинанки можна застосувати не тільки під час вирізання листочків і квіток, але й на момент роботи з вазою. Для цього потрібно зробити дві однакові розгортки вази, причому одну з них слід вирізати (складним чи простим способом).

Після цього вирізану розгортку наклеюємо на основну. Розгортка вази повинна бути різного кольору й різного тону. Варіантів композиції може бути як мінімум два.

На виставковому стенді роботи виглядають дуже яскраво, але це може применшити достоїнства малюнків, виконаних в інших техніках. Для того, щоб цього не сталося, оформляючи виставку, аплікації бажано компонувати з двох сторін виставкого стенду або будь-якого простору, у якому ви організуєте виставку робіт.

Тема: «Парасольки»

Малюнки на цю тему краще виконувати фломастерами або гелевими ручками. Композицію можна назвати «Подорож».

Малювання парасольки дозволить виробити в дітей уміння малювати перпендикулярні лінії, фантазувати з формою парасолі і прикрасою.

Компонувати малюнок бажано з домінантною плямою, тобто одну парасольку слід робити великого розміру, інші — меншого.

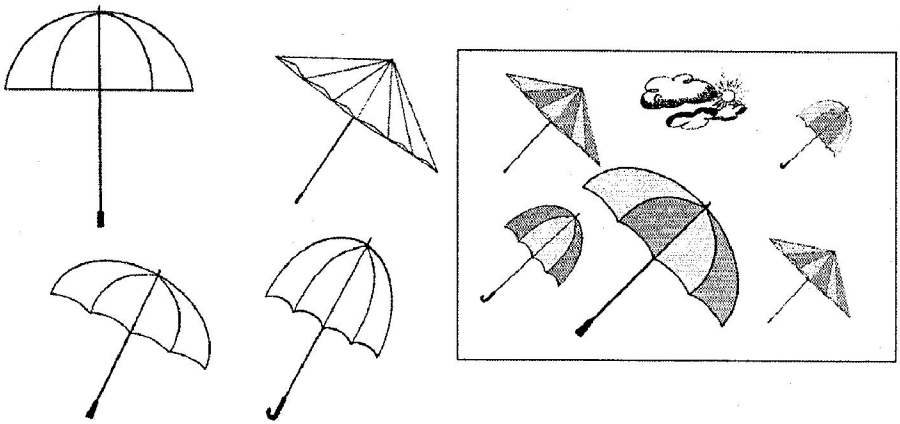

Таке рішення дасть вам можливість поговорити про нижній край аркуша і верхній, а також про їхню роль у композиції. Чим малюнок ближче до нижнього краю, тим зображений предмет ближче і масштабніше, натомість чим зображення ближче до верхнього краю аркуша, тим предмет більш віддалений від нас і сприймається легше. Що стосується візерунків і кольору парасольок, то малюнок сам продиктує чергування кольорів. Велику парасоль назвіть парасолькою Оле-Лукойє, й, узагалі, краще персоніфікувати кожну парасольку — це допоможе підібрати до образу колір. Парасолі потрібно розфарбувати в яскравий виразний колір, щоб прикрасити дощовий день.

Тема: «Леді Осінь»

Вивчення цієї теми супроводжується роботою з фарбами. Попередньо слід пояснити, що таке портрет. Для ілюстрації вашої розповіді можуть послужити фотографії, репродукції.

Перед виконанням малюнка доцільно обговорити деталі майбутнього портрета й колірну гаму. Рішення стосовно композиції й образу леді Осені діти мають прийняти самостійно, тому ваша допомога повинна полягати у наданні рекомендацій і постановці питань. Наприкінці заняття можна улаштувати перегляд усіх робіт і дати рекомендації стосовно того, що ще можна домалювати на малюнку.

Тема: «Як намалювати вітер»

Ця тема зосереджує увагу на образному сприйнятті й спостережливості.

Під час обговорення знайдіть деталі, що дозволяють побачити невидимий вітер. Як правило, у першу чергу пригадуються косий дощ, дерева, листя, що пливе у повітрі, потім — парасольки, шарфи, пальто і т. ін.

Спочатку потрібно розфарбувати небо і землю, попередньо провівши лінію обрію (лінія, де небо зустрічається із землею). Після цього можна малювати дерева, хмари, дощ і т. ін.

Роботи виходять досить мокрі, картинки пливуть, але загалом простежується проникнення в тему, щирість у вираженні почуттів.

Для організації виставки ви можете відібрати по одній кращій роботі кожного учня, а якщо дозволяє площа, то можна взяти й по дві роботи.

Організувавши виставковий майданчик, дайте йому загальну назву.

До виставки можна додати висловлення авторів про осінь, дощ, хмари, дерева, вітер і про настрій, що викликає осінь.

Урочисте відкриття виставки підвищить самооцінку авторів й увагу батьків до внутрішнього світу дітей.

Не забудьте сфотографувати роботи (загальний план, окремі роботи), щоб назавжди зберегти в пам'яті цей творчий момент.

Примітка. В оформленні виставок використовують пінопластові стельові блоки, до яких легко прикріпити малюнок.

ОФОРМЛЕННЯ СВЯТ. ІНТЕР'ЄР

Для оформлення свят вам знадобитися тканина (синя, жовта, жовтогаряча), різнобарвні стрічки. Бажано, щоб тканина була тонкою: капроновою тощо. Для неба пропонуємо купити недорогу підкладкову тканину, яку можна використовувати надалі для усіх свят.

Якщо у вас є сцена або постійне місце, яке ви оформляєте до свят, рекомендуємо закріпити струни з гачками або карниз до підлоги і стелі. Синю тканину закріплюємо на струнах і драпіруємо у складки. Це наше небо.

Тканина жовтого і жовтогарячого кольорів послужить основою для створення образу леді Осені.

Для цього обидва відрізки тканини зберіть у вузол, закладаючи глибокі складки, і закріпіть на основі (тканині, що ілюструє небо), а висоту визначте самі. Нижній край закріпіть так, щоб тканина провисла, ніби утворюючи сарафан.

Стрічки прив'язуємо до зібраного вузла, а на протилежних кінцях зав'язуємо банти. Ці банти закріплюємо на основу.

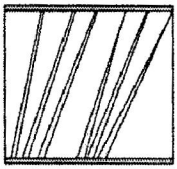

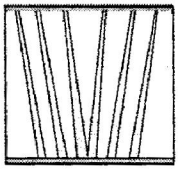

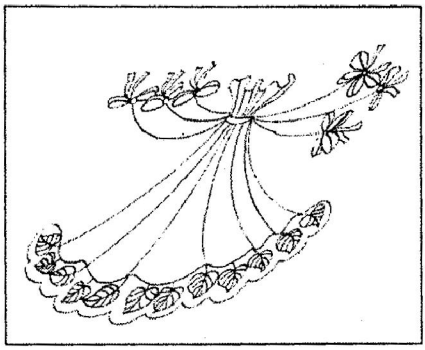

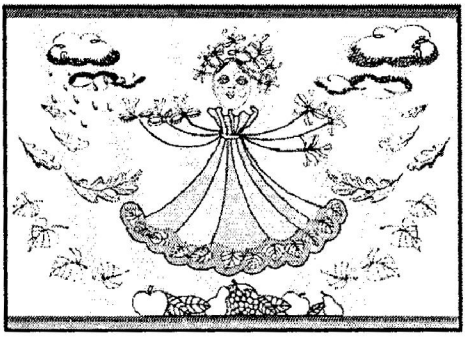

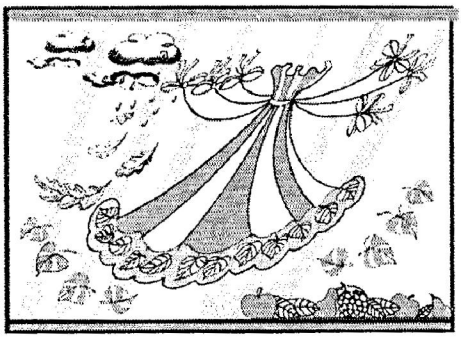

Доповнити оформлення можна вирізаними листками, хмарами, грибочками, які зробили діти на уроках малювання.

Багато залів у дитячих садках не мають сцени. У цьому випадку оформлення можна виконати, прикріпивши тканину до балки на стелі.

Як закріплювати тканину внизу,— рейкою до підлоги чи до стіни — вирішувати вам. Порядок всього іншого оформлення залишається попереднім. Доповнити його можна букетом або вінком справжнього осіннього листя.

Для проведення конкурсів можна попросити дітей власноруч зробити малюнки калюж і листочків.

Костюми до свята

Каченя. Цей костюм може складатися з бейсбольної кепки з вічками, маски і тільника або светра у смужку.

Заєць. Образ зайченяти можна створити з допомогою білої манишки, маски зайчика і хвостика.

Їжак. Для їжака підійде накидка з нашитими до неї трикутничками (можна об'ємними), окуляри (краще темні) та зачіска типу «ірокез».

Миша. Сірий сюртучок або жилет з краваткою-метеликом, маска з круглими вушками, хвіст вервечкою — і мишка готова.

Півник. Щоб півник був схожим на справжнього, пропонуємо взяти звичайну в'язану шапочку з гребінцем, маску й накидку з нашитими на неї строкатими шматочками матерії. По краях накидки слід прикріпити великі клапті тканини, у середині — менші за розміром клаптики, розкидані вільно.

Для створення костюма **Олє Лукойє** потрібні накидка з великими об'ємними ґудзиками, маска і парасолька (бажано строката).

Містер Дощ і Містер Вітер. Накидку можна виконати з поліетиленової прозорої плівки. Накидка Містера Дощу виконується з каптуром і прикрашається крапельками, а накидка Вітру розрізана внизу на тонкі смуги (бахрому). До костюма можна додати жезл, на одному кінці якого прикріплений каскад.

Каскад — це розрізані на тонкі смуги і зібрані з однієї сторони в пучок тонкі поліетиленові пакети (можна різного кольору).

Костюми осінніх місяців можна виконати, використовуючи три складові елементи: шапочку-кокошник, жабо і чарівну паличку.

Костюм **леді Осені** призначений для дорослої людини. У цьому випадку ваша фантазія необмежена.

СЦЕНАРІЇ ЗИМОВИХ СВЯТ

ДЕНЬ СВЯТОГО МИКОЛАЯ (ДЛЯ ДІТЕЙ 5–6 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ:
Янголи
Зірочка
Бісик
Миколай

ХІД ЗАХОДУ

Звучить музика. Виходять дві дівчини, одягнені в народні костюми.

1-а дівчинка

Ой, дивіться — покотилась
З неба зіронька ясненька,
Десь за лісом зупинились.
Що то значить?

2-а дівчинка

От якби до нас вона
В гості завітала,
Миколая привела,
Подарунків дала.

Дівчатка (*разом*)

Святий Миколаю, ми тебе благаємо!
Обдаруй нас теплотою,
Ласкою і добротою,
Пошли щастя на наш рід,
На український нарід.

Виходять два янголи, шепчуть на вухо.

1-й янгол

А листа ви написали
До янголів із небес?

1-а дівчинка. Так, і вже його послали.

2-й янгол. Тож діждетесь ви чудес.

Танець янголів.

Звучить музика. Виходить Миколай із Зірочкою, розкидають серпантин. Діти, янголи, Миколай під музику проходять по залу і виходять, залишається Зірочка, вона вішає маленькі зірочки. Виходить Бісик.

Бісик

Всюди тепер добрі діти.
Де ж мені різки подіти?

Зірочка

Одну собі забери,
Інші даси таким, як ти.

Бісик

Ох ти, Зірочко погана,
Не введеш мене в оману,
Годі тут тобі сіяти,
Моїй справі заважати.
Ти Святому Миколаю
Своїм сяйвом помагаєш:
Снігом притрушу тебе,
Твоє сяйво пропаде.

Виконує злодійський танок. Бісик надягає на Зірочку білку хустку.

Виходять дівчата.

1-а дівчинка. Що за плач, а чи то сниться?

2-а дівчинка. Дивись, дівчина маленька.

Дівчата скидають накидку з Зірочки.

Зірочка

Я не дівчинка маленька,
Я є Зірочка ясненька.
Я на свято Миколая
Йому завжди помагаю,
Бо сідаю на хатки,
Де є добрі діточки.

Звучить пісня.

Стук у двері. Заходять Святий Миколай та янголи.

Миколай

Мир і щастя вашій хаті,
Щоб були ви всі багаті,
Щоб біда вас обминала,
Тільки радість звеселяла.

1-а дівчинка. Мир і вам, гості славні і величні.

Миколай

Ось і наша помічниця.
Де ж пропала ти, світлиця?

Зірочка

Ой, дідусю, я не винна,
Не моя оце провина.

Миколай

Ти не винна, знаю, знаю,
Бісика козак скарав вже.
Ну, ти, Янголе, скажи,
В свою книгу зазирни,
Чи нам вірний знак подали,
Де потрібно ми попали?

1-й янгол. Знак нам правильний подали.

Миколай

Діти тут, я бачу, милі,
І привітні, і гостинні.
Буде їм за це дарунок.

З'являється великий подарунок (коробка), з якого виходить дівчинка — Зірочка. Вона кличе інших дівчаток-зірочок.

Танок зірочок з ліхтариками (або з гірляндою).

1-а дівчинка

Дуже раді ми дарам.
Але чим віддячить вам?

Миколай

Ваша щедрість, доброта,
Чуйні, теплії серця —
Це подяка є для мене
Більша, ніж усі, напевно.
Та не час відпочивати,...
Нас чекають ще багато
Українських діток чемних.
Тож турбуюсь недаремно.

2-й янгол

В нас вже часу небагато,
Треба трішки поспішати.
Зірочко, вперед котись,
Де потрібно, засвітись.

Зірочка

Здоровенькі ви бувайте
І про нас не забувайте.

Всі йдуть, діти залишаються, махають ручками їм услід.

2-а дівчинка

А тепер ми заспіваймо,
Миколая звеличаймо. (*Звучить пісня.*)

НОВОРІЧНЕ СВЯТО (ДЛЯ ДІТЕЙ 2–3 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ:
Ведуча, Дід Мороз — вихователі,
Діти:
Петрушка
Гномики
Сніжинки

ХІД ЗАХОДУ

Діти входять до зали, зупиняються, роздивляються ялинку.

Ведуча

Учора надвечір в дитячий садок
Поштар-зайченя передав іграшок.
Але не для ігор, а для прикрас.
Зимова ялинка, малята, у нас!

Діти обходять навколо ялинки, торкаються її.

Ведуча. Але чому на нашій ялинці не горять вогники? Нумо поаплодуємо нашій ялинці, і тоді, можливо, вона засяє.

Діти гучно аплодують.

Ведуча. А тепер давайте пограємо з ялинкою. Якщо подмухаємо — вогники згаснуть, якщо поплескаємо в долоньки — знову запалають.

Проводиться гра з ялинкою.

Ведуча

Неповторна і красива,
Вся в гірляндах і вогнях,
У скількох дітей щасливих
Побувала ти в гостях!
Скільки радості й добра
Діточкам подарувала,
Щиросердною любов'ю
Їхні душі запалила.
І сьогодні в цьому залі,
Вся прикрашена зірками,
Наша лісова красуня
Веселиться з малюками.

Діти співають і водять хоровод навколо ялинки.

Під музику до зали забігає Петрушка. Звучить пісня.

Ведуча. До нас на свято завітав Петрушка, який носить кривий ковпак і завжди забавляє людей.

Петрушка. Але найбільше я люблю пограти з дітьми.

Проводяться ігри з ковпаком.

Петрушка. Дітки, а чи знаєте ви якісь віршики? Я дуже люблю їх слухати.

Діти розповідають вірші.

Петрушка

Ой, які чудові діти!
Вірші вмієте ви вчити.
Тільки я спитать забув:
А чи Дід Мороз тут був?

Ведуча

Ні, не був, але на свято
Його чекають всі малята.

Петрушка

Я зараз скоренько піду
І Дідуся вам приведу.
Але до того, як прощатись,
Ще хочу трішечки погратись.

Проводиться гра у «сніжки».

Петрушка йде.

Ведуча

В лісі віхола гуде,
Дід Мороз шлях не знайде.
Проспіваймо веселіше —
І він дійде сюди швидше.

Діти виконують пісню «Зима».

Ведуча

Нумо, гномики, ліхтарики беріть,
Дідусеві путь на свято покажіть.

Виконується танець гномиків.

Виходить Дід Мороз.

Дід Мороз

Довго лісом йшов до вас
І, нарешті, я дістався.
З Новим роком вас, малеча,
В добру путь і в добрий час!

Ведуча

Як добре, що до нас на свято
Ти зміг, Дідусю, завітати.
Тебе ми бачити всі раді.
На новорічнім маскараді.

Дід Мороз

Снігу в лісі — по коліна,
А на небі — ні зорі.
Тож спасибі друзям-гномам,
Що запалили ліхтарі. (*Звертається до дітей.*)
Ну, а зараз треба стати
в хоровод і привітати
Новий рік, що так чекали.
Він зі мною, в цьому залі!

Звучить пісня Діда Мороза за вибором музичного керівника.

Ведуча

Дід Мороз, прохають діти,
Рученята б їм погріти.
А щоб тепліш було на святі,
Може, краще вам пограти?

Проводиться гра «Заморожу».

Ведуча. Дідусю Морозе, у нас дітки спритні, кмітливі. Ти навіть від них не зможеш встигнути сховатися.

Дід Мороз. Не може цього бути. Треба обов'язково це перевірити.

Проводиться гра «Схованки».

Дід Мороз. Справді у вас дуже активні дітки.

Я зараз трішки відпочину,
Не можу гратись без упину.
І прошу хлопців і дівчаток
Вірші про зиму прочитати.

Діти читають вірші.

Дід Мороз

Якось в залі тепло стало.
Невже літо враз настало?
Гей, крижинки, онучата,
Вийдіть діда привітати.

Виконується танець крижинок.

Дід Мороз

Дуже весело у вас —
Ніде правди діти.
Але до інших дітлахів
Час мені спішити.
Я — Дід Мороз,
Червоний ніс,
Мішок дарунків
Вам приніс.

Дід Мороз роздає дітям подарунки.

Дід Мороз

На все добре, мої любі,
Не хворійте, виростайте.
Через рік біля ялинки
Знову Дідуся стрічайте.

Дід Мороз з піснею йде.

Ведуча

Тож, друзі, з святом всіх вітаю,
Прощатись зараз треба нам.
Бажаю Новий рік зустріти
Щасливо дітям і батькам.

Діти під супровід музики йдуть із зали.

НОВОРІЧНИЙ КОЛОБОК (ДЛЯ ДІТЕЙ 3–4 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ:
Дорослі:
Ведуча, Дід Мороз
Діти:
Колобок
Вовк
Ведмежа
Зайченята
Лисиця
Сніжинки

ХІД ЗАХОДУ

Ведуча

Сьогодні незвичайне свято —
Ми раді Новий рік вітати.
А ця ялинка для малят —
Дарунок лісових звірят.
Вся пишно вбрана, аж іскриться,
На гілках — грудочки сніжків.
Стрічайте, лісова цариця,
Улюблениця дітлахів.

Ялинка

З Новим роком всіх вітаю,
Миру, радості бажаю,

Міх здоров'я, мірку сміху,
Віз солодощів для втіхи,
Гору щастя зичу вам —
І малятам, і гостям.

Звучить пісня про Новий рік за вибором музичного керівника.

1-а дитина

Добрий день, Ялинко мила!
Гарно як, що ти прийшла.
В хоровод усіх зібрала
І, мов мама, обняла.

2-а дитина

Вся вбралась, причепурилась
Гостя новорічних свят.
Круг ялинки, подивіться,
Скільки радісних малят!

3-я дитина

Запросивши в коло друзів,
Зайченят і ведмежат,
Ти нам в казку путь відкрила,
На веселий маскарад.

Виконується парний танець навколо ялинки.

4-а дитина

Як на тебе всі чекали!
А малята ніч не спали!
Вірші вчили, малювали,
Ігри різні готували
Разом всі і поодинці,
Догодити щоб ялинці.

5-а дитина

Нам дуже, дуже весело
І настрій — просто клас!
Тож пісню про ялиноньку
Ми виконаєм враз.

Звучить пісня про ялинку за вибором музичного керівника.

Ведуча

В день, коли ялинки свято,
Можуть дива-дивні статись.
Бо Рік Новий до нас іде
І казку за руку веде.
Тож пригадайте, малюки
І всі шановнії батьки,
Як жив та був на білім світі

У добрій казці Колобок,
Пустун, співун та витівник
На прізвисько Рум'яний Бік.

Колобок

Колобок я, витівник,
Маю я рум'яний бік,
Полюбляю дуже свята,
До дітей я дуже звик.
Забажалось якось вранці
Відпочити на вікні.
Глянув — а на гілці скринька
із запрошенням мені.
І сьогодні до малят
Я кочусь в дитячий сад.

Колобок обходить навколо ялинки.

Ведуча

По стежинці він котився,
На ялинку поспішав.
Але нашого рум'янця
Сірий Вовк уже чекав.

Назустріч Колобкові виходить Сірий Вовк.

Вовк

Колобок! Вітаю, друже!
Бачу, поспішаєш дуже?

Колобок

На ялинці в дитсадку
Треба бути Колобку.

Вовк

В мене був голодний ранок.
Тому будеш за сніданок.

Колобок

Що за кепські в тебе жарти?
Жартувати так не варто.
З'їш мене, Вовчун хвостатий, —
Зіпсуєш малятам свято.
Краще поміркуй над тим,
Що робитимеш один.
Щоб товариша знайти,
Треба в дитсадок іти.

Вовк

Ну, спасибі, дуже радий.
Тож побачимось в дитсаді.

Вовк і Колобок розходяться в різні сторони. Колобок ховається за ялинку.

Ведуча

Покотився Колобок,
Рушив в путь-дорогу.
Але раптом ведмежа
Вилізло з барлога.

Колобок виходить з-за ялинки. Назустріч йому виходить Ведмежа.

Ведмежа

Колобок! Вітаю пана!
Ти куди спішиш так рано?

Колобок

На ялинку поспішаю,
В дитсадку мене чекають.

Ведмежа

Зранку зовсім я не їв,
Прямо ледве не зомлів.
З'їм тебе я, друже милий,
Втриматись мені несила.

Колобок

Але ж я обіцяв малятам
Ялинку привітать зі святом.
Ти теж прямуй у дитсадок,
Скажи: покликав Колобок.

Ведмежа

Ну, то добре, я зайду
І сестричку приведу.

Ведмежа прощається, йде.

Виходять зайченята.

1-е зайченя

Колобок, наш славний друже!
Зачекай, не поспішай.
Ми тоді всі раді дуже,
До нас у гості завітай.

Колобок

Запросили мене дітки,
Обіцявся бути швидко.
Тому, друзі-Зайченята,
Прошу в гості до дитсаду.

2-е зайченя

Які чемні дітки милі!
Нас на свято запросили!

3-є зайченя

Тож, зайці, часу не гаймо!
Танцювать розпочинаймо!

Танець зайченят.

Виходить Лисиця.

Лисиця

Щось я довго полювала.
Зранку й кісточки не мала. (*Бачить зайців*)
Ба! Яка пожива гарна!
Тож шукала я не марно.
Ось цього я заберу
Й віднесу собі в нору.

Зайці кидаються навтьоки, одного Лисиця хапає.

З-за ялинки виходять всі герої: Колобок, Ведмежа, Вовк, Зайці.

Ведмежа

Ти, Лисице, Зайця кинь,
Бо йдемо ми в гості з ним.

Лисиця

Друзі, ви мене простіть.
Свого друга заберіть.

Вовк. Хай вже, можна і простити.
Лиса. З вами буду я дружити.

Колобок

А тепер скоріш рушаймо.
Нас ялинонька чекає.

Звірі й Колобок обходять навколо ялинки та зупиняються.

Усі (*разом*)

З Новим роком вас вітаєм!
Щастя, радості бажаєм!

Ведуча

Який сюрприз! Наш Колобок
Привів звірят у дитсадок.
Раді ми вас всіх зустріти.
В хоровод вас кличуть діти.

Звучить пісня про Новий рік за вибором музичного керівника.

Всі розсаджуються по місцях.

Ведуча

За вікном вже темно стало,
І мені на думку спало

В це чудове дивне свято
Вам загадку загадати.
Тож скажіть, з ким на поріг
В дім заходить Новий рік?
Сиву бороду він має,
Багато ігор, жартів знає.

Діти. Дід Мороз.

Ведуча

Слід Дідуся запросити
З нами Новий рік зустріти.

Діти та вихователь кличуть Діда Мороза. Дід Мороз виходить з піснею.

Дід Мороз

Я вітаю вас, малята,
Любі хлопчики й дівчата!
З Новим роком всіх гостей —
І дорослих, і дітей!
Як же ви повиростали!
А чи мене ви впізнали?

Діти. Так.

Дід Мороз. Хто я, дітки?

Діти. Дід Мороз.

Дід Мороз. Справді, молодці. Не забули ви мене. Але якось у вас трішки темно.

Гей, ти, палице моя,
Срібная, чарівная!
Нам ялинку запали,
Мою душу звесели.

А зараз, дітки, давайте пограємо.

Діти грають з Дідом Морозом.

Дід Мороз. Ви, дітки, молодці! Чудово грали! А загадки відгадувати ви вмієте? Тоді зараз я перевірю.

Дід Мороз загадує дітям загадки.

Дід Мороз

Сяє вся ялинка пишна,
Адже свято у малят.
Ми їй зараз подаруєм
Танець діток-каченят.

Дід Мороз виконує з дітьми «Танець маленьких каченят». Ігри з Дідом Морозом.

Дід Мороз

Щось я трішки притомився,
Вже давно не веселився.

Краще я десь примощусь
І на діток подивлюсь.

Діти розповідають Діду Морозу вірші.

Дід Мороз

Гей, сніжинки-витівниці,
Сестриченьки білолиці,
Вилітайте, покружіть
І всіх в залі звеселіть.

Виконується танець сніжинок.

Дід Мороз

За вікном хурделиця
Білой ковдрой стелиться.
То сніжинки покружили
І дбайливо землю вкрили.

Дід Мороз викочує з-за ялинки велику «снігову» кулю, в якій лежать подарунки.

Дід Мороз

З вами, діточки, я грав,
В хороводі танцював,
Вас смішив, дотепним був.
Але все ж про щось забув.

Діти. Про подарунки!

Дід Мороз

Ні, про них я не забув.
Нумо, чарівна палице,
Поможи роздать гостинці.
Як гукну «один, два, три!» —
Ти цю кулю перетвори
На зірки, і візерунки,
І... дитячі подарунки.

Дід Мороз роздає подарунки.

Ведуча

Новорічне наше свято
Вже завершувати час.

Дід Мороз

І мені вже в путь, малята,
А ця пісенька — для вас!

Діти водять хоровод навколо ялинки і співають.

НОВОРІЧНИЙ РАНОК (ДЛЯ ДІТЕЙ 5–6 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ

Дорослі:
Ведуча – вихователь
Дід Мороз
Зима
Діти:
Скоморохи
Новий рік
Зайченя
Сорока
Ведмідь
Снігуронька
Буратіно
Кіт
Лисиця
Мальвіна
Червона Шапочка
Вовк
Попелюшка
Принц
Черепаха Тортила
Жаби

ХІД ЗАХОДУ

Звучать позивні на музику «В лесу родилась елочка».

До залу вбігають двоє скоморохів.

1-й скоморох

Гей, панове, поспішайте,
Цього залу не минайте.
Всіх запрошую на бал —
Новорічний карнавал!

2-й скоморох

Будуть ігри, будуть танці,
Подарунки для дітей.
Станьмо зараз круг ялинки —
Привітаємо гостей.

Під звуки «Новорічної польки» до залу вбігають діти та стають навколо ялинки.

Ведуча

Співа прощальнії пісні
Славетний рік старий.
В ці дні не будемо сумні,
Бо рік іде новий.

Дитина

Він стукає до нас в шибки,
Хурделицею стелиться.
Дарує всім нові сніги
Його сестра метелиця.

Забігає хлопчик у костюмі «Нового року». Звучать 12 ударів годинника. Новий рік оббігає 2 кола.

Новий рік

За роком рік, мов річка плине.
Сьогодні в мене іменини.
І вже отримав я ізрання
Від багатьох дітей вітання.
Хай всюди музика лунає,
Радіє весь дитячий сад,
Ялинка барвами заграє
Для всіх: дорослих і малят.
Щоб були в своїй оселі
І щасливі, і веселі.
Щоб співалися пісні
В новорічні світлі дні.

Всі діти плещуть у долоні.

Всі. З Новим роком!

Новий рік. З новим щастям!

Дитина. Вітаємо тебе, Новий рік!

Ведуча

Нумо йдіть всі до ялинки,
Подивіться іграшки.
А сніжинки, мов з картинки,
Враз прикрасили гілки!

Діти роздивляються іграшки.

Ведуча

Роздивились все довкола?
Тож ставайте дружно в коло.

1-а дитина

Ти, ялинонько духмяна,
У сріблисту сукню вбрана,

З лісу в сад до нас прийшла,
Свято діткам принесла.

2-а дитина

Ми тобі багато різних
Заспіваємо пісень,
Будем грати, танцювати,
Веселитися весь день.

Діти водять хоровод навколо ялинки. потім сідають на свої стільці.

1-а дитина

Якось взимку сірі вовки
Полювали на узліссі
І почули від сороки
Про ялиноньку в намисті.

2-а дитина

Як дізнались про це звірі,
Враз помчалися лісами.
Мало хто сороці вірить,
Хочуть бачити все самі.

Звучить музика.

Танець сороки за вибором музичного керівника

Після виконання танцю сорока бере телефон і набирає номер. Виходить заєць, стає навпроти сороки і теж дістає телефон.

Заєць. Алло! Біля телефону зайченя. Хто говорить?

Сорока

Це я! Сор-рока-білобока.
Лечу з торбиною вістей.
Ялинка-диво є у лісі.
А я до вас веду гостей.
Всі ялинку-диво хочуть
Бачити на власні очі.

Заєць. Що за гості?

Сорока

Дитсадок.
Я веду до вас діток.
Збираються малята
Зробити в лісі свято.
Я ж супроводжую в путі,
Щоб діти шлях могли знайти
І тут не заблукати.

Заєць. Не поспішай, строката!

Сорока

Зупинитися несила.
Я так рада, рада, рада,
Що ялинка запросила
Дітлахів до нас із саду.

Заєць. До побачення! Ну й базіка! Мабуть, все вигадала. А може, все правда?

Заєць замислюється, починає бігати.

Заєць. Всі сюди, мерщій сюди!

Ведмідь. Ти чому репетуєш? Адже я сплю.

Заєць. Годі спати! Треба гостей зустрічати.

Ведмідь. Гості — це чудово. Але ж відпочивати теж необхідно. (*Тупотить*)

Заєць. А чому?

Ведмідь. А тому, що зима, а взимку всі ведмеді повинні спати.

Заєць. По-перше, ти ще не ведмідь, а ведмежа, по-друге, ти ведмежа не справжнє, а казкове, і тому тобі спати необов'язково.

Ведмідь. Ти це достеменно знаєш?

Заєць. Звісно.

Ведмідь. Ну, тоді всі сюди! До нас гості йдуть.

Звірі вишикуються біля ялинки.

Діти. Ось і ми, стрічайте нас.

Звірі (*хором*). Всі заходьте, в добрий час.

Під звуки веселої польки виходять діти та зупиняються біля звірів у колі.

Дитина

Вітаю свято новорічне,
Ялинонько, мерщій засяй!
Радій, красуне предковічна,
Гучніше музика заграй!

Звучить пісня про ялинку за вибором музичного керівника. Після виконання пісні діти розсаджуються по місцях.

Виконується пісня Снігуроньки за вибором музичного керівника.

Снігуронька

У лісі сніг, у лісі біло —
Такі замети нанесло!
Немовби в білому хутрі
Стоять дерева у снігу.
Верхівка на ялинці
В сріблястій пелеринці.
А іній на берізках
Надав деревам блиску.
Тож будем танцювати

І Новий рік стрічати,
Аж доки не приїхала
Зими сестриця — Віхола.

Виконується танець сніжинок за вибором музичного керівника.

1-а дитина. Мабуть, не вийде у нас свято, подивіться, який сніг сипле.

2-а дитина

Гей, сніжинки, гості з неба,
Зараз снігу нам не треба.

3-я дитина

Будь ласка, ви не ображайтесь
І більше нам не заважайте.

1-а сніжинка

Ми, звичайно, розуміем,
Та не можемо не йти.

2-а сніжинка

Принесла нас Сніговія,
Щоб дороги замести.

3-я сніжинка

Вниз примусила спускатись.
Тож куди нам всім діватись?

Сніжинки відлітають.

1-а дитина. Давайте до самої Зими підемо.

2-а дитина. Не стане вона нас слухати.

3-я дитина. А ми її вмовимо.

Діти (*разом*)

Гей, Зима, Зима, Зима!
Нумо йди до нас сама.
Хоч у космос злетимо,
А тебе ми знайдемо.
Краще йди до нас сама,
Гей, Зима, Зима, Зима!

Звучить музика Г. Свиридова «Заметіль».

Виходить, пританцьовуючи, Зима.

Зима

Хто в палаці галасує?
Хто хазяйку тут турбує?
Адже я не для забави
Геть покинула всі справи!
Хочу достеменно знати:
Хто посмів мене гукати?

1-а дитина

Ну, й красуня! Справжнє диво.
Правда, щось вона сварлива.

2-а дитина

Може, то Зима вдає,
Що сердита ніби є.

Зима

Ой які хлоп'ята чемні!
Не хвилюйтеся даремно.
Геть зі шляху заметілі,
Щоб дітей не застудили!
Я ж гостей хочу спитати:
Що вас привело, малята?

Діти. Розкажи нам, Зимонько, казку.

Зима

В деякому царстві,
В деякому королівстві...

З'являється Буратіно.

Буратіно

Ой, ой, ой! Що ж це за диво?
Все так чисто і красиво,
І багато дитинчат
Під ялинкою сидять.
Всі в чудовому вбранні,
Навіть трішечки смішні.
Вас вітаю я, малята:
І дівчата, і хлоп'ята!
Я знайомий вам давно,
Бо знімався я в кіно.
Маю друзів я багато,
Ви їх знаєте, малята:
Артемон, П'єро, Мальвіна.
Ну, а звусь я... (*діти хором — Бу-ра-ті-но!*)
Правильно відповіли,
Можете радіти.
І за це я свій секрет
Вам відкрию, діти.

Ведуча

У лісочку на горбочку
В льодяній хатинці
Дід Мороз з онукою
Готують гостинці.

Щоби привітати
В новорічне свято
На Землі усіх людей:
І дорослих, і дітей.
Бо вночі на Новий рік
Кожний до сюрпризів звик.
Ну, а Дід Мороз на возі
Подарунки всім розвозить.
Золотим ключем крутнув,
Скриню міцно він замкнув
І на свято до малят
Мчить Мороз в дитячий сад.

Буратіно

А ключа мені віддав
І зберігати наказав. (*Буратіно шукає ключа.*)
Ай, ай, ай! Боже мій!
Де ж це ключик золотий?
Що ж робити? Де шукати?
Що Морозові казати?
Тож часу не буду гаять.
Може, ключик відшукаю.

З'являються Кіт та Лисиця.

Кіт. Дурник Буратіно ключика загубив.
Лисиця. Тому подарунки будуть наші.
Разом. Наші! Ха-ха-ха!

Танець Лисиці та Кота.

Обидва йдуть зі сцени. Виходить Мальвіна.

Мальвіна

У лісі, всім сова казала,
Лисиця ключик підібрала.
То як же ключ нам відібрати?
Мабуть, щось треба влаштувати? (*Розмірковує*)
Щось, пригадую, сова
Говорила про дива.
Ніби Кіт і зла Лиса
Дуже люблять чудеса.
Нумо, казки, оживіть,
Чудеса нам покажіть.

Виходить Червона Шапочка.

Червона Шапочка

Як чудово в лісі цьому,
Сніжно-білім, чарівному.

Йду я на ялинку у дитсад,
Дуже там цікаво у малят.
Маю я корзину пиріжків,
Щоби пригостити дітлахів.

Виходить Вовк.

Вовк

А ну чекай, не поспішай.
В дитсад не підеш — так і знай!
Кого зустріну на путі,
Тому вже далі не іти.
Ну, а тебе, дівча, як звати?
Куди зібралась прямувати?

Червона Шапочка. Мене звуть Червона Шапочка. А йду я на ялинку до дітей.

Вовк. Візьми мене із собою.

Червона Шапочка. Ну добре, пішли.

Йдуть під музику з к/ф «Про Червону Шапочку» «Якщо довго-довго-довго...». З'являється Попелюшка з хустинкою на плечах.

Попелюшка

Сумно вдома, всюди тиша.
Лиш в куті шурхоче миша.
Всі пішли, а я сама,
Навіть подруги нема.
Тільки мріяти я можу
Про бали і світську ложу.
Там танцюють, веселяться,
Спів музик, вогні іскряться.

Зима

Не сумуй, хіба це лихо?
Посміхнись і тихо-тихо
Прошепчи:
«Хочу на бал,
Новорічний карнавал!»
І чудова сукня нова
Буде зараз же готова.

Попелюшка скидає хустку з плечей.

З'являється Принц.

Принц

Ти, як лілія, прекрасна,
Ти, як сонця промінь ясний,
Моє серце освітила,
Попелюшка моя мила.

Виконується вальс.

Попелюшка

Станьте, діти, дружно в коло,
Потанцюймо всі навколо
Господині цього балу,
Що на свято нас зібрала.

Виконується загальний танець.

Буратіно

Дивіться, малята, Кіт і Лиса
З'явились на свято. Ну й чудеса!

Кіт та Лисиця

Ти пробач нам, Буратіно,
Що тебе ми обманули.
Упустили в річку ключик,
Він тепер лежить у мулі.

Буратіно

Мій друг — Черепаха Тортила із казки —
Мені допоможе, коли її ласка.

Танець Черепахи та жабенят.

Черепаха дістає ключик.

Тортила

Ось, мій друже дорогий,
Візьми ключик золотий.
Мені ж треба повертати,
Онучаток доглядати.

Буратіно

Он як, ключ тепер у нас!
Починаймо перепляс...

Ведуча

Мучить лиш одне питання:
Де ж Дідусь Мороз на санях?

Буратіно. А Діда Мороза ми зараз покличемо. Правда, дітки?

Буратіно й діти тричі кличуть Діда Мороза. Буратіно водить у повітрі паличкою, мов диригент.

Під звуки музики з'являється Дід Мороз. Після привітання Дід Мороз запалює ялинку, запрошує малят до хороводу. Проводяться різні ігри.

Дід Мороз

Ви, малята, молодці,
Добре заспівали.
І з м'ячами у руці

Весело стрибали.
Вам за це дідусь привіз
Подарунків цілий віз. (*Роздає подарунки*)
Щоб морозу не боялись
І на ковзанці катались.
Тож будьте здорові,
Бувайте, малята,
Вам щастя бажає
Мороз бородатий.

МУЛЬТІ-ПУЛЬТІ — ВЕСЕЛА ПЛАНЕТА (ДЛЯ ДІТЕЙ 5–6 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ

Дорослі:
Ведуча — вихователь
Дід Мороз
Баба Яга
Діти:
Снігуронька
Білочки
Ведмедик
Зайченята
Лисиця
Буратіно
Кіт Базиліо
Лиса Аліса
Богатир
Конячки

ХІД ЗАХОДУ

Виходить Снігуронька і співає.

Снігуронька. Добрий день, діточки. Ви впізнали мене? Хто я? А Дідуся Мороза ще немає? Тож давайте його дружно покличемо.

Діти зі Снігуронькою кличуть Діда Мороза. З'являється Баба Яга, вдягнена у шубу Діда Мороза.

Звучить пісня Баби Яги за вибором музичного керівника.

Баба Яга. Добрий день, мої любі, вітаю, мої гарнесенькі! Чого ж це ви раптом стихли? Чи мене не впізнали? Чи від радощів, що я, нарешті, до вас прийшла, тобто прийшов я, Баба, тьху, тобто Дід... Зовсім ви мене заплутали! Ой, а ти хто?

Снігуронька. Я — Снігурка. А ти хто?

Баба Яга. Ти що, не бачиш? Я Баба, тьху, Діда, тобто Дід Мороз.

Снігуронька. Цього не може бути! І ніс твій мені щось нагадує.

За дверима чутно, як дзеленчать бубонці, лунає голос Діда Мороза: «Тпру! Приїхали!» До зали заходить Дід Мороз.

Дід Мороз

З Новим роком вас вітаю,
Хай щастить вам всім без краю,
Буде дружною сім'я.
Вам навік бажаю я! (*Помічає Бабу Ягу*)

— А це хто?

Баба Яга. Я, Дід Мороз.

Дід Мороз. Тобто як Дід Мороз? А я ж тоді хто?

Баба Яга. Не знаю, не знаю... А тільки я — Дід Мороз!

Дід Мороз. Ні, це я — Дід Мороз.

Сперечаються, тупочучи на одне одного ногами.

Баба Яга. Ні, я!

Дід Мороз. Ні, я!

Баба Яга. Ні, я!

Снігуронька. Я знаю, де справжній Дід Мороз. Ось він, мій дідусь. Вітаю, Діду Морозе!

Дід Мороз. Доброго дня, Снігуронько, вітаю, онучечко! Дякую, що впізнала діда. А ти хто ж тоді, самозванець? А ну геть звідси, поки тебе не заморозив!

Дмухає, звучить запис хурделиці й Бабу Ягу «здуває».

Дід Мороз

Ну, вже годі нам зітхать.
Всі давайте танцювать!

Виконується танець під музику «Трик-трак».

Снігуронька

Де ж, Дідусю, подарунки?
Для дітей малих пакунки?

Дід Мороз

Ну, звичайно! Я для вас
Подаруночки припас.
В скриню розписну сховав
І на ключ позачиняв.
Щоб довезти вчасно їх,
Я запряг коней баских.
Біла трійка мчить щодуху,
Тільки вітру свист над вухом.

Танець конячок.

В кінці танцю коні вивозять скриню.

Дід Мороз

Ну, онучко, помагай,
Скриньку швидше відчиняй. (*Звертається до гостей*)
Ці гостинці вам на свято —
І дорослим, і малятам.

Снігуронька

Що за дивна скриня ця!
Не відкриєш без ключа.
Що ж робити? Як нам бути?

Дід Мороз

Ах я дурень! Так забути.
Ключ у лісі під кущем.

Ведуча

Що ж, в житті не без проблем. (*Звертається до дітей*)
Хто тут спритний? Є такий?
У відрядження мерщій!

Діти сідають у літаючу тарілку й «відлітають» під музику пісні «Прекрасное далёко». Дід Мороз і Снігуронька махають дітям услід і йдуть. Діти в літаючій тарілці проходять по залу коло й зупиняються.)

1-дитина

Ой, яке тут все чудове.
Невідоме, дивне, нове.

2-а дитина

Не планета — просто диво.
Все так чисто і красиво.

3-я дитина

І ялинка на горбку,
Як у нас у дитсадку.

4-а дитина

Промениться вся і сяє.
Бач, ялинки й тут бувають.

1-а дитина

Щось себе я не впізнаю.
Якийсь дивний вигляд маю.

2-а дитина

Ми ж були всі малюки,
А тепер — якісь звірки.

3-я дитина

Мабуть, це казковий ліс.
Тож не будем вішать ніс.

4-а дитина

Треба лісом нам піти,
Ключик золотий знайти.

Діти під музику йдуть.

Вискакують білочки.

1-а білочка

Ми білки пустотливі,
Веселі і грайливі.
Співаємо, танцюємо,
Усім добро віщуємо.

2-а білочка

Як весело, як хороше
На гілочці скакати.
З красунею-ялинкою
У лісі станцювати.

Танець білочок.

Ведуча

Ви так вміло танцювали,
Спритні господині.
Чи не бачили ключа
Від Дідуся скрині?

Білочки. Ні.

Ведуча

Треба далі нам іти,
Ключик золотий знайти.

Білочки йдуть.

Під музику виходить Ведмедик.

Ведмедик

Хоч я ще малий на зріст
І короткий маю хвіст,
Я ревіти вмію: «Гр-р-р!»
Не малюк, а справжній звір.

Ведуча

Ти, Ведмедик, зачекай.
Грізно дуже не гукай.
Краще нам допоможи,

Як нам ключ знайти, скажи.
Може, бачив десь його?

Ведмедик

Ні, не бачив я ключа.
Може, його взяв зайча?

Ведуча

Що ж, тоді підем шукати...
Отуди! Мерщій, малята.

Ведмедик йде, махає лапою.

Під музику виходять зайченята.

1-е зайченя

Які дітки чемні, милі!
Нас на свято запросили.
І сьогодні ми для вас
Затанцюєм...

Зайці (*разом*). Вищий клас!

Танець зайченят.

2-е зайченя

Всі на світі звірі знають:
Зайці різними бувають.
Є і зайці, й зайчуни,
І веселі пустуни.

3-є зайченя. І хоробрих є чимало.

4-е зайченя

Ще такого не бувало.
Правда, йде лиса до нас,
Розхрабритись — саме час.

3-є зайченя

Нумо, зайці, хто спритніший?
Розбігаймося скоріше!

Зайченята розбігаються. Виходить Лисичка. Лисичка співає пісеньку, танцює.

Лисичка

Я лисичка, я сестричка,
Маю до вас справу.
Запросіть мене на свято,
Будьте так ласкаві. (*Танцює*)
Я лисичка, я сестричка,
По лісу гуляю
І сьогодні Новий рік
З дітками стрічаю.

Ведуча

А скажи ти нам, лисичко,
Рудохвостая сестричко,

Може, ти ключа знайшла
І малятам принесла?

Лисичка

Ні, не бачила його.
Поспитайте ще кого.

Лисичка махає лапкою і йде.

Під запис пісні А. Рибникова «Буратіно» з музичної казки «Неймовірні пригоди Буратіно» вибігає Буратіно із золотим ключиком і виконує танець.

Буратіно

Я веселий Буратіно,
Пустотливий та смішний.
Я отримав від Тортили
Класний ключик золотий.

Пританцьовуючи, на сцену виходять Лиса Аліса та кіт Базиліо під запис пісні А. Рибникова «Пісня Лиси Аліси та Кота Базиліо» з музичної казки «Неймовірні пригоди Буратіно». Цей танець вибудуваний у вигляді сюжетної хореографічної сценки. Буратіно ховає ключик за спиною, а Кіт Базиліо і Лиса Аліса намагаються його забрати.

Лиса Аліса

Милий хлопчик Буратіно,
Любимо тебе, як сина.
Що б не сталось — ми з тобою.

Кіт Базиліо. Що ховаєш за спиною?

Буратіно

Якось ви сьогодні дивні.
А проте... (*показує ключа*)
Це ключ чарівний.
Тільки все це — таємниця.

Кіт та Лиса. Говорити не годиться!

Буратіно. Ключик треба цей віддати.

Кіт і Лиса

Ми за тебе дуже раді.
Проте вислухай пораду:
Ключ один на що
Придатний?
Відчинити він не здатний.

Лиса

Тому спробуй на ялинці,
Як Дідусь роздасть гостинці,
Свого ключика сховати,
Щоб уранці познімати
Золотих ключів врожай.

(*Кіт цієї миті, примруживши очі, повільно водить головою.*)

Котику, не заважай.

Буратіно

Сто ключів! Як це чудово!
Що ж, мій ключик вже готовий.
Я його тут залишаю (*вішає ключа на ялинку*),
А на ранок завітаю.

Кіт та Лиса

Ну, а зараз з Буратіно
Ми підемо на гостину.

Забирають Буратіно із собою.

З-за ялинки виходить Баба Яга, підходить до ключика.

Баба Яга

Ключик тут? Не вірю я.
Скриня дідова — моя!

Виходить Богатир.

Богатир. Стій!

Баба Яга. Ба... Ти хто такий?

Богатир

Знаю, друзі, як лиху зарадити.
То ж чи я богатир, а чи дівка красная?
Як вдягну я свій шолом зі срібла,
Шолом зі срібла, плащ із золота.
Сяду верхи на баского коня
І візьму свою шаблю гострую —
Гей, виходь, ти, Яга, на чесний бій.

Баба Яга

Ой, ой, ой! Яка потіха!
Ледь не луснула від сміху!
Ось накличу я завію —
Вмить вона тебе розвіє.

Баба Яга чаклує, Богатир перетворюється на сніговий замет. Баба Яга загортає його у білу ковдру, розшиту сніжинками.

Баба Яга

Ось, нарешті, перемога.
Не піду тепер, їй-богу!
Новий рік іде до хати,
Скриню треба відчиняти.

Ведуча. Невже ми програли? Мабуть, вже час втрутитися Дідові Морозу.

Виходить Дід Мороз і звертається до дітей і гостей.

Дід Мороз. Не хвилюйтесь, ми всі разом впораємося з цією розбійницею.

Ведуча. Але ж як?

Дід Мороз. У мене є план. Дітки, а чи вмієте ви марширувати? Покажіть. А ви, батьки, вмієте гудіти, як літаки? А ви, гості, вмієте гарчати, як леви й тигри? Спробуйте! А тепер чекайте мого сигналу! (*Бере рупор.*) Увага, увага! Баба Яга! Ти оточена! До лісу наближаються наші загони. (*Діти тупочуть.*) У повітря піднялися наші літаки. (*Батьки гудуть, махають руками, мов крилами літаків.*) А крізь нетрі продираються дикі звірі, наші друзі! (*Гості в залі гарчать.*)

Баба Яга лякається й вибігає із залу.

Дід Мороз підходить до «замету», знімає ковдру і виводить богатиря.

Дід Мороз

Ось як, малята, на світі буває.
Доброму в казках завжди помагають.
З відданим другом біда не страшна,
Дружба — це зірка твоя провідна.
Що ж, веселіться, радійте, співайте,
Дружно усі Новий рік зустрічайте!

Діти водять хоровод навколо ялинки, проводяться різноманітні ігри.

1. Гра «Збери сніжки»

Діти встають по колу, а в центрі — ведуча. Під веселу музику діти вільно танцюють (на місці), але, як тільки музика припиняється, кожна дитина повинна встигнути підняти з підлоги сніжинку, поки її не схопила ведуча.

Той, хто програв, вибуває з гри. Перемагає найспритніший і найшвидший.

2. Поціль сніжком у кошик

Діти шикуються у дві команди. Перед кожною командою на відстані 3–5 кроків ставиться кошик (чи кидається обруч). Кожному учаснику команди в руку дається сніжок, і діти під музику по черзі кидають сніжки в кошик. Перемагає та команда, у якої в кошику виявиться більше сніжків.

3. «Про ялинку»

Дід Мороз говорить: «Ялинки бувають великі, маленькі, широкі, вузькі, пухнасті...». При цьому діти повинні показувати руками те, що говорить Дід Мороз, який, однак, може їх спеціально спантеличувати, наприклад: «Ялинки бувають вухаті».

4. «Біг на лижах»

Діти шикуються у дві команди. На відстані 5 кроків ставиться напроти кожної команди стілець. Першій дитині видаються маленькі лижі. Вона за командою повинна одягти лижі, пробігти вперед, оббігти стілець і, повернувши на місце, передати лижі наступному учасникові. Перемагає та команда, де діти швидше впоралися із завданням.

5. Гра з брязкальцями

Снігурка видає усім по брязкальцю. Діти тримають у руках брязкальця і під музику розбігаються по залу. По завершенні музики діти зупиняються і ховають брязкальця за спину. Дід Мороз шукає брязкальця. Він просить дітей показати йому спочатку одну, потім іншу руку. Діти за спиною перекладають брязкальця з однієї руки в іншу, у такий спосіб показуючи, що в руці ніби нічого немає.

Дід Мороз дивується, що брязкальця зникли. Знову звучить музика, і гра продовжується.

6. Гра «Рукавичка»

Усі діти стоять колом. Перед цим, трохи раніше Дід Мороз «випадково» десь губить рукавицю. Ведуча піднімає її й питає Діда Мороза: «Дід Мороз, а чи не твоя це рукавиця?» Дід Мороз відповідає: «Рукавичка ця моя. Ось наздожену її». Діти передають одне одному рукавичку, а Дід Мороз намагається забрати її в дітей.

Нарешті рукавичка знову потрапляє до ведучої.

7. Гра з повітряними кулями

Спочатку Дід Мороз і Снігурка ділять дітей на дві команди. Тій дитині, що стоїть в команді першою, дають кульку, а навпроти, у декількох кроках ставлять стільці. Дитина повинна, підштовхуючи кульку догори й не даючи їй упасти на підлогу, дійти до стільця, узяти кульку в руки, оббігти стілець і, повернувшись до своєї команди, передати кульку наступному гравцеві.

Виграла та команда, яка швидше виконала завдання.

8. Гра «Не випустимо»

Усі діти стоять колом.

Дід Мороз у центрі кола. Він намагається вирватися з кола, але діти, присідаючи, його не пускають.

9. Гра «Заморожу»

Діти стоять колом. Дід Мороз — у центрі кола. Дід Мороз говорить: «Зараз заморожу ніс» — діти закривають ніс руками.

«Заморожу вушка» — діти закривають вушка руками.

«Заморожу щічки» — затуляють щічки, «ручки» — дітки ховають руки за спину.

Щоразу Дід Мороз намагається підійти до того, хто не встиг сховати названу частину тіла, але, природно, у нього нічого не виходить.

10. Гра «Кенгуру»

Діти беруть м'яч, затискають його між колін і змагаються, хто швидше добіжить до ялинки (чи стільчика).

Ігрипроводяться за виборм музичного керівника.

Дід Мороз

Як? Втомились танцювати?
Час дарунки розбирати.
Скриня кована дубова
Відчинитись вже готова. (*Бере ключа і «відчиняє» ним скриню*)
Кожному на рік Новий
Буде подарунок свій.

Дід Мороз роздає подарунки.

СЦЕНАРІЙ ДО СВЯТА МАСЛЯНОЇ

ДІЙОВІ ОСОБИ

Ведучі — вихователі

Діти:

Скоморохи

Купці

Поводир

Зима

Масляна

Ямщик

Іван

Ярема

Хома

Яша

Чоловік з мішком

ХІД ЗАХОДУ

Зал прикрашений написами: праворуч — «Весна», у куті — «Ярмарок», ліворуч — «Зима».

Вибігають скоморохи.

1-й скоморох (*радісно*). Просимо, гості милі, вітаємо!

2-й скоморох. Веселощів вам та радості бажаємо!

1-й скоморох

Давно ми на вас чекаємо,
Свято без вас не починаємо!

2-й скоморох. Про початок повідомляємо!

1-й скоморох (*протяжно*). Виставу розпочинаємо!

У відкрите віконце визирає дівчинка-ведуча.

А в лісовій хатинці
Пічку затопили.
Пироги з брусницею
Напекти схотіли.
Тож смакуй пирогами,
Розважайся піснями.

На сцену виходить група дітей і виконують пісню за вибором музичного керівника.

1-й ведучий. Здрастуйте, діти! Батьки! Усі глядачі!

2-й ведучий. А...

На сцені зненацька з'являється Масляна і, перебиваючи ведучого, починає говорити.

Масляна. Доброго здоров'я, гості дорогі! (*Відходить убік*)

2-й ведучий. Ми зібралися...

Масляна (*перебиваючи*)

Веселка-дуга,
Не давай дощу,
Давай сонечка
До віконечка.
Гостей скликай,
Подавай коровай!

1-й ведучий. А хто ти така, що увесь час перебиваєш?

Масляна знімає хустку.

Масляна. Я!? А ви ще не здогадалися, хто я?

Діти. Масляна.

Масляна спершу танцює, а потім розповідає про свою долю.

Масляна. Масляна — це здавна відоме на Русі свято. Його відзначали наприкінці лютого, коли «весна з зимою зустрічалися».

Друга назва свята — Сирний тиждень.

Справа в тому, що напередодні Масляної закінчувався зимовий піст і люди могли вдосталь наїстися всіляких продуктів, у першу чергу молочних і борошняних.

В другій половині зими в корів, кіз, овець з'являлося потомство — телята, козенята, ягнята. Природно, більшали й надої молока — його тепер вистачало і тваринам, і людям.

Крім того, морози вже були не такими лютими, усе вище піднімалося сонечко, приємно пахли бруньки в садах....

Людям дуже хотілося скоріше проводити зиму й зустріти довгоочікувану весну. Розуміючи, що найсуворіший час добігає кінця, а попереду — ласкаві весняні дні, люди насамперед дякували за це сонце, славили його, пекли млинці — круглі, рум'яні, червонуваті (якщо були зроблені з житнього борошна), які дуже нагадували сонячний диск. До млинців готували олію, сир, сметану, діставали мед, пекли медові пиріжки й візерункові пряники. Саме з цим і зустрічали довгоочікуване свято.

1-й ведучий. Дозволь нам, Масляна, слово мовити.

Масляна. Ну, добре. Хоча й прогнівили ви мене, але сьогодні свято, гріх сердитися.

2-й ведучий. Дозволь провести тебе на почесне місце. Запрошуємо тебе повеселитися, святом насолодитися. (*Відводить Масляну на почесне місце*)

1-й ведучий

Гості дорогі!
Дітки-малятки!

2-й ведучий. Ласкаво просимо на вечорниці.

1-й ведучий. У хату йдемо, подарунки несемо!

2-й ведучий

Подарунки наші — не стрічки червоні,
Не калачі рум'яні,
А пісні дзвінкі,
Ігри веселі.

На сцену виходять Ямщик та Іван. (*Стілець, що стоїть на сцені, використовується замість коня*)

Ямщик. Сіна дав коню?

Іван. Дав.

Ямщик. Напував коня?

Іван. Напував.

Ямщик. Так йди запрягай!

Іван. А де він?

Ямщик. Так ось же він, сідай. (*Показує на стілець*)

Підходить ще один з мішком.

Чоловік з мішком (*до ямщика*). Сват, а сват, підвези!

Ямщик. Коню важко буде!

Чоловік з мішком. Ні, не буде! Я сяду, а мішок на коліна покладу.

Ямщик. Ну, коли так, то сідай.

Ямщик сідає на «коня», бере віжки й батіг.

Ямщик. Но-о-о, поїхали! Ах ви, голуб'ята, сиві, булані, посторонки рвані! Ех, ех! Рви купини, рівняй горби, тримай хвости козирем! Агов! (*Стібає батогом, потім звертається до Івана.*) Іван, скажи моєму коню «тпру-у-у».

Іван. А сам чого ж?

Ямщик. Губи замерзли.

Усі. Тпру-у-у.

1-й скоморох. А тепер, купці, виставляй свій товар! Ярмарок у нас!

2-й скоморох

Балалайка дзвінка,
Тульський самовар.
Свято на ярмарку,
А зовсім не базар.

1-й скоморох

Ярмарок, ярмарок,
Веселися народ!
Нумо, дівиці-красуні,
Наперед виходь!

2-й скоморох

Нумо, покупці,
Відкривайте гаманці,
Кращих товарів
У світі не знайти.

1-й скоморох

Гей, закликали, голосніше кричіть,
Кращі товари на прилавки кладіть.

1-й купець

Давай-купуй!
Вибирай-забирай!
Не йдіть нікуди,
Підходьте всі сюди!
Гості, не позіхайте!
Хто що хоче — вибирайте!
Купувати поспіши!
Що завгодно для душі!
Тари-бари-растабари!
Розторгуєм всі товари!
Утомився кричати,
Купуй так — буду мовчати.

2-й купець

Кому пиріжки?
Гарячі пиріжки!
З печі, з жару —
Гривеник за пару!
Насмажила, напекла,
Як Килина для Петра!
Давай наскакуй!

3-й купець

Ось горішки!
Гарні горішки,
Смачні на меду,
Давай в руку накладу!

4-й купець

Гей, дівчата і хлоп'ята,
Нумо пряники збирати!

Масляна

Мотрійка Мотрона!
Сарафан червоний,
Петельки кручені,
Персні золочені!

Дівчатка, що зображають мотрійок, шикуються спочатку одна за одною, а потім розходяться.

Масляна

Поки разом всі мотрійки,
Не почути нам частівки,
А поставиш в ряд —
Заспівають у лад!

Дівчатка-«мотрійки» виконують частівки.

1-а дівчинка

Гей, дівчатка-витівниці,
Всі красуні білолиці,
Швидше будемо співати,
Дорогих гостей вітати.

2-я дівчинка

Купив батенько хустинку,
На потилиці — калинка.
Тепер мода на хустки,
На потилиці квітки.

3-я дівчинка

Якось з дружeнькой гуляли,
Сиром гору натирали,
Всю млинцями застеляли,
Зверху медом поливали.

4-а дівчинка

Я на Масляну катався —
Всі санчата поламав,
Ворона коня замучив,
Всіх панянок покатав.

1-й ведучий

Ну, а зараз привітаймо
Ярему та Хому.
Один з ярмарку іде,
А другий — із дому.

Ярема. Мене звуть Ярема.

Хома. А мене звуть Хома. Здорово, брат Яремо!

Ярема. Здорово, брат Хомо! Куди прямуєш?

Хома. На ярмарок йду.

Ярема. А чи бував ти, Хомо, на ярмарку?

Хома. Бував.

Ярема. А кого ти на ярмарку бачив?

Хома. Бачив, як на ярмарку водили безрогу, безхвосту корову.

Ярема. А, це та, котра влітку по лісі гуляє, а взимку відпочиває.

1-й ведучий (*до зали*). Діти, кого бачив на ярмарку Хома?

Діти. Ведмедя.

На сцену виходить поводир з ведмедем.

Поводир

Розійдись народ чесной,
Йде ведмедик зі мной! (*Ведмідь кланяється*)
Багато знає він забав,
Веселих жартів, різних вправ.
Ведмедику, ти співати вмієш?

Ведмідь киває головою. Поводир дає йому гармонь, просить заспівати голосніше. Ведмідь бере гармошку, співає беззвучно, широко розкриваючи пащу.

Поводир. Щось тихо ти співаєш. А вам чутно? Попросіть ведмедика, нехай співа голосніше. (*Діти просять*)

Ведмідь голосно починає ревіти. Поводир відступає назад. Затуляє вуха руками, а ведмідь реве і підходить до поводиря. Той відмахується від нього руками. Забирає гармонь.

Поводир. Ну, не ображайся, Михайле Потаповичу, не лякай народ. Покажи нам, ведмедику, як красні дівиці рум'яняться, у дзеркальце дивляться, чепуряться.

Ведмідь сідає на підлогу, дивиться в дзеркальце, чепуриться.

Поводир. А як, Мишо, малі діти люблять горох красти?

Ведмідь повзе убік, плюхається.

Поводир. А як баби на роботу, не поспішаючи, бредуть?

Ведмідь ледь пересувається.

Поводир. А як з роботи додому біжать?

Ведмідь біжить швидше.

Поводир. Покажи усім, як Дуняша в коло заходить, жваво танцює.

Ведмідь надягає косинку, береться за кінці й танцює.

Поводир

Тілі, тілі, тілі-бім,
Запалав козячий дім!
Коза вискочила, (*тупнув*)
Очі витріщила! (*гаркнув*)
Тарган дрова рубав, (*у бубон вдарив*)
Ноги у багно загнав.

2-й ведучий. Ось Яша йде і Ярема. Нумо, розвеселіть нас, скоморохи.

Яша. Чи добре доїхали?

Ярема. Оперезався мішком та й пішов пішки. А ти?

Яша. Одна нога взута, інша роззута, а якщо б третя була — не знаю, як би пішла.

Ярема і Яша стають по різні боки сцени й, розповідаючи, зближаються.

2-й ведучий. Хлопці, що ж ви надумали?

Яша та Ярема. Тихо, тихо, не заважайте. Будемо казку розповідати.

Ярема (*робить три кроки*)

Жили бабуся й онучата.
Ось і казки початок.

Яша (*робить три кроки*)

Жили-були два налими.
Ось і казки половина.

Ярема (*робить ще крок*). Жили-були гусь і півгуся.

Ярема та Яша. Ось і казка вся.

1-й ведучий (*здивовано*). Ну то й що?

Ярема та Яша (*здивовано*). Це казка про покупки.

2-й ведучий. Про які покупки?

Ярема. Про покупки...

Яша. ...про покупки

Ярема і Яша. ...про покупочки мої....

1-й ведучий. Нам, друзі, зиму відсвяткувати потрібно — гідно, весело, дружно.

Заходить Зима та її почет.

1-й ведучий

Ласкаво просимо!
Будьте як вдома.

2-й ведучий

Знайомтеся з усіма,
Хто вам не знайомий!
Давайте познайомимося!
Веселощі?

Дуже рад!
Злі та похмурі?
Повертайте назад!

1-й скоморох

Увага! Увага! Усім! Усім!
Слухайте ті, хто не заснув зовсім.

2-й скоморох

Усі поспішайте!
Влаштуємо пир!

Скоморохи (*разом*). Зима оголошує зараз турнір!

Зима

Чекають тут вас усілякі забави,
Веселощі, звісно, чекають на славу.
Тож вушко своє, друже, гостро тримай!
Кмітливість і вправність скоріш проявляй.

Проводяться ігри за вибором музичного керівника.

Сірий вовк

Під час цієї гри дітлахи мають продемонструвати спритність, щоб не потрапити до лап сірого вовка.

Вовком буде один із гравців. Якщо ніхто не висловить власного бажання виконувати роль вовка, виберіть його з допомогою лічилки.

Вовк сідає на пеньочку (стільці) і робить вигляд, ніби дрімає в кущах ліщини. Він сидить собі тихенько, примруживши очі і взявшись рукою за щоку.

Усі вдають, що збирають у лісі горіхи: тягнуться до верхніх гілок ліщини, нахиляються і піднімають горіхи, що впали на землю.

Крок за кроком вони наближаються до вовка і приспівують:

І рву, і рву горішечки,
Не боюсь вовка ані трішечки!

Побачивши, що сірий міцно спить, діти сміливішають, підходять до вовка зовсім близенько і навіть махають руками, наче кидають у вовка оті нарвані горішечки.

Сірому вовкові того й треба. Він стрімко підхоплюється — і навздогін! Ганяється, поки таки когось упіймає.

Той, кого спіймає вовк, стає на його місце, і гру починають знову.

Подоляночка

У цю гру із задоволенням граються дівчатка.

Одна дівчинка буде за подоляночку. Вона стає в коло. Інші оточують її, беруться за руки, водять хоровод і співають:

Десь тут була
Подоляночка,

Десь тут була
Молодесенька.
Тут вона впала,
До землі припала,
Личка не вмивала,
Бо води не мала.

Дівчатка співають, а подоляночка ходить у колі, а потім присідає, схиляє голову на руки і вдає, ніби вона зажурена.

Дівчата співають:

Устань, устань,
Подоляночко.

Подоляночка зводиться на ноги, а всі співають:

Умий личко,
Як ту скляночку.

Тут подоляночка показує, як вона старанно вмивається.

Дівчатка раді, що вона така чепурненька, і пропонують подоляночці показати, як вона вміє танцювати:

Візьмися у боки,
Покажи нам скоки.
Та біжи до гаю,
Бери дівча з краю!

Подоляночка пританцьовує під цю пісеньку. Потім вона біжить до кола, бере за руку одну з подружок і веде в середину кола на своє місце, а сама стає разом з усіма.

Гра починається спочатку.

Плетений шум

Це дуже красива гуртова гра-танок.

Діти стають півколом і беруться за руки. Пара, котра стоїть у середині півкола, підносить з'єднані руки догори, імітуючи ворота. Крайні парами (один іде з лівого, другий — з правого боку) пробігають у ці ворота. Як дійде черга до середньої пари, вона перекручується під своїми руками.

Послідовно повторюючи ці рухи, діти то заплітають, то розплітають шум. Під час гри всі співають:

Ой нумо, нумо,
В плетеного шума.
Як наша мати
Буде заплітати.
Заплетися, шуме,
Заплетися,
Хрещатий барвінку,
Розстелися.

Бобер

У цій грі знадобиться вміння швидко бігати і гарненько ховатися.

Той, кого виберуть за бобра, повинен добре сховатися, щоб його не одразу знайшли хорти.

Той, кого виберуть за мисливця, пускатиме хортів, щоб шукали добре. За хортів будуть усі бажаючі.

Спершу бобер ховається в кущах, а мисливець ставить хортів спинами до тих кущів і пильнує, щоб вони не бачили, куди заховався бобер. Після того, як бобер заховався, мисливець починає співати:

Ой ти, старий бобре,
Заховайся добре,
Бо я хорти маю,
На поле пускаю!

Проспівавши свою пісню раз, він співає так і вдруге — дає боброві час заховатися. Як проспіває вдруге, тоді гукає: «Хорти з лісу!»

Хорти повертаються і починають шукати бобра.

Коли бобра спіймано, гру починають спочатку, вибравши іншого мисливця і бобра.

Звучить музика. Зима іде.

1-й ведучий. Зима іде! Приходить весна!
2-й ведучий. Приходь, весно, приходь, красна!
1-й ведучий. Нехай сонце сяятиме ясно!
2-й ведучий. Нехай квіти майорять повсюди!
1-й ведучий. Подаруй, весно, тепло чесному люду!

Скоморохи

Весна, весна красна!
Прийди, весно, з радістю.
З радістю, з величезною милістю!
З льоном великим,
З коренем глибоким,
З хлібом високим.

Під руки виводять Весну.

Масляна

Я гуляла з вами,
Співала й танцювала.
Однак я утомилася,
Сил в мене не стало.
Скінчилися забави,
Беріться всі за справи.

Масляна йде. Звучить пісня за вибором музичного керівника.

Скоморохи

Масляна, прощай,
А на той рік знову приїжджай!

1-й ведучий. З Масляною вас вітаємо!

2-й ведучий. Свято завершуємо!

Скоморохи

Покотила Масляна,
Добра красуня,
До майбутнього року,
До Сирного тижня.

1-й ведучий. А ви тут залишилися.

2-й ведучий. Удосталь награлися.

1-й ведучий. За столи тепер сідайте.

2-й ведучий. І млинцями пригощайтесь.

На допомогу вихователеві та музичному керівникові

МУЗИЧНА СКРИНЬКА

БІЛИЙ ПОТЯГ

Сл. Е. Саталкіної, муз. М. Ведмедері

Не поспішаючи

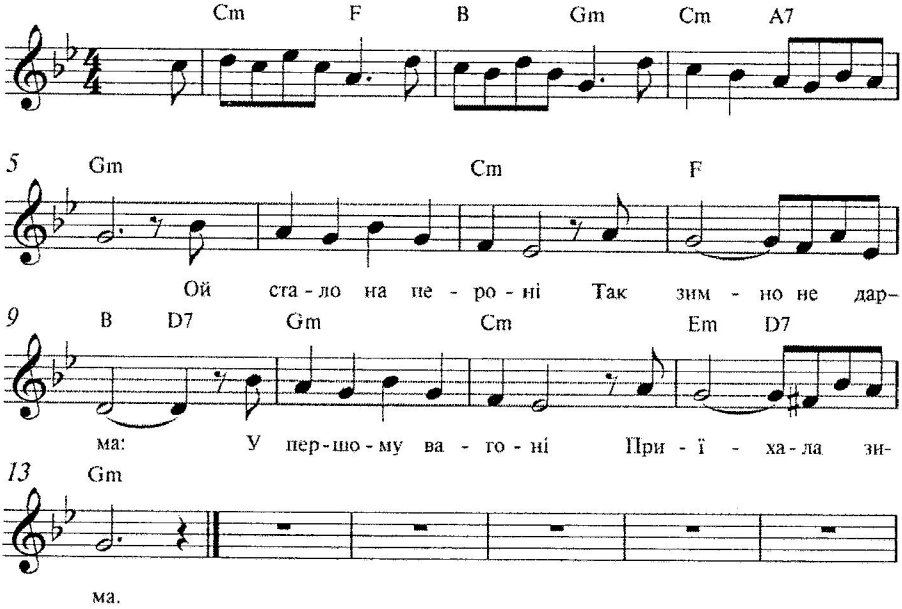

Ой стало на пероні
Так зимно не дарма:
У першому вагоні
Приїхала зима.
У вагоні другім —
Блискучім, крижанім
Її сестриці Хуги
В кошлатому вбранні.
У третьому до міста
Прибув їх братик — Сніг.
І був за машиніста
Дідусь Мороз у них.

ПЕРШИЙ СНІГ

Сл. П. Савченка, муз. М. Ведмедері

Помалу

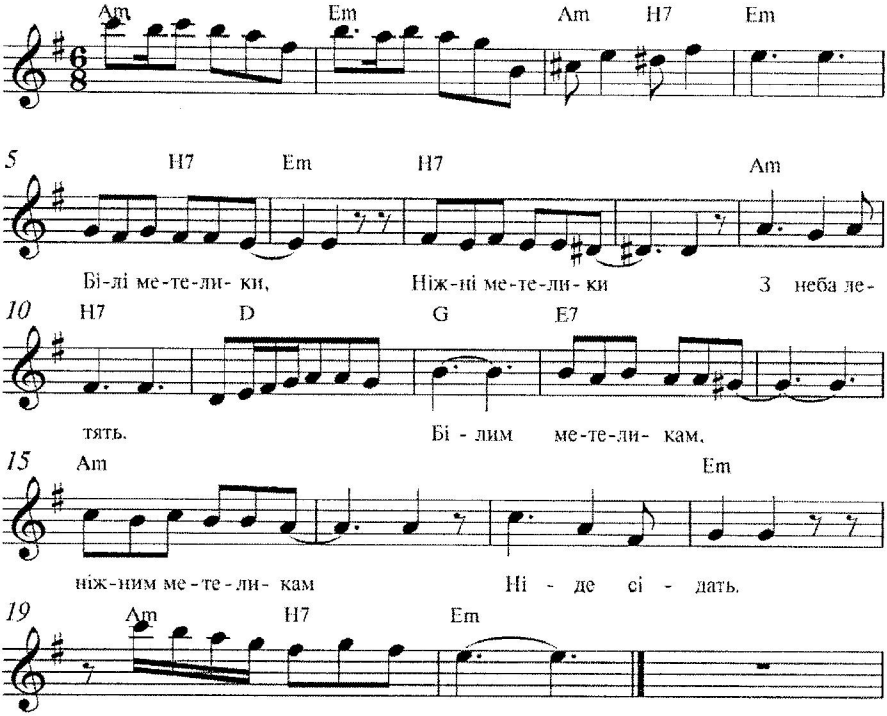

Білі метелики,
Ніжні метелики
З неба летять.
Білим метеликам,
Ніжним метеликам
Ніде сідать.
Поле з ярочками,
Луки з гайочками,
Хутір з селом.
Все ними вкрилося,
Все застелилося
Білим рядном.
Білі метелики,
Ніжні метелики
Впали й лежать
Білим метеликам,
Ніжним метеликам
Вже не літать.

ЗДРАСТУЙ, ЗИМОНЬКО

Сл. М. Іванова, муз. М. Ведмедері

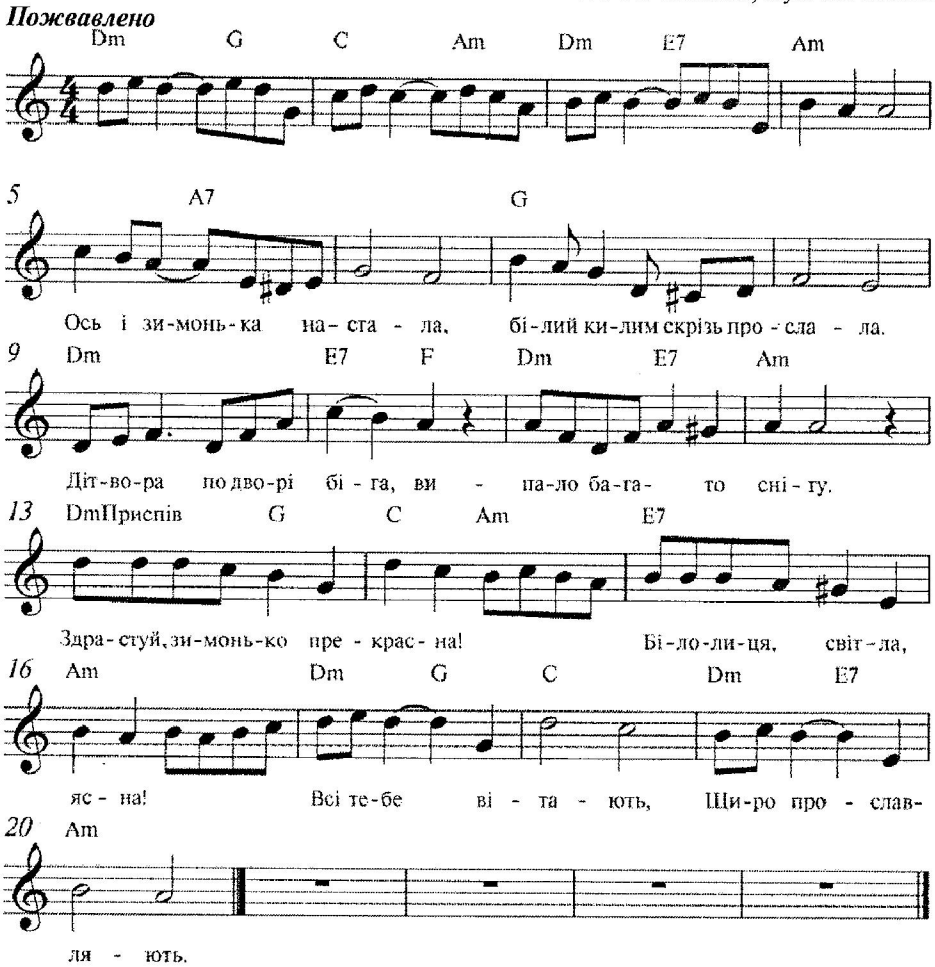

Ось і зимонька настала,
Білий килим скрізь прослала.
Дітвора по дворі біга,—
Випало багато снігу.

Приспів:
Здрастуй, зимонько прекрасна!
Білолиця, світла, ясна!
Всі тебе вітають,
Щиро прославляють.

Діти раді, веселяться,
З гірочок на санках мчаться;
Ліплять бабу, в сніжки грають,
Зиму весело стрічають.

ВЕДМЕЖА КОЛИСКОВА

Сл. М. Іванова, муз. М. Ведмедері

Помірно

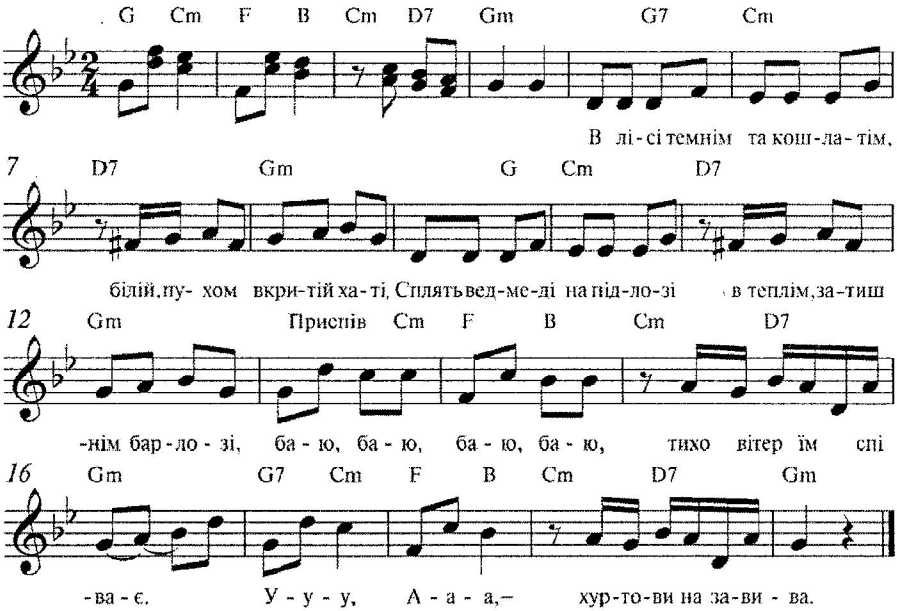

В лісі темнім та кошлатім,
В білій, пухом вкритій хаті,
Сплять ведмеді на підлозі
В теплім, затишнім барлозі.
Приспів:
— Баю, баю, баю, баю,—
Тихо вітер їм співає.
— У-у-у, а-а-а,—
Хуртовина завива.
Ведмежата волохаті
Смачно смокчуть свої лапи.
Бачать сни вони чудові,
Веснянкові, кольорові.

З НЕБА ЗІРОНЬКА ЗІРВАЛАСЬ

Сл. М. Пономаренко, муз. І. Островерхого

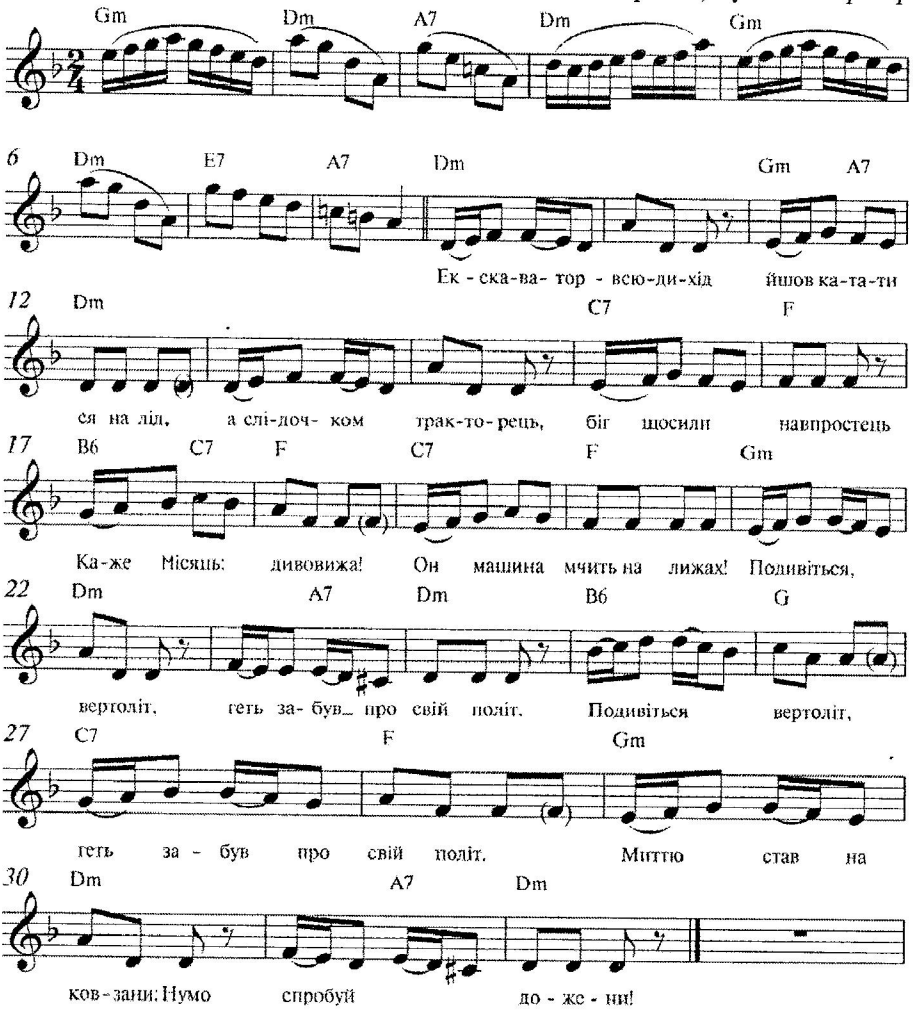

Екскаватор-всюдихід
Йшов кататися на лід,
А слідочком тракторець
Біг шосили навпростець.
Каже Місяць: — Дивовижа!
Он машина мчить на лижах!
Подивіться: вертоліт
Геть забув про свій політ.

Миттю став на ковзани:
— Нумо, спробуй дожени!
З неба зіронька зірвалась,
Теж хутенько покаталась.
Місяць погойдав ріжком
І помчав бочком, бочком!
А зима взялася в боки,
По двору пішла з підскоком.
Н авіть морозище-дід
Теж ступив на синій лід.
Тільки киця мружить очі,
Геть кататися не хоче.
Скочила на теплу піч
І промуркала всю ніч.

ЗИМА

Сл. О. Бондаря, муз. М. Ведмедері

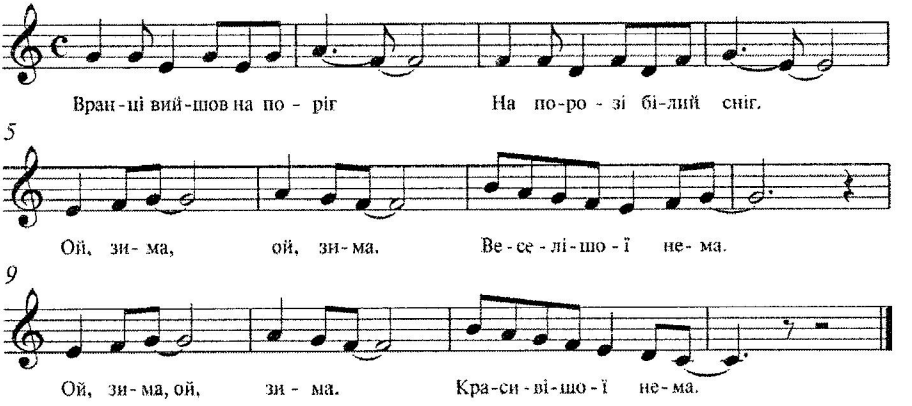

Вранці вийшов на поріг:
На порозі — білий сніг.
Приспів:
Ой, зима, ой, зима.
Веселішої нема.
Ой, зима, ой, зима.
Красивішої нема.
Я мерщій беру санчата —
Треба з гірочки спускатись.
Приспів.
Ось і мчу я на санчатах,
Щоб догнати свого брата.
Приспів.

ПОЕТИЧНА СТОРІНКА

ПЕРШИЙ СНІГ

Голуби злетілися біленькі,
Мабуть хтось їм хліба накришив,—
То вночі пройшов сніжок легенький
І усе довкіл запорошив.
Не спурхне сніжок цей голубами,
Як весіннє сонце припече,
Він струмком зів'ється між горбами
І в далеке море утече.

(П. Воронько)

СНІГ

Сніг пухнастий,
Наче вата,
Аж по ньому жаль ступати,—
Білий, чистий сніг.

(Г. Бойко)

З НОВИМ РОКОМ!

З Новим роком, браття милі,
В новім щастю, в новій силі
Радісно вітаю вас
І бажаю, щоб в здоров'ю,
В мирі, з братньою любов'ю,
Відтепер ішов нам час.
Щирій праці Бог поможе!
Дай вам, Боже, все, що гоже!

(І. Франко)

СНІГ ІДЕ

Тихо, тихо сніг іде,
Білий сніг, лапатий,
Ми у двір скоріш підем,
Візьмемо лопати.
Ми прокинем зранку
Стежку біля ґанку,
Вийде мама з хати
І почне питати:
— Хто ж це так доріжку
Вміє прокидати?

(М. Познанська)

ІЗ СНІЖКОМ МИ ДРУЖИМО

Там, де поле, там, де луг,
Ходить завірюха,
Сипле сніг із рукавів
І морозить вуха.
Щоки полум'ям горять,
Та біжать малята,
Щоб везти із гірки сміх
На своїх санчатах.
Ти, вітриську, зупинись,
Йди із нами гратись,
На санчатах цілий день
Будемо кататись.

(В. Кленц)

СНІЖИНКИ

Пролітають біленькі сніжинки
І сріблясто на сонці блищать.
— Мамо, мамо, чому я сніжинки
Не умію ніяк упіймать?
Вже здається, що ніби й спіймаю,
А відкрию долоню: нема!
Лиш водичка з долоні стікає.
Лиш водичка в долоні сама.
Каже мама здивованій доні:
— А чи знаєш, чому це так є?
Бо у тебе тепленька долоня,
А сніжок від тепла розтає.
І помислила доня хвилинку,
Рукавичку наділа свою.
— Мамо,— каже,— тепер я сніжинку
Вже напевно, напевно зловлю!

(С. Кузьменко)

СИПЛЕ СНІГ

Сипле, сипле, сипле сніг.
Мов метелики сріблисті,
Сніжинки біленькі, чисті
Тихо стеляться до ніг.
Сипле, сипле, сипле сніг.
Сипле, сипле, сипле сніг.
Тихо, легко і спроквола
Покриває все довкола,
Ні стежок, ані доріг...
Сипле, сипле, сипле сніг.

Сипле, сипле, сипле сніг.
Все присипав — доли, гори,
Вже ввесь світ — мов біле море,
Біле море без доріг.
Сипле, сипле, сипле сніг.

(І. Франко)

ПРО ЯЛИНКУ

Де й поділись заметілі
Із морозами й вітрами,
Лиш тумани сніжно-білі
Ходять-бродять вечорами.
Понад лугом, понад ланом,
Біля тину, біля хати...
А ялинка за туманом —
Як ведмедик волохатий.
Ніби вибігла із гаю
Й зупинилась на узгір'ї —
І чекає-виглядає,
Чи не йдуть за нею звірі.

(П. Сингаївський)

МОЯ ЯЛИНОЧКА

Ялиночко зеленая,
Ялиночко моя!
Яка ж бо ти гарнесенька,
Яка ж бо ти мала!
Тебе я навіть ручками
Навколо обійму
І з гілочки Снігуроньку
Погратися візьму.
Не гнівайся, ялиночко!
Я тільки лиш на мить!
Я хочу ту Снігуроньку
Колядки научить!

(К. Перелісна)

НАША ЯЛИНКА

За вікном летять сніжинки
І сідають на вікні.
Ми танцюєм круг ялинки
І співаємо пісні.

(Н. Забіла)

НА ЯЛИНКУ

Білим полем, через ліс,
З пагорка в долинку
Дід Мороз гостинці ніс
Діткам на ялинку.

(А. Музичук)

ПІСНЯ ПРО ЯЛИНКУ

Цвіте, горить, красується
Ялинка лісова....
Стрибає сірий заїнька
І пісеньку співа:
— Ялинка, ялинка
У лісі росла,
Ти щастя і радість
Усім принесла.

(І. Нехода)

НА ГОСТИНУ ПРОСИМО

У вогнях ялиночка
В новорічний час,
На гілках ялиночки
Тисячі прикрас.

(Г. Алексєєва)

ЯЛИНКА

Раз я взувся в чобітки,
Одягнувся в кожушинку,
Сам запрігся в саночки
І поїхав по ялинку.
Ледве я зрубати встиг,
Ледве став ялинку брати,
А на мене зайчик — плиг!
Став ялинку віднімати.
Я — сюди, а він — туди...
«Не віддам,— кричить,— нізащо!
Ти ялинку посади,
А тоді рубай, ледащо!
Не пущу, і не проси!
І цяцьками можна гратись:
Порубаєте ліси —
Ніде буде і сховатись.
А у лісі скрізь вовки,
І ведмеді, і лисиці,
І ворони, і граки,
І розбійниці-синиці».

Страшно стало... «Ой, пусти!
Не держи мене за поли!
Бідний зайчику, прости,—
Я не буду більш ніколи!»
Низько, низько я зігнувсь,
І ще нижче скинув шапку...
Зайчик весело всміхнувсь
І подав сіреньку лапку.

(О. Олесь)

ВЖЕ ЗИМА В ДОРОЗІ

Спить під листям їжачок,
Під камінчиком — жучок,
Дідусь — під кожухом,
Зайчик вкрився вухом.
Вже зима в дорозі
На скрипучім возі.

(О. Богемський)

ЗИМОНЬКА

Зимонько, голубонько
В білім кожушку,
Любимо ми бігати
По твоїм сніжку.
Всім рум'яниш личенька
Ти о цій порі
І ладнаєш ковзанки
В нашому дворі.

(Л. Забашта)

ЗИМОВА ПІСЕНЬКА

Зимонько-снігурочко,
Наша білогрудочко,
Не верти хвостом,
А труси тихесенько,
Рівненько, гладесенько
Срібненьким сніжком!
Ми повибігаємо,
Снігу накачаємо
Купу за садком,
Бабу здоровенную,
Уночі страшенную,
Зліпимо гуртом.
Зробим очі чорнії,
Рот і ніс червонії —
Буде, як мара!

День і ніч стоятиме
З нашого двора.
Гляне ясне сонечко
В весняне віконечко —
Бабу припече,
Де й мороз той дінеться,
Геть від баби кинеться,
З ляку утече!

(Л. Глібов)

ГОСТЮЄ В НАС ЗИМА

Летять, летять сніжинки
На поле, ліс і сад,
Веселий свій таночок
Танцює снігопад.
Надворі — лютий холод,
Тепла давно нема.
Заліз в копичку зайчик
І солодко дріма.
Мете хвостом лисичка
Сніжок біля сосни.
В барлозі спить ведмедик,
Солодкі бачить сни.

(В. Кленц)

ЗИМА

Дорога біла стелеться,
І краю їй нема.
Сніжок мете. Метелиця.
Прийшла до нас зима.
Льодком тоненьким скована,
Спинилася ріка.
Повита тихим сном вона,
Весняних днів чека.
І ліс дріма. Безлистою
Верхівкою поник.
Над ним пісні висвистує
Лиш вітер-сніговик.

(В. Бичко)

ДЛЯ ПОТІШЕЧКИ

Попід вікнами Мороз
Ходить-щулиться,
То загляне у садок,
То на вулицю:
— Де ж це дітоньки малі

Заховалися,
Та невже ж вони мене
Ізлякалися?
Я ж їм шкоди не зроблю
Анітрішечки,
Тільки носика вщипну
Для потішечки!

(К. Перелісна)

БІДНИЙ ЗАЙЧИК

По дорозі зайчик скаче,
Сніг глибокий, зайчик плаче,
Змерз він дуже, і тремтить,
І не знає, що робить.
Де́ спочити, де присісти?
Щось поїсти.
Треба швидше у лісо́чок,
Де стоїть старий пеньочок.
Сніг лапками розгрібати
І корінці там шукати.
Аби кори трохи згризти...
Ой, як хоче зайчик їсти!

(К. Перелісна)

ТАНЦЮВАЛИ ЗАЙЧИКИ

Танцювали зайчики у гайку,
На сніжку біленькому, на сніжку.
Вибивали лапками гопака,
Хоч мела хурделиця
Ще й яка.
Гарно побігайчики
Стриб та скік —
Зустрічали зайчики
Новий рік.

(Л. Куліш-Зіньків)

ВРАНЦІ БІЛЯ ХАТИ

Вранці біля хати
Малесенькі сліди —
Зайчаточко вухате
Приходило сюди.
Стояло біля хати,
Ступило на поріг —
Хотіло нам сказати,
Що випав перший сніг.

(Л. Куліш-Зіньків)

ГОДІВНИЧКИ

Я ладнаю годівнички
Для горобчика й синички,
Для малого снігурця
Крихт насиплю і пшонця.
Прилітайте, друзі милі,
Не лякайтесь заметілі!

(А. Камінчук)

СНІГУРІ В САДУ

У саду зимовому —
Білий дим.
На гілках ліхтарики —
Блим та блим.
Ой, яке ж то
Видиво чарівне —
У пташинок
Пір'ячко вогняне!

(О. Плавенчук)

РЕВЕ, СВИЩЕ ЗАВІРЮХА

Реве, свище завірюха,
По лісу завило,
Як те море, біле поле
Снігом покотилось.

(Т. Шевченко)

ВІХОЛА

Неспокійна віхола у село приїхала.
По дорозі посріблила —
Звірам брови, птахам крила.
В двері стукає і в шибку
Срібним перснем швидко-швидко:
— Відчиняйте двері, люди,
Танцювати з вами буду.

(П. Король)

МАНДРІВНИЦЯ-ВІХОЛА

— Мандрівнице-віхоло,
Ти ішла чи їхала?
Чи з вітром летіла?
То, може б, спочила —
На ліжечку, на перині
У затишку, у хатині.
Тут є ласка матусина,
Тут є казка бабусина.

Та сказала нам віхола
Крижаним своїм голосом:
— Не для цього я їхала
Із Північного полюса.
В ополонці я миюся,
На морозі я гріюся,
Щоб гуляти по волю,
Щоб хурделить уволю.

(А. Музичук)

ПІСНЯ «ЗИМОНЬКА-ЗИМА»

Зимонька-зима
Геть замела
Навколо всі стежки.
Підемо у ліс,
Ти подивись —
Що там наробила завірюха!
І шляху нема — ну і зима,
Ходімо навпрошки.
І неначе ми
В лісі самі —
Але ти уважніше послухай:

Приспів:

Хто летить-дзвенить,
Хто летить-дзвеніть лісом,
Мов срібний бубонець,
Дідуся Мороза і Снігуроньки гонець,
Легкий Новорічний Вітерець.

Хай минуть роки,
Ляжуть сніги —
Настане знов зима.
Не кажи мені,
Що ти сумний,
Бо на дворі люта завірюха.
І що Новий рік
Збився з доріг —
Ти не журися дарма.
Бо казковий день нас не мине —
Тільки ти уважніше послухай:

Приспів.

(Наталя Кулик)

ПІСНЯ «ОЙ, ЗИМА, ТИ, ЗИМА»

Ой, зима, ти, зима,
Не ходи до нас дарма,
Більше снігу нанеси,
Всі доріжки притруси!
І доріжки, і горбки,
Щоб котилися санки. *(Двічі)*
Ой, зима, ти, зима!
Не ходи до нас дарма!
Краще збігай у ліси
І ялинку принеси!
Вибачай, нам не просту —
Новорічну, золоту! *(Двічі)*
Ой, зима, ти, зима!
Ти прийшла вже недарма —
Гори снігу намела,
Нам ялинку принесла!
Закружляв сніжинок рій.
Здрастуй, здрастуй, рік Новий! *(Двічі)*

Загадки

- Білий, як пір'їна, холодний, як крижина.
- Біле покривало землю обійняло.
- Скатертина біла землю всю накрила.
- Народився восени, навесні вмираю.
  Узимку своїм тілом землю зігріваю.
- Шкребу, шкребу — не вишкребу,
  Мету, мету — не вимету.
  Пора прийде — він сам піде.
- Надворі цукром бувало, а приніс в хату — розтало.
- Узимку під ногами лежить, а влітку його не знайдеш. (*Сніг*)
- Дві дощечки, дві сестрички несуть мене з гори.
- Дерев'яні коні по снігу йдуть, а в сніг не провалюються. (*Лижі*)
- Яка вода на воді плаває?
- У воді родиться і води боїться. (*Лід, крига*)
- Без рук, без ніг, без молотка скує містка.
- Який майстер узимку через річку міст збудував?
- Зроду рук своїх не має — візерунки виливає.
  Без пензля та олівця, хто малює без кінця?
- Що за гість прийшов і тепло з'їв? (*Мороз*)

ВЕСЕЛИСЯ, ГРАЙЛИКУ!

Ігри до Новорічних свят

1. Гра «Збери сніжки»

Діти встають по колу, а в центрі — ведуча. Під веселу музику діти вільно танцюють (на місці), але як тільки музика припиняється, кожна дитина повинна встигнути підняти з підлоги сніжинку, поки її не схопила ведуча.

Той, хто програв, вибуває з гри. Перемагає найспритніший.

2. Поціль сніжком у кошик

Діти шикуються у дві команди. Перед кожною командою на відстані 3–5 кроків ставиться кошик (чи кидається обруч). Кожному учаснику команди в руку дається сніжок, і діти під музику по черзі кидають сніжки в кошик. Перемагає та команда, у якої в кошику виявиться більше сніжків.

3. «Про ялинку»

Дід Мороз говорить: «Ялинки бувають великі, маленькі, широкі, вузькі, пухнасті...». При цьому діти повинні показувати руками те, що говорить Дід Мороз, який, однак, може їх спеціально спантеличувати, наприклад: «Ялинки бувають вухаті».

4. «Біг на лижах»

Діти шикуються у дві команди. На відстані 5 кроків ставиться напроти кожної команди стілець. Першій дитині даються маленькі лижі. Вона за командою повинна одягти лижі, пробігти вперед, оббігти стілець і, повернувшись на місце, передати лижі наступному учасникові. Перемагає та команда, де діти швидше впоралися із завданням.

5. Гра з брязкальцями

Снігурка видає усім по брязкальцю. Діти тримають у руках брязкальця і під музику розбігаються по залу. По завершенні музики діти зупиняються і ховають брязкальця за спину. Дід Мороз шукає брязкальця. Він просить дітей показати йому спочатку одну, потім іншу руку. Діти за спиною перекладають брязкальця з однієї руки в іншу, у такий спосіб показуючи, що в руці ніби нічого немає. Дід Мороз дивується, що брязкальця зникли. Снову звучить музика, і гра продовжується.

6. Гра «Рукавичка»

Усі діти стоять колом. Перед цим, трохи раніше Дід Мороз «випадково» десь губить рукавицю. Ведуча піднімає її й питає Діда Мороза: «Дід Мороз, а чи не твоя

це рукавиця?» Дід Мороз відповідає: «Рукавичка ця моя. Ось наздожену її». Діти передають одне одному рукавичку, а Дід Мороз намагається забрати її в дітей.

Нарешті рукавичка знову потрапляє до ведучої.

7. Гра з повітряними кулями

Спочатку Дід Мороз і Снігурка ділять дітей на дві команди. Тій дитині, що стоїть у команді першою, дають кульку, а навпроти, у декількох кроках ставлять стільці. Дитина повинна, підштовхуючи кульку догори й не даючи їй упасти на підлогу, дійти до стільця, узяти кульку руки, оббігти стілець і, повернувшись до своєї команди, передати кульку наступному гравцеві. Виграє та команда, яка швидше виконала завдання.

8. Гра «Не випустимо»

Усі діти стоять колом.

Дід Мороз у центрі кола. Він намагається вирватися з кола, але діти, присідаючи, його не пускають.

9. Гра «Заморожу»

Діти стоять колом. Дід Мороз — у центрі кола. Дід Мороз говорить: «Зараз заморожу ніс» — діти закривають ніс руками.

«Заморожу вушка» — діти закривають вушка руками.

«Заморожу щічки» — затуляють щічки, «заморожу ручки» — дітки ховають руки за спину.

Щоразу Дід Мороз намагається підійти до того, хто не встиг сховати названу частину тіла, але, природно, у нього нічого не виходить.

10. Гра «Кенгуру»

Діти беруть м'яч, затискають його між колін і змагаються, хто швидше добіжить до ялинки (чи стільчика).

Ігри до теми «Масляна»

Сірий вовк

Під час цієї гри дітям треба продемонструвати спритність, щоб не потрапити до лап сірого вовка.

Вовком буде один із гравців. Якщо ніхто не висловить власного бажання виконувати роль вовка, виберіть його з допомогою лічилки.

Вовк сідає на пеньочку (стільці) і робить вигляд, ніби дрімає в кущах ліщини. Він сидить собі тихенько, примруживши очі і взявшись рукою за щоку.

Усі вдають, що збирають у лісі горіхи: тягнуться до верхніх гілок ліщини, нахиляються і піднімають горіхи, що впали на землю.

Крок за кроком вони наближаються до вовка і приспівують:

І рву, і рву горішечки,
Не боюсь вовка ані трішечки!

Побачивши, що сірий міцно спить, діти сміливішають, підходять до вовка зовсім близенько і навіть махають руками, наче кидають у нього оті нарвані горішечки. Сірому вовкові того й треба. Він стрімко підхоплюється — і навздогін! Ганяється, поки таки когось не впіймає.

Той, кого спіймає вовк, стає на його місце, і гру починають знову.

Подоляночка

У цю гру із задоволенням граються дівчатка.

Одна дівчинка буде за подоляночку. Вона стає в коло. Інші оточують її, беруться за руки, водять танок і співають:

Десь тут була
Подоляночка,
Десь тут була
Молодесенька.
Тут вона впала,
До землі припала,
Личка не вмивала,
Бо води не мала.

Дівчатка співають, а подоляночка ходить у колі, а потім присідає, схиляє голову на руки і вдає, ніби вона зажурена.

Дівчата співають:

Устань, устань,
Подоляночко.

Подоляночка зводиться на ноги.

Умий личко,
Як ту скляночку.

Тут подоляночка показує, як вона старанно вмивається.

Дівчатка раді, що вона така чепурненька, і пропонують подоляночці показати, як вона вміє танцювати:

Візьмися у боки,
Покажи нам скоки.
Та біжи до гаю,
Бери дівча з краю!

Подоляночка пританцьовує під цю пісеньку. Потім вона біжить до кола, бере за руку одну з подружок і веде в середину кола на своє місце, а сама стає разом з усіма.

Гра починається спочатку.

Плетений шум

Це дуже красива гуртова гра-танок. Діти стають півколом і беруться за руки. Пара, котра стоїть у середині півкола, підносить з'єднані руки догори, імітуючи

ворота. Крайні парами (один іде з лівого, другий — з правого боку) пробігають у ці ворота. Як дійде черга до середньої пари, то вона перекручується під своїми руками.

Послідовно повторюючи ці рухи, діти то заплітають, то розплітають «шум». Під час гри всі співають:

Ой нумо, нумо,
В плетеного шума.
Як наша мати
Буде заплітати.
Заплетися, шуме,
Заплетися,
Хрещатий барвінку,
Розстелися.
Ой нумо, нумо,
В плетеного шума.
Як наша мати
Буде розплітати.
Розплетися, шуме,
Розплетися,
Хрещатий барвінку,
Розстелися.

Бобер

У цій грі вам знадобиться вміння швидко бігати й гарненько ховатися.

Той, кого виберуть за бобра, повинен добре сховатися, щоб його не одразу знайшли хорти.

Той, кого виберуть за мисливця, пускатиме хортів, щоб шукали добре. За хортів будуть усі бажаючі.

Спершу бобер ховається в кущах, а мисливець ставить хортів спинами до тих кущів і пильнує, щоб вони не бачили, куди заховався бобер. Після того, як бобер заховався, мисливець починає співати:

Ой ти, старий бобре,
Заховайся добре,
Бо я хорти маю,
На поле пускаю!

Проспівавши свою пісню раз, він співає так і вдруге — дає боброві час заховатися. Як проспіває вдруге, тоді гукає: «Хорти з лісу!»

Хорти повертаються і починають шукати бобра.

Коли бобра спіймано, гру починають спочатку, вибравши іншого мисливця і бобра.

СТВОРЮЄМО ЧУДО

Тема чарівництва і дива — складова кожного зимового свята, чи то Різдво, чи то Новий рік, Масляна або День Святого Валентина.

Пропонований перелік тем, які можна обирати для занять, можна розширити на власний розсуд.

Новорічні сувеніри

- Ялинка (для дітей 4–5 років).
- Каскад (для дітей 5–6 років).
- Янгол (для дітей 5–6 років).

Новорічні орієнтири

- Сніжинки (для дітей 5–6 років).
- Рукавичка (для дітей 4–5 років).
- Привітання для Баби Яги (для дітей 5–6 років).
- Привітання до дня Святого Валентина.

Композиції

- Вікно в казку (для дітей 4–6 років)
- Масляна (для дітей 4–6 років)

Об'ємні роботи, виконані на занятті, можуть прикрасити сцену до свята.

Для проведення занять вам знадобляться додаткові матеріали:

- кольоровий папір, краще ксероксний, цупкий і тонкий;
- клей ПВА і клейовий олівець;
- фломастери і гелеві ручки;
- воскові олівці.

Емоційний фон для успішного виконання завдання допоможуть створити чарівні казки й особисті враження про зимові свята.

Тема: «Ялинка» (заняття для дітей 4–5 років)

Завдання. Виконати з паперу об'ємну конструкцію ялинки.

Рекомендації

Бесіда про зимові свята і роль головної прикраси Нового року — ялинки — є важливим етапом у розвитку дитячої уяви, а отже, сприятиме виробленню творчого підходу до прикрашання об'ємної конструкції. Обговоріть красу і розмаїтість ялинкових прикрас.

Для виконання завдання вам необхідно зробити шаблон з картону. Для цього можна використовувати картон від цукеркових коробок. Для виготовлення шаблона необхідно скласти альбомний аркуш навпіл. Висота шаблона — 15 см, висота

зображення ялинки — 13 см. На малюнку зазначена послідовність виконання завдання.

Складений удвічі аркуш цупкого паперу А4 розріжте на дві рівні частини й одержите дві заготовки для виготовлення об'ємної композиції. Таким чином, на робочому місці дитини лежать приготовлені дві заготовки для роботи, шаблон, ножиці, фломастери, гелеві ручки і клей.

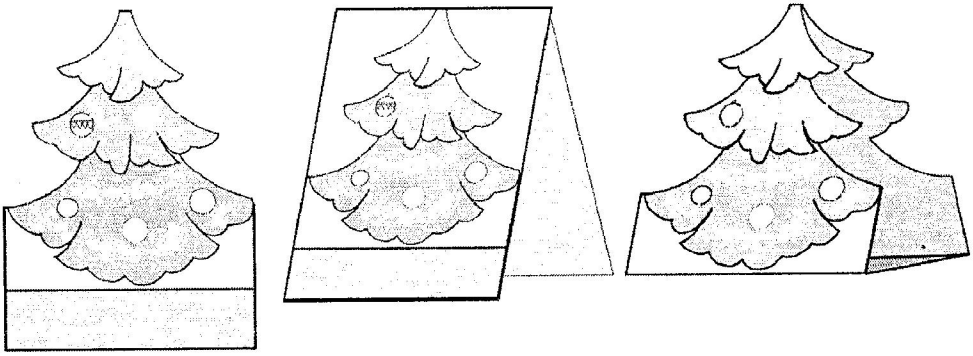

Прикласти шаблон до паперу й обвести його, вирізувати по лініях, отриманих після обведення, і зігнути біля основи. Цю роботу діти виконують під вашим контролем і з вашою допомогою.

Прикрашання вирізаної ялинки діти виконують самостійно.

Коли ця робота закінчена, потрібно склеїти зігнуті частини біля основи, як це зазначено на вищенаведеному малюнку.

Для виконання цього завдання виберіть папір для ксерокса блакитного чи ясно-зеленого кольору.

Готова конструкція може бути повішена на ялинку як прикраса.

Тема: «Каскад» (заняття для дітей 5–6 років)

Дітей завжди приваблює колір і фактура. Пропонована модель дуже проста й у той же час досить ефектна.

Для виготовлення цього сувеніра знадобляться кольорові журнальні аркуші, тонка фольга, кольоровий тонкий папір, кольоровий папір для ксерокса.

Завдання. Виконати з паперу об'ємну конструкцію.

Виконання цього завдання вимагає терпіння й дисципліни.

Для роботи знадобляться: аркуш кольорового паперу формату А4, ножиці, клей.

Перед тим, як розпочати роботу, покажіть дітям зроблений вами зразок каскаду. Папір для роботи потрібно попередньо підготувати. Для кожної дитини

покладіть два аркуші паперу з розкресленими смужками шириною 7–10 мм. По цих лініях діти повинні зробити розрізи.

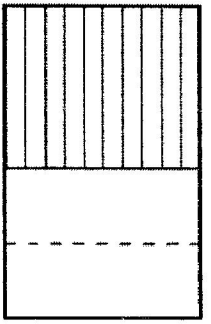

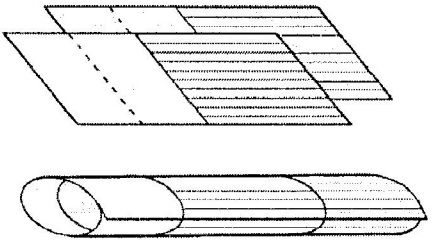

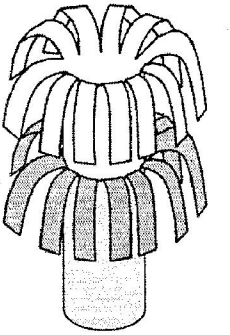

Після цього обидві заготовки склеюють так, щоб верхня заготовка була зміщена відносно пунктирної лінії, як зазначено на малюнку.

Згорнути в циліндр і склеїти краї заготовки буде легше, якщо проклеєний край притиснути олівцем. Коли клей підсохне, поверніть циліндр догори розрізаним краєм. Пелюстки опустіть вниз, створивши ілюзію каскаду.

Можна приклеїти заготовки на великий підготовлений циліндр. Каскад вийде великим і стане окрасою свята. Йому можна придумати ім'я, поставити на підлогу, підвісити до стелі.

Тема: «Вікно в казку» (заняття для дітей 5–6 років)

Діти люблять таємниці. Пообіцяйте їм наприкінці заняття якесь диво — це підвищить їхню увагу і старання.

Завдання. Виконати вітальну листівку до Нового року, використовуючи змішану техніку.

Рекомендації щодо проведення заняття

Для роботи знадобляться: фломастери, гелеві ручки, кольоровий папір для ксерокса.

Перед виконанням завдання проведіть з дітьми бесіду про роль вікон у нашому житті. Обговоріть, кому яке вікно подобається і як може виглядати чарівне вікно. Після обговорення підготуйте з дітьми робоче поле листівки. Аркуш розміром А4 складіть навпіл.

На лицьовій стороні листівки намалюйте вікно (можливі варіанти дані на малюнку). Лінії хрестовини віконної рами будуть рівнішими, якщо ви звернете увагу дітей на те, що вони мають бути паралельними до країв аркуша.

Казкові вікна обов'язково повинні бути різнобарвні. Покажіть дітям репродукції вітражів.

Можливі варіанти малюнків вікон

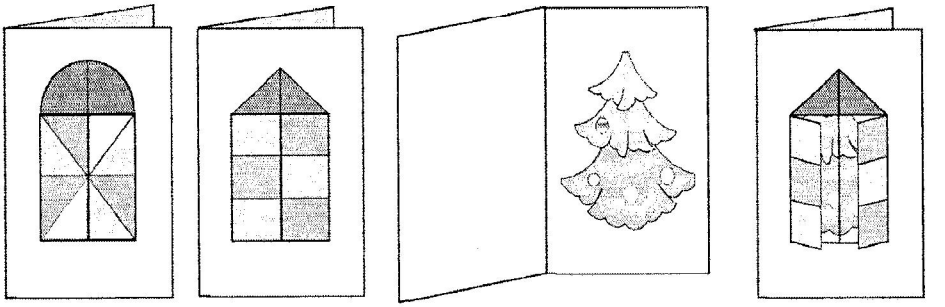

Після того, як діти намалюють і прикрасять чарівне вікно, можна перейти до роботи над внутрішньою частиною листівки. Заповнюємо праву сторону листівки.

Запропонуйте дітям намалювати святкову ялинку. Розмістити її можна посередині робочої площини.

Якщо комусь з дітей захочеться замість ялинки намалювати Діда Мороза, Снігурку, снігову бабу, принцесу, чарівницю і т. ін., підтримайте творче прагнення дитини.

Коли робота буде закінчена, проріжте вікна так, щоб стулки відкривалися (приклад на малюнку). Це хвилюючий момент для кожного автора, тому підтримати винятковість моменту можна, придумавши чарівні слова, які дитина буде вимовляти, поки ви робите розрізи. У відкрите вікно видно внутрішній малюнок.

Такою листівкою можна привітати близьких чи Діда Мороза.

Тема: «Новорічне привітання для Баби Яги» (заняття для дітей 5–6 років)

На початку заняття слід здійснити мандрівку чарівними казками.

В історіях Тридев'ятого царства і Сірого Вовка, Івасика-Телесика і Гусей-лебедей повторюється той самий персонаж — Баба Яга. Образ цей — один з найбільш яскравих у слов'янських казках, адже ця особа перебуває на межі двох казкових світів. Вона живе самотньо в непрохідних хащах, у дивній хатинці на курячих ніжках. А коли трапляється випадок, зустрічає й випробовує героїв, що подорожують у казкові тридев'яті царства. Яка вона? Хто з нею дружить? Згадайте, якими словами зустрічає Баба Яга Івана-царевича, коли той з'являється на порозі її хатинки. Вона цікавиться, яке лихо примусило його вирушити в далеку путь. Що він їй відповідає? — Ах ти стара карга! Ти спочатку дай напитися, нагодуй, поклади відпочивати, а потім і запитуй.

Як можна відповісти на таку брутальність?

А Баба Яга зробила так, як вимагав гість: дала їсти-пити, спати поклала і тільки після цього розпитала про лихо, вислухала, поспівчувала і допомогла порадою і клубочком, що вказував дорогу.

Спробуйте з дітьми згадати, чи з'їла вона хоч одну істоту — таких немає. Вона, звичайно, шкідлива, але уявіть собі безрадісне існування Баби Яги. Самотня, без друзів, не красуня. Запропонуйте дітям поміркувати, що можна подарувати Бабі Язі на Новий рік.

Завдання. Виконати вітальну листівку для Баби Яги за власною композицією.

Рекомендації

Запропонуйте дітям виявити милосердя (співчуття) і згадати про Бабу Ягу напередодні Нового року. Хто зробить їй подарунок? Хто запросить її на новорічне свято? Хто знайде для неї добре слово або подарує квіти?

Може, надіслати їй вітальну листівку до Нового року?

Для цього потрібно зробити конструкцію вітальної листівки.

Запропонуйте дітям спрощений варіант листівки: альбомний аркуш зігнути навпіл, щоб утворилася форма книжечки. Покладіть її перед собою. Перша сторінка — парадна. На ній можна порадити намалювати букет квітів (ялинковий букет) чи портрет Баби Яги. Коли перша сторінка буде виконана, запропонуйте дітям розкрити листівку. На цій сторінці можна втілити найрізноманітніші дитячі фантазії. Можна проілюструвати моменти життя Баби Яги, а краще намалювати її хатинку, прикрашену й оновлену, знайти добрі слова для побажання.

Зворотний бік листівки залишається для автографа.

Перед виконанням з'ясуйте, у якій техніці буде він виконаний. Краще, якщо тло листівки буде білим.

Завдання можна спростити, запропонувавши намалювати хатинку Баби Яги, прикрашену до новорічного свята.

Ваша задача — створити творчу атмосферу на занятті, це допоможе успішніше виконати роботу.

Після завершення роботи можна організувати виставку, на якій пропонується порівняти роботи й вибрати найбільш яскраві, докладні.

Ці роботи прикрасять виставку.

Теми: «Янгол» і «Масляна»

Роботи можуть бути виконані в будь-якій техніці.

Заняття ці скоріше пізнавальні, і результатом повинна бути не стільки якість малюнка, скільки рівень самостійності й уяви.

Єдина умова, дотримання якої ви повинні вимагати, — зображення повинне бути великим, на весь аркуш. Обговорюючи тему «Янгол», апелюйте до понят-

тя краси, світла, чарівництва (епітети: ангельський голос, ангельське обличчя і т. ін.). Казки Андерсена допоможуть вам поговорити про доброту.

Тут доречна тема Різдва. Те, що буде зображено на малюнках дітей, — Різдвяна зірка або Янгол — і в якому напрямку вести бесіду, вибирати вам.

Масляна — свято яскраве, гучне, веселе, тому обговорення теми бажано супроводжувати лубочними ілюстраціями і частівками. Роботу можна провести у формі гри, зробивши загальний малюнок.

Тема: «Сніжинки» (заняття для дітей 4–5 років)

Для бесіди можна використовувати враження про падаючі сніжинки, гладку поверхню льоду, морозні візерунки на вікнах. Розкажіть про те, що вчені спеціально розглядали сніжинки і зробили висновок: однакових сніжинок немає, вони не повторюються. Запропонуйте дітям перевірити це дослідним шляхом.

Завдання. Виконати з паперу сніжинку.

Під час виконання завдання дитина має скласти аркуш паперу так, щоб після вирізання вийшла сніжинка; знайти логічні способи підходу до роботи з конструкцією сніжинки; підтвердити неповторність кожної вирізаної сніжинки.

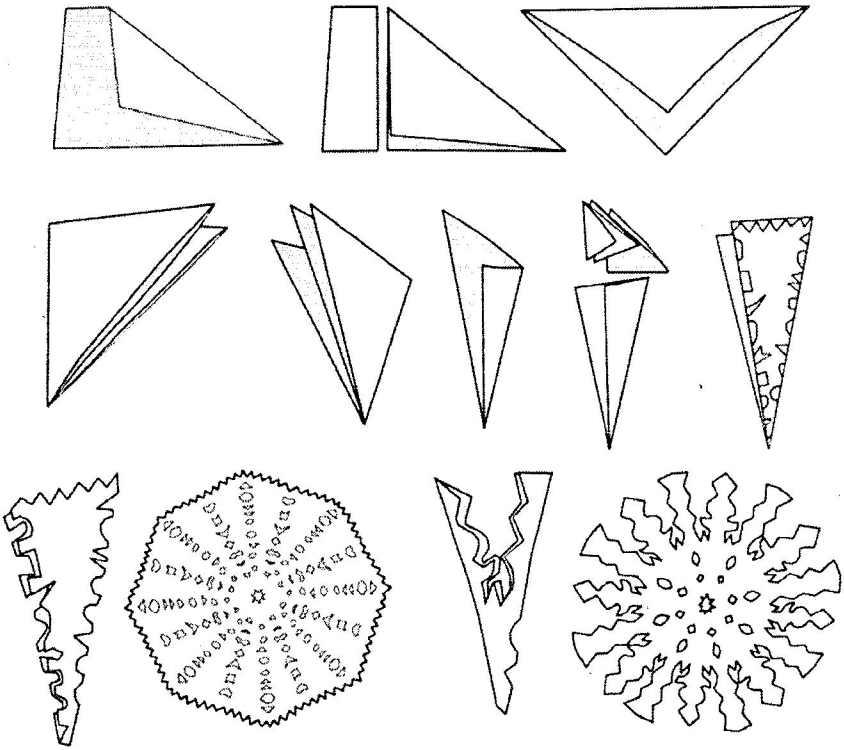

Порядок виконання роботи

- Аркуш А4 згинаємо по діагоналі.
- Відрізаємо зайвий край, щоб вийшов квадратний аркуш.
- Згинаємо по діагоналі.
- Вдруге згинаємо по діагоналі.
- Згинаємо по діагоналі ще раз.
- І ще раз.
- Відрізаємо зайву верхню частину.
- Малюємо будь-які фігури і вирізаємо їх.
- Сніжинка готова — можна розгортати.

На малюнку показана послідовність виконання завдання. Від малюнка вирізаних частин конструкції залежить форма сніжинки.

Запам'ятати потрібно два правила:

- Складання паперу для малюнка кратне 4.
- Чим більше виріжете візерункових елементів, тим частіше буде повторюватися малюнок, і сніжинка вийде ажурнішою.

Малюнок для сніжинок можна придумувати самим, головне — акуратно вирізувати елементи. Повішені на ниточці, покладені на гілку, приклеєні на вікні, вони прикрасять будь-яке приміщення. Папір підберіть кольоровий тонкий.

На допомогу дітям у малюванні зимових тем доречно буде використати вірші.

ЗИМА

Зайчик стриб, стриб,
А довкола сніг, сніг.
Стежиночки нема,
Замела зима.
Сніг іде густий!
Де росла травичка,
Снігу намело.
Там, де бігла річка,
Лід — прозоре скло.
Де було стернище,
Там стоять скирти.
Білий вітер свище,
Сніг іде густий!

(А. Камінчук)

Загадки

Як до рук його беру,
він мені кричить: — Помру!..

Як тримаю на вогні,
він кричить ще дужче: — Ні!
І тікає за поріг.
Не живе у хаті... (*сніг*).

Гуси пір'я розгубили —
все подвір'я стало біле.
А коли набив подушку —
потекла вода з-під вушка! (*Сніг*)

(В. Верховень)

ЛОВИМО СНІЖИНКУ

Промайнуло літо
Тепле, променисте,
І змарніли квіти,
І опало листя.
Холодом подуло.
Ловимо сніжинку.
Сонце одягнуло
Хмарку-кожушинку.

Гадає маленька Яринка:
— Куди ж це поділося літо:
Зелена травичка і квіти,
Зелені листочки на вітах?
Куди ж це поділося літо?
Гадає маленька Яринка,
Що літо сховала ялинка.

Ні, не пір'я
З хмари-гуски,
Мов з подушки,
Полетіло біле пір'я.
Закружляло над подвір'ям
І лягло до наших ніг.
Ой пухнасте біле пір'я!
Ой холодне біле пір'я!
Ні не пір'я —
Білий сніг.

(О. Зорич)

Оформлення сцени до свята Нового року

Пропонуємо кілька варіантів.

1. Оберіть ялинку центром композиції.

Додатковими аксесуарами для композиції можуть стати: сніжинки, зорі, місяць, ялинкові іграшки, гірлянди, кольоровий дощ.

Для оформлення заднього фону сцени можна використати прозору тканину, гардини, підкладкову тканину.

Блакитне драпірування повинне бути натягнуте першим. Воно стане основою для кріплення деталей. Добре натягнута струна вгорі і внизу сцени допоможе закріпити драпірування.

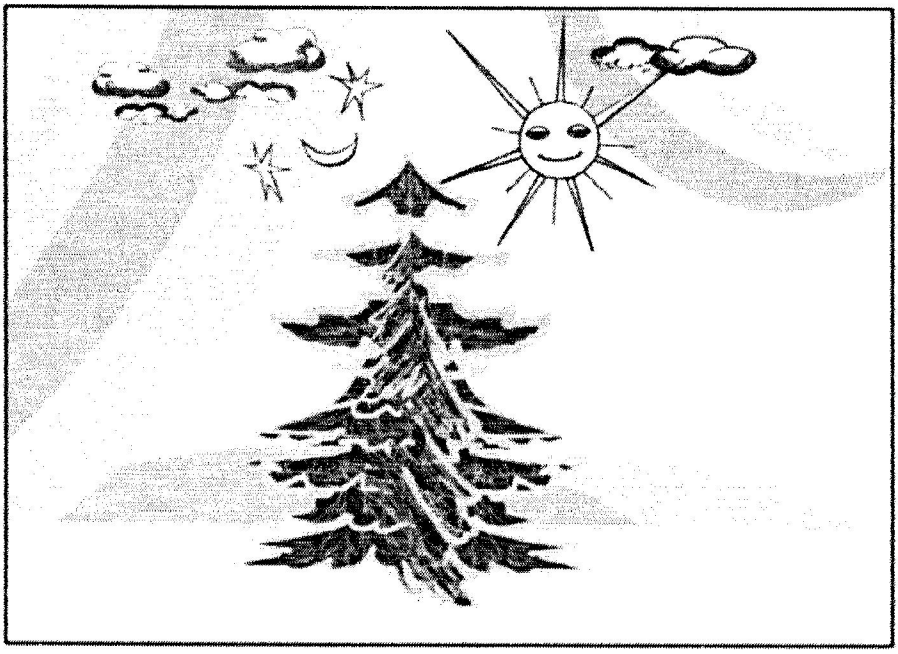

2. Центром композиції може бути вінок, у середині якого розміщується Різдвяна зірка.

Яскраві плями на білому, блакитному, фіолетовому створять святковий, піднесений настрій.

Ялинку можна зробити з блискучого дощику, вінок — із зелених і блакитних гірлянд.

З різнобарвних стрічок можна зібрати макет Масляної, і вона створить яскраву пляму зі зміщеним центром. Ялинка в протилежному куті зрівноважить композицію.

Запропоновані варіанти можуть стати основою для подальшого розвитку ваших фантазій. Драпірування, що є тлом, можна використовувати для будь-якого святкового оформлення.

Костюми до сценаріїв новорічних спектаклів

Для костюмів Дівчинки-Зірки, Янгола, Святого Миколая можна використовувати обруч для волосся, на якому закріпити зірку або німб. Крила Янголів можна закріпити або вдягати, як рюкзачок. Зірочки можуть бути одягнені в прозорі (блакитні, бузкові, білі) спіднички з гострими кінцями. Блискітки на костюмах можуть бути різного кольору.

Костюми для таких персонажів, як Розбійники, Сишик, Бісик, можуть бути сучасними. Для Розбійників знайдіть удома капелюхи, іграшкові пістолети, косинки, широкі пояси. Образ Сишика легко створити з допомогою таких деталей: кепка, картатий піджак, темні окуляри, краватка-метелик.

СЦЕНАРІЇ ВЕСНЯНИХ СВЯТ

МАМИНЕ СВЯТО (ДЛЯ ДІТЕЙ 5–6 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ

Ведуча — вихователь

Діти:

Весна

Мушкетери

Сонечко

Сонечко-жук

Краплинки

Метелик

Жук

ХІД ЗАХОДУ

Під мелодію пісні «Пора, пора, порадуемся» М. Боярського вискакують на «конях» хлопчики-мушкетери і співають пісню.

Мушкетери

Пора, пора, порадуємо
Ми сьогодні вас,
І піснею, і танцем
У цей святковий час.
Сьогодні мамам дорогим
Від нас усіх — низький уклін.

Знімаючи капелюхи, роблять реверанс.

1-а дитина

8 Березня буває
В році тільки один раз.
На конячках завітали
Мушкетерики до вас.

1-й мушкетер. Я — Сергійко Д'Артаньян.

2-й мушкетер. Я — Портос Андрійко.

3-й мушкетер. Я, дівчатка, Араміс.

4-й мушкетер

Ну, а я Атос, братва,
Всіх дівчат кохаю я.

Ведуча. Гостям дорогим сьогодні наші вітання, а де ж наші чарівні, красиві дівчатка?

Мушкетер

Вони — наша гордість,
Ми їх зустрічаємо й радо вітаємо.

Під звуки вальсу заходять дівчатка і стають біля хлопчиків.

1-а дитина

Будьте завжди ви веселі й добрі,
При потребі дужі та хоробрі.
Працьовиті, дружні, не ледачі,
Серед всіх дітей будьте ви найкращі.

2-а дитина

8 Березня є святом всіх жінок,
Мам, бабусь та маленьких дівчаток.
Їм усім ми даруєм в цей день,
Танці, вірші й багато пісень.

3-я дитина

Сьогодні у світлому залі,
Під поглядом теплих очей,
Ми вас, наші мами, вітаєм,
Від імені вдячних дітей.

Хлопчики беруть дівчаток за руки і виводять на середину зали. Діти танцюють польку.

Після танцю діти сідають на стільці.

Ведуча

Любі діти, гості наші,
Знов весна нас всіх зібрала,
Й по секрету нам сказала,
Що чарівність в ній від мами,
І тому вона пригожа,
Що на маму трішки схожа.
Ну, а ми весну стрічаймо
І матусеньку вітаймо.

Під музику вальсу Є. Доги до зали заходить дівчинка-Весна.

Весна

До вас на свято я прийшла
І тепло всім принесла.
Я всміхаюсь сонечку:

— Здрастуй, золоте!
Я всміхаюсь квіточці —
Хай вона цвіте!
Я всміхаюсь дощику:
— Лийся, мов з відра!
Друзям усміхаюся,
Зичу всім добра!

Весна співає пісеньку.

ВЕСНЯНОЧКА

Народилась я весною на світанку
І тому мене назвали веснянка.
І, як вогник, я хочу горіти,
Не згоряти, а тільки світити.

Приспів:
Я ліхтарик маленький,
Світлячок чепурненький,
Я струмок, я сніжинка,
Я маленька хмаринка.

Тільки крил я пташиних не маю
І, як завжди, я вільно літаю.
На Дніпровськії кручі і на схили квітучі,
В небеса і на землі пахучі.

Приспів.
Променисті яскраві світанки.
Я шляхів інших в житті і не знаю.
Я маленька Веснянка, я дівча-Подолянка
Співом гідним Вкраїну вітаю.

Виходять дівчатка-«краплинки».

1-а краплинка
Від сонечка розтанули
Бурульки навесні.
Раділи, а не плакали
Краплиночки рясні.

2-а краплинка
Ми, краплинки-веселинки,
І грайливі, й гомінкі.
Ми співаєм пісню дзвінко.
Ось послухайте її.

КРАПЛИНКИ

Краплинка за краплинкою —
І вже ручай біжить,

Із лісом та долинкою
Про весну гомоніть.

Приспів:
Ми крапельки, краплята,
Єднає дружба нас.

Вітаємо зі святом,
Матусі рідні, вас.
Барвисті, мов веселка,
Блискучі та ясні
Ми, подружки веселі,
Радіємо весні.

«Краплинки» сідають на місця.

1-а дитина

На вікні у мене гілочка розквітла,
Пелюстки рожеві тягнуться до світла.
Справді, мов садочок виріс на віконці,
Щоб в матусі очі повнилися сонцем,
Розцвіли квітками гілочки вишневі —
Подарунок мамі в свято березневе.

2-а дитина

Сонечко тепленьке землю зігріває,
Квіточки й травичка швидше виростають,
А матусі наші діток зігрівають,
Бо матусі наші більше тепла мають.

МАМА І СОНЕЧКО

— Мама, люба мамочко,—
Кажуть син і донечка,—
Найдорожча в світі ти
І ніжніша сонечка.

Ти ясніше сонечка.
Як тебе не славити?
Сонечко ховається,
Завжди поруч з нами ти.

Ти тепліша сонечка,
Бо в негоду гріеш нас.
Ти мудріша сонечка,
Завжди розумієш нас.

Діти сідають на місця.

Сценка «Сонечко і жучки»

Виходить сонечко і ходить по залі.

Ведуча

Ось і сонечко з'явилось,
Завітало на лужок.
Не минуло жоден кущик,
Ні дерев, ані квіток.

На галявинці ростуть 3 квіточки.

Сонце. Тук, тук. Хто живе в квітці тут?
Жук. Я живу, я жук, жу-жу.
Сонце. Йди на вулицю гуляти!

Жук

Не піду, злий павук не дає,
Павутинки плете.

Ведуча

Сонце дуже здивувалося на те,
Бачить: поряд інша квіточка цвіте.

Сонце. Тук, тук. Хто живе у квітці тут? Відчиняй!

Метелик

Я — Метелик.
Сонечко, тікай.
Злий павук з'явився на лужку,
Павутину виплів неабияку.

Сонце

От дива! Я і не знало,
Що у світі так буває.
Ще постукаю у квіточку одну,
Може, хоч тоді я щось збагну.
Хто живе у квітці, хто там є?

Сонечко-жук. Я маленьке сонечко твоє.
Сонце. Теж ховаєшся від злого павука?
Сонечко-жук. Звісно, бо павук мене ляка.
Сонце (*розсміялося*)

Пусте, це для мене павутинку він плете.
Я на ній, немов на струнах, буду грати
І весною ці хмаринки розганяти,
Щоб під сонячну мелодію таку
Усі квіти закружляли у танку.

Виконується танок квітів, сонечка та жуків під мелодію вальсу. Всі сідають на свої місця.

Виходять діти.

1-а дитина

Я своїй бабусі пісню заспіваю,
Вона для мене — сонечко й краса.
Подібної до неї я не знаю,
Коли б зшукав всю землю й небеса.

2-а дитина

Бабуся моя дорога
В усьому мені помага.
Назбираю в лісі квітів сон-трави.
Дорога бабусю, літ до 100 живи.

3-я дитина

Це для вас, бабусі,
Заспіваєм пісню,
Подаруєм квіти.
Люблять вас всі діти.

Звучить пісня «Промінці для бабусі».

ПРОМІНЦІ ДЛЯ БАБУСІ

Свою бабусю знаю
Я з давніх-давніх пір,
Її обличчя любе,
Її ласкавий зір.

Замислиться бабуся,
Зажуриться на мить,
І знов, дивись, сміється,
Ласкаво гомонить.

І я бабусі руки
Цілую залюбки.
Вони немов співають,
Розказують казки.

Приспів:
Я слухаю бабусю,
Я весь — немов у сні.
Розумні, ніжні руки,
Умілі та міцні.

1-а дитина

Дорогі бабусі й мами!
Як добре, що поруч ви з нами,
Дякуємо вам за добро і ласку,
За віддане тепло і чарівну казку.

2-а дитина

Милі наші матусі й бабусі!
Ми вам шану складаєм
І зізнатися мусим,
Що без вас нас немає.

3-я дитина

Ви нас, рідні, зростили,
Нам життя дарували
І безмежно любили,
Від біди захищали.

4-а дитина

Тож сьогодні ми хочем
Вам «спасибі» сказати
За недоспані ночі,
На тривоги багаті.

5-а дитина

Побажаєм вам сто років жити
Без розлуки, без журби і сліз!
Хай із вами завжди буде щастя,
А також здоров'я — цілий віз!

Звучить пісня «Мама» з музичного фільму «Мама».

МАМА

Ти моя мила, ріднесенька,
Дуже тебе я люблю.
І цю весняную пісеньку
Я тобі, мила, дарю.

Приспів:
Мамо, ти наймиліша,
Ти найгарніша, люба моя.
Мамо, ти моє сонечко,
Зірочка ясная, радість моя.

Нічка буває безсонною,
Дума матуся про нас.
Щоб і синочку, і донечці
Добре було повсякчас.

Приспів:
Я побажаю тобі добра,
Щастя і радісні дні.
Будь ти зі мною завжди у житті,
І усміхайся мені.
Приспів:

Діти дарують бабусям і матерям квіти, подарунки, виготовлені власними руками.

СВЯТО 8 БЕРЕЗНЯ (ДЛЯ ДІТЕЙ 4–5 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ

Ведуча — вихователь

Діти:

Мама

Батько

Бабуся

ХІД ЗАХОДУ

Діти заходять до зали, зупиняються та співають на мотив «И улыбка без сомнения...».

Раптом щось важливе
Треба пригадати —
Календар поможе,
Аркуш відірвіть.
День 8 Березня —
Це жіноче свято,
Ви про це не забувайте,
Друзі, ні на мить.

Приспів:
І усмішка, безперечно,
Наших мам осяє враз,
І вітання наші гречні
Ми звертаємо до вас.

Добрі наші мами
Часом турбувались:
Не завжди слухняними
Ми були дітьми.
А проте, як завжди,
Ви нас вибачали,
Тож сьогодні, милі дами,
Вас вітаєм ми.

Приспів.

1-а дитина

Хай всіма материками
Урочисто пролунає:
Добрі, милі наші мами,
З Восьмим березня вітаєм.

2-а дитина

З днем 8-го Березня,
Із весняним святом,
З пролісками першими
В цей чудовий час

Мам своїх прекрасних
Хочем привітати
І жінкам всім присвятити
Цей чарівний вальс.

Звучить вальс. Діти запрошують всіх присутніх мам на танець.

3-я дитина

Лиш ранньою весною
Буває тільки раз
Таке чудове свято
Для мами і для нас.

4-а дитина

За вашу ласку, наші мами,
Ми вдячні вам безмірно.
Бажаємо пишатись нами,
А ще здоров'я й миру.

Звучить пісенька для мами.

6-а дитина

Промінчик сонця на стіні,
Букет фіалок у вікні.
У ці чудові дивні дні
Всі танці навіть весняні.

Виконується парна плясова за вибором музичного керівника.

1-а дитина

До нас дворами йде Весна,
Проміннячком вся сяє.
«Сьогодні свято наших мам!» —
Скрізь по землі лунає.

2-а дитина

Хоч де-не-де лежать сніги,
Усе синіє навкруги.
Лиш сонце зажурилось,
Без мами засмутилось.

Звучить пісня «Солнечная капель» або інша за вибором музичного керівника. Діти грають на дзвіночках.

Інсценування «Що з батьком»

Стіл. Біля нього сидять бабуся, мама й дівчинка. Заходить батько з букетом квітів і тістечками.

Дівчинка

Не впізнати зараз тата.
Він зайшов і у дверях
Не закинув капелюха,
А повісив, як в гостях.

Батько вішає капелюха і підходить до столу.

Дівчинка. Він сказав...

Батько. Вітаю, люба!

Дівчинка

І до себе пригортав.
Цілував матусю в губи,
Бабці ж руку цілував.

Бабуся

Не ховався за газету
І під ніс не бурмотів.
Вилкою не бив котлету,
Ніби хтось у ній сидів.

Мама

Був він краще і простіше,
Чай в горнятка розливав.
І бабусю він не тещей,
А матусей називав.

Дівчинка

Я спитала маму прямо:
«Що це з батечком моїм?»

Ведуча

«В день жінок,— сказала мама,—
Тато мусить буть таким».

Дівчинка

Але я не розумію,
Дивний батько чоловік.
Може, згодом він зуміє
Добрим бути цілий рік?

Артисти кланяються й розсаджуються по місцях.

Дитина

Мамо, сестро і бабусю,
Ми вас любимо, клянуся.
Але батечка на святі
Теж повинні ми згадати.

Звучить пісня «Про батька».

ПІСНЯ ПРО БАТЬКА

Скільки пісень ми з вами разом
Мамі рідній своїй співали,
А про татка до цього часу
Навіть віршика ще не склали.

Приспів:
Батько може, батько може
Все, що завгодно.
Пливти брасом, гукнуть басом,
Пісні співать.
Батько може, батько може
Буть ким завгодно,
Тільки мамой, тільки мамой
Не може стать.
Батько в домі — і все працює:
Гас горить, і не гасне піч.
Батько в домі завжди керує,
Якщо мама працює в ніч.
Приспів.

1-а дитина

Помагаю я бабусі,
Є у мене сила.
Посміхнулася рідненька —
І помолоділа.

2-а дитина

«Молода бабусенька»,—
Кажуть добрі люди.
І такою, думаю,
Вона довго буде.

3-я дитина

Я моїй бабусеньці не грублю,
Бо свою бабусеньку я люблю.
Буду я бабусі завжди помагать,
Не дамо рідненькій вдома сумувать.

Звучить пісня для бабусі.

Проводяться різноманітні танцювальні конкурси, ігри з дітьми та батьками.

1. «Що робить мама?»
2. «Підміталочки».
3. «Варимо суп».
4. «Впізнай свою дитину».

Що робить мама?

Вихователь роздає, точніше, діти самі вибирають записки, на яких зазначена будь-яка дія (наприклад, місити тісто, прасувати білизну, варити суп, підмітати підлогу, в'язати, чистити картоплю... тощо).

Потім діти по черзі виходять, вихователь переказує на вухо дитині (*якщо вона сама не змогла прочитати*) зміст записки, дитина показує те, що треба, а решта відгадують.

Підміталочки

Вишиковуються 2 команди дітей. Навпроти кожної команди стоїть стілець (на відстані 5–7 кроків). Першій дитині в команді дається в руки віник і повітряна кулька. Дитина повинна «домести» кульку до стільця, «обмести» навколо нього і повернутися назад у команду. Потім вона передає віник наступному учаснику, і все повторюється. Та команда, яка швидше закінчить естафету, оголошується переможницею.

(Цю гру можна проводити з батьками.)

Варимо суп

Створюються 3 команди дітей. На стільцях навпроти кожної команди лежать овочі й фрукти (наприклад, картопля, цибуля, огірок, морква, лимон, яблуко, ківі, апельсин тощо). Діти по черзі беруть зі стільця тільки один овоч або фрукт (той, що, на їхню думку, слід покласти в суп) і підтюпцем переносять його на інший стілець, що стоїть на відстані 7–10 кроків від них. Потім учасник повертається назад і передає естафету наступному гравцеві.

Перемагає та команда, яка швидко й правильно виконала завдання.

Впізнай свою дитину

Вихователь просить когось з батьків, наприклад, 5 мам, або бабусь, або татусів вийти у центр зали. Вихователь по черзі зав'язує очі батькам і ставить перед ними кількох дітей. Мати або батько мають, доторкнувшись до малюка, впізнати свою дитину.

1-а дитина

Ми сьогодні гомоніли
Так, що вікна задзвеніли.
Всі сказали: «Ах!» —
Провалився дах.

Виступ шумового оркестру.

2-а дитина

Давайте ж мам усіх вітать,
Співати і радіти.
«Спасибі, рідна»,— шепотять
На вушко мамі діти.

3-я дитина

Мама, мамині руки
Ніжно погладять — стане тепліше.
Мама, мамине серце
Осяє любов'ю — стане світліше.

Звучить пісня «Мама» з музичного фільму «Мама».

МАМА

Так бува: уночі пролунає дзвінок.
Мама нишком тихо заплаче.
Як там донечка, як мій коханий синок?
Серце мамине — чайка неначе.

Приспів:
Мама, мама — букви-намистинки,
Кожна з них дорогу почина.
Мама рідна — це твоя частинка,
Це життєва зірка провідна.

Так бува: все життя — ніби замкнений круг,
В домі вашім — горя сліди.
Рідна мама — найкращий і відданий друг,
Вона буде з тобою завжди.

Приспів.
Так бува: ти захочеш побачить світи
І, напевне, покинеш родину.
Тільки знай, що для мами лиш ти,
Тільки ти — її краща і люба дитина.

Приспів.

По завершенні пісні діти дарують матусям і бабусям виготовлені власноруч сувеніри.

СВЯТО 8 БЕРЕЗНЯ (ДЛЯ ДІТЕЙ 5–6 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ:
Ведуча
Діти

ХІД ЗАХОДУ

Під музику виходять хлопчики-джентльмени: на шиї — краватка-«метелик», білий шарф, на голові — циліндр.

1-й хлопчик

Весна! Весна! Повітря дзвін
І світлий небокрай!

Очам блакить дарує він
І голосів розмай.

2-й хлопчик

Весна! Весна! Як високо
На крилах вітерця
Летять хмарки,
Торкаючись тонкого промінця.

3-й хлопчик

Шумлять весняні ручаї!
Гуркочучи услід,
Ріка на зламанім хребті
Несе піднятий лід.

4-й хлопчик

Дерева ще оголені,
У лісі лист старий
Тремтить у мене під ногою,
Шумний і запашний.

5-й хлопчик

Під сонце самеє здійнявсь
І там, у вишині,
Незримий жайворон співа
Заздравний гімн весні.

6-й хлопчик. Джентльмени! А де це наші дівчата?

7-й хлопчик. А й справді! Де це вони?

8-й хлопчик. Мабуть, запізнюються.

9-й хлопчик. Не може цього бути! Всі одразу?

10-й хлопчик. Як, джентльмени, невже ви забули? Адже сьогодні 8 Березня!

6-й хлопчик. А-а-а... Тоді зрозуміло.

7-й хлопчик. Що, що тобі зрозуміло?

6-й хлопчик. Як що? Ну, наприклад, зачіска, сукня і таке інше...

8-й хлопчик. А ось і вони!

9-й і 10-й хлопчики. Зустрічайте! Наші дівчатка!

Під звуки полонезу заходять дівчатка, хлопчики їх зустрічають по черзі. Потім танцюють парами полонез.

Хлопці допомагають дівчаткам сісти на стільці, після чого знову виходять у центр зали.

1-й хлопчик

Вітаємо, вітаємо
Дівчаток дорогих,
Бо зараз, всі ми знаємо,
Найкращий день для них.

2-й хлопчик

Мами, сестри і бабусі,
З Восьмим березня вітаєм!
І для вас сьогодні пісню
Наші хлопці заспівають!

Виконується пісня хлопчиків «Мы вам честно сказать хотим...».

3-й хлопчик

Жіночий день — весняне свято:
Краси, усмішок і пісень.
Свою матусю я і тато
Готові на руках носить весь день.

4-й хлопчик

А який дарунок мамі
Ми з тобою зробили самі?

5-й хлопчик

Безліч є ідей для цього —
Фантастичних і смішних.

6-й хлопчик

Бо сюрприз зробить для мами —
Це цікаво надзвичайно:
Замісити тісто в ванні
Чи зробити крісло з книг.

7-й хлопчик

Ну, а я в дарунок мамі
Розмалюю стіл квітками.
Я б і стелю обробив.
Шкода, ріст мене підвів.

Хлопчики кланяються, йдуть. Виходять дівчатка.

1-а дівчинка

З днем 8-го Березня,
Із весняним святом,
З пролісками першими
В цей чудовий час,
Мами наші рідні
І бабусі милі,
Від усього серця
Ми вітаєм вас!

2-а дівчинка

Лиш перший з'явиться росток
Весною з-під землі,
Вітають дружно всіх жінок
Дорослі і малі.

3-я дівчинка

Скільки радості матусі
Подарували дітлахам!
За добро до нас і ласку
Ми дуже-дуже вдячні вам.

Звучить пісенька для мами за вибором музичного керівника.

1-а дитина

Дівчатка і хлоп'ята,
Давайте разом з нами
Подякуєм бабусі,
Спасибі скажем мамі.

2-а дитина. За клопіт і за ласку...
3-я дитина. За пісеньки і казки...
4-а дитина. За пишнії пампушки...
5-а дитина. І за смачненькі плюшки...
6-а дитина. За танцювати вміння...
7-а дитина. І за довготерпіння.
8-а дитина

Нехай життєвий обрій
Не тьмариться хмарками.
Хай завжди сяє сонце!

Всі. Хай завжди будуть мами!

Інсценування «Мода» (з показом мод)

1-а дівчинка

Алло! Привіт.
Послухай, Катре,
Бери скоріш найкраще плаття.
Перебери увесь комод.
Влаштуєм справжній показ мод.
Що? Я одна. Нема нікого.
Запрошуй братика малого
І всіх товаришів скликай.
Чекаю у вбранні.
Бувай!

Стук у двері.

Ведуча

А ось і гості! Зустрічаймо.
І показ мод розпочинаймо.

Виходять двоє хлопців у костюмах, в руках тримають стільникові телефони.

1-й хлопчик

Я хлопець дуже діловий.
Костюм у мене дорогий.

2-й хлопчик *(відповідає в слухавку)*

Алло, коли звільнюсь — не знаю.
Прийшов клієнт?
Нехай чекає.

1-й і 2-й хлопчики (*разом*)

У нас костюми справжніх менів,
Бо ми — поважні бізнесмени.

Під музику йдуть.

Ведуча

Мода дає нам уроки.
Міниться майже щороку.

Вибігають двоє дівчаток у спортивній формі.

1-а дівчинка

Спорт потрібний нам усім —
І дорослим, і малим.

2-а дівчинка

Адже сім'я у нас активна,
Тож одяг треба нам спортивний.

Під музику роблять кілька вправ та йдуть.

Вибігають троє дівчаток у яскравому одязі, з вигадливими зачісками, браслетами, пасками тощо.

1-а дівчинка

Що може бути красивіш
За молодіжну моду?

2-а дівчинка

Єдине, мабуть, я назву —
Це сонячна погода.

3-я дівчинка

Ми любимо всі сонячну погоду,
Так само, як і молодіжну моду.

Дівчатка йдуть.

Звучить музика «ретро», виходять дівчатка, одягнуті у мамині та бабусині спідниці, капелюшки, на ногах — матусині туфлі на підборах.

1-а дівчинка. А що бабусі в давнину носили?

2-а дівчинка. Як виглядали мами наші милі?

3-я дівчинка

Перука і корсет, і безліч пелерин.
Стиль «ретро» — ось як зветься він.

Дефілюють і йдуть.

Звучить пісня про літо за вибором музичного керівника. Виходять дівчатка, що демонструють пляжну моду.

1-а дівчинка

Знов про літо весною холодною мрію.
Сонце, пляж і далеко зимові завії.

2-а дівчинка

Але для літньої чудової погоди
Нам просто необхідна пляжна мода.

Йдуть під музику.

Під звуки маршу Мендельсона виходять дівчинка і хлопчик — «наречений» і «наречена».

Хлопчик

Коханню, друзі, всі віки покірні!
Як добре в когось закохатись!
Вогонь в душі палає і іскриться,
І я наважився: уже час одружиться.

Дівчинка

Надіну я мамину сукню святкову,
На ніс — окуляри, браслет — на руках.
Нехай помилуються братики рідні,
Яка я чарівна в шовкових хустках.
У модних прикрасах я в путь вирушаю:
З вітальні в передню — вперед і назад.

Хлопчик. Чого це ти вбралась? Ось мама узнає!..

Дівчинка. Бурмоче під носа мій маленький брат.

Хлопчик. Ти навіть ходить на підборах не вмієш!

Дівчинка

Сердито середній мій брат помічає.
Однак мої братики не розуміють,
Що віку у моди і жінки немає.

Кланяються і йдуть.

1-а дитина

Дарувати всім бабусям
Маєм добру звичку
Шпиці, хусточки, клубочки,
З вовни рукавички.

2-а дитина

Але краще дарувати
Не клубок, не паличку.
Піднесіть бабусям рідним
Обруч і скакалочку.

3-я дитина. Чи метелика живого.

4-а дитина. Кульку на вірьовочці.

5-а дитина. Курс «Уроки карате».

6-а дитина. Олівці в коробочці.

7-а дитина

Подаруйте окуляри,
Якщо є потреба,
Телефон і телескоп,
Щоб вивчати небо.

Ведуча

І тоді всі ваші рідні
Стануть дивуватись,
Як про мрії заповітні
Ви могли дізнатись.
Адже раптом всі бабусі
Так цьому зрадіють,
Що про свій забудуть вік
І помолодіють.

Звучить пісня про бабусь за вибором музичного керівника.

Проводяться ігри з дітьми і батьками.

1) «Що робить мама»;
2) «Підміталочки»;
3) «Впізнай свою дитину».

Виходять хлопчики.

1-й хлопчик

Дівчаточка любі!
Ви — ніби принцеси.
Красиві, тендітні —
Ну, просто із п'єси.

2-й хлопчик

Вам дружно бажаємо
Гарного свята —
Здоров'я, удачі,
Усмішок багато.

3-й хлопчик

Так будьте завжди ви
Красиві і милі.

А зараз прийміть
Ці даруночки щирі.

Хлопчики вручають дівчаткам сувеніри або квіти.

Дитина

На світі добрих слів чимало,
Але одне — добріш за всіх.
Просте, чудове слово — «мама»
Тримаємо в серцях своїх.

Звучить пісня «Мама» з музичного кінофільму «Мама».

СЦЕНАРІЙ ДО СВІТЛОГО ДНЯ ВЕЛИКОДНЯ (ДЛЯ ДІТЕЙ 4–5 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ
Ведуча — вихователь
Діти:
Вістунець
Курочка
Півник
Писанки
Баба
Паска
Ковбаса

ХІД ЗАХОДУ

Діти заходять до зали співаючи.

Звучить пісня «Ой минула вже зима».

ОЙ МИНУЛА ВЖЕ ЗИМА

Ой минула вже зима,
Снігу-льоду вже нема.
Ой нема, ой нема,
Снігу-льоду вже нема.
Всі веснянку співаймо,
Весну-красну вітаймо.
Вітаймо, вітаймо,
Весну-красну вітаймо!

1-а дитина

Вдягла весна мережану сорочку,
Умившись і звільнившись від турбот,
І підіймає волошкові очі
До вищих, до церковних позолот.

2-а дитина

Великдень всіх нас на гостини просить,
Малює сонце полотно небес,
І крашанку, як усмішку підносить, —
Христос воскрес!

3-я дитина

Воістину воскрес!
І дзвони засріблилися завзяті,
І ніби покотилось між людьми:
— Христос воскрес!

Ведуча. Мої любі! Весною приходить до нас одне з найвеличніших християнських свят — Великдень. Великодній день — святий день. У цей день воскрес Син Божий — Ісус Христос, власним життям заплативши за гріхи роду людського.

Звучить Великодня пісенька за вибором музичного керівника.

Ведуча. До Великодня готуються заздалегідь. Неділя, що передує Великодньому тижневі, називається Вербною. Саме в цей день Ісус востаннє увійшов до Храму Божого. Дорогу йому встеляли пальовими гілками (його вітали, як справжнього царя).

В Україні пальми не ростуть, тому люди, щоб відзначити цей день, ставили у своїх оселях вербові гілочки.

До зали вбігає хлопчик-вістунець і входить дівчинка.

Вістунець

Не я б'ю, верба б'є.
Через тиждень — Великдень.
Будь здорова, як вода,
Багата, як земля,
А красива, як весна.

Дівчинка. Хто ти?

Вістунець. Я весняний Вістунець, прийшов сповістити, щоб увесь хрещений люд готувався до найкращого свята — до Великодня.

Дівчинка. А чого мене б'єш?

Вістунець. Хіба це я? Це свячена вербиця. Сьогодні її день — Вербна неділя.

Ведуча. Навесні, як тільки пригріє сонечко, вона першою прокидається. Їх пухнасті котики будять усіх до роботи.

Вістунець. Тож і ти не зволікай, бо:

Жарт б'є, не я б'ю —
За тиждень — Великдень!
Недалечко червоне яєчко. (*Легенько вдаряє вербичкою*)

Звучить пісня «Котики вербові» або інша за вибором музичного керівника.

КОТИКИ ВЕРБОВІ

Люлі, люлі, люлі... Вітер сповиває.
Люлі, люлі, люлі... Котиків гойдає.

Приспів:
Вітерець співає — котики муркочуть,
Шорсткою м'якою носики лоскочуть.

Котики вербові, тихі та пухнасті,
Уквітчали віття кущиків гіллястих.

Приспів.
Легіт колисає в гойдалці вербовій,
Котикам сіреньким надихає спокій.

Приспів.
Люлі, люлі, люлі... Вітерець гойдає,
Котиків сіреньких любо присипає.

Приспів.
Сплять собі, принишкли й вушка поскладали.
Добре в верболозі їх заколисали.

Інсценізація уривка з казки «Курочка Ряба»

Іде баба, тримає в руках шкаралупку від яйця і плаче.

Баба. Ой, горе мені, горе. Що ця довгохвоста мишка наробила?

Курочка. Що сталося, бабцю, чого плачеш?

Баба. Як же мені не плакати? Поклала я яєчко, що ти знесла, на поличку. Бігла мишка, хвостиком зачепила, яєчко впало і розбилося. А я хотіла на свято писанку розмалювати.

Курочка. Не плач, бабуню. Я знаю, що треба робити. Давай попросимо діточок, нехай нам допоможуть.

Виходять діти.

1-а дитина

Я писанку казкову намалюю:
На ній яскраве сонечко блищить,
Веселий дощик моросить.
Земля квітує рястом голубим,
У чистім небі журавлиний спів.

2-а дитина

Малеча радісно співає,
Відродження Христа вітає.
Летить ця пісня до небес
І жайвором над полем зависає.

Ведуча. На Великоднє свято дарують люди одне одному писанки. Оздоблене узором яйце символізує пробудження природи, зародження нового життя.

1-а дитина

В хаті на осонні
Сяду на ослоні,
Сяду я скраєчку —
Розпишу яєчко.

2-а дитина

Нумо, пензлик, потанцюй,
Гарно писанку малюй.
Буде небо, і земля,
І ставочок, і поля.

3-я дитина

Сильний і міцний дубок,
А на ньому — яструбок.
Буде в мене писанка
Про Вкраїну пісенька.

Звучить пісня «Писанка».

4-а дитина

Гарна писанка у мене —
Мабуть, кращої й нема!
Мама тільки помагала,
Малювала ж я сама.
Змалювала дрібно квіти,
Вісім хрестиків малих,
І дрібнюсіньку ялинку,
Й поясочок поміж них...
Хоч не зразу змалювала,
Зіпсувала п'ять яєць —
Та, як шосте закінчила,
Тато мовив: «Молодець!»
Я ту писанку для себе,
Для зразочка залишу,
А для мами і для тата
Дві ще кращих напишу.

Курочка

Ко-ко-ко, куд-ку-дак,
Знесла яйце, як кулак!
Хазяєчка Олеся його розписала,
Мені віддала,
Щоб я його вам
На свято Великодня подарувала.

Виходять п'ять писанок. Писанки починають обережно рухатись, залишаючи позаду себе великий кошик.

Писанки (*разом*)

Стук, стук, стук, обережно,
Бо в кошику тісто!
Стук, стук, стук, обережно,
Від жари аж млосно!

Червона писанка

Я сидіти тут не хочу.
На підлогу собі скочу.

Зелена писанка

Ходімо швидше, вилізаймо,
Пісню гарну заспіваймо!

Писанки обертаються навколо себе, хваляться своїм вбранням і виконують пісні.

Звучить пісня про писанки.

Розмалюю писанку, розмалюю,
Коника гривастого намалюю.
Розмалюю писанку, розмалюю,
Соловейка-любчика намалюю.

Приспів:
Писанка, писанка —
Веселковий цвіт.
Писанка, писанка —
Мій дитячий світ.

Розмалюю писанку, розмалюю,
Різьблену сопілочку намалюю.
А моя сопілочка буде грати,
Буде коник весело танцювати.
Приспів.

Червона писанка

В буряках мене купала,
На червоне змалювала.

Зелена писанка

У траві мене варила,
На зелено запросила.

Жовта писанка

Мене вбрала у лушпину,
В цибулевую сважину!

Коричнева писанка

В шкірці яблука мочила,
Це надало мені сили.

Біла писанка

Я біленькою зосталась,
Тільки квіточок набралась.

Червона писанка. Мене вкривають зелені листочки.

Жовта писанка. Мене у жовті узори прибрала.

Коричнева писанка. На мене коричневих цяток наклала.

Біла писанка. Я така гарна, що й не передати.

Усі писанки. Усі ми гарненькі і хочемо сказати: «Христос Воскрес!»

Писанки по черзі говорять:

«Христос Воскрес!» — шепочуть квіти,
Несеться шелест їх по лузі.
«Христос Воскрес!» — вкраїнські діти,
Радійте всі — ви наші друзі!
«Христос Воскрес!» — щебече дивно
Мила пташинка у гніздечку.
«Христос Воскрес!» — моя родино,
Моя хатино, мій садочку.
«Христос Воскрес!» — Дніпро клекоче
Й несе цю вість у Чорне море.
Вкраїно, встань, протри вже очі,
Всміхнися і забудь про горе!

Чується «Ку-ку-рі-ку!». Вбігає півник.

Півник

Ку-ку-рі-ку!
Несу я вам новину.
Я по світу мандрував,
Ігри з писанками споглядав.

Ведуча. Розкажи нам, півнику, розкажи!

Півник. Називається ця гра «Ходить купка по риночку».

Писанку кладуть на якесь підвищення. Навколо неї ходять хлопчики і пильно стежать, щоб хтось її не вхопив. Однак знаходиться відважний і хапає писанку. Хлопчики намагаються, щоб сміливець не втік. Але, коли він зуміє вирватися з кола, то писанка його. Тоді хтось знову кладе другу писанку, і гра продовжується.

Ведуча. Так, Півничку, це цікава гра. І я знаю, що в ній є ще такі слова:

Ходить купка по риночку
Та й купує писаночку.
Куп си, куп си, уродливий,
Куп си, куп си, чорнобривий,
Куп си, куп си, будеш мати,
Що дівчинці дарувати.

Ведуча запрошує хлопчиків до гри.

Ведуча

Нумо, хлопчики, в коло ставайте,
Гру веселу починайте!

Усі бажаючі грають.

Ведуча. А я вам, друзі, пропоную гру «Музична писанка».

Гравці стають у коло і під мелодію передають з рук в руки писанку. Мелодія раптово зупиняється, і той гравець, який не встиг передати писанку наступному, виходить з кола. Гра продовжується до тих пір, поки не залишається переможець. Він і бере собі писанку.

Ведуча. А ось ще одна гра — «Гра з яйцем».

Усім треба стати в коло. Кожен тримає в руці писанку. З допомогою лічилки вибирають дівчинку, яка розпочинає гру. Вона ходить всередині кола й стукає писанкою по тих, що в руках у гравців. А я буду промовляти такі слова:

Стали діти у кільце,
В кожного в руці яйце.
Галі випало на славу
Розпочати цю забаву —
Дуже милу престару
Великодню гарну гру.
Ходить дівчинка кільцем
І постукує яйцем.
Що не стукне — «Трісь!» та «Ай!»
А в самої ціла — й край.
Бач, яке воно міцне!
Галя далі радо йде,—
«Трісь!» та «Трісь»!
Аж раптом: «Хрусь»...
Гру продовжує Петрусь.

Один за одним діти виходять з гри. Той, чия писанка залишилася цілою, показує її всім, промовляючи:

Писанка моя міцна,
Та й у грі перемогла.

Інсценізація «Великдує кругла паска»

Ведуча. Великдує кругла паска...

Паска

Гей, посуньтеся, будь ласка,
І заграйте мені марша,
Я ж між вами тут найстарша.

Ведуча. На це каже ковбаса:

Ковбаса

Затанцюю гоп-са-са,
Розступіться, вліво, вправо,
Тут сьогодні маю право.

Ведуча

Обізвались молодички —
Писаночки невеличкі.

Писанки

Хоч хвалитися і гріх —
Ми найкращі від усіх.

Ведуча

А ось масло промовляє —
Собі ціну добре знає.

Масло

Милі крашаночки ясні,
Я, вклонившись, вам поясню,
Що і моя роль чимала,
Аби паска була вдала.

Ведуча

А тут сир шумить: «Ого!
Як без мене тут було?
Як же в Пасху без мандриці,
Дорогенькі молодиці?»

Ведуча. Обізвалась знову паска.

Паска

Прошу тихше всі, будь ласка.
Хай сім'я сіда до столу,—
Міцна буде і здорова.

Після цих слів сім'я дружно сідає до столу і ласує Великодніми дарунками. Всюди чути: «Христос Воскрес!», — а у відповідь: «Воістину Воскрес!».

Звучить пісня «Великдень».

Ведуча

Великий день!
Великий день!
Який Великдень на землі!
Багато радості й пісень
Приніс нам янгол на крилі...
Веснянку діти хороводять.
Христос Воскрес! Христос Воскрес!
Сьогодні й сонце не заходить,
А сяє й сяє із небес.

1-а дитина

Скільки б не співали,
А кінчати час.
Кращі побажання
Ви прийміть від нас.

2-а дитина

І в вас, і в нас
Хай буде гаразд,
Щоб ви, і ми
Щасливі були!

ПРОЩАННЯ З ДИТСАДКОМ (ДЛЯ ДІТЕЙ ШЕСТИ РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ
Дорослі:
Ведуча — вихователь
Шапокляк
Діти:
Буратіно
Лисиця
Кіт
Лялька
Білочка
Зайчик

ХІД ЗАХОДУ

Ведуча

Весняний день — прозорий, голубий,
Навколо пахне ніжним цвітом,
Під вікнами розквітли тополі,
І весело сміються жваві діти.
Душа чутлива, мов ота струна,
До барв весняних, запахів та звуків —
Так може чарувати лиш весна
Після холодних місяців розлуки.
Зібрались дружно ми на свято
Сьогодні в урочистий час,
Щоб вам удачі побажати
Бо наш садочок проводжає вас.

Звучить пісня «Добрий день, вкраїнсько школо!» або інша за вибором музичного керівника. Виходять молодші діти з привітаннями.

1-а дитина

З днем щасливим, урочистим
Щиро вас вітаємо!
Всіх дітей, що йдуть до школи,
Ми поздоровляємо!

2-а дитина

Будете ви школярі!
Вас чекають букварі,
Вас чекають гарні парти,
І підручники, і карти,
І просторий, світлий клас —
Всі вони чекають вас.

3-я дитина

Срібний дзвоник скоро-скоро
Всіх покличе вас до школи.
Як підете в перший клас,
Завжди згадуйте про нас.

4-а дитина

Чий такий красивий дім?
Грають промені на нім!
Залюбки стріча діток —
Це...

Діти (*разом*). Наш дитсадок!

5-а дитина

Чий такий співучий дім?
Цілий день пісні у нім!
Кличе музика в танок —
Це...

Діти (*разом*). Наш дитсадок!

6-а дитина

Чий такий веселий дім?
Не змовкає сміх у нім,
А малечі — мов квіток.
Це...

Діти (*разом*). Наш дитсадок!

Звучить пісня про дитячий садок за вибором музичного керівника.

Під музику пісні «Буратіно» з кінофільму «Пригоди Буратіно», підстрибуючи, забігає Буратіно з яскравою книжкою в руках, на книжці написано «Абетка».

Буратіно. Ось яку яскраву книжку подарував мені батько Карло, правда, він за неї віддав свою куртку. Але я піду до школи, вивчусь і куплю йому 5 таких курток.

Під пісню «Какое небо голубое» до зали заходять Кіт Базиліо і Лисиця Аліса.

Лисиця. Та навіщо тобі до школи, Буратіно? Від цього навчання самі неприємності. Ось дивись, Кіт Базиліо вчився та зовсім сліпий став від того навчання...

Кіт

Так...
Краще дай нам оцю книжку
Ну, а сам — мерщій у ліжко.

Буратіно

Ні, вам книжки не віддам,
Її вивчати буду сам.

Лисиця. Ну, як хочеш, тільки тобі там буде сумно і самотньо.

Буратіно. А я разом із дітками піду до школи.

Лисиця (*звертається до дітей*). Діти, ви теж хочете до школи?

Діти. Так!

Кіт. Та невже ви вчитися бажаєте?

Діти. Так!

Лисиця. Так там же погано!

Діти. Ні!

Лисиця

Діти, не ходіть до школи,
Краще пийте кока-колу!

Кіт. Так вас не візьмуть!

Ведуча. Це чому ж наших діточок не візьмуть до школи?

Лисиця. Тому, що вони нічого не знають.

Ведуча. Це не так. Вони вже багато чого знають та вміють.

Лисиця. А ми зараз це перевіримо.

Хто може без вагання
Розв'язать такі питання:
Скільки ніг у карася?

Кіт. Скільки крил у поросяти?

Лисиця. Скільки крил у крокодила?

Кіт. Скільки рук у їжака?

Діти відповідають, що у карася немає ніг, у поросяти та крокодила — крил, а в їжака — рук.

Кіт. Ти диви, і справді вони такі розумні.

Лисиця. Пішли звідси, Базиліо!

Нам нема чого тут робити,
Таких розумників нам не обдурити.

Кіт і Лисиця йдуть із зали під пісню.

Буратіно

Кіт з лисицею втекли.
З ними нам не по путі.

Ми ж не будем сумувати,
А давайте танцювати.

Виконується веселий танок за вибором музичного керівника.

Чути стукіт у двері. До зали заходять «іграшки». Вони по черзі співають.

Лялька

А я лялечка мала,
Гарне плаття одягла.
Буду в цьому платті
Танцювать на святі! (*Танцює*)

Білочка

А я білочка маленька,
Дуже, дуже чепурненька!
До роботи я невтомна,
Бо страшенно невгамовна!
Так, так! Ля-ля-ля! (*Тричі*)

Зайчик

А мене зовуть Пухнастик,
А буває — ще й Вухастик.
А насправді я — зайчатко,
Добренькє собі звірятко!
Так, так! Ля-ля-ля! (*Тричі*)

Іграшки (*разом*)

В дитсадочку нашім свято,
Чути музику і сміх.
Ми прийшли вас привітати —
Першокласників своїх.
Так, так! Ля-ля-ля! (*Тричі*) *(Іграшки читають вірші)*

Лялька

Ми бажаєм вам щоранку
Прокидатись спозаранку.
Добре вчитись і трудитись,
І ніколи не сваритись.

Білочка

З вами вже не будем ми
І навчатись, і рости,
Рахувать, читать, писать,
У веселі ігри грать.

Зайчик

Ми ніяк часу не маєм,
Ми в садочок поспішаєм.
Там чекають нас малята,
Ми ідем їх розважати.

Діти (*разом*)

Прощавайте, іграшки дитячі,
Хай ніхто сьогодні з вас не плаче.
Ми з вами добре подружились,
Тепер ви іншим залишились.

Ведуча проводжає іграшки, виходить з ними з зали. У цей час до зали заходить Шапокляк.

Шапокляк. Привіт! Я ваша нова вчителька — Швабра Петрівна. Вестиму у вас уроки зразкової поведінки. Слухайте мене уважно, і я зроблю з вас найкращих у світі жартівників, шибеників. Почнемо з правил.

Перше правило. Якщо ви відповідаєте на запитання вчителя, то відповідати треба пошепки.

Правило друге. Якщо ви принесли до школи шоколад, то з'їсти його потрібно неодмінно на уроці. При цьому треба гучно шарудіти обгорткою і в жодному разі ні з ким не ділитися!

Правило третє. Якщо попереду сидить дівчинка, частіше прив'язуй її за кіски до стільця. Якщо ж хлопчик — підкладай йому на сидіння кнопки. А зараз домашнє завдання. Після свята влаштуйте три простенькі шкоди. Перша — киньте в каструлю з супом татові шкарпетки. Друга — спіймайте й зачиніть у шафі кішку. Третя — з маминої шуби виріжте і пошийте Чебурашку.

До зали повертається ведуча.

Ведуча. Діти, не слухайте її! Ніяка вона не вчителька! Це бабця Шапокляк! Ви ж знаєте казку про Крокодила Гену та Чебурашку? Ти, Шапокляк, припини різні капості говорити, а краще привітай наших школярів, зроби їм подарунок.

Шапокляк

Зараз трохи поміркую
Й щось корисне подарую.
Ось рогатка вам, малята,
Щоб могли в пташок стріляти.
Ось вам ще і пістолетик —
Одне одного лякати.
Кнопки гострі металеві —
Всім на стільчик підкладати.
Цим камінчиком гарненьким
Можна шибки вибивати.
Ось вам палка-виручалка,
Щоб по ребрах комусь дати...

Ведуча. Досить, досить Шапокляк! Діти, ви згодні прийняти такі подарунки?

Діти. Ні, не згодні!

Шапокляк. Не згодні, не згодні. Але від мене ви більше нічого не отримаєте!

Ведуча. Ти не ображайся, але ці речі дітям не потрібні для навчання у школі. Їм потрібні портфелі, ранці, зошити, ручки, олівці... Краще подивись, як наші діти збиратимуться до школи.

Гра «Збери портфель»

Обираються 2–3 дітей. Береться стільки ж портфелів. На стільцях лежать речі, які потрібні у школі, ще іграшки і різні не потрібні у школі предмети. За командою вихователя починається гра. Перемагає той, хто скоріше і правильно збере речі у портфель.

Шапокляк заважає дітям у момент гри і пропонує їм непотрібні речі.

Ведуча. Діти, заспівайте Шапокляк пісні про школу. Нехай вона послухає і дізнається, чого там навчають.

Виконується пісня «Учат в школе».

Шапокляк. Так, вирішено! Обов'язково відкрию школу шкідливих наук. Туди прийматиму усіх бажаючих без екзаменів, а навчання буде безкоштовним. Хто з вас бажає записатись до такої школи?

Ведуча. А які науки там викладатимуть?

Шапокляк. Я навчатиму вас мастити клеєм стільці, смітити, сваритися між собою, зводити наклеп, звертати провину на інших, бути балакучими, битися, в розмові використовувати брутальні слова...

Ведуча. Досить, досить, Шапокляк! Діти, ви згодні навчатися в такій школі?

Діти. Ні!

Ведуча. Чуєш, діти не згодні з тобою, бо вони підуть до справжньої школи. А зараз вони хочуть прочитати віршики про школу.

Діти читають вірші про школу за вибором вихователя.

Шапокляк. Мені це ні до чого! До того ж, я дуже поспішаю, в мене є справи важливіші за школу! (*Зникає*)

Ведуча. Діти, для того щоб вас зарахували до першого класу, необхідно скласти іспити. Ось ми зараз перевіримо, як ви готові до цього...

ВІРШ-ГРА «ТАК ЧИ НІ»

Зіграти хочеться мені
Із вами друзі в «Так чи Ні».
Я вам питання задаю,
Готуйте відповідь свою.
Відповідайте, як мастак,
Єдиним словом «ні» чи «так».

Якщо кмітливий дуже ти,
То може й рима помогти.
Але вона хитрюща в нас —
Аби не збила з толку враз.
Тягнути час навіщо нам?
Почнемо гру — побачиш сам.
Скажіть, співає сом пісні?
Не гайся з відповіддю... (*Ні*)
Чи вміє плавати гусак.
Ну що ви скажете тут? (*Так*)
Чи може стати у вогні
Вода холодним льодом? (*Ні*)
Скажіть мені, червоний мак
В січневу пору квітне? (*Ні*)
А крокодил букет на дні
З лілей зібрати може? (*Ні*)
Чи може вище гір літак
У вишину злетіти? (*Так*)
А візерунки на вікні
Мороз малює взимку? (*Так*)
Чи правда, друзі-бо, що рак,
Коли повзе, то задки? (*Так*)
Якщо не їстиме три дні,
Верблюд ходити зможе? (*Так*)
До забіяк і розбишак
Є у людей повага? (*Ні*)
Чи достигають навесні
Пшениця й жито в полі? (*Ні*)
Коли розсердиться хижак,
Слона він може вбити? (*Ні*)
Ріка біжить у далині.
Чи є у неї ноги? (*Ні*)
Росте у морі пастернак?
Відповідай скоріше... (*Ні*)
А чи буває сон у сні?
Чекаю відповіді... (*Так*)
Перекривив синицю шпак.
Таке в житті буває? (*Так*)
Скажіть, морози крижані
Страшні для мавп тропічних? (*Так*)
Чи правда це, що вовк у смак
Наївся груш і яблук? (*Ні*)
А під кінець скажіть мені:
Цікава гра у «Так чи Ні»? (*Так*)

Ведуча. Молодці! Гарно відповіли на мої запитання. А хто з вас знає приказки про школу?

Діти по черзі говорять по одній приказці.

1. Мудрим ніхто не вродився, а навчився.
2. Гарно того вчити, хто хоче все знати.
3. Вчи дитину, як вона впоперек лави лежить.
4. Чого Івась самохіть не навчився, того Івана й дубцем не навчиш.
5. Хто грамоти вміє, той краще і сіє.
6. Щоб багато знати, треба мало спати.
7. Нема науки без муки.
8. Учений іде, а неучений слідом спотикається.
9. За письменного трьох неписьменних дають, та й то не беруть.
10. Дерево сильне корінням, а людина знаннями.
11. Не кажи «не вмію», а кажи «навчусь».
12. Якщо за день нічого не вивчив, то весь день змарнував.
13. Здобудеш освіту — побачиш більш світу.
14. Голова без розуму — що млин без води.
15. Щоб іншого навчати, треба самому уміти.
16. У дитинстві вивчене — що на камені висічене.
17. Книжку читай — розуму набирай.
18. Людина із знаннями скрізь у пошані.
19. Нічого не знаєш — нічого не скажеш.
20. Хочеш знати — не соромся питати.
21. Хто каже, що знає все, той не знає нічого.
22. Для всякого діла знання потрібні, а щоб знати, — треба навчатися.
23. Дурневі знання ні до чого.
24. Забування — лихо до пізнання.

Ведуча

Яке гарне вийшло свято.
Хто ж вам допомагав його готувати?

1-а дитина

Співом хорошим
Згадаймо в цей час
Тих, хто завжди
Піклувався про нас.

2-а дитина

Спасибі, вихователі,
Були ви нам — як матері.

3-я дитина

Спасибі нашим поварам,
Вони не дали схуднуть нам.

4-а дитина

Спасибі всім, хто пестив нас
І проводжає в 1-й клас.

5-а дитина

Люди кажуть, що пісня вранці помагає,
Пісня в горі нас втішає,
Пісна радощі приносить.
Наше серце пісні просить.

6-а дитина

Спасибі музичному керівнику,
Що навчила нас гарно співати

7-а дитина

А душа моя прагне співати
Без зупину, щодня, щогодини.
Хочу щастя це дарувати
Всім, хто хоче,— знайомим, родині!

Звучить пісня «Намалюю небо» або інша за вибором музичного керівника.

1-а дитина

Вже 6 мені.
Це ж цілий вік життя.
Уже позаду стільки кроків,
Попереду ж — безмежне майбуття.

2-а дитина

Вже 6 мені.
Піду я в 1-й клас.
Ой мороки, ой мороки
Буде ще у нас!

3-я дитина

А мене вже все цікавить:
Зорі, небо та моря...
Та найперше хочу знати,
Чому крутиться Земля.

4-а дитина

А мені уже 6 років.
Скільки ж це ночей і днів?
Ой багато, так багато,
Що я всіх їх не злічив.

Ведуча

Життя — це таємнича книга,
І стільки в ній незвіданих доріг!
Ти озирнешся і помітиш,
Як швидко пролетів за роком рік.

Звучить пісня «Кроки» А. С. Житкевича (співають вихователі) або інша за вибором музичного керівника.

КРОКИ

Крок! Зробив ти крок,
Зробив ти крок у світ широкий.
Крок! Той перший крок —
Перший урок в житті із кроків.

Приспів:
Не зупиняйся на хвилину,
Не зупиняйся ні на мить.
Тому, хто йде в життя сміливо,
Завжди щастить, завжди щастить.

Крок! Іди в життя!
Правдивим будь від дня до років.
Крок! У майбуття!
Життя — це шлях із моря кроків!

Приспів (співають діти):
Не зупинюсь ні на хвилину,
Не зупинюся ні на мить.
Я буду жить для України,
Хай їй щастить, хай їй щастить.

Ведуча

Спасибі всім, хто виступав,
Співав пісні ще й танцював,
На інструментах грав чудово,
Та тим, хто в гості завітав.

Слово надається завідуючій дитячим садком і батькам. Потім завідуюча разом із вихователем вручають дітям «Альбом випускника» та нагороджують усіх почесними медалями.

Ведуча

Мами наші милі!
Бережіть тепло свого порогу!
Проводжаючи своїх дітей із хати,
Простеліть їм рушники в дорогу!

Матері простеляють дітям рушники. Діти виконують парний танець і йдуть із зали.

На допомогу вихователеві та музичному керівникові

МУЗИЧНА СКРИНЬКА

Календарно-обрядові пісні

Веснянки, гаївки

БЛАГОСЛОВИ, МАТИ

Благослови, мати,
Весну закликати!
Весну закликати,
Зиму проводжати!
Зимочка в возочку,
Літечко в човночку.

ДІВЧАТОЧКА-ГОРОБ'ЯТОЧКА

Дівчаточка-гороб'яточка,
— Радьмося!
Та виходьмо на травицю
— Граймося!
Та виходьмо на травицю
— В добрий час.
Нема таких співаночок,
Як у нас!

ОЙ ТИ, ВЕСНА, ТИ, ВЕСНА...

— Ой ти, весна, ти, весна,
Ти чого до нас прийшла?
— Я прийшла до вас з теплом,
Із зеленим житечком.

ВИЛЕТИ, ҐУЛЮ, ГОРОЮ

Вилети, ґулю, горою,
Вилети ґулю, горою,
Винеси літо із собою.
Вилетіла ґуля горою,
Вилетіла ґуля горою,
Винесла літо з собою.
Ой виходьте, дівчата

Ой виходьте, дівчата,
Та в сей вечір на вулицю
Весну красну стрічати,
Весну красну вітати.
Будем весну стрічати
Та віночки сплітати.
А віночки сплетемо,
Хороводом підемо.

СПІВАЛИ ДІВОЧКИ, СПІВАЛИ

Співали дівочки, співали,
У решето пісні складали,
Та й поставили на вербі.
Де взялися горобці,
Звалили решето додолу —
Час вам, дівочки, додому!

ВЕСНЯНОЧКО-ПАНЯНОЧКО

— Весняночко-паняночко,
Де ти зимувала?
— У садочку на пеньочку
Пряла на сорочку.
А ворони оснують,
А сороки витчуть,
А білії лебеді
Ще побілять на воді,
А лугові пташки
Пошиють рубашки.

Я МАЛЕНЬКА ПАНЯНОЧКА

Я маленька паняночка,
Як у саду фіалочка.
Раненько встаю,
Оченята протираю,
З празником поздоровляю!

Я ДІВЧИНКА МАЛЕНЬКА

Я дівчинка маленька,
Спідничечка рябенька,
Чобітки коркові.
Будьте з празником здорові!

ЛАСТІВОЧКА ПРИЛЕТІЛА

Ластівочка прилетіла,
Сіла собі на віконці.
Стала собі щебетати,

Господаря викликати:
— Вийди, вийди, господарю,
Подивися на кошару:
Чи ягнички покотились.
У господині чорні брови,
У баранчика круті роги.
З тим бувайте з празником здорові!

БЛАГОСЛОВИ, МАТИ

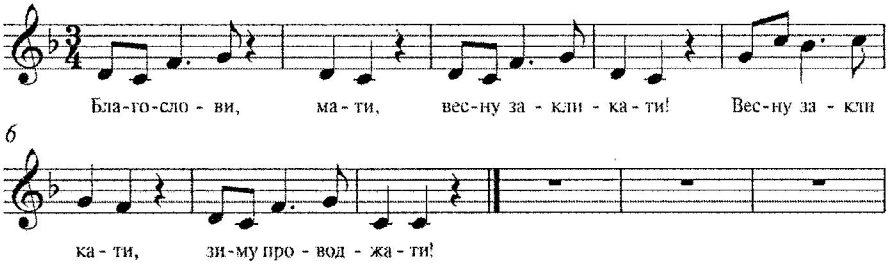

Благослови, мати,
Весну закликати!
Весну закликати,
Зиму проводжати!
Весну закликати,
Зиму проводжати!
Зимочка — в возочку,
Літечко — в човночку.

ОЙ ВЕСНА

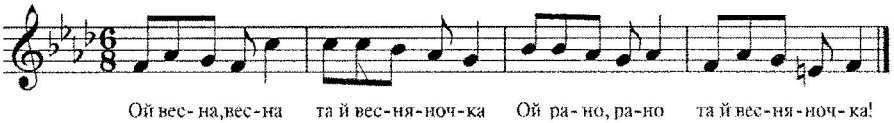

Ой весна, весна та й весняночка!
Ой рано, рано та й весняночка!
Де ж твоя дочка та й паняночка?
Ой рано, рано та й паняночка!
Погнала бичка за ворітечка,
Ой рано, рано за ворітечка!

ВЕСНЯНОЧКА

Сл. і муз. Б. Гірського

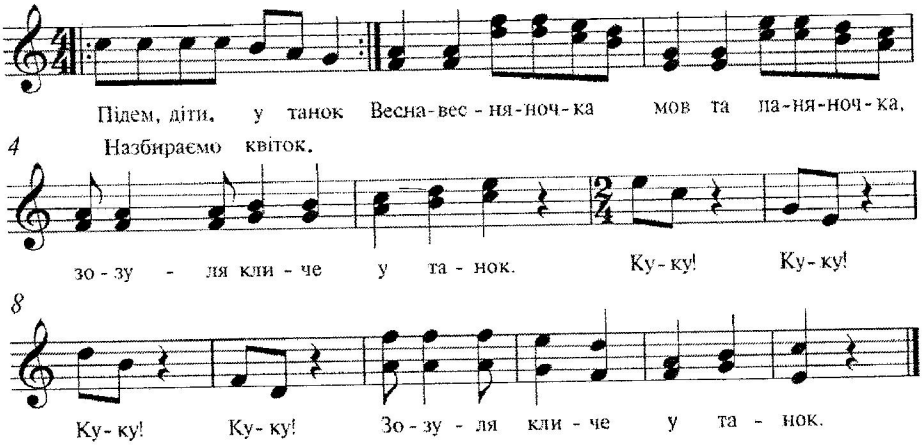

Підем, діти, у танок,
Назбираємо квіток.
Весна-весняночка,
Мов та паняночка,—
Зозуля кличе у танок.
Ку-ку! Ку-ку! Ку-ку! Ку-ку!
Зозуля кличе у танок.
І радіє вся земля,
Як калина, те дівча.
Весна, весняночка,
Мов та паняночка,—
Квітне калина, як дівча.
Весна, весна,
Квітне калина, як дівча.
А навкруг цвітуть сади
І радієм я і ти.
Весна, весняночка,
Мов та паняночка.
Разом радієм я і ти.
Весна, весна.
Разом радієм я і ти.
Україно дорога,
Кожна пташечка співа...

ВЕСНЯНІ УЗОРИ

Сл. і муз. Б. Гірського

Грайливо

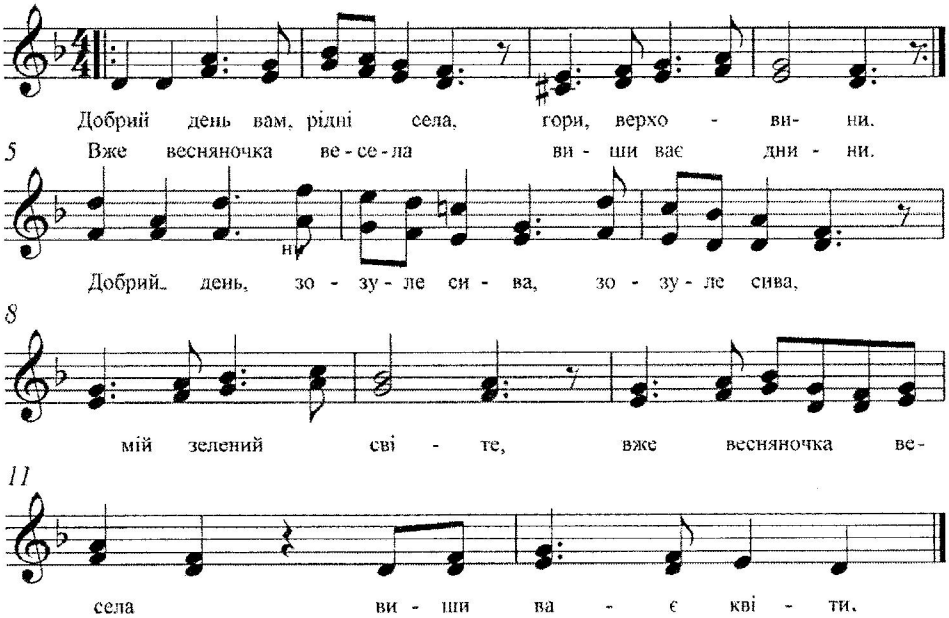

Добрий день вам, рідні села,
Гори, верховини.
Вже весняночка весела
Вишиває днини.
Добрий день, зозуле сива,
Мій зелений світе.
Вже весняночка весела

Вишиває квіти.
Добрий день, ти мій поточку
І гаї зелені.
Вже весняночка сорочку
Вишиває нені.
Добрий день, весно-панянко
І сади, й діброви.
Подаруй для галичанки
Весняні узори.

КОТИКИ ВЕРБОВІ

Сл. А. Камінчука, муз. М. Ведмедері

Помірно

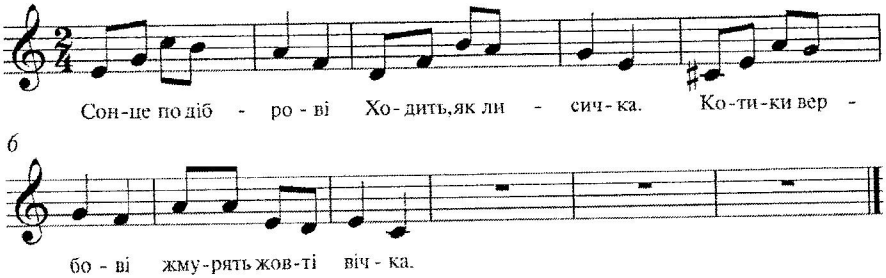

Сонце по діброві
Ходить, як лисичка.
Котики вербові
Жмурять жовті вічка.
Вже не хочуть спати,
Хоч і трішки сонні.
Гріють лапенята
На яснім осонні.

ПЕРША КВІТОЧКА

Сл. і муз. Б. Гірського

Стримано

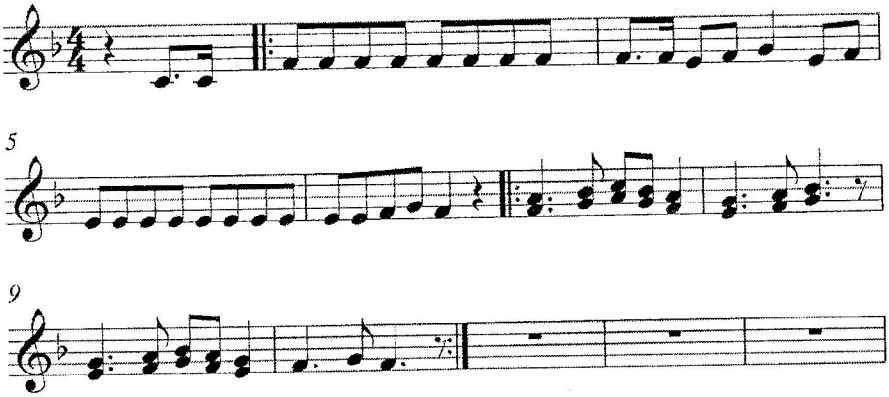

З давніх-давен у народі
Так велося з року в рік:
Трави, квіти на городі —
Для людей на довгий вік.
Кожна квіточка—

Людям лік,
Прийде літечко —
То зберіть.
Рідний край наш любо квітне:
Гори, доли і ліси...
Не збирайте усіх квітів,
Нехай будуть для краси.

СОНЕЧКО

Сл. і муз. В. Патик

Весело

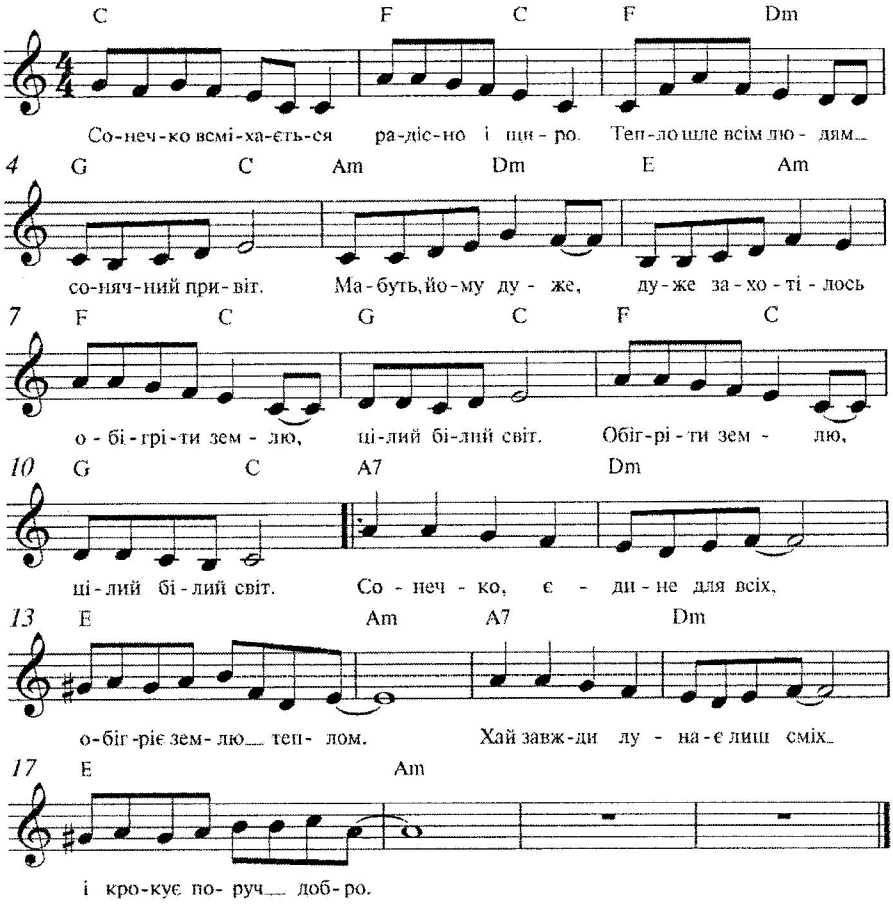

Сонечко всміхається радісно і щиро,
Тепло шле всім людям сонячний привіт.
Мабуть, йому дуже, дуже захотілось
Обігріти землю, цілий білий світ. (*Двічі*)
Приспів:
Сонечко, єдине для всіх,
Обігріє землю теплом,
Хай завжди лунає лиш сміх
І крокує поруч добро.
І нехай не буде біди,
Хай пощезнуть війни страшні.

Нам іще рости і рости,
Сонечко, ясніш нам світи!

А земля заквітчана ніжним білим цвітом
І радіє сонечко, що прийшла весна,
І ясні промінчики розлилися світом,
Лине над прірвою пісня чарівна. (*Двічі*)
Приспів.

До свята Великодня

ПИСАНКА

Сл. Д. Чередниченка

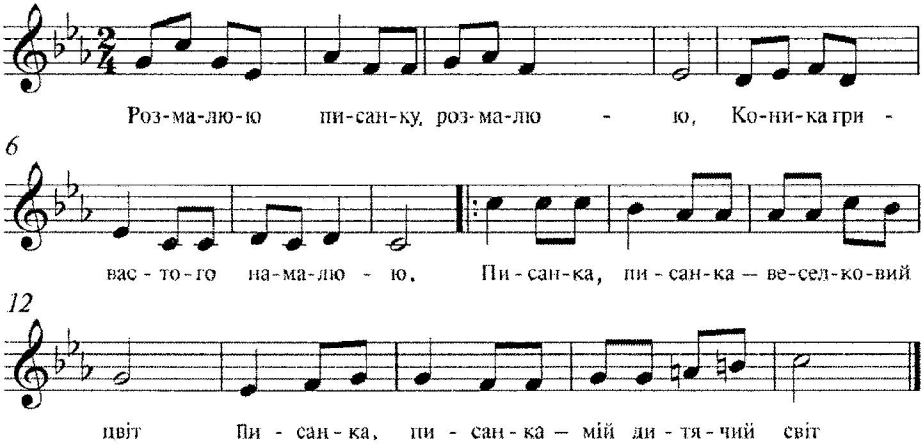

Розмалюю писанку, розмалюю,
Коника гривастого намалюю.
Розмалюю писанку, розмалюю,
Соловейка-любчика намалюю.
Приспів:

Писанка, писанка —
Веселковий цвіт.
Писанка, писанка —
Мій дитячий світ.
Розмалюю писанку, розмалюю,
Різьблену сопілочку намалюю.
А моя сопілочка буде грати,
Буде коник весело танцювати.
Приспів:

ВЕЛИКДЕНЬ

Сл. В. Верховеня, муз. М. Ведмедері

Помірно

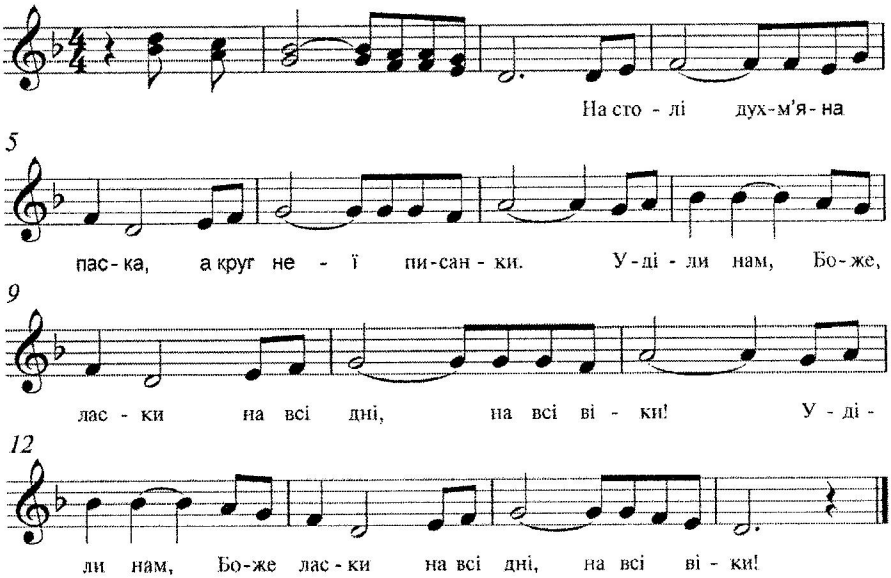

На столі — духмяна паска,
А круг неї — писанки.
Уділи нам, Боже, ласки
На всі дні, на всі віки! *(Двічі)*
Немала у нас родина,
Та молитва всіх одна:
Хай розквітне Україна,
Як в погожі дні весна! *(Двічі)*

ПЕСЕНКА ПРО АНГЕЛОВ

Сл. К. Пастернак, муз. Ю. Пастернака

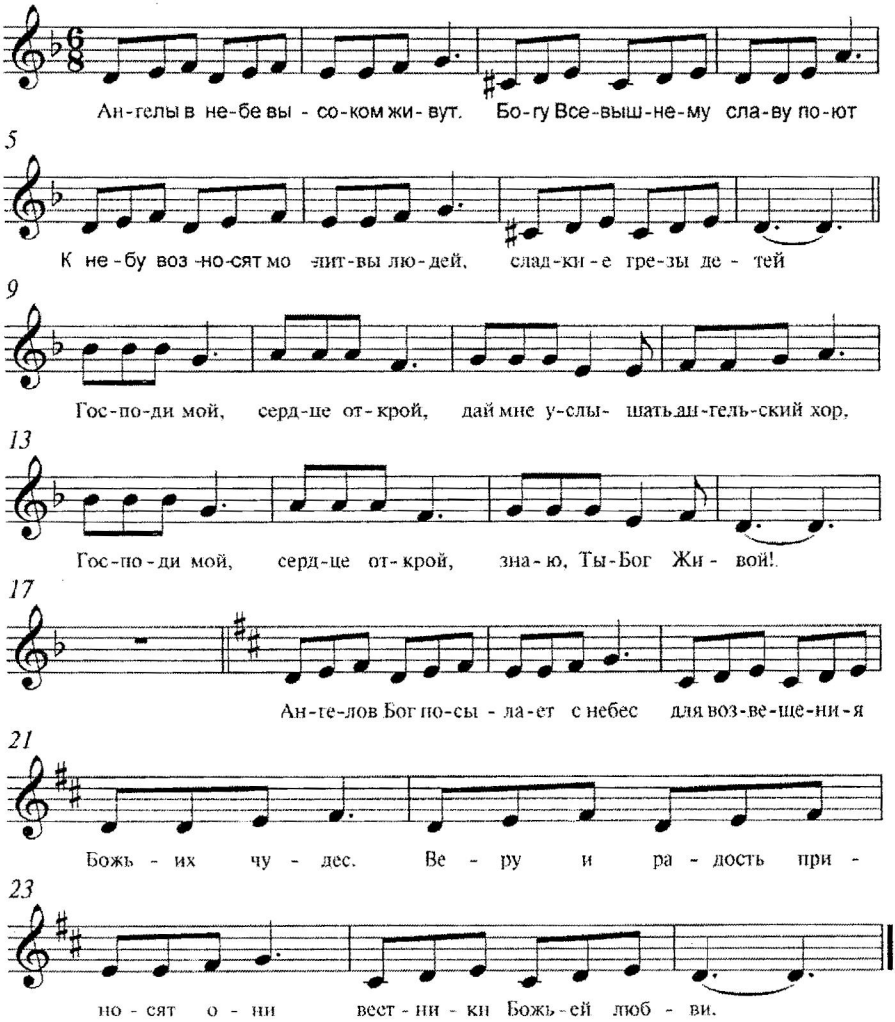

ПОЕТИЧНА СТОРІНКА

ЛЕЛЕКИ ВЕРТАЮТЬ ДО РІДНОГО КРАЮ

Десь у високому небі
Щемне почулось «курли».
З теплого краю лелеки
Довгим ключем пропливли.
Що ж то за сила
Розпростує крила
Пташці в далекім краю,
І заставляє летіти з-за моря
В землю, де рідне зосталось гніздо?
Ту силу пташину,
Як силу людини,
Не передати в словах:
Вона у любові до рідного краю,
До лугу і поля, де зріс пташеням.
Любов цю з гніздечка
Батьки пташеняті,
Як мудрість глибоку,
По краплі дають,
Бо пташка й у небо
Не буде злітати,
Якщо їй любові
Батьки не дадуть.

КВІТУЄ ВЕСНА

В котиках ніжних
Береза й верба,
Пахне весною
Повітря й земля.
Трава зеленіє,
Дерева цвітуть.
Бджоли над квітами
Дружно гудуть.
Скільки комашок,
Жучків, павучків
Теплий промінчик
Від сну розбудив!
Чується клекіт
Лелек у гнізді,
Кумкання жаб
У зігрітій воді.

Ластівки в'ються,
Літають гуртом,
Ліплять гніздечка
Над нашим вікном.
В полях, на городах
Робота кипить,
Праця натхненна
Серця веселить.
І гомін веселий
У небо зліта,
Сміється, радіє,
Квітує весна.

СОНЕЧКО

У Мар'янки на городі
Соняшник цвіте.
Сам високий і красивий —
Сонце золоте.
До його пелюсток жовтих
Сонечко повзе.
Тут замислилась Мар'янка
І бабусю зве:
— Ти, бабусю, помилилась:
Сонце не одне.
Одне сонце в небі світить,
Всім тепло дає.
Друге в нашому городі
Квіткою цвіте.
Третє сонце від комашок
Квітку береже.
І бабуся внучці мовить
Тихо, ледве чуть:
— Все, що радість нам дарує,
Сонечком зовуть.

ДИВОСВІТ НАВКОЛО ТЕБЕ

Голубіє небо чисте,
Сонце весело сія.
В житі стежка ледь помітна
Нас до лісу привела.
В лісі тихо, пахне свіжо,
З листя крапля холодить.
Під ногами різнотрав'я,
Навіть боязно ступить.
Десь вгорі співає пташка,

Пада гілочка суха.
Грає промінь веселково,
Діаманти розсипа.
Мить такого дивосвіту
Подих в грудях зупиня,
Розкриває таємниці,
Що таїть в собі Земля.
Миті ці складають вічність,
Й сам їх часткою стаєш,
Якщо серцем і душею
Цілий Всесвіт впізнаєш.

СЛАВА ТОБІ, ХЛІБОРОБЕ!

Ранок встає у легкому серпанку.
Роси спадають з трави.
Тануть в долинах тумани.
В полі гудуть трактори.
Падає зерно у вигріту землю,
Щоб проростн колоском,
Хлібом духмяним, пахучим,
Щедрим достатком за кожним столом.
Жайвір у небі співає,
Тягне промінчик-струну,
Шле хліборобам вітання,
Славить їх працю й весну.
Пташко, співай в піднебессі!
Сонце, довічно світи!
Весни, приходьте щорічно!
Будьте врожайні, лани!
Слава тобі, хліборобе!
Шану й уклін наш прийми!
Доки є пісня і праця, —
Буде життя на Землі.

ВЕСЕЛИСЯ, ГРАЙЛИКУ!

Ігри до свята «8 Березня»

Що робить мама?

Вихователь роздає, точніше, діти самі вибирають записки, на яких зазначена будь-яка дія (наприклад, місити тісто, прасувати білизну, варити суп, підмітати підлогу, в'язати, чистити картоплю... тощо).

Потім діти по черзі виходять, вихователь переказує на вухо дитині (якщо вона сама не змогла прочитати) зміст записки, дитина рухами показує те, що написано, а решта — відгадують.

Підміталочки

Вишиковуються 2 команди дітей. Навпроти кожної команди стоїть стілець (на відстані 5–7 кроків). Першій дитині в команді дається в руки віник і повітряна кулька. Дитина повинна «домести» кульку до стільця, «обмести» її навколо нього і повернутися назад у команду. Потім вона передає віник наступному учаснику, і все повторюється. Та команда, яка швидше закінчить естафету, оголошується переможницею.

(Цю гру можна проводити з батьками.)

Варимо суп

Створюються 3 команди дітей. На стільцях навпроти кожної команди лежать овочі й фрукти (наприклад, картопля, цибуля, огірок, морква, лимон, яблуко, ківі, апельсин тощо). Діти по черзі беруть зі стільця тільки один овоч або фрукт (той, що, на їхню думку, слід покласти в суп) і переносять його на інший стілець, що стоїть на відстані 7–10 кроків від них. Потім учасник повертається назад і передає естафету наступному гравцеві.

Перемагає та команда, яка швидко й правильно виконала завдання.

Впізнай свою дитину

Вихователь просить когось з батьків, наприклад, п'ятьох мам, або бабусь, або татусів вийти у центр зали. Вихователь по черзі зав'язує очі батькам і ставить перед ними кількох дітей. Мати або батько мають, доторкнувшись до малюка, впізнати свою дитину.

СТВОРЮЄМО ЧУДО

Поради

На думку психолога Х. Енга, дитина малює те, що вона знає, а не те, що бачить. Тому, в першу чергу, необхідно розширити обсяг знань про предмет або явище, яке будуть малювати діти.

«Знання, уміння й навички учні здобувають самі в процесі власної діяльності. Учителі лише повинні створювати необхідні умови для цієї діяльності учнів, керувати й направляти її».

Природна допитливість, цілісність сприйняття, щирість почуттів — все це визначає специфіку творчого підходу дитини до зображуваного, а отже, свідчить про необхідність дбайливо ставитися до оцінювання виконаного дитиною

малюнка. Спільне відкриття природи, що пробуджується, прогулянки у парку, відвідування квіткового кіоску, музею природи, подальше обговорення побаченого допоможуть створити робочий настрій на заняттях, розширити пізнавальний комплекс (знання, уміння, навички).

Поспостерігайте за ростом листочків на деревах, травою на ігровому майданчику. Зверніть увагу на форму листочків, що розпускаються, та їхній колір. Якщо є набір кольорових скелець, підшукайте придатний колір шляхом накладення одного кольору на іншій. Наприклад, жовтий робить холодний зелений колір теплішим.

Посадіть у горщик по дві квасолини і запропонуйте дітям поливати землю, поки не проклюнуться паростки. Якщо вони посадили квасольку своїми руками, приклеїли свій значок на горщик, запам'ятали (а ви записали) день, коли з'явиться перший паросток, а потім пересадили на клумбу підрослу рослину, то, будьте певні, після цього діти не зірвуть посаджену квітку, запам'ятають і відчують всю привабливість процесу спільної справи.

Запропонуйте, перед тим як висаджувати на клумбу, намалювати своє дітище і дати йому ім'я.

Пам'ятайте, що намалюють вони не те, що бачать, а те, що знають. Тому не шукайте точної копії натури, дайте їм цілковиту свободу і допомагайте тільки тим, хто буде просити допомоги.

Виставка малюнків рослин, вирощених власними руками, може бути доповнена загальною фотографією дітей зі своїми «вихованцями».

На урочистому відкритті виставки надайте кожній дитині можливість сказати кілька слів про свою квітку (рослину).

Публічний виступ формує характер, підкреслює значущість виконаної роботи для дитини й оточуючих. Такий підхід дозволяє зрозуміти особливе місце творчості в розвитку дитини.

Перелік тем для занять із зображувальної діяльності

1. Листівки до 8 Марта (фломастери, гелеві ручки)
   (для дітей 4–5 років, 5–6 років)
2. Композиції

- Малюємо портрет мами (гуаш)
  (для дітей 5–6 років)
- Портрет сонечка (гуаш)
  (для дітей 4–5 років)
- Казка про Пташку Джой (аплікація з геометричних фігур)
  (для дітей 4–5 років, 5–6 років)
- Розмалюємо себе самі. 1 квітня (гуаш)
  (для дітей 4–5 років, 5–6 років)

- Зробимо квітучий сад (аплікація)
  (для дітей 5–6 років)
- Носить кульбаба жовтий сарафанчик (обривна аплікація або гуаш)
  (для дітей 4–5 років)
- Метелик (оригамі, монотипія)
  (для дітей 4–5 років, 5–6 років)

Блок занять до свята Великодня

- Орнамент: стрічковий, у колі
  (для дітей 4–5 років, 5–6 років)
- Крашанки, писанки (фломастери)
  (для дітей 4–5 років, 5–6 років)
- Великоднє дерево (аплікація, гуаш)
  (для дітей 5–6 років)

Найбільш значущою темою весняних свят є Великодень. Під час підготовки до розпису крашанок варто надати дітям початкові знання про орнамент.

Орнамент — це візерунок, що складається з ритмічно упорядкованих елементів і призначений для прикрашання різних предметів побуту, архітектурних споруджень, предметів декоративно-прикладного мистецтва. В одних випадках орнамент підкоряється структурі предмета, підкреслюючи його сутність, в інших — виконує домінуючу функцію.

Орнаменти розподіляються на кілька груп.

Геометричний орнамент. Зберіг свою естетичну цінність завдяки суворому чергуванню геометричних елементів та їхніх колірних сполучень.

Рослинний орнамент. Форми рослинного орнаменту можуть відрізнятися від природних форм і навіть не збігатися з ними.

Зооморфний орнамент. Композиції представляють стилізовані зображення птахів, звірів, риб.

Також існують орнаменти: **предметний** (атрибути театрального мистецтва, знаряддя праці); **пейзажний**; **геральдичний** (зображення емблем, гербів).

Основним складником орнаменту є **ритм**. Він сприяє сприйняттю зображення, упорядковує його елементи.

Найпростіші орнаментальні композиції характеризуються повторюваністю різних форм та інтервалів або послідовним зростанням чи убуванням форм і інтервалів.

Широко розповсюджені орнаментальні мотиви: меандр, безконечник, вода, засіяне поле, вічний рух, символ здобування вогню.

Наводимо зразки розглянутих орнаментальних композицій.

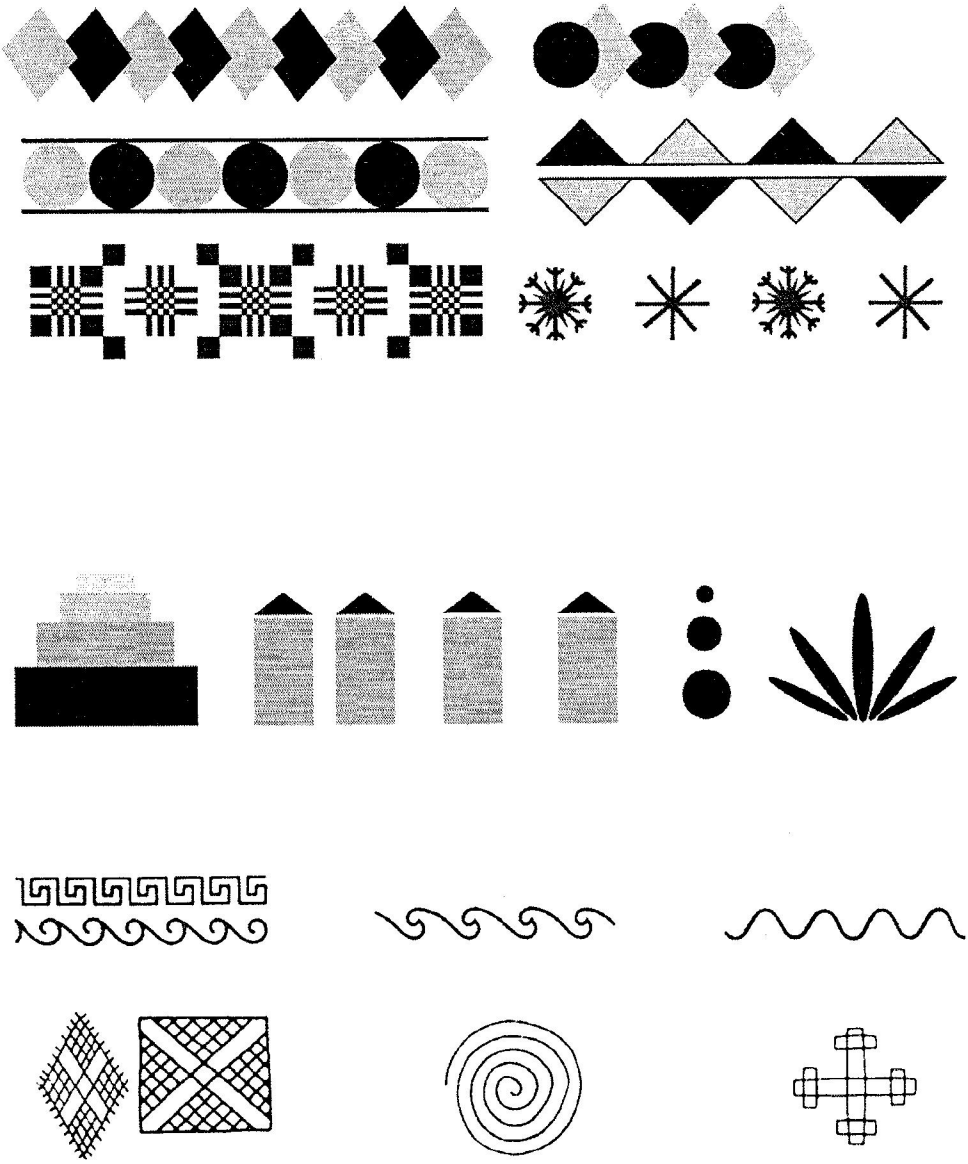

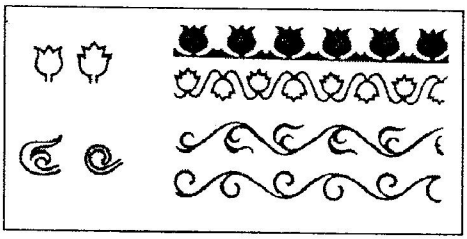

а)

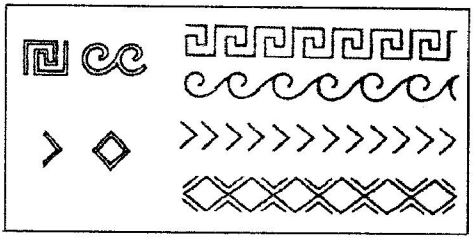

б)

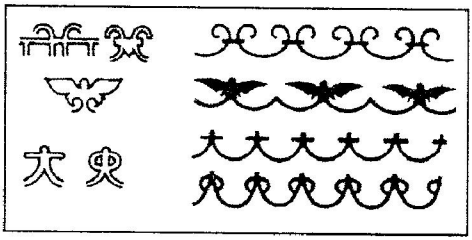

в)

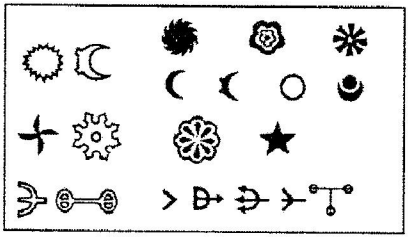

г)

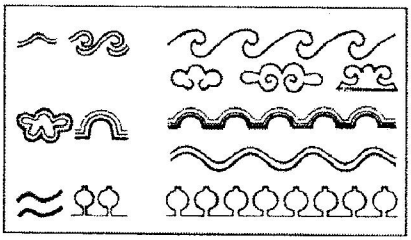

д)

Схема трансформації орнаментальних мотивів

а) рослинний;

б) геометричний;

в) зооморфний;

г) символічний;

д) пейзажний

Тема: «Орнамент стрічковий» (заняття для дітей 4–5 років)

Завдання. Виконати стрічковий орнамент із геометричних фігур.

Під час виконання завдання діти повинні створити композицію чергування з простих геометричних фігур за технікою аплікації, мають засвоїти початкові

відомості про орнамент, закріпити навички й уміння щодо використання техніки аплікації.

Рекомендації

Для проведення цього заняття вам потрібно підготувати смуги кольорового паперу шириною 4–5 см, довжиною 30 см і різного кольору квадрати (2 × 2 см) і смужки (4 × 0,5 см).

Після бесіди про орнамент, його місце і роль у житті людини сформулюйте поняття стрічкового орнаменту, орнаменту в колі або квадраті.

Поясніть, що таке чергування і ритм в орнаменті. Відрепетируйте це на дошці.

На початку практичної роботи запропонуйте дітям скласти смугу навпіл і ще раз навпіл. Розгорнута смужка буде розділена на чотири рівні частини по згинах. Наступною дією необхідно скомпонувати в одній частині стрічки деталі орнаменту: квадрат і смуги. Варіантів розташування деталей може бути багато. Ось кілька з них.

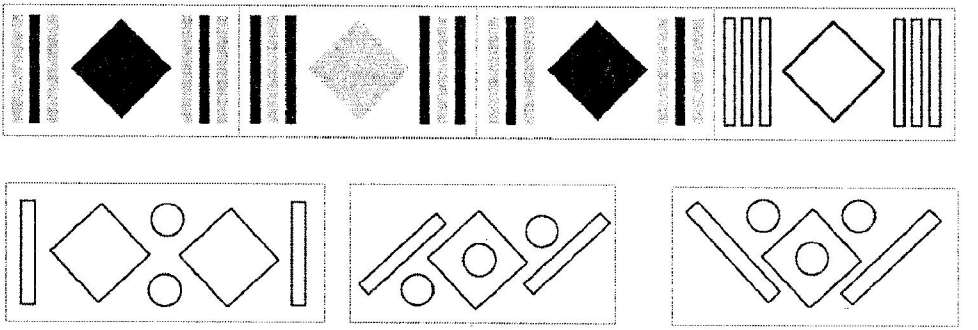

Можна повторити ту саму композицію в наступній частині стрічки, але вже в іншому кольорі і т. ін.

Орнамент можна ускладнити, додавши ще одну фігуру (наприклад, коло). Результат роботи стане прикрасою для плаката з нагоди Великодня. Готові смуги орнаменту наклейте по периметру аркуша А1.

Тема: «Орнамент стрічковий» (заняття для дітей 5–6 років)

Завдання. Виконати стрічковий рослинний орнамент.

Виконуючи завдання, діти повинні вибудувати композицію чергування рослинних елементів, розширити знання про закони побудови орнаменту взагалі

й стрічкового зокрема, закріпити навички роботи фломастерами і гелевими ручками.

Рекомендації

Для проведення цього заняття підготуйте смуги кольорового паперу (30 × 5 см) і шаблони для виконання рослинного орнаменту, зразки яких наведено нижче.

Після надання загальних відомостей про орнамент обговоріть класифікацію орнаментальних мотивів і головну складову орнаменту — метричні й ритмічні порядки, як мінімум — повторення рівних форм через рівні інтервали або однакові елементи, що чергуються, зі змінюваними інтервалами між ними.

Після того, як ви роздасте підготовлені смужки і шаблони, поясніть дітям послідовність дій і кінцевий результат роботи.

Запропонуйте дітям розділити смужку паперу на чотири частини. Складіть її навпіл, а потім отриману половину згорніть ще раз навпіл. Розгорнута смуга буде розділена на чотири частини. Дайте дітям можливість самим вибрати шаблони для орнаменту. Одночасно можна використовувати два-три елементи.

Створити орнаментальну композицію з елементів і повторити її в кожній частині смужки, чергуючи колір.

Закінчені композиції наклейте по периметру білого аркуша А1. Наступні роботи стануть основою композиції святкового плаката.

Для закріплення принципів побудови орнаменту можна використовувати конструктор, деталі якого в ігровій формі дозволять краще засвоїти тему чергування.

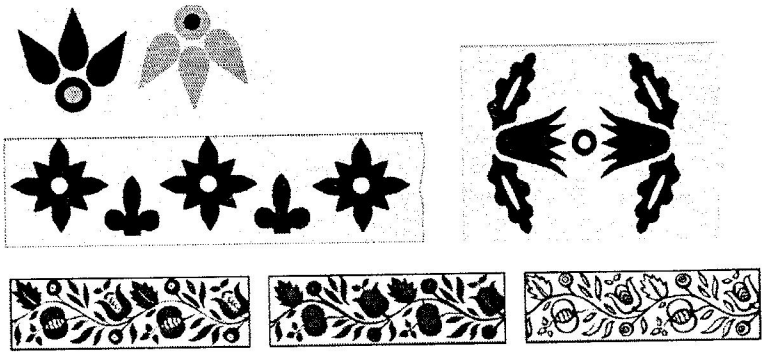

Символіка української писанки

Про традиції розписування яєць навесні складено багато легенд.

Ці традиції сягають у глибоку давнину часів дохристиянства. Одна з таких легенд, розказана Іваном Сомишем у 1926 році, розповідає ось про що.

Настала сувора зима. Але деякі птахи ще не встигли полетіти на південь, тому багато з них загинуло на лютому морозі. Люди, які поважали птахів, як Божих створінь, що приносять весну і тепло після холодної зими, забрали всіх їх додому, відігріли й утримували в домівках упродовж цілої зими. Згодом сонечко почало пригрівати сильніше, наближалася весна. Птахи вилетіли з людських домівок і полетіли вдалину. Але згодом повернулися й усім принесли писанки і весну. З того часу і почали люди розмальовувати писанки.

Чому саме яйце стало одним з найважливіших елементів дохристиянських вірувань наших предків? Яйце — це символ народження, джерело життя. Саме здатність яйця створювати нове на землі стала причиною того, що воно є невід'ємним елементом багатьох стародавніх ритуалів.

З прийняттям християнства яйце було включено у Великодні обряди.

Виникли також нові легенди, пов'язані зі святом, наприклад про те, що крашанки виникли з крапель крові розіп'ятого Ісуса і сліз його матері Марії.

Познайомимося із стародавньою символікою розпису яєць, зразки якої наведено нижче.

Одним зі стародавніх і найважливіших символів національного світосприйняття було сонце — символ багатства. Традиційним мотивом була свастика. У народі її називали «ламаний хрест», «качині шийки», яка теж символізувала багатство.

Хрест — символ християнства, символ дня сонцестояння, добування вогню.

Олень — символ, пов'язаний із сонцем: він виносить сонце вранці і забирає увечері. Також були поширені зображення «знак безконечника», «знак трикутника». Знак трикутника багатозначний. Заштрихований — означає дощ, ще він означає зоране поле.

Найбільш дивним знаком було зображення Берегині, богині, «Боженьки», що згодом набула форм фантастичних декоративних квітів.

Дерево життя символізувало ще й розвиток роду (мати, батько, син).

Стилізоване зображення руки символізувало владу або символ присутності Бога. Їх ще називають курячі лапи, ведмежі лапи.

Кожен знак рослинної символіки також мав своє значення.

Зооморфний орнамент на писанках не такий популярний, як рослинний. Зазначимо лише, що кінь означав витривалість, олені — довге життя, риби — Ісуса.

Якщо говорити про символіку писанок загалом, то тут слід зважати не тільки на орнамент, але й гаму кольорів. Кожен район України мав своє, характерне лише для нього сполучення кольорів. Стародавні писанки мали два кольори.

Пізніше наші предки вирішили, що чим більше кольорів на писанці, тим більшої магічної сили вона набуває і зможе принести їм кращу долю.

Червоний — символізує собою позитивну символіку й означає радість життя.

Чорний — не завжди означає потойбічне життя. У сполученні з червоним наголошує на тривожній правді життя.

Жовтий колір означає місяць, зорі, врожай.

Голубий — небо, повітря, здоров'я.

Зелений — весну, воскресіння природи.

Багатобарв'я означає сімейне щастя, світ, любов.

Сполучення чорного і білого — свідчення поваги до душ померлих.

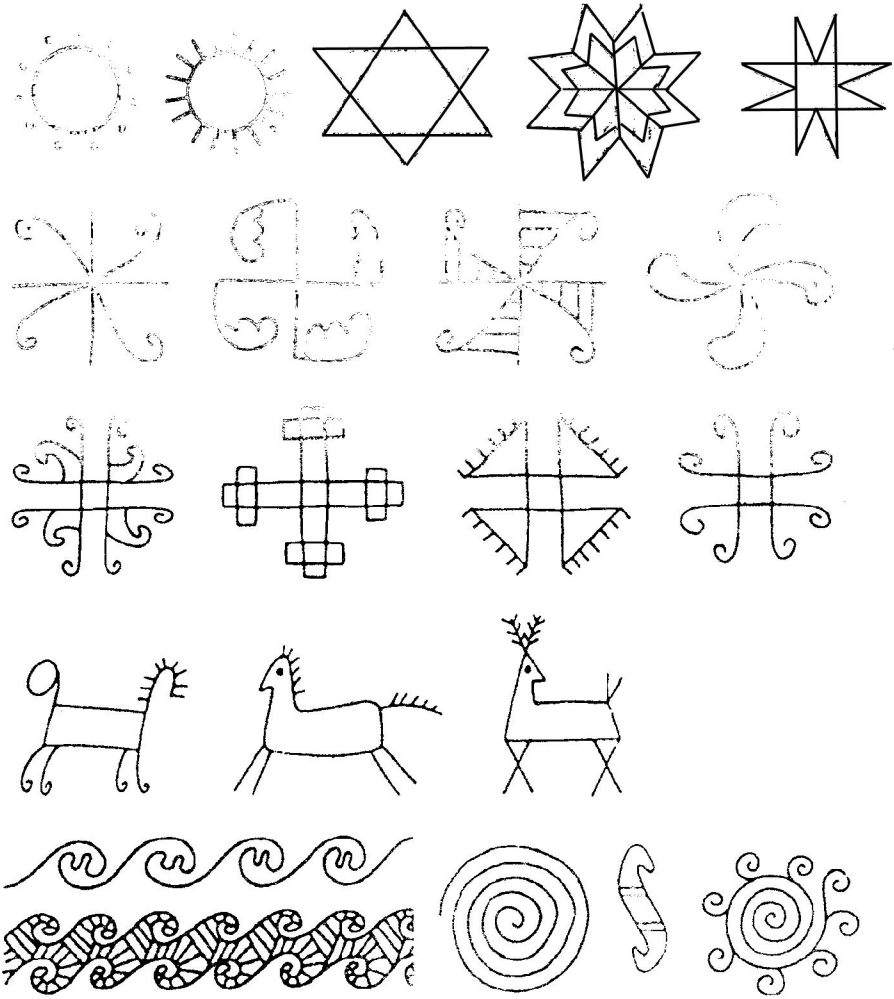

Тема: «Великодні яйця — писанки» (заняття для дітей 4–5 років)

Рекомендації

Для проведення заняття необхідно приготувати шаблони у вигляді яєць.

Слід розповісти дітям про свято Великодня, про традицію прикрашати яйця до свята розписом.

ВЕЛИКДЕНЬ

На столі — духмяна паска,
А круг неї — писанки.
Уділи наш, Боже, ласки
На всі дні, на всі віки!

Немала у нас родина,
Та молитва всіх єдина:
Хай розквітне Україна,
Як в погожі дні — весна!

(В. Верховень)

Завдання. Намалювати писанки до святкової композиції.

Виберіть із наведених і запропонуйте дітям три варіанти геометричного розподілу писанок.

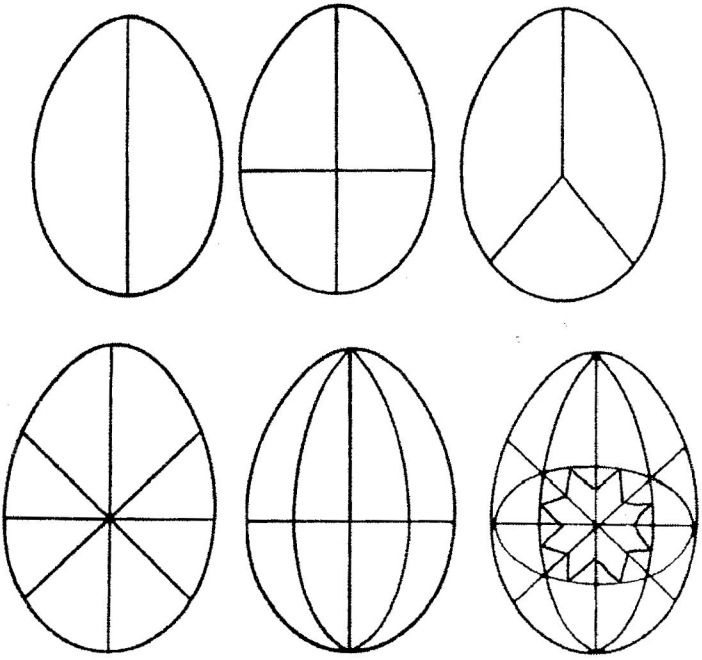

Пропонуємо такі варіанти завдань:

- варіант квіткових і геометричних символів;
- варіант із зображенням сонця і безконечника;
- варіант вільного вибору мотивів.

Допоможіть вибрати найбільш виразний символ, що буде під силу намалювати дитині.

У варіанті вільного вибору запропонуйте зробити «крапанки», доповнивши їх орнамент відповідними символами за вибором.

«Крапанки» — зорі і зерна, які можна помістити в різні геометричні фігури: трикутник, ромб, квадрат.

«Сорок клинців» — найбільш популярний сюжет. Він може означати поле з пшеницею і зоряне небо.

Для виконання малюнків можна використовувати папір світлих тонів.

Заняття з дітьми 5–6 років ускладнюється сполученням різних мотивів в одній композиції.

Найбільш придатні для подібних завдань фломастери.

Ознайомтесь із варіантами розпису писанок.

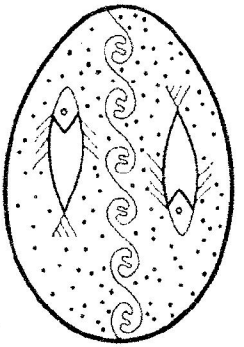

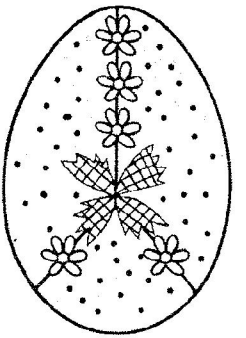

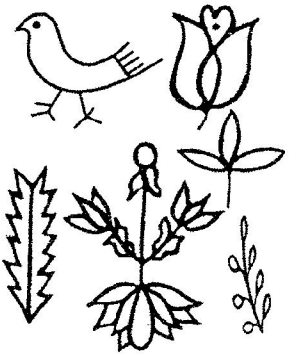

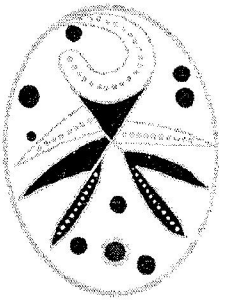

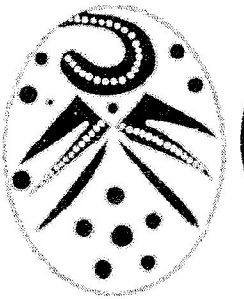

Заняття буде завершеним, якщо ви з дітьми виріжете намальовані писанки і прикріпите їх на заготовлений аркуш ватману (паперу) з візерунком по периметру.

Приклад варіант можливий плекати

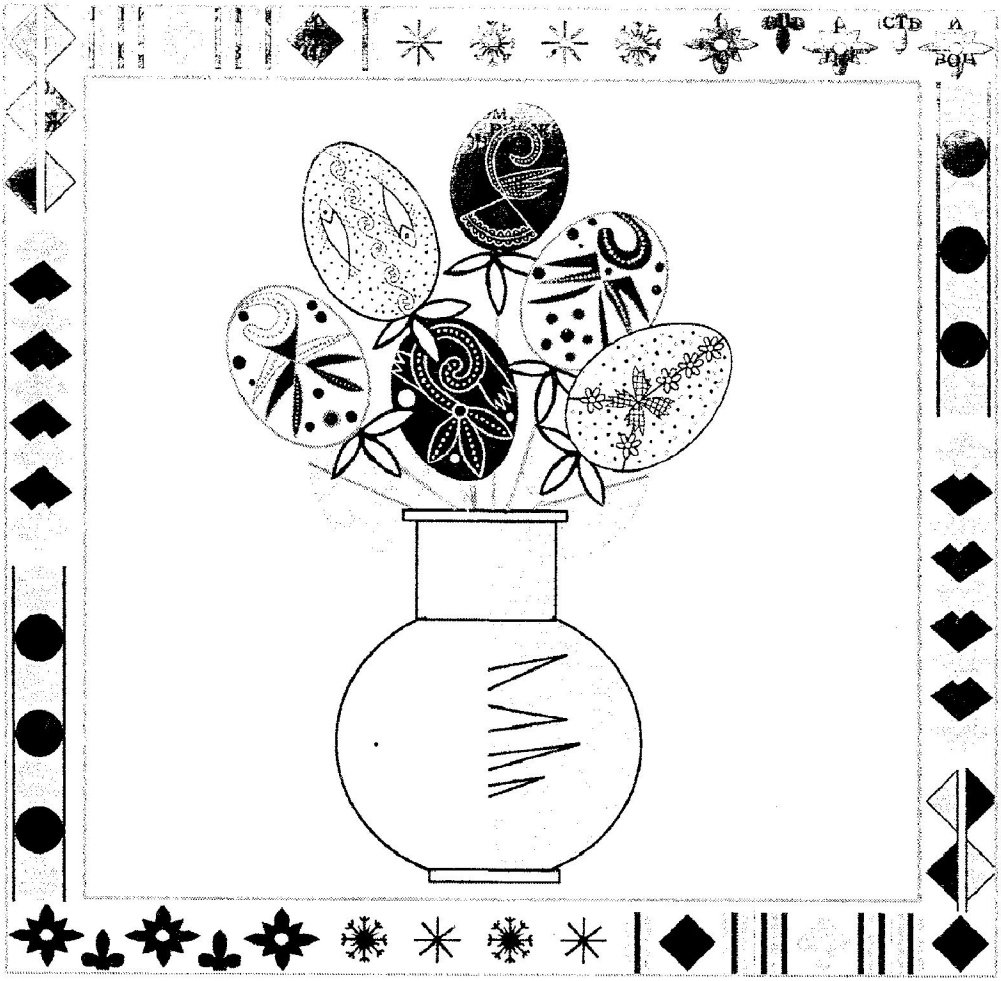

Тема: "Намалюй портрет мами" (заняття для дітей 5-6 років)

Завдання. Намалювати парадний партрет мами.

Під час виконання завдання діти повинні вибрати композиційне рішення і гаму кольорів; вибрати техніку виконання партрета.

Про мам написано багато віршів, про них складають пісні, пішуть прозу. Але чи не найбільше полюбляють розповідати про своїх матусь діти. Зіграйте з ними у гру, суть якої полягає в тому, щоб згадати якомога більше гарних, красивих, добрих слів про маму.

Слід розповісти про те: які в неї очі, який у неї ніс, яка посмішка, яка зачіска, який одяг їй більш пасує, яка в неї фігура, які прикраси вона полюбляє.

Словесний портрет готовий. Запишіть кращі фрази дітей, вони доповнять портрет мам на виставці.

Слід також порівняти зображення на фотографії та картині, пояснивши різницю між ними.

Головна відмінність полягає в тому, що портрет — це передача вражень художника про зображену особу. Отже, вибираючи композицію, необхідно шукати виразне рішення, найхарактернішу позу.

Портрет може бути виконаний у повний зріст, можна обрати поясний портрет або ж написати тільки обличчя. Зображення повинне займати велику частину простору аркуша. Такий підхід підвищить значущість особи на портреті і допоможе художнику подолати внутрішню нерішучість і невіру у власні здібності. Покажіть дітям репродукції відомих художників, а також дитячі роботи.

Дайте загальні відомості про пропорції людини. Поясніть, чим відрізняються фігури дітей і дорослих.

Зверніть увагу на руки. Вони можуть виразити все: радість, горе, замисленість, зосередженість — з'ясуйте ці жести з дітьми.

Нагадайте, що руки починаються від плечей, запропонуйте дітям поторкати свої плечі. Якщо зігнути руки, лікті будуть на рівні талії.

Поговоріть про улюблені кольори, про те, які кольори передають радісний настрій. Попередьте, що чорний колір може зіпсувати картину. Якщо до моменту цієї роботи ви обговорювали тему теплих і холодних кольорів, то запропонуйте замислитися над тим, який колір буде головним — теплий чи холодний. Якщо це питання не порушувалося на заняттях, допоможіть дітям вибрати колір, не заплутатися в тоні. Якщо зображення світле, зробіть тло темніше, якщо тепле — холодне.

Здебільшого саме з обличчя починають малювати діти.

Поясніть, які бувають типи облич: круглі, довгі, квадратні, трикутні. Обговоріть пропорції на прикладі. (У першу чергу — типи обличчя, а вже потім пропорції по горизонталі і вертикалі.)

Розріз очей теж буває різним: круглі, мигдалеподібні, як кісточка сливи, вузькі, прищулені.

Губи — пухкі, тонкі. Зверніть увагу на носогубну ямку над верхньою губою.

Брови — щоб уникнути стандарту, зверніть увагу на міміку.

Брови можуть мружитися і дивуватися, сумувати і кривлятися. Вони бувають густі й тонкі, розходяться від перенісся, як крила птаха, або дбайливо прокреслені над очима.

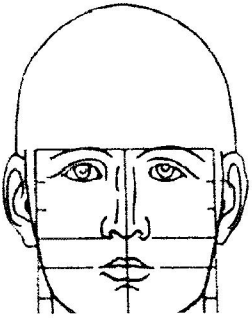

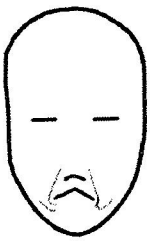

Тло, яке можна називати заднім планом, допоможе розкрити образ. Хмари, сонце, дерева, будинки та багато іншого збагатять портрет.

Підготовку до роботи над портретом можна провести заздалегідь. А роботу над портретом потрібно виконати на одному занятті, щоб не втратити настрій.

Портрети мам і коментарі дітей до них можуть стати основою виставки.

Тема: «Листівки до 8 Березня»

Для роботи над листівкою потрібно використовувати набуті навички.

Можливе використання кольорового паперу для ксерокса.

Складіть аркуш удвічі. На лицьовій частині листівки помістіть вісімку, у середині листівки — букет квітів. Виконати роботу можна за технікою аплікації або фломастерами. Вона повинна бути виразною, але простою у виконанні.

Вручити листівки бажано в урочистій обстановці. Відкриття виставки, концерт — краща можливість для вручення подарунка (виробу).

Тема: «Портрет сонечка» (для дітей 4–5 років)*

Розкривається тема з допомогою посмішки. Обговоріть такі питання:

- Як посміхається сонечко?
- Що було б, якби не стало сонця в небі?
- Кому світить сонце? (*Усім*)
- Хто перший довідається про прихід весни? (*Струмки*)

---

* Теми «Портрет сонечка» і «Казка про пташку Джой» можна об'єднати в один блок. На цих заняттях можна в доступній формі дати поняття: теплий і холодний колір, світлий і темний тон.

- Як малювали сонце наші предки?

Наведіть приклади з орнаменту на писанках. Можна згадати про єгипетські фрески, де сонце намальоване з променями-ручками, французькі гобелени з променистим сонцем.

Прочитайте дітям вірші про сонце і весну, загадайте загадки.

Гомонять струмки,
А весна-горобчик
Стука у віконця.
Промінці ловлю я,
Мов пір'їнки сонця.

(*О. Зорич*)

Вибіжу із хати,
Стану під дубки,
Чую, як під снігом
Гомонять струмки.

ЖОВТИЙ ЇЖАЧОК

Сонце — жовтий їжачок —
Не ховає голочок.
Ой не люблять за голки
Їжачка того хмарки.

ЖОВТЕ КОШЕНЯ

На перинці,
На хмаринці
Засинає серед дня
Сонце — жовте кошеня.
І йому у небі сниться,
Як муркоче мама-киця...

(*О. Зорич*)

Що за два брати по колу
Ходять без зупину:
Ширший котиться додолу,
другий вгору лине? (*Місяць і сонце*)

ХТО У ШАПЦІ ЗОЛОТІЙ?

Хто у шапці золотій
У траві стоїть густій
І привітно всім кива?
Раптом вітер налетить,
потолочить все — і вмить
вже без шапки голова! *(Кульбаба)*

(В. Верховень)

Завдання. Намалювати посмішку сонця.

Виконуючи завдання, діти повинні створити композицію з плям і ліній у теплому кольорі, закріпіти уміння малювати замкнену лінію, що наближається до кола, і прямі лінії, отимати початкові відомості про теплий колір і його відтінки.

Рекомендації

- Закомпонувати коло в середині аркуша.
- Залишити місце для променів.
- Додати в композицію деталі, що можуть допомогти розкрити тему: хмари, пейзаж унизу композиції, веселка.
- Колір у цій композиції несе основне навантаження.

"Якщо ми подивимось на веселку, то побачимо, що вона складається із семи кольорів - це червоний, жовтогарячий, жовтий, зелений, блакитний, синій, фіолетовий.

Кольори поділяються на теплі та холодні. Теплі — ті, що гріють: червоний, жовтогарячий, жовтий. Якщо ці кольори змішувати між собою, можна одержати безліч відтінків, вони й складуть колірну пляму — сонце.

У цьому ряді є три кольори, які неможливо одержати ніяким змішуванням: червоний, синій, жовтий, — вони називаються основними. Окремо стоять два кольори — білий і чорний, котрі при змішуванні дають безліч сірих тонів.

Ахроматичні кольори — це ті, які при змішуванні з іншими роблять колір світлішим (з білим) чи темнішим (з чорним).

Для роботи з кольором необхідна палітра.

Виконувати композицію (малюнок) краще гуашевими фарбами.

Не заповнюйте тло кольором, нехай лист залишається білим. Зосередьте увагу на самому зображенні сонця. Веселка допоможе зробити композицію яскравішою. Диск сонця може бути розфарбований різними відтінками від червоного до жовтого. Жовтий — у середині диска, ближче до краю — червоний.

Промені можуть бути різні за кольором і формою: прямі й хвилясті лінії, іншої конфігурації. Не забудьте намалювати посмішку.

Тема: «Кульбаба»

На цьому занятті ви практично закріпите попередню тему — теплий колір і його відтінки — і дасте початкові відомості про холодні кольори і контраст.

Для заняття вам краще вибрати кольоровий папір різних відтінків зеленого.

Квітучі кульбаби схожі на сонечко та їжачка одночасно.

Кульбаби можуть бути зібрані в букет, а можуть розташуватися по всьому полю аркуша.

Працювати над кольором квітки можна послідовно.

Жовтий колір — спочатку, наступний колір — жовто-жовтогарячий, потім жовто-зелений. Ніжки ясно-зелені, листочки різьблені тепло-зелені.

Якщо перед кожною дитиною на робочому місці буде лежати жива кульбаба, впоратися з роботою дітям буде набагато легше. Вони зможуть поторкати холодні зелені листочки і ніжні «колючі» пелюстки квітки, яких не злічити. Якщо подивитися збоку на кульбабу, то можна помітити, що квітка схожа на смолоскип.

Малюючи квітку, дитина закріпить навичку роботи кінчиком пензля, накладаючи короткі штрихи різних відтінків. Нагадуйте в процесі роботи про палітру, що допомагає придумувати потрібний колір і формувати кінчик пензля для більш точних штрихів. Напрямок їх малюється від середини квітки до зовнішньої границі квітки. Дозріла кульбаба набуває форму кулі.

У кульбаби-пані
В жовтім сарафані
Є маленька донечка,
Ніби справжнє сонечко.
А як трішки підтяглась —
В білу сукню убралась.
Вітерець до неї — дмух!
І злітає білий пух.

Подмухайте на кульбаби і поспостерігайте, як вони полетять, але їхні портрети залишаться.

Відберіть кращі роботи для виставки, присвяченої зустрічі весни.

Тема: «Розмалюємо себе самі»

Поради

Заняття на цю тему проводиться в квітні, у день сміху.

Для проведення заняття знадобиться гуаш, дзеркало, пензлі.

Обличчя не потрібно фарбувати, а тільки прикрасити. Кілька штрихів перетворять його на будь-який образ. Якщо використати додаткові аксесуари, це підсилить ефект.

Образ тигра, зайця, мавпи, їжачка, дракона, ведмедя можна створити з допомогою вух, закріпивши їх на обручі, і комірця, до якого можна прикріпити краватку-метелик або манишку.

Клоуни, розбійники, іншопланетяни — дуже характерні герої, тому знайти виразні прийоми для створення образу нескладно.

Трикутний капелюх, перев'язане око, тільник і намальовані вуси, борідка — образ розбійника готовий.

Тема: «Метелики» (заняття для дітей 5–6 років)

Японія — батьківщина оригамі. Японці вбачали містичний зв'язок між релігійними ритуалами і композиціями зі складеного паперу. Адже «оріг» означає «складений», а «камі» — «папір» і «бог» одночасно. Коли мистецтво оригамі набуло світського характеру, фігурки оригамі почали використовувати у геральдиці, а також для виготовлення печаток для деяких знатних родин. Коштовний папір робив це мистецтво надбанням обраних. І тільки набагато пізніше ним змогли займатися прості японці.

У другій половині XIX століття про це мистецтво дізналися в Європі. На початку XX століття в Японії почали створюватися дитячі садки за європейським взірцем. В основу нової системи виховання були покладені ідеї німецького педагога Ф. Фребеля, творця перших дитячих садків. Він запропонував займатися з дітьми створенням фігурок з паперу.

Мистецтво оригамі сприяє розвитку в дитини здібності працювати руками, використовуючи логічні ланцюжки, при цьому удосконалюється дрібна моторика рук, точні рухи пальців, відбувається розвиток окоміру, концентрується увага, стимулюється розвиток пам'яті.

В основі всіх фігурок оригамі лежить квадрат. Від його імені ви й можете проводити заняття. Вам знадобляться папір і ножиці. Папір може бути будь-якого кольору формату А4. Пропонований виріб заснований на використанні однієї базової форми — трикутника.

Послідовність виготовлення метелика

- Зігніть квадрат по діагоналі.
- Отриманий трикутник згорніть навпіл.
- Розгорніть папір так, щоб сторони, що розкриваються, були зверху.
- Відігніть верхні гострі кути в різні сторони.
- Виріжте вусики, наклейте їх. Прикрасьте метелика.
- Фломастерами розмалюйте крила метелика.

Готовий виріб можна використати для оформлення виставки, присвяченої святу Великодня.

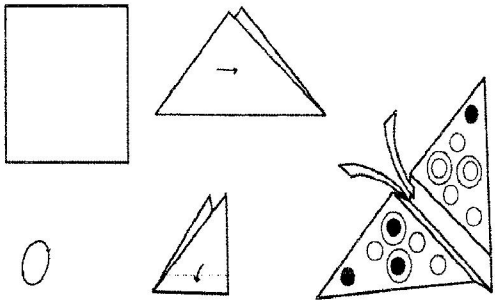

Тема: «Казка про пташку Джой» (заняття для дітей 5–6 років)

Поради

Сюжет казки можна скоротити. Казка про пташку Джой написана дитячою письменницею Еліс Маклеррен і надрукована у 1989 році під назвою «Гора, що полюбила птаха».

Це історія про самотній Острів, що заприятелював з пташкою. Пташка щороку приносила зернятко і ховала його в ущелині скелі. Одного разу Острову здалося, що Пташка не прилетить. Серце Острова розірвалося від розпуки, і на волю вирвались струмки. Вони намочили зерна, і зерна проросли травою, квітами, деревами. Острів забуяв рослинністю, і птахи, що зупинялися відпочити, залишалися тут жити. Тепер Острів не був самотнім.

Це зворушлива історія, адже в ній йдеться про дружбу, довіру, терпіння й винагороду за ці якості. В казці представлені істотами небо, хмари, Острів, море. Спробуйте викликати в дітей співчуття до героїв казки й дозвольте вільно висловитися на папері кожній дитині. Не давайте готових рецептів. Спрямовуйте роботу навідними питаннями.

Проаналізуйте результати роботи:

- Який момент казки обраний для ілюстрації?
- Який колір (теплий – холодний) домінує в роботі?
- Які елементи техніки використані: штрих, мазок (пляма)?

Композиційний аналіз цих складових створює певну картину психологічного стану дитини. Можна змінити хід заняття, поставивши інші цілі. Наприклад, навчитися малювати птахів.

Тема: «Зробимо квітучий сад» (заняття для дітей 5–6 років)

Поради

Ця тема тісно пов'язана з оформленням зали до весняних свят. Під час її розробки слід спиратися на раніше набуті навички. Дітей можна розділити на три групи:

1 група — вирізає квіти,

2 група — прикрашає квіти,

3 група — вирізає листочки.

Колективна відповідальність підвищує власну значущість роботи. Спочатку обговоріть форму квітів та оберіть найпростішу: квіти яблуні, вишні, абрикоса тощо. Обговоріть їхню форму і колір.

Для роботи вам потрібний папір різних відтінків: зелений, рожевий, блідо-жовтий, білий.

Заготовки квітів мають бути в діаметрі 8–10 см. Зробіть потрібну кількість шаблонів різної величини.

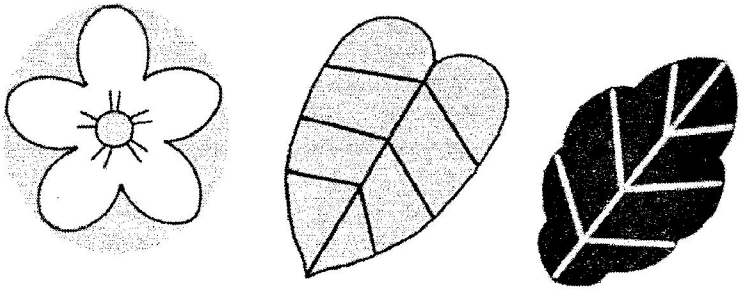

Перша група обводить шаблони і вирізає квіти за обводкою. Друга група готує колір для фарбування вирізаного шаблону та розмальовує середину квітки. Третя вирізає та прикрашає листя.

Коли робота буде виконана, необхідно продавити тупим кінцем ножиців лінії, які розділять листочки навпіл. На кожній пелюсточці квітки слід зробити (продавити) коротенький штрих. Ці квіти стануть основною прикрасою для оформлення дерев.

Оформлення весняних свят

Створимо весняний пейзаж як основу для оформлення свят «8 Березня» та «Великдень».

Візьміть обручі і прокладкову тканину (можна також прозорий матеріал). Натягніть і закріпіть тканину на обручі. Створіть живописний фон: розбризкайте зелений колір різних відтінків (від жовто-зеленого до темно-зеленого), використовуючи для цього гуаш і пензлик зі щетини. Це буде кроною. Для стовбура та гілок краще використовувати художній картон різного кольору: фіолетовий, коричневий, темно-червоний. Вирізати його неважко. Стовбур і гілки будуть оформлені традиційно.

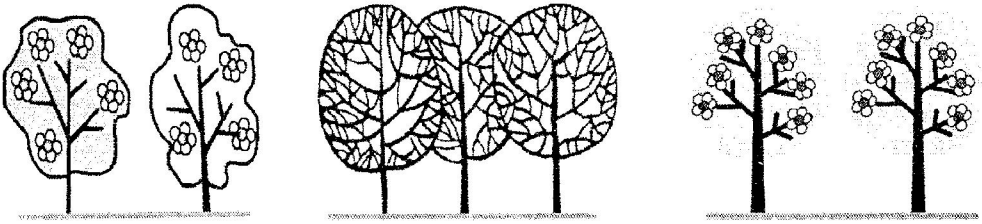

Стовбур приклеюється до крони, гілки — до стовбура. Для закріплення крони зі зворотного боку приклеюють картонні смужки (2–3 вертикально, одну — горизонтально). На обручі зробіть петлю, за яку дерево прикріплюється до основного

фону (неба). Кількість імпровізованих дерев довільна. Подібне оформлення можна використовувати як задній фон на сцені.

З часу проведення осінніх та зимових свят драпірування неба зберігається. Залишається тільки перекомпонувати складки і створити симетричну композицію або асиметричну з винесенням основного об'єкта на перший план.

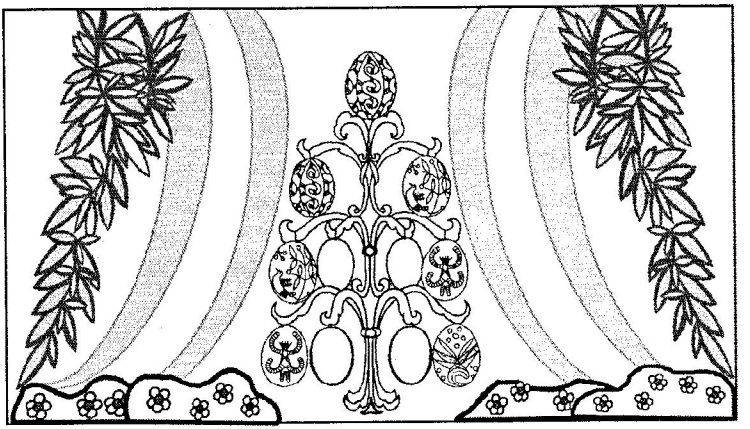

Основним об'єктом до свята «8 Березня» можна вважати цифру 8, яку можна скласти з різнокольорових сердечок або квітів, які ви вирізали на занятті «Зробимо квітучий сад». Її вводять в композицію з весняних дерев.

До свята Великодня одне дерево (Великодне дерево) можна прикрасити писанками та вишитими рушниками.

Виставка до свята «8 Березня»

Для оформлення виставки на заняттях уже виконано портрети мам з коментарями самих дітей, зроблено листівки з вітаннями до Жіночого дня та намальовано портрети сонечка.

Одним з композиційних рішень виставки можна обрати осьову композицію. У центрі — цифра 8, навколо неї розміщено портрети матусь. Як обрамлення виставки використовують портрети сонечка.

Виставка до свята «Великдень»

Для оформлення виставки на заняттях були розписані макети яєць та виконано стрічковий орнамент, після чого все це зібрали в композицію «Древо життя». Варіанти композиції представлені у вищенаведеному описі заняття. Портрети кульбабок та метеликів, виконані з використанням техніки оригамі або монотипії, сприятимуть створенню навколо композиційного центра ефекту розмаїття.

Вірш для відкриття виставки ви знайдете в описі занять до свята Великодня. Відкриття виставки може стати початком святкового концерту.

СЦЕНАРІЙ ЛІТНЬОГО СВЯТА

ЗДРАСТУЙ, ЛІТО! (ДЛЯ ДІТЕЙ 4–5 РОКІВ)

ДІЙОВІ ОСОБИ

Ведуча — вихователь

Діти:

Літо

Бджілка

Дятлик

Лисичка

Сорока

Зайчик

Їжачок

Соловейко

Білочка

Гриб

Кошеня

Черепаха

ХІД ЗАХОДУ

Ведуча

Ходить літо
Білим світом
Від двора і до двора.
А за літом червень слідом
Спілі ягоди збира.
І солодкі, і червоні
Обриває тут і там,
Не сороці, не вороні,
Куштувать дає шпакам.

Хлопчик. Погляньте навколо: дерева, кущі, квіти... Все прокидається і розквітає. Аж ось...

На дорозі лежить квітка,
Пелюстки згортає.
Я хотів її підняти —
А вона літає.

Дівчинка

Ой, літо, вже літечко
Тепле прийшло,
Багато нам радощів
Всім принесло,
Дарує нам сонячні
Світлі деньочки,
Віночки плете з золотих
Колосочків.

Звучить пісня про літо за вибором музичного керівника.

Під музику заходить дівчинка-Літо.

Літо

Я, веселе літечко, вже збудилось,
У яскраве платтячко нарядилось,
Я не сплю, не сплю, а працюю,
На землі нашій прекрасній порядкую.
Як все гарно навкруги цвіте зеленіє!

А звідки доноситься оце: «Жу-жу»? Піду подивлюся.

1-а дитина

Золотий бджолиний рій
Носить мед у вулик свій.
Працюють бджілки охочі —
Зранку трудяться до ночі.

2-а дитина

Ніжні крильця розбризкують
Сонце мерехтливо.
Стан тонюсінький-тоненький
Клопочеться живо.

3-я дитина

Вже на лапки начіпляли
Важкі горошини.
В цвіт пірнають-гойдаються
В білій конюшині.

4-а дитина

Нахилилась голівонька,
Росами умита,—
Це тобі вклонилась квітка,
Бджілко працьовита.

«Влітає» дівчинка-«бджілка». Діти разом з Бджілкою співають пісеньку.

«Жаль», — жалілася бджола,
Я у лісі не жила.
Я не вчилася у школі,

Бо збирала мед у полі.
Але з дітками дружу.
Їм співаю: «Жу-жу-жу-у...»

По залі розкладені вирізані з паперу квіти, на кожній квіточці лежить цукерка. Це галявина. Бджілка починає збирати у кошик, який тримає в руці, цукерки-нектар. Виходить Літо.

Літо. Вітаю, тебе, бджілко-трудівнице.

Бджілка. Добрий день. А ти хто?

Літо. Я — Літо. Прийшло до вас у гості. Хочу подивитись на ваш ліс.

Бджілка. Ой, як гарно, що ти до нас завітало. Скільки квітів зацвіло навкруги! А скільки в них нектару! Полечу, розкажу про цю галявину своїм сестричкам, покажу їм сюди дорогу.

Збирається йти, назустріч їй — хлопчик-«Дятлик».

Дятлик. Ти хто?

Бджілка. Я — Бджілка, а ти хто?

Дятлик (*розгублено*). Я... я... я той, що весь час стукає.

Бджілка. Ти годинник?

Дятлик. Ні, я той, що носить червону шапочку.

Літо (*підходить до Дятлика*). Тоді ти півник.

Дятлик (*роздратовано*). Ні. Я той, що очищає ліс від шкідників.

Бджілка. Не гнівайся, я вже здогадалась. Ти — пилосос.

Дятлик. Ні-і-і!

Літо. Ні так ні! Ти забув, як тебе звати?

Дятлик. Так, я від великого горя забув своє ім'я.

Літо. А яке в тебе горе?

Дятлик. У нашому лісі трапилась біда.

Бджілка (*злякано*). Яка?

Дятлик. А невже ти не помітила, як тихо в лісі?

Літо. І справді. А куди зникли всі звірі, чому не чути пташок?

Дятлик. Не почуємо ми вже пташок.

Бджілка. Чому?

Дятлик. Тому що господар лісу Михайло Потапович видав новий наказ: усі птахи і звірі повинні займатися справою.

Літо і Бджілка. Якою?

Дятлик. Ой, боюсь казати це слово, таке страшне.

Бджілка. Ну, кажи вже.

Дятлик. Біз-не-сом.

Літо. Так, так... бізнесом. Це коли ведмідь, окрім своєї шуби, хоче мати ще лисячу, заячу.

Дятлик. Так.

Літо. І їздити лісом на легковій машині.

Дятлик. Так. А пам'ятаєш ту галявину, де цвіли ромашки та співав соловейко?

Бджілка. Я дуже любила цю галявинку.

Дятлик. А тепер на тій галявині влаштували лісовий ярмарок.

«Залітає» Сорока.

Сорока. Ой, не можу! Ой, не можу! Білка хвоста свого продала їжакові. Ви уявляєте собі їжака з білчиним хвостом?! Полечу далі розповідати.

Відлітає.

Літо. Ходімо на галявину, все самі побачимо.

До зали вбігають дітки-звірята.

Лисичка (*викрикує*)

Продається пишний хвостик
Модницям на диво.
Продається гарний хвостик —
Купуйте сміливо.

Зайчик

Продається біла шубка —
Легка, як пушинка.
Тепла, як у хаті грубка,
Гарна, як сніжинка.

Їжачок

Ми — маленькі їжачки,
Продаємо голочки;
Продамо ось голочки —
Купим собі піджачки.

Соловейко

Я — маленький соловейко,
Живу на узліссі.
Голос мій без мікрофона
Чути всім у лісі.
Та не хочу вже співати,
Хочу голос свій продати.
А куплю магнітофона,
Підключу до мікрофона —
Хай співає на весь ліс.

Білочка

Я руда, пухнаста білочка,
Маю хатку на сосні.
Я гриби сушу на гілочці,
Не страшна зима мені.
Продаю горішки й сушені гриби!

Гриб

Я — білий гриб, я — боровик,
До шапочки своєї звик.
Та хочу я її продати —
На модну шапку поміняти.

Кошеня

Я, сіреньке кошенятко,
Буду лиш сметанку пить.
Я круте вже кошенятко —
Мишей тепер самі ловіть.
Продаю мишоловки!

Черепаха

Я — болотна черепаха,
Називають всі «невдаха».
Досить вже мене жаліти,
Хочу я розбагатіти —
Ключик золотий продам
І тоді, на заздрість вам,
Буду жить в столиці.

На галявину виходять Літо, Бджілка і Дятлик. Звірята кидаються до них і пропонують свій товар.

Бджілка. Стійте, озирніться навколо. Подивіться, що ви зробили з нашою галявиною!

Дятлик

Ніжні квіти, густі трави
Ліс наш прикрашали.
Ви ж красу і гордість нашу
За мить затоптали.

Бджілка. Що з вами сталося? Чому ви покинули свої лісові домівки? Адже всі ми діти матінки-Природи, отже, кожен повинен робити те, що наказала Природа, а не ведмідь.

Соловейко своїм співом —
Сповіщати про весну.
Дятел лікувати в лісі
Від хвороб дуби, сосну.

Дятлик

Бджілка — мед збирати з квітів
Із усіх лісів, садів.
Білка — прикрашати віти
Низками смачних грибів.

Літо

Ліс для вас усім багатий,
Все, що в ньому є, — твоє.
Тож навіщо продавати
Найдорожче, що в вас є?!

Соловейко

Зрозумів я, любі друзі:
Без пісень моїх — біда.
Голос мій у лісі, в лузі —
Як для квіточки вода.

Їжачки

Ми не будем продавати
Гострих голочок своїх.
Ними будемо збирати гриби —
Вистачить на всіх.

Білочка

Повернусь я в ліс сосновий,
Грибів, ягід насушу
І в холодний день зимовий
Вас у гості запрошу.

Дятлик. Як добре, що всі ми повернемось у наш ліс, і в ньому знову защебече соловейко. А Михайлові Потаповичу ми скажемо ось що.

Зайчик

Всі ми: звірі і звірята,
І пташки, і пташенята —
Діти рідної землі,
І дорослі, і малі.

Лисичка

Тож давайте пам'ятати:
Дуже легко все продати,
Та нелегко повернути
Все, що втрачене, забуте.

Літо. От і добре, що все повернулось на свої місця. Тож давайте веселитися, співати.

Звучить пісня «Здрастуй, сонечко!» або інша за вибором музичного керівника.

ЗДРАСТУЙ, СОНЕЧКО!

Я всміхаюсь сонечку:
— Здрастуй золоте!
Я всміхаюсь квітоньці:
Хай вона росте!
Я всміхаюсь дощику:
— Лийся, мов з відра!
Друзям усміхаюся —
Зичу їм добра! (*Двічі*)

(Л. Забашта)

Можна влаштувати цілий концерт, в який включити пісні про звіряток, літо, різноманітні танці, ігри.

На допомогу вихователеві та музичному керівникові

ВЕСЕЛИСЯ, ГРАЙЛИКУ!

Ігри та розваги

Гора

Діти обирають Гору.

Обраний залишається на місці, а всі відбігають від нього й гукають:

— Горо, горо! Де стоїш?

— Далеко!

— Горо, горо! Кого любиш?

— Кого люблю, того й зловлю!

Гора біжить й намагається когось упіймати. Кого спіймає першим, той і буде Горою.

(Записано від Н. А. Жовнірчук, с. Нова Рудня Овруцького району.)

Гречаники

Діти діляться на дві команди, стають навпроти одне за одним і співають:

— Гоп-чуки, гречки,
Чорні овечки,
А я гречки намелю,
Гречаників напечу.

За другим разом, співаючи те саме, стрибають на правій нозі, тримаючись у цей час за ліву ногу попередньої дитини, в бік протилежної команди по колу і намагаються вхопити останнього з протилежної команди за ногу. Перемагає команда, якій вдалося зробити це першій.

(Записано від С. П. Шевчук, с. Іванівка Житомирського району.)

У петрушку

Діти обирають з-поміж себе Господиню та Сусідку. Всі інші — городні рослини. Останні сідають одне за одним навпочіпки, тримаючи того, хто сидить попереду, за боки.

Сусідка. Добрий день, пані-господине!

Господиня. Добрий день!

Сусідка. Просила мати петрушки для юшки.

Господиня. Без петрушки не буде юшки. Рви, скільки треба.

Сусідка бере за руки того, хто сидить попереду, і тягне його до себе, намагаючись «вирвати» рослину. Всі кажуть: «Раз, два, три!» Якщо Сусідці вдається «вирвати» рослину, та стає за нею, якщо ні — сідає позаду всіх. Гра продовжується.

Сусідка

Просила мати гороху,
Кинути в юшку трохи.

Господиня. Без гороху не буде юшки й трохи. Рви, скільки хочеш...

(Виконуються ті самі дії.)

Сусідка

Мати моркви просила,
Кажуть, від неї сила.

Господиня. Правду кажуть. Рви на здоров'я.

Сусідка

Просила мати буряк,
Буде борщу баняк.

Господиня. Без буряка не буде борщу баняка. Рви, скільки треба.

Сусідка. Мати просила квасолі, капусти й бараболі.

Господиня. Ого! Рви, якщо донесеш.

(Сусідка рве тричі.)

Потім Господиня каже: «А давайте побачимо, чий борщ вийде смачнішим! До того й обідати підемо».

Господиня і Сусідка стають навпроти одна одної і беруться за руки. Рослини, що залишилися на городі, лаштуються одна за одною за Господинею, а вирвані — за Сусідкою і перетягуються.

(Записано від С. П. Шевчук, с. Іванівка Житомирського району.)

Козенята

Діти, взявшись за руки, йдуть по колу і співають:

А в довгій лозі
Да пасли дівки кози,
А дівчата-козенята
Поламали ноженята.
Аби кізка не скакала,
То б і ніжку не зламала,
А то кізка поскакала,
Собі ніжку ізламала.

Ведучий дає команду: «Пострибали!». Діти опускають руки і стрибають одне за одним на одній нозі. Виграє той, хто протримається найдовше.

(Записано від Н. А. Жовнірчук, с. Нова Рудня Овруцького району.)

Варені рибки

Діти стають у коло спинами, беруться за руки і біжать по колу, проказуючи:

Варенії рибки, держітеся кріпко,
А хто увірветься, тому не минеться.

І так до тих пір, поки коло не розірветься.

(Записано від І. Федорович, с. Іванівка Житомирського району.)

У кізоньку

Усі діти стають у коло і, йдучи підстрибом, співають. Кізонька знаходиться в колі, Вовчик — за колом.

По зеленій травці
Кізонька скакала,
Вона всіх дівчаток
У танок скликала.

Зупиняються, йдуть по колу в інший бік, співаючи:

— То в яр, то в долину *(двічі)*.

Змінюють знову напрям на протилежний:

— То в ружу, то в калину.

Зупиняються. Показуючи на Вовка, співають:

— А із лісу темного
Вовчик виглядає,
Він на нашу Кізоньку
Скоса позирає.

Йдуть по колу:

— То в яр, то в долину *(двічі)*.

Змінюють напрям:

— То в ружу, то в калину.

Піднімають зчеплені руки догори і пускають Вовка до кола, кажучи: «Кізонько, утікай!».

Вовк намагається спіймати Кізоньку, діти опускають перед ним руки, заважаючи це зробити. При цьому кажуть: «Зась!»

(Записано від І. М. Федоровича, с. Іванівка Житомирського району.)

Зелена ріпка

Діти беруться за руки йдуть по колу, швидко промовляючи:
— Зеленая ріпко, держись кріпко.
— Чий батько ріпку крав?
— Не мій!
— Чия мати варила?
— Не моя!
— Чиї діти їли, бодай поніміли.

Діти завмирають на місці до тих пір, поки хтось не засміється. Тоді всі показують на нього і кажуть:

— Твій батько ріпку крав!

(Записано від В. З. Олійник, с. Провалівка Любарського району.)

Ой, гаю мій, гаю

Діти обирають двох ведучих, стають шеренгами навпроти, беруться за руки і по черзі співають:

— Ой, гаю мій, гаю, зелений розмаю,
Віддайте тую дівку (*того хлопця*),
Що з лівого краю.

(Варіанти: «Що з правого краю», «Що посередині», «Що третій із краю» — голосно проказує ведучий.)

Вибраний біжить, намагаючись розірвати руки у протилежній шерензі. Якщо це вдається, забирає гравця в свою команду, якщо ні — залишається в тій, до якої біг.

(Записано від А. М. Катеринчук, с. Іванівка Житомирського району.)

У деркача

Двом хлопцям зав'язують очі, одному в руки дають рубля і качалку, іншому — джгут. Хлопці стають навпроти і поволі рухаються по колу. Мисливець тримає джгут напоготові і каже:

Ой, деркаче, деркачу,
Кругом тебе поскачу

Деркач відповідає, весь час водячи качалкою по рублю:

Скачи, скачи,
Та спробуй влучи.

Мисливець

Поскачу, поскачу,
Може, влучу.

Деркач. Спробуй.

Мисливець кидає джгут у Деркача і, якщо влучає, стає Деркачем, а попередній Деркач вибуває з гри. Якщо ні, — то Деркач стає Мисливцем, а попередній Мисливець вибуває.

(Записано від І. М. Федорович, с. Іванівка Житомирського району.)

Сліпий дід

Діти стають у коло, вибирають Діда, зав'язують йому очі і, тримаючись за руки, йдуть по колу і співають:

Он, хлопці, он
На горі льон.
А в долині маковець,
По шелягу молодець,
По три гроші стрілка,
По сто рублів дівка.
Мої любі ластівоньки,

Зійдітеся до купоньки,
Та всі враз у долоні — трясь!

Діти сходяться до Діда і плещуть у долоні. Потім розходяться і присідають зі словами:

Сховайтеся, дівчатонька,
Під зелені вінчатонька,
А ви, хлопчиська, під коробчиська,
Під зелений лист.
Кого знайде сліпий Дід,
То по лобі — трісь!

Дід шукає дітей, а кого знайде, ставить у шеренгу і тріскає по лобі пальцями.

(Записано від В. З. Олійник, с. Провалівка Любарського району.)

Лобода

Ведучий запитує в гурту:
— А звідки це ви йдете?
Всі. З нашого городу.
Ведучий. А що в мішку несете?
Всі. Зелену лободу.
Ведучий. А на город за руки йшли?
Всі. Йшли!
Ведучий. А за плечі?
Всі. Ні!
Ведучий. То ходімо!
Діти стають у коло, беруться за плечі, рухаючись одне за одним, проказують:
— Лобода, лобода — це така весела гра.
Далі беруться за лікті, колінця, за вуха, за ніс, за чуб, промовляючи ті ж самі слова.

Різноманітні лічилки до ігор

Сів метелик на травичку,
На духмяну полуничку.
Раз-два-три, раз-два-три,
Тут повіяли вітри,
Раз-два-три, раз-два-три,
З ним летиш угору ти!

Рано-вранці світить сонце
У прочинене віконце,
На барвистий рушничок,
На маленьких діточок.
Раз-два-три, раз-два-три,
Будеш ти вести у грі!

Пусі-вусі — гусак у лузі,
— Гики-брики — в саду індики.
Як не хоти —
Їх водитимеш ти!

Зібралась малеча у нас біля
печі,
Бабусенька наша готує нам кашу,
Каша гаряча, пограєм у квача,
Раз-два-три, раз-два-три,
А квачем у нас будеш ти!

Біля курника лисиці
Шепотіли таємниці:
Як стрибонуть на вуличку
Та як впіймають курочку,
Так треба від Сірка втекти,
А нас ловитимеш ти!

Чотири сестрички:
Ганнуся й Марічка,
Наталка й Оленка —
Завжди веселенькі.
Часу не гають,
У квачика грають.
І ти не зівай —
До гурту ставай.
Одразу ж пробач,
Бо ти будеш квач!

Прилетіли три синички
У садок до годівнички.
Котик Мурчик тут підбіг,
Та впіймати їх не зміг.
Ти не котик, раз-два-три,
Тож ловитимеш нас ти!

Огі-огі-огірок
Почепився на тинок.
Оченята довго мружив,
Плюсь — і гепнувсь у калюжу.
Раз-два-три-чотири-п'ять,
Огірки тобі збирать!

Брики-дрики, труба-руба,
Взяв Петрусь Сашка за чуба,
А Сашко Петька за вуха,
Аби краще його слухав.
Брики-дрики, раз-два-три,
Швидше друзів помири.

Скоки-скік, неначе зайчик,
Стрибав по стежині м'ячик.
Скоки-скоки, скоки-скік,
Тут червоний, синій бік!
Аби все це повторити,
Скоки-скік, тобі водити!

Кап-кап-кап, вода в криничці,
Кап-кап-кап, у синій річці,
Кап-кап-кап, а ти не плач,
Грайся з нами —.будеш квач!

Три соловейки на груші співали.
Три соловейки щось святкували.
Із очерету кугикнув пугач,
Ти — не соловейко, отож, будеш квач!

Притихла нишком
У нірці мишка.
В кота турбота —
Спіймать охота.
А ти не чекай
І наздоганяй!

Сосна-ялина, красна дівчина
Поряд стояла, сльози втирала.
Нумо, не плач,
Грай з нами, ти — квач!

Яке коромисло
Над нами повисло!
Веселко у лузі,
Ми з тобою — друзі!
Пісню співаєм,
У квачика граєм.
Сонечку-брате,
Виводь нас із хати,
Яскраво світи,
А водитимеш — ти!

Жовтий листочок,
Жовтий гайочок,
В жовту діброву
Ми йдемо знову.
Річка й струмки,
Дерев'яні містки.
А через них
Нас водитимеш ти!

(З. О. Обідець, смт Велика Писарівка, Сумська обл.)

Дитячі прозивалки та дражнилки

Хлопці

Ой збирайтеся, ворони, за селом собака тоне,
Потягніть його за вушка — буде вам добра юшка.

Дівчата

Іванівські клинці пекли чорта в ринці.
Штири воли запрягали — чорта з ринки витягали.

Хлопці

Наші дівки кучеряві під решетом ночували,
Бороною вкрилися, щоб не пожалилися.

Дівчата

Хлопці миші злякалися, у кропиву сховалися,
Кропивою накривались, щоб собаки не кусались.

Хлопці

Наші дівки білобриві, по болоту ходили,
Жабенят ловили, жабенят чавили,
Жабенята пищать, а дівчата верещать.

Дівчата

Під коморою сиділи, стару жабу доїли,
Надоїли молока, годували Степанка.

Хлопці

Христя в намисті, вуха з листя,
Ніс, як цибулька, а під носом — булька.

Дівчата

Юрко-бурко розлив молоко,
Мати його ложкою, а він дрига ножкою.

Хлопці

Оля-бараболя залізла в квасолю,
Виганяла теличку, загубила спідничку.

Дівчата

Вітя-Вікторець заліз на стілець,
В помиї упав, вуха позбивав,
Іди, Вітю, до хати, будемо лікувати.

Хлопці

Їхали татари, реву надибали,
Стали реву сватати, стала рева плакати,
А я реву не віддам, нехай рева реве нам.

Дівчата

Гарний Денис під пічкою ріс,
Там яєць наніс, на базар поніс.
На базарі не купили, лиш Дениса одлупили.

Хлопці

Ганя йде, козу веде, Ганина коза не йде,
Ганя козу віжками, коза Ганю ріжками.
Ганя козу — уздою, коза Ганю — ногою.

Дівчата

Що у нашого Грицухи да довгії чуби,
Ой як вийде на вулицю — до всіх скалить зуби.

Хлопці

Що у нашої Олени є завушниці зелені,
То по штири, то по п'ять за вухами брязкотять.

Дівчата

Що в нашого Михайлика та сивая шапка.
Ой як вийде на вулицю, то скаче, як жабка.

Хлопці

Люба-згуба-карапуз з'їла в баби гарбуз,
З гори покотилася, гарбузом вдавилася.

Дівчата

Славний хлопчик, гарно зветься,
Зашмаркався та й сміється.

Хлопці

Ой дівчата чорноброві, чого у вас такі брови?
Так на хлопців дивляться, що аж брови кривляться.

Дівчата

Ой за лісом з-за гори лізуть дівки із нори.
Поставали та й плачуть, що хлопців не бачать.

Хлопці

Що за током виріс льон, будуть конопельочки,
Нема дівчат до роботи — лиш на витребеньочки.

СТВОРЮЄМО ЧУДО

Ще в 1919 році М. Дьюї стверджував, що «для дитини немає буденного, немає зрозумілого самого по собі, очевидно, немає неможливого. Малюнок — перехрестя несвідомого і свідомого — закріплений дією й піднесений уявою».

Необхідно, зрештою, побачити предмет зображувального мистецтва, його цілі й задачі очима дітей. Пройти через спільне переживання, а отже, знайти спільну справу, щоби дитина відчувала себе співучасником у ній.

Спостереження й обговорення побаченого дуже допоможуть у роботі на заняттях із зображувальної діяльності.

Літо — зручна пора року, щоби поговорити про природу. Це розширить знання й сприятиме підвищенню значущості уяви, спостережливості, уміння виразити з допомогою малюнка враження про предмет.

Пропонуємо перелік тем для занять із зображувальної діяльності у межах розділу «Земля, знання про неї і розмаїття життя на ній».

Теми для бесід

- Звідки береться вітер?
- Де живе вода?
- Про що розповідають дерева?

Теми для малювання, ліплення, аплікації

- Дерева — пам'ять землі (*аплікація, гуаш*).
- Як намалювати вітер (*гуаш*).
- Палац морського царя (*гуаш*).
- Риби — найдавніші жителі Землі (*гуаш, фломастери*).
- Птахи та їхні загадки (*ліплення з тіста*).
- Черепаха — довгожитель Землі (*ліплення*).
- Слон — дивовижний і неповторний (*ліплення*).
- Птах-канделябр (*ліплення*).
- Кінь — давня іграшка (*ліплення*).
- Малюємо з натури (*гуаш*).
- Три чарівні яблука (*гуаш*).

Рекомендації

Побудуйте заняття в такий спосіб, щоб дитяча уява спиралась на певні знання про зображуваний предмет, а логіка побудови зображення не заважала створенню образу за задумом автора.

Для підготовки до бесід про Землю та її будову й місце в Галактиці скористайтесь ілюстрованою енциклопедією.

Тема: «Дерева — пам'ять Землі» (заняття для дітей 5–6 років)

Бесіду про дерева розпочніть з перерахування різних порід дерев та форм крони. Зверніть увагу на те, що форма листя схожа на крону дерев. Коріння ж дерев

стали будинком і водночас їдальнею для різноманітних личинок, комах, дрібних тваринок. Дупла й гілля дають притулок білкам і птахам. Бджоли збирають мед і пилок з квітуючих дерев. А листя, виділяючи кисень, забезпечують життя на Землі.

Тож не дивно, що ліси називають легенями нашої планети.

Завдання: намалювати головне дерево лісу (гуаш).

Під час виконання завдання діти повинні створити образ дерева — домівки для лісового населення.

Рекомендації

Заняття можна розділити на три етапи.

І етап. Підготувати аркуш, де ви маєте намалювати дерево. Створити небо і землю, розділивши їх лінією горизонту. Розкрити поняття «лінія горизонту» можна під час прогулянки перед заняттям. Колір неба — від жовтого до блакитного. Кольорове розмаїття — визначна ознака землі влітку.

ІІ етап. Коли фарба висохне, можна розпочинати малювати дерево. Воно нагадує людину: тулуб — стовбур, руки — гілки. Не можна розміщувати дерево на краю аркуша. Форма гілок біля основи має бути товстішою, ніж на кінцях.

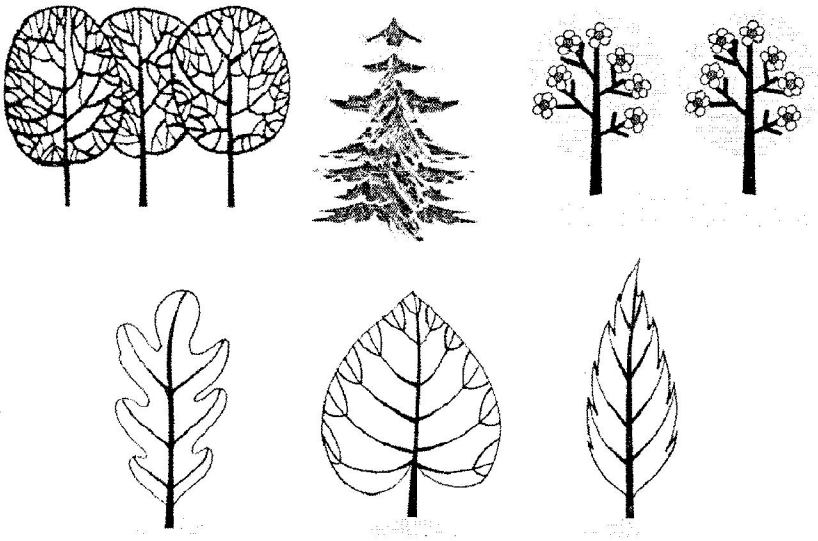

Пояснити структуру дерева можна з допомогою макета. Візьміть смужку паперу, розріжте його на кілька головних гілок, які вам знадобляться. Опісля, загинаючи смужки, створіть крону дерев.

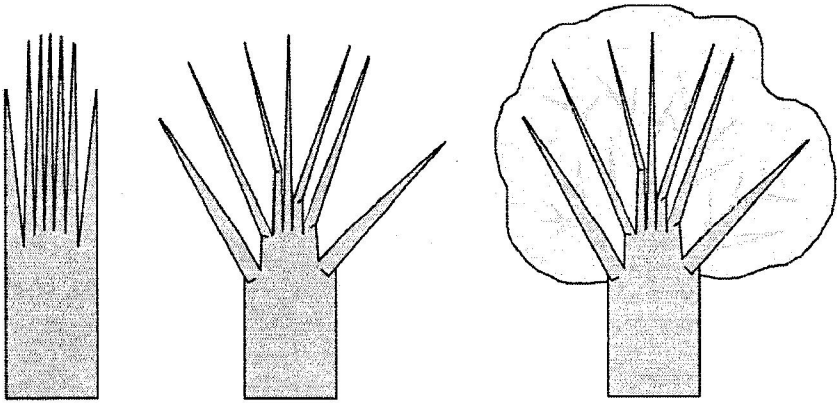

На схемі наведена послідовність створення структури дерева. Як намалювати крону з листям, можуть підказати репродукції живописних творів. Важливо, щоб колір листя мав різні відтінки зеленого. Запропонуйте до жовтого кольору додати зеленого або синього. Від кількості кольору, що додається, будуть змінюватися відтінки.

III етап. Необхідно заселити дерево мешканцями. Вибір їх — самостійне рішення кожного автора. Не забудьте нагадати про хмарки, сонце, квіти біля підніжжя дерев.

Для виконання завдання за технікою аплікації вам знадобиться підготувати для кожної дитини світло-зелений та темно-зелений папір і трикутники різного розміру і форми. Композиція складається з двох дерев, неба, землі.

Для першого дерева ви маєте запропонувати вирізані заготовки. Дітям треба тільки дотримуватися послідовності створення дерева, спершу наклеївши зелену травичку. Справа або зліва над лугом приклеюємо крону дерева. Потім — найбільший трикутник — стовбур. Внизу стовбура — гілки з великих трикутників. До цих гілок залишається приклеїти маленькі гілочки. Прикрасити крону можна зеленими листочками, уже вирізаними заздалегідь.

Друге дерево діти вирізають і приклеюють самі. Залишається тільки вирізати й приклеїти хмарки і сонце, деталі ж можна виконати фломастерами.

Тема: «Палац морського царя» (заняття для дітей 5–6 років)

Поради

Заняття з малювання активізують всі здібності дитини, виробляють навички трудової діяльності. Вибір пріоритетного завдання й уміння сконцентрувати всю увагу дитини на ньому — мета вихователя.

Запропонована тема активізує уяву й почуття. Всі художні прийоми підкоряються цьому завданню.

- Намалювати небо і землю, використати для цього розтяжку кольору. Наприклад, від голубого через синьо-зелений до глибокого ультрамарину.
- Після того, як фарба підсохне, намалювати підводний замок. Він може бути схожим на скелю з безліччю входів та лабіринтів. На холодному фоні морської глибини замок повинен бути виконаний світлими або теплими кольорами. У цих же тонах зображуються жителі морських глибин: риби, русалки, водяники тощо.
- У небі намальовані різнобарвні хмарки.

Підбиваючи підсумки, перерахуємо одержані знання і навички, набуті дітьми у процесі роботи над композицією:

- Закріпили знання про теплі та холодні кольори.
- Набули навичок роботи з кольоровою розтяжкою.
- Працюючи з уявою, створили замок підводного царя.
- Одержали знання про спосіб малювання риб та інших жителів морських глибин.

Аналіз досягнень кожного автора в процесі імпровізованої виставки сприятиме підвищенню його самооцінки та значущості виконаної роботи.

Тема: «Риби — найдавніші жителі Землі» (заняття для дітей 4–5 років)

Поради

Під час обговорення теми слід відповісти на питання:

- Який вигляд мали давні риби?
- Як риби дихають?
- Якою буває форма риб?
- Якого кольору бувають риби?
- Чи наявна у риб шия і чи вміють риби вертіти головою?
- Чи мають риби руки?
- Навіщо рибі хвіст?
- Як намалювати риб'ячу луску?

Намалюйте на дошці різні форми риб. Підкресліть, що форма утворюється двома дугами, які перетинаються одна з одною у двох точках. Від форми дуг залежить форма риб.

Малюнок луски може бути різним.

Після уточнення всіх деталей беріться за малювання риби. Щоб було цікавіше малювати, запропонуйте дітям намалювати рибу, яка зібралась у гості. Її, звичайно, необхідно прикрасити. Тому поява таких аксесуарів, як капелюх, намисто, сережки, персні, цілком виправдана.

Ускладнити роботу можна, замінивши фломастери на гуаш (для дітей 5–6 років).

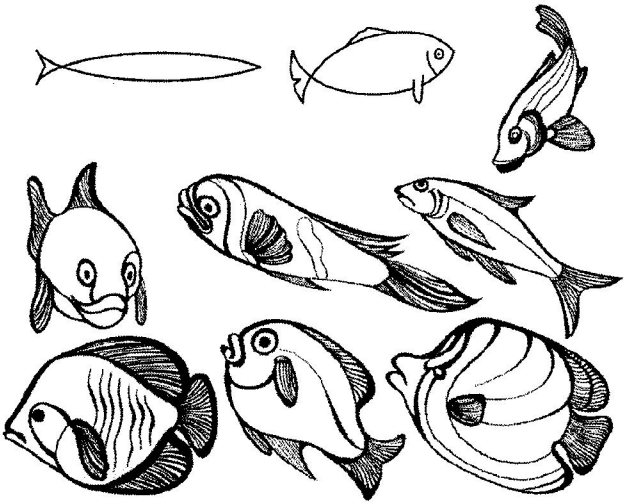

Тема: «Черепаха — довгожитель Землі»
(заняття для дітей 5–6 років)

Поради

Напередодні заняття можна прочитати казку Р. Кіплінга про черепаху, що загубила панцир. Перед проведенням заняття приготуйте тісто, з якого діти мають виліпити черепаху (три частки борошна, одну частку солі слід перемішати і круто замісити). Заняття почніть з розповіді про те, що черепаха — онука дракона і належить до сімейства рептилій. Розкажіть про її предків і родичів, що живуть зараз. Історія про величезних Галапагоських черепах, яких називали живими консервами, допоможе пояснити, як народжуються й виживають діти черепах.

Розгляньте будову черепахи.

- Форма панцира.
- Форма ніг (лап), шиї, голови і хвоста.
- Малюнок на верхній частині панцира.

Порядок виконання роботи

- Розділіть тісто на три частини. Одна має бути трохи більшою за інші.
- З двох частин зробіть кулі, а потім притисніть, перетворивши їх на два млинці.
- Третю частину розділіть навпіл. Обидві половини розкатайте в ковбаски. Одну розріжте на чотири частини, це будуть ноги черепахи. Другу половину пере-

творіть на голову разом із шиєю. Після цього зберіть все це на нижній частині панцира, так, як показано на схемі. Накрийте верхньою частиною панцира, зробивши його трішки куполоподібним. З'єднати панцир потрібно з двох боків. У такий спосіб вся конструкція буде закріплена.

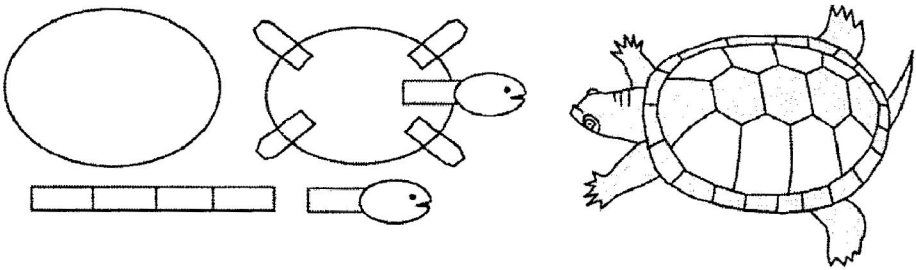

Залишається прикрасити панцир. Малюнок можна викарбувати стеком. Поставте виріб просушити у духову шафу на 60 хв за температури 50 °С.

Після того, як черепаха остигне, її можна розписати гуашшю.

На нижній частині панцира слід підписати ім'я автора.

Тема: «Слон — дивовижний і неповторний»

Розпочніть тему з читання казки Р. Кіплінга про допитливе слоненятко.

Пропонуємо схему ліплення фігурки слона.

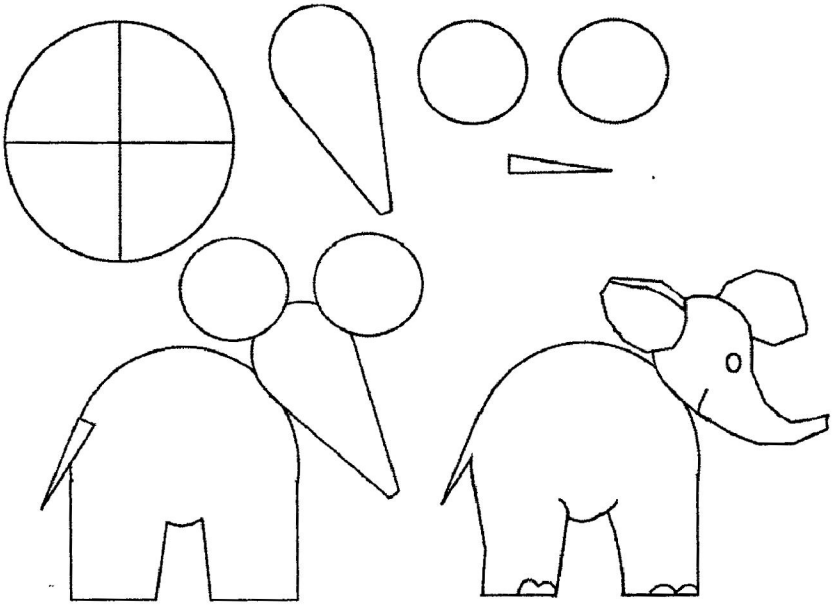

Загальні поради

Виліпити птаха і коня з тіста (до тем «Кінь — давня іграшка», «Птахи та їхні загадки») набагато простіше, якщо взяти до уваги історію створення народної іграшки. Коня, на відміну від решти фігурок, ліплять способом витягування з цілісного шматка. Форма ніжок у коника, крилець у птаха — умовні. Колір в іграшці також умовний: червонясто-коричневі коні, зелені леви, блакитні птахи. Розмалювання фігурок — яскраве, лубочне.

Світ народної іграшки, що стала втіленням любові до дітей, — це світ добрих звірів і птахів. Народний майстер, ніби чарівник, створює їх яскравими та загадковими. Звук жодної глиняної свистульки не повторюється. Вони мають властиві тільки їм голоси.

У давнину вважалось, що звук свистульки і брязкальця відлякує злі сили від дитини. Ці обереги (козенята, баранці та пташки) завжди були улюбленими іграшками малюків.

Тема: «Казки»

Поради

Казки — все ще й досі найпривабливіші твори для дітей різного віку.

Запропонуйте дітям намалювати героїв казок «Кіт і півник», «Вовк і семеро козенят», «Солом'яний бичок».

Створіть відповідний настрій на занятті. Виставку робіт присвятіть виставі за сюжетами казок.

Оформлення сцени до літніх свят

Для оформлення літніх свят ви можете використовувати реквізит до дня народження, підготовлений при проведенні свята «Мандрівка Країною іменинників».

Для казок «Кіт, Півник та Лиса», «Вовк та семеро козенят», «Солом'яний бичок» потрібні макети фасаду будинку. Він буде з'являтися на сцені в різних місцях залежно від сюжету казки.

Для виконання макету необхідні три підрамники. Їх треба обтягнути тканиною, намалювати вікна та прикрасити фасад орнаментом. Замість дверей пропонується повісити фіранку.

Схема складання макета

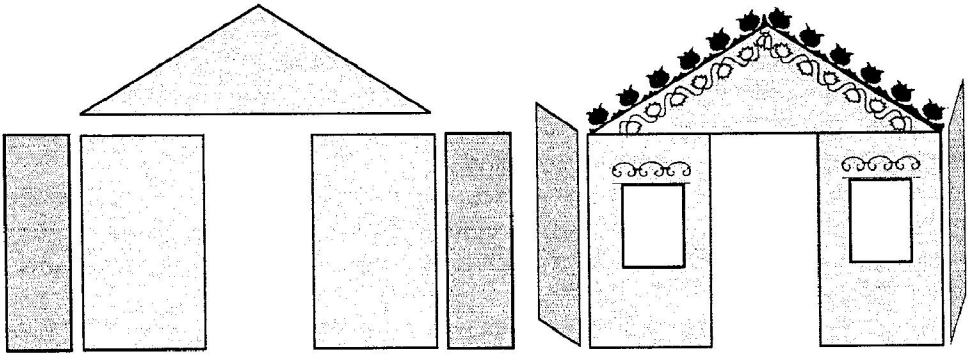

Для міцності фасаду до боків прикріплюються два підрамники на петлях (петлі необхідні для зручного зберігання).

На схемі не зазначено розміру макета, встановлювати розміри необхідно, орієнтуючись на зріст акторів.

Для оформлення сцени використовуйте хмарки, сонце, квіти та листя. Їх можна вирізати з цупкого паперу на заняттях з малювання.

Нижче наведено варіант оформлення сцени.

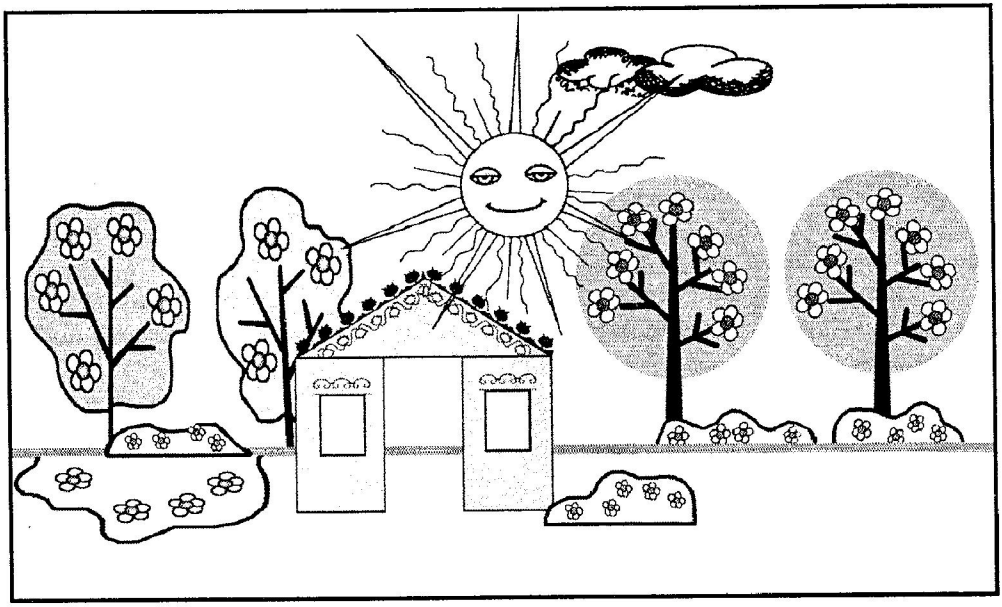

СЦЕНАРІЇ ДНІВ НАРОДЖЕННЯ

МАНДРІВКА КРАЇНОЮ ІМЕНИННИКІВ (У ДИТЯЧОМУ САДКУ)

Перед входом до зали на стінах висять привітання та яскраві малюнки, вирізані сердечка, кумедні звірята з квітами, святкові торти тощо.

У залі на стінах плакати з намальованими картинками: 1) острів; 2) красивий берег моря з пальмами; 3) галявина серед дерев і квітів; 4) кафе; 5) печера.

План подорожі

I. Острів «Чунга-чанга» — острів привітань.
II. Берег увічливості.
III. Галявина загадок.
IV. Печера ігор.
V. Кафе сюрпризів.

Діти в'їжджають до зали «паровозиком», співають пісню «Мы едем, едем, едем».

Мы едем, едем, едем
В далекие края...
Хорошие соседи,
Отличные друзья.
Тра-та-та, тра-та-та,
Мы везем с собой кота,
Чижика, собаку,
Пстьку-забияку,
Обезьяну, попугая —
Вот компания какая.

Всі зупиняються перед плакатом, де намальований острів.

Вихователь. Діти, ми з вами потрапили до острова, який зветься «Чунга-чанга». Це не звичайний острів, це острів привітань. А вітати ми будемо наших імєнинників.

Входять хлопчик і дівчинка в костюмах папуасів.

Дівчинка-папуаска. Ми вітаємо всіх мандрівників, які потрапили на наш острів привітань.

Хлопчик-папуас

Але спершу, ніж всіх привітати,
Треба веселий танок станцювати.

Та особливе наше шанування ... (*називають іменинників, які виходять у центр кола*).

Виконується танок «Чунга-чанга». Усі діти стають кругом, у центрі — «папуасики» та іменинники. Всі діти повторюють рухи танцю, які показують «папуасики». Діти танцюють під музику «Чунга-чанга».

Хлопчик-папуас

З вами гарно танцювати,
Та треба іменинників вітати.

1-а дитина

В дитсадку сьогодні свято —
День народження дітей
Будем відзначати.

Дівчинка-папуаска

Ми до зали всі зійшлись,
Будуть танці, співи.
Відсвяткуємо як слід
Наші іменини.

2-а дитина

Іменинників сьогодні
Дуже в нас багато.
Будемо завзято всі
Їх поздоровляти.

3-я дитина (*можна співати*)

Ой чому, ой чому
Весело нам нині?
Новий рік давно минув
Й Великодні днини?
Та не дарма сміх у нас
З ранку не вщухає —
З Днем народження... Катрусю
Весело вітаєм.

Усі діти під оплески дарують іменинниці подарунки, виготовлені власними руками. Вихователь вішає на пальму сердечко з написом імені; пальма може бути намальована на ватмані і прикріплена до стіни або можна взяти натуральну і поставити у залі.

Іменинниця

За сьогодні підросла я —
І мені Маринка й Маша
Букет квітів принесли.
Іменини в нас були.

4-а дитина (*називає день, коли народився іменинник, наприклад, 6 січня*)

На небі місяць з'явився,
Радість в сім'ї — Вадик народився.

Діти знов аплодують та вручають подарунки. Вихователь вішає сердечко з іменем на пальму.

Іменинник

Ми сміялись, ми раділи,
Не забуть мені повік.
Іменини — добре діло,
Підросли на цілий рік!

Ведуча

У лютому в той рік зима лютувала,
Справжнісінькі морози усім дарувала,
Та в родині цій холоду не відчували,
Бо батьки, Оля і Юрій,
Хлопчика Дмитрика купували.

Знов вручаються подарунки та вішається сердечко з іменем на пальму.

Іменинник

Я святкую іменини
У своєму дитсадку.
Гості зліва, гості справа —
Починається забава.

Коли всі іменинники отримали привітання, ведуча дістає яскраву листівку.

Ведуча

Ось від Гени-крокодила
Привітання дуже милі: (*Читає*)
— Іменинників вітаю,
Свою пісню посилаю. (*Усі діти співають*)

Звучить пісня Крокодила Гени «Пусть бегут неуклюже».

Ведуча. А острів і справді незвичайний. Давайте помандруємо ним далі. Нумо, папуасики, сідайте до нашого святкового паровозика та показуйте дорогу.

Діти знов стають «паровозиком», їдуть та співають пісеньку. Проїхавши коло, ведуча зупиняє паровозик біля картинки з намальованим морем і берегом і читає назву — «Берег увічливості». Ведуча дістає з-під жовтої тканини скриню, на якій висить замок.

Ведуча. Ось дивиться, дітки, якась скриня і лист. (*Читає*)

Шлю я вам, дитинки,
Дивовижну скриньку.
Та висить на ній замок.
Одімкне його дружок,
Той, хто знає чарівне слово,
Тільки вимовить — готово!
Коли дітки дорогі
В пам'яті пориються,
Слова добрі пригадають,—
Скринька враз відкриється.

Ну що, діти, спробуємо відчинити дивовижну скриньку? А ось і завдання.

1. Доповніть прислів'я.

1) Перший крок до добра — це не робити... (*зла*).
2) Зазеленіє старий пень, коли почує:... (*«Добрий день»*).
3) Розтане навіть льодова глиба від слова теплого... («спасибі»).
4) Розтопить серце всякого сердечне слово... (*«дякую»*).

2. Пригадайте приказки та прислів'я про дружні стосунки та ввічливі слова. (*Діти називають*)

Ведуча

А хто ж нам прислав цю скриньку?
Ой, дивіться — вона відчиняється.

Вихователь відчиняє скриньку. У ній лежать разки з цукерок або апельсини, яблука, тощо і вирізане з паперу зображення золотої рибки.

Ведуча. Так ось хто нам прислав цю скриню. Золота рибка. А тут ще й записка. (*Читає*)

День народження у тебе?
Не сумуй, а веселись.
День народження у тебе?
Друзям всім ти посміхнись. (*Звучить пісня «Улыбка»*)

Співають всі діти.

Ведуча

Що ж був, берег нам привітний
Та поїдьмо далі, діти.

Діти знов стають «паровозиком» та співають пісні.

Ведуча. Наступна зупинка — Галявина загадок.

Під музику «вилітає» метелик.

Метелик

Іменинників вітаю,
Щиро всіх поздоровляю.
Разом, діточки, пограйте
І загадки відгадайте.

Залишає листа із загадками ведучій, а сам відлітає.

Загадки

Мию шию без жалю,
Мию там, де брудно,
А купатись не люблю,
Бо від того худну. (*Мило*)

Тік-так, тік-так, а з місця ніяк. (*Годинник*)

Б'ють мене старі й малі,
І в повітрі, й на землі,

Та від цього не вмираю,
Тільки весело стрибаю. (*М'яч*)

Лиш торкнись до колючок —
Він згортається в клубок.
Не вгадаєте ніяк?
Підказати вам? Це... (*їжак*).

Летить птиця-лебедиця, а в ній люди сидять. (*Літак*)

Я маленький, я вухатий,
Попелястий, волохатий,
Я стрибаю, я тікаю,
Дуже куций хвостик маю. (*Заєць*)

Крізь пустелю навпрошки
Йдуть-бредуть неквапом
Схожі, ніби близнюки,
Дві гори на лапах. (*Верблюд*)

І вдень, і вночі у кожусі на печі. (*Кіт*)

Серед двору стоїть копа —
Спереду вила, а ззаду мітла. (*Корова*)

Червонясту шубку має,
По гілках вона стрибає.
Хоч мала сама на зріст,
Та великий має хвіст,
Як намисто оченята...
Хто це? Спробуй відгадати. (*Білка*)

Ведуча. А тепер спробуйте відгадати казки, з яких взято ці слова.

1. «Баба діда за сорочку, дочка бабу за торочку...» («*Ріпка*»)
2. «Уліз і ведмідь — семеро стало». («*Рукавичка*»)
3. «Я не пила, я не їла: тільки бігла через лісочок та вхопила кленовий листочок, бігла через гребельку та вхопила водиці капельку...» («*Коза-Дереза*»)
4. «А лисичка його гам! Та й проковтнула». («*Колобок*»)
5. «А мишка бігла, хвостиком зачепила і розбила яєчко». («*Курочка Ряба*»)
6. Маленьке, сіреньке,
   Біди наробило,
   Щось біле, кругленьке
   Хвостиком розбило.
   Сумує і плаче бабуся,
   Дідусь витирає сльозу,
   А курочка кудкудаче:
   «Я вам золоте принесу!» («*Курочка Ряба*»)
7. Старенька бабуся у лісі жила,
   Гостинці для неї онука несла.
   Хто дівчинку цю по дорозі зустрів?

Як казка ця зветься?
Хто б відповів? («*Червона Шапочка*»)

8 До школи прямує хлопчак дерев'яний,
Чомусь потрапляє у цирк полотняний.
Відома ця книжка тобі, чи не так?
В пригодах яких побував цей хлопчак? («*Пригоди Буратіно*»)

9. На городі виростала,
Сили набирала,
Непомітно, дуже швидко,
Великою стала.
Став тут дід усіх гукати
Та красуню рвати.
А цю казку, діти, ви
Встигли відгадати? («*Ріпка*»)

10. Підробив він голосок,
Став малим співати.
Здогадалися вони:
Вовк — не наша мати. («*Вовк і семеро козенят*»)

11. Хто моторчик свій заводить?
З даху в гості хто приходить?
І на свято він дібрався —
Скажем дружно:
«Здрастуй, ... (*Карлсон*)» («*Малюк і Карлсон*»)

12. Ой, набридло на віконці
Все на сонечку сидіть.
Я візьму і покочуся,
Щоб побачити весь світ. («*Колобок*»)

13. Працювала я у хатці,
Танцювала у палаці.
Є така у мене звичка —
Десь губити черевички. («*Попелюшка*»)

14. Він веселий і не злобний,
Цей хороший дивачок.
З ним господар, хлопчик Робін,
І товариш — П'ятачок.
До прогулянок він ласий,
Є на мед чутливий нюх,
Зветься плюшевий ведмедик,
Всім відомо, ... (*Вінні Пух*).

15. Вигнав дід козу із хати —
Та й пішла вона блукати:

В зайця хатку відібрала.
Всі козу ту виганяли,
Рак козуню ущипнув,
Зайцю хатку повернув. («*Коза-дереза*»)

16. Сидить дівчина в корзині
На ведмежій дужій спині.
А чому ж вона сховалась,
До ведмедя не призналась? («*Маша і ведмідь*»)

Ведуча

Що ж, пограли ми, малятки,
Відгадали всі загадки,
А тепер нам час у путь,
Щоб усюди зазирнуть.

Діти знову стають «паровозиком», «їдуть» та співають пісеньку. Зупиняються біля намальованої печери. Ведуча читає — «Печера ігор».

Ведуча

Зараз будемо ми гратись,
Веселитись, розважатись
Щоб сподобались кожній дитині
Наші гарні іменини.

А ось за камінчиком якійсь мішечок (*зазирає за кубик*).

Ба, та у мішечку стільки усього: і м'ячики, і скакалки, і кеглі і ще багато чого для ігор.

Діти разом з ведучою проводять різноманітні ігри.

Гра «Зав'яжи бант іменинику»

Біля кожного іменинника шикуються по 3–5 дітей. В руках у дітей по одній стрічці. За командою діти починають разом зав'язувати на іменинику стрічки бантиком. Перша дитина — на шиї, двоє — на руках (можна ще й на ногах). Яка команда скоріше зав'яже банти іменинику, та й перемогла.

Гра «Почастуємо гостей»

У неї грають іменинники.

Іменинників ділять на дві команди (якщо іменинників 2–4 дітей, можна кожного поставити окремо). Навпроти кожної команди ставлять стілець з цукерками. Кожному дають столову ложку. Треба добігти до стільця, покласти цукерку на ложку та, повернувшись із нею на місце, покласти цукерку у кошик, а ложку передати іншій дитині (якщо грає кожний іменинник окремо, він бігає сам, поки не перенесе всі цукерки). Виграє та команда (чи іменинник), яка скоріше перенесе всі цукерки.

Гра «Літання на кульці»

Діти діляться на 2–4 команди і першому у команді дається надувана кулька. Треба, затиснувши кульку між ногами, дострибати до стільця і назад та передати кульку іншому. Перемагає та команда, яка першою закінчить гру.

Гра «Зберемо квітки для іменинників»

Грають 2–4 команди. Навпроти кожної на відстані 5–7 кроків лежать квіти (можна штучні) за кількістю учасників. Учасники команд по черзі приносять квіти і віддають їх своєму імениннику. Яка команда скоріше принесла всі квіти, та й перемогла.

Гра «Зачарований сад» (гра для іменинників)

Звучать голоси птахів.

Ведуча. У цьому дивному саду ростуть дві яблуні: добра і зла. З'їси яблучко з доброї яблуні — будеш доброю людиною. З'їси яблуко зі злої яблуні — будеш злою людиною.

З якої яблуні ви хотіли б з'їсти яблуко? Але сердитий вітер зірвав яблука з обох яблунь, і вони змішались. І перед вами тепер складне завдання: знайти яблука, які росли на добрій яблуні. Але я впевнена, що ви впораєтесь із цим завданням.

Ставить перед іменинником кошик із яблуками.

Хто знайде яблуко доброти, нехай підніме його вгору.

Ведуча. Ми чудово пограли у печері, тепер нам потрібно вирушати у мандрівку далі. А щоб нам веселіше було мандрувати, давайте заспіваємо «Пісню друзів» з мультфільму «Бременські музиканти» («Ничего на свете лучше нету...»), бо ми з вами справжні друзі. Так, діти?

Звучить «Пісня друзів» з мультфільму «Бременські музиканти».

Ведуча. Поки ми співали, дивіться, куди ми потрапили. (*Читає*) Кафе сюрпризів. (*Вилітає Карлсон і співає «Пісню Карлсона»*).

Карлсон. Привіт вам, друзі! Заходьте до найкращого в світі кафе! Я вас добре почастую, бо я найкращий у світі ласунчик. А ось і моє меню. Зараз я вас з ним ознайомлю. (*Читає*)

1. Склянка солодкої води — вірш.
2. Цукерка на паличці — пісня.
3. Печиво — загадка.
4. Шоколад — танець.
5. Чіпси — вітання іменинникам. (*Діти грають*)

Карлсон. З вами так весело грати, діти. А про мене ви пісню знаєте?

Діти. Так.

Карлсон. Тож заспівайте скоріш!

Звучить пісня «Смешной человечек».

Діти співають, Карлсон танцює.

Карлсон. Ой, повеселили ви мене, діточки. А для ваших іменинників в мене є солодкі подарунки. (*Дарує іменинникам великі цукерки*)

А тепер мені час летіти у справах! (*Летить*)

Ведуча

ІМЕНИННИКАМ

Вам матусі життя дарували
В ці прекрасні чарівні дні,
В колискових долю заклинали
Дати розум, щастя й довгий вік.
Ще благали Господа Святого
Захистити від страждань, нужди,
Допомогти любій дитині
Все людське, хороше обрести.
Тож ростіть щасливі і здорові!
Радуйте і рідних, і близьких!
Ви — надія їхня, ви — єдині,
Неповторні дітоньки для них.

Дитина. Тож давайте для наших матусь заспіваємо пісеньку.

Сонечко засяяло
Золотими барвами,
Коли про матусеньку
Пісню заспівали ми.

Приспів:
Пісеньку про неньку: ля-ля-ля!
Пісеньку простеньку: ля-ля-ля!
Весело горобчики
В небі закружляли всі,
Коли про матусеньку
Пісню заспівали ми.

Приспів.
А весна струмочками
Потекла розталими,
Коли про матусеньку
Пісню заспівали ми.

Приспів.

Дитина

Ми співали й танцювали,
Поздоровлення читали.

1-й іменинник

А тепер — усі до чаю.
Стіл святковий накриваєм.

2-й іменинник

Ось і кухар на поріг.
На столі смачний пиріг.
Він, як сонечко на блюді,
Всім його ділити будем. (*Всі йдуть до святкового столу*)

ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ДОШКІЛЬНЯТИ (СВЯТКУВАННЯ ВДОМА)

З чого треба починати

1. Домовитись про день проведення свята й обговорити, кого треба запросити.
2. Подзвонити запрошеним (або попросити батьків).
3. За два тижні підготувати запрошення.
4. Відправити їх друзям поштою або віддати самому.
5. Скласти список ігор, вікторин і конкурсів (з допомогою батьків).
6. Купити або зробити самому сувеніри для гостей і призи для переможців.
7. Підібрати собі костюм.
8. Поміркувати, як прикрасити приміщення, де буде проходити свято (прикрашати приміщення треба за 1–2 дні до свята).
9. За день до свята допомогти мамі готувати страви та дістати і розкласти сувеніри, призи і подарунки.
10. У день свята (десь за чотири-п'ять годин) накрити стіл, підготувати все, що треба для ігор та конкурсів.
11. За кілька годин до приходу гостей умитися, причесатись і вдягнутися.
12. Ще раз перевірити, чи все готово до приходу гостей.
13. Зустріч гостей. (Хай лунає весела музика.) Радо зустрічати кожного гостя та дякувати за подарунки.
14. Гостей запрошувати до кімнати.

До свята можна підібрати тему, тоді свято стане незабутнім і для іменинника і для його друзів.

Пропонуємо такі теми для днів народження:

- День народження за темою «Арена».
- День народження в стилі Барбі (для дівчаток).
- День народження — «Ужастик».

Ось деякі поради для проведення таких тематичних свят.

ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ «АРЕНА»

Заздалегідь потурбуйся і підготуй:

- запрошення;
- прикраси для кімнати;

- прикраси для столу;
- клоунські ковпачки для друзів;
- клоунські банти (як призи).

Костюм можна обрати різний:

1) Він може бути клоунським, тоді не забудь розмалювати собі обличчя. Але розмальовувати слід спеціальним гримом, а перед цим обличчя треба змастити кремом (щоб потім легко змити грим). Краще звернись до мами, вона допоможе.
2) Можна підготувати костюм дресирувальника, фокусника.

Отже, ти зустрів друзів, провів їх до кімнати, де ви будете святкувати день народження. Всі запрошення гості розміщують на плакаті, який ти заздалегідь підготував, й у вас виходить ціла картинка.

Потім ти запрошуєш гостей до столу. І звідти починаються сюрпризи. Кожен гість сідає на те місце, де на тарілочці стоїть клоунський ковпачок, на якому написане ім'я гостя. (*Якщо гості ще не вміють читати, допоможи сам або хай допоможе твоя мама*)

Сюрпризи починаються!

Кожен гість бере ковпачок зі своїм ім'ям і надягає собі на голову. А під цим ковпачком знаходиться маленький ковпачок, і перше завдання буде називатися «з'їж свій капелюх». Але цей маленький ковпачок їсти не треба. Його треба підняти, а з'їсти маленький бутерброд-канапе, який знаходиться під ним.

Тепер давайте поміркуємо над «цирковим» меню. Гостям можна запропонувати:

- циркове морозиво;
- циркові напої;
- торт «Арена»;
- циркові бутерброди;
- повітряну кукурудзу;
- цукерки, горішки.

Циркові бутерброди

Білий батон розріж вздовж довгими скибками. Скибки намасти вершковим маслом і виклади на них рядками нарізані продукти: зварене яйце (наріж кружечками), помідор (теж кружечками), а ще редиску, салямі, банан. Також поріж (але вже дольками і шматочками) яблуко, грушу, сир, шинку. Додай суницю, шматочок шоколаду, родзинки, курагу, тощо. Не обов'язково все класти на один шмат батона.

Можна зробити один шмат овочевим, інший — фруктовим, третій — сирно-м'ясним, четвертий — солодким.

Циркове морозиво

Треба купити морозиво різного кольору, розкласти його у креманки або чашки та прикрасити різнокольоровим мармеладом.

Торт «Арена» (тут може допомагати мама)

Для цього шоколадного торту знадобиться: 150 г м'якого маргарину, 300 г цукрового піску, 400 г муки, 4 яйця, 1 чайна ложка ванільного цукру, 2 чайних ложки розпушувача для тіста, 2 чайної ложки соди, 5 столових ложок порошка какао, 2 пляшки води. Підбери круглу форму для випікання торту.

Для прикрашання вже готового торту бажано використовувати цукрову пудру, їстівний барвник червоного кольору, маленькі шоколадки або шматочки шоколаду.

Всі продукти треба покласти у каструлю, перемішати і збити міксером. Форму для випікання змасти маргарином і поклади у неї тісто. Далі тобі допомагатиме мама. Треба поставити форму з тістом у духовку й випікати торт упродовж 20 хвилин за температури близько 200°. Потім перевір з допомогою дерев'яної палички, чи пропікся торт. Зробити це легко: треба лише проштрикнути торт і подивитися, чи не налипло тісто. Якщо на паличці не залишається слідів тіста, треба дістати торт з духовки і перекласти на фольгу, щоб він охолонув. Тепер можна прикрашати торт. Змішай у невеликій кількості води цукрову пудру та харчовий барвник — вийде глазур. Полий торт глазур'ю і зачекай, поки вона застигне. Тим часом виріж з цупкого чистого паперу коло за розміром торта (край у нього має бути близько 3 см, а середина вирізана). Коли глазур застигне, поклади цей обід на торт і притруси торт цукровою пудрою. Після цього обережно зніми паперовий обід з торту, щоб було видно червоний край, вийшло поле — арена цирку. Тепер можна прикрасити торт шоколадом.

Солодощі

Візьми багато повітряної кукурудзи і поклади її всюди: на блюдечка, салатники, розетки для варення, навіть у клоунські ковпачки. У цукерницю поклади різнокольорові карамельки, змішавши їх з арахісом. Гостям також можна запропонувати різнокольорові овочі та фрукти, покладені на окремі тарілочки.

Напої

Налий у склянки соки та напої різних кольорів, тільки не змішуй їх. Постав різнокольорові соломинки. Буде чудово!

Циркові розваги

Пройти по канату

Якщо свято проходить у кімнаті, поклади на підлогу мотузку, якщо ж ви граєте у дворі, намалюй на асфальті крейдою лінію. Кожний гість повинен пройти точно

по лінії — вперед і назад. Той, хто оступиться, вибуває з гри. Якщо мама дозволить, можна взяти її туфлі на підборах — тоді «ходити по канату» буде веселіше.

Акробатика

З цупкого кольорового паперу виріж 4 кола (30 см), наприклад, 2 червоних і два зелених. Поклади їх на підлогу, і хай один з гостей стає на 2 червоних кола. Коли ти командуєш «Вперед!», гість кладе долоні на 2 зелених кола й прибирає ноги з червоних кіл. І знову за твоєю командою «Вперед!» учасник гри стає на 2 червоних кола, які ти трохи пересунеш. І так далі. Виграє той, хто довше за всіх протримається.

Пантоміма

Напиши на папері (якщо ти не вмієш писати, хай це зробить мама, тоді вона й читатиме) циркові професії: канатоходець, дресирувальник, жонглер, фокусник. Гості по черзі беруть папірці (якщо не вміють читати, читає мама на вушко кожному) і без слів, тільки мімікою й жестами показують циркового артиста, який їм дістався. Глядачі повинні вгадати, кого показує учасник.

Жонглери

Візьми кілька повітряних кульок і роздай їх гостям. Тепер кожен підкидає свою кульку вгору. Виграє той, хто довше за всіх не дасть впасти кульці на підлогу. Завдання можна ускладнити, якщо стояти на одній нозі або тримати руки за спиною. Не забувай, що кожному переможцеві гри ти даруєш клоунські бантики, які потім гості, як і ковпачки, заберуть із собою додому на згадку про твоє свято.

ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ У СТИЛІ БАРБІ

Ти зустрічаєш гостей і з їхніх запрошень ви разом складаєте плакат.

Запрошуємо до столу!

Меню:

- піца-сердечко;
- чіпси із соусом «Барбі»;
- торт «Барбі»;
- рожевий напій;
- рожевий десерт.

Піца-сердечко

Для приготування 3-х невеликих піц тобі знадобиться: 200 г муки, півсклянки води, 15 г дріжджів, 1 ст. ложка соняшникової олії.

Для начинки знадобиться: томатна паста, 3 помідори, шинка, сир, сіль та перець.

Розведи дріжджі у невеличкій кількості теплої води. Додай у ту саму миску воду, що залишилася, олію та муку. Заміси тісто, щоб воно було без комків і легко відходило від стінок миски. Розділи тісто на 3 рівні частини і поклади його у форми для випікання у вигляді сердечок.

Потім змасти кожну піцу-сердечко томатною пастою і зверху поклади нарізані шматочками помідори і нарізану кубиками шинку.

Після цього посоли, поперчи і посип тертим сиром. Тепер залиш свої піци на 20 хвилин — за цей час тісто підійде. Потім постав форми у духовку, розжарену до 225°, на 15 хвилин.

Торт «Барбі»

Для виготовлення торту знадобиться: 2 готових коржі, варене згущене молоко, збиті вершки, харчовий барвник червоного кольору і мармелад для прикрашання.

Поклади корж на аркуш паперу. (Коржі у формі сердечок.) Намасти перший корж згущеним молоком і поклади зверху другий. Додай до збитих вершків декілька крапель червоного харчового барвника, щоб вони стали рожевими. Намасти торт зверху рожевими вершками і прикрась краї мармеладом.

Соус «Барбі»

До рідкої сметани або майонезу додай трішки кетчупу. В тебе буде гарний соус «Барбі»!

Рожевий напій

Для однієї порції тобі потрібно: 4 полуниці, половинка банана, 3/4 склянки апельсинового соку і заморожений суничний йогурт. Поріж полуниці та банан і змішай їх, після чого залий апельсиновим соком. Налий цей напій у високий стакан і поклади у нього заморожений йогурт.

Рожевий десерт

Він робиться з полуниць, заморожених у крижаних кубиках, і подається з будь-якими соками і напоями червоного кольору. Очисти й вимий полуниці, поклади ягоди у формочки для льоду і залий водою. Постав формочки у морозильник за день до свята.

Ігри в стилі «Барбі»

Гра «Несміяна»

Головне правило: під час гри забороняється сміятися. Учасники сідають у коло і той, хто починає, каже: «Ха!». Його сусід: «Ха-ха!» і так далі. Мета гри, щоб якомога більше промовити «Ха!» і при цьому не засміятись. Той, хто не витримає і засміється, вибуває з гри.

Улюблена зачіска Барбі

На аркуші намалюй велику голову, як вона виглядає ззаду. Це буде потилиця Барбі (з прямим волоссям). А волосся, зібране у «хвіст», намалюй на іншому аркуші, виріж і приліпи до малюнка двосторонній скотч. Кількість голів і хвостів роби за кількістю гостей. Малюнки голів повісь на стіні у ряд, а хвостики віддай гостям. Усі учасники гри з пов'язками на очах і з паперовими хвостиками у руках стають перед малюнками. Кожен тричі повертається навколо себе, а потім чіпляє хвостик до зачіски Барбі. Переможе той, у кого улюблена зачіска Барбі вийде найохайнішою.

Знайди сердечко!

За деякий час до приходу гостей виріж з цупкого паперу по 4 сердечка різного кольору і розклади їх по квартирі. Зміст гри у тому, щоб знайти якомога більше сердечок однакового кольору. Той, хто збере всі 4 сердечка, — переможець.

Не забувай нагороджувати переможців браслетами з сердечками.

ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ «УЖАСТИК»

Попередь гостей, щоб вони прийшли на день народження обов'язково в чорному одязі. Коли вони прийдуть до тебе на свято, запропонуй їм розмалювати обличчя білим кольором, а очі та губи чорним. Але перед цим не забудьте змастити обличчя кремом, щоб легше потім зняти макіяж.

Складаємо плакат із запрошень.

Кличемо всіх до столу.

Меню:

- сендвічі «Кошмар»;
- сік «Кров вампіра»;
- печені павуки;
- зелені змійки;
- освіжаючі цукерки.

Сендвічі «Кошмар»

Наріж білий хліб трикутниками по 2 шматки, а між ними клади начинку. Придумай назву кожному виду сендвічів, наприклад: «З мишачою печінкою» (якщо вони з печінковим паштетом), «Зі зміїною ковбасою» (для сендвічів із шинкою), «З вареною жабою» (для сендвичів з сиром).

Підфарбуй воду у каструлі харчовим барвником (або буряком) і звари в ній трішки макаронів спагеті. Зачекай, поки макарони охолонуть, а тоді поклади у кожний сендвіч по 2–3 штуки так, щоб їх кінцівки звисали.

Для кожного сендвіча зроби табличку у вигляді кажана, потім приклей таблички на невеликі палички і встроми їх у верхні шматки хліба.

Печені павучки

Треба спекти 16 булочок. Для цього знадобляться такі продукти: 50 г дріжджів, 1,5 склянки молока, 6 чайних ложок цукру, 1,5 чайної ложки солі, 60 г маргарину, 0,5 кг муки. Для глазурі знадобиться фруктовий цукор і шматочки шоколаду. Лапки павучкам можна зробити з хлібної соломки.

Підігрій молоко і налий його в миску. Потім поклади туди дріжджі і розмішай. Додай маргарину, цукру і солі. Усю масу змішай з мукою і залиш на 2 хв. Тепер розділи тісто на 16 шматків і залиш їх на 10—15 хв, щоб тісто піднялось.

Поклади всі булочки в духову шафу і випікай упродовж 12 хвилин при температурі 225°. Дістань булочки, почекай поки вони охолонуть, після цього полий їх коричневою глазур'ю (зроби її з фруктового цукру і розтопленого шоколаду).

Це будуть «павучки». Приліпи на коричневу глазур на спинках павучків білі хрестики з цупкого паперу. Очі зроби з маленьких шматочків шоколаду, а лапки — з хлібної соломки.

Зелені змійки

Приготуй тісто за попереднім рецептом. Але, перш ніж поставити булочки у духову шафу, з'єднай їх по чотири-п'ять і зігни дугою. Коли «змійки» спечуться й охолонуть, полий їхні спини зеленою глазур'ю (фруктовий цукор + зелений харчовий барвник) і прикрась різнокольоровими мармеладками.

У першій булочці виріж невелику пащу, зуби зроби зі шматочків білого цупкого паперу, ніжки — з шоколадних паличок, а очі — з родзинок.

Солодощі

Цукерки, наприклад, «М'ятні» або інші освіжаючі цукерки, загорни у чорний папір та розклади у цукерниці.

Сік «Кров вампіра»

Налий у склянку червоний сік (наприклад, малиновий, полуничний або томатний) і поклади на дно шматочки варених макаронів.

З чорного паперу зроби невеликих кажанів. Склей їх по двоє так, щоб між ними була соломинка для коктейлю, встроми соломинку у склянки.

Жахливі ігри

Забіги павуків

З чорного паперу зроби декілька павуків. Візьми нитки довжиною 1—2 метри, один кінець приклей до павука, а другий прив'яжи до олівця.

Учасники гри отримують по одному павуку і за командою починають намотувати нитку на олівець. Переможе той, хто зробив це швидше за всіх.

З'їж черв'яка!

Кожен з учасників гри сідає перед тарілкою, тримаючи руки за спиною. На тарілці лежать «черв'яки» (варені довгі макарони). Виграє той, хто першим з'їсть своїх «черв'яків» без допомоги рук.

Очі відьми

На двох круто зварених яйцях (це й будуть очі відьми) намалюй чорним фломастером зіницю. Всі гості виходять з кімнати, там залишається тільки одна людина, яка ховає «очі відьми». Сховати їх необхідно так, щоб їх все-таки можна було помітити. Гравці повертаються до кімнати і починають шукати «очі». Той, хто помітив їх, сідає на підлогу і починає тихенько скиглити: «У-у-у». Той, хто останнім помітить «очі відьми», буде їх ховати.

Час кошмарів

Сядьте на підлогу колом, вимкніть світло, і нехай кожний по черзі розповість жахливу історію про привидів, відьом, чорні руки, кладовища, вампірів тощо.

До кожного свята ще можна додати ігри під музику. Наприклад: всі гості танцюють під музику. Як тільки музика замовкає (ведучий вимикає магнітофон), кожен завмирає у тій позі, якої прийняв під час танцю. Хто буде ворушиться, отримає штрафний бал. Хто набере три штрафних бали, виконуватиме бажання інших.

Ще можна пригадувати рядки з пісень на якусь тему, наприклад, про День народження.

ПОРАДИ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ СВЯТ

Оформлення дня народження «Арена»

Для того, щоб свято вийшло веселішим, яскравішим, майбутньому імениннику потрібно підготуватися. Починаємо із запрошення.

Намалюйте плакат, що прикрасить інтер'єр і послужить запрошувальними візитками.

Арена має круглу форму. Плакат теж буде у формі кола. Діаметр кола 40–45 см, діаметр внутрішнього кола (він же рамка для центрального зображення) 20 см.

Внутрішнє коло заповнюється малюнком клоуна, у руках якого слово «вітаємо». Зовнішню частину кола розділіть на 16 частин. У кожній частині намалюйте умовний (узагальнений) портрет клоуна. Ці повторювані в кожній частині (з 16-ти) зовнішнього кола портрети (картинки, зображення) можна перетворити на запрошення. Відріжте потрібну кількість частин, напишіть на зворотній стороні

запрошення, не забудьте нагадати день і годину зустрічі. Ці запрошення кожний із запрошених може повернути, щоб згодом їх використати в композиції плаката. Якщо зберуться всі гості і повернуть візитки на попереднє місце, плакат набуде первинного вигляду. Закріпити візитки на плакаті можна скотчем. Зразок візитки можна використовувати як картку для розсаджування гостей. Необхідно тільки розділити її по горизонталі і вирізати частину зображення, як показано на малюнку.

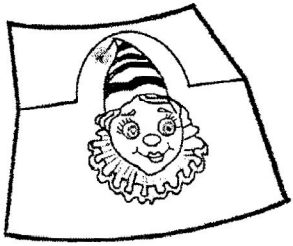

В оформленні плаката і клоунських ковпаків можна використовувати кольоровий папір, фольгу, готові блискітки у вигляді зірочок і кружечків. Для оформлення свята якнайкраще підійде техніка аплікації, доповнена малюнком, виконаним з допомогою фломастерів і гелевих ручок.

Для виготовлення ковпака вам знадобиться цупкий кольоровий папір формату А3 (розмір 30 × 40 см). Побудуйте півкола радіусом 30 см. Розташуйте їх так, щоб частину паперу, що залишився, можна було використовувати для карток.

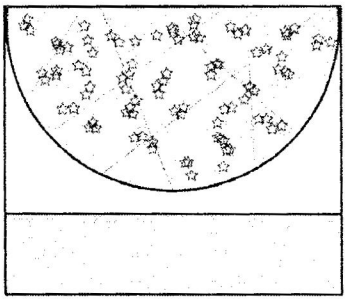

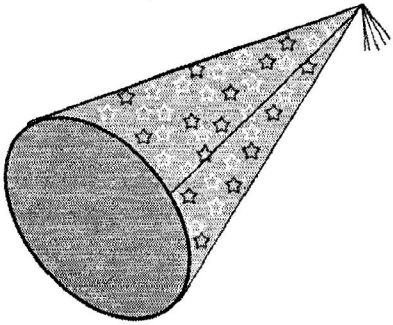

Ковпаки, перш ніж склеювати, потрібно прикрасити блискітками, зірочками, кольоровими смужками (взяти серпантин або липку кольорову маркірувальну стрічку). З двох сторін готового ковпака прикріпіть гумку, щоб він добре тримався.

Верхівку прикрасьте золотим дощиком, до якого прикріпіть картку з ім'ям гостя.

Прикрасити стіл можна паперовою скатертиною, у якій вирізані отвори у формі ковпачків і клоунських бантів. Скатертину основну пропонується взяти, наприклад, жовтогарячого кольору, а на верхній скатертині, наприклад, зеленого кольору, можна вирізати різні значки. Покладіть верхню скатертину, розгорнувши її на 90° відносно нижньої.

Інтригою застілля може бути бутерброд (канапе, тістечко), прикритий маленьким клоунським ковпачком. Маленький ковпачок накрийте великим. На обох ковпачках — імена запрошених. Дійство можна назвати «З'їж свій капелюх». Воно ж може стати початком свята.

Додатковими аксесуарами можуть бути клоунські краватки-метелики. Їх дозволяється розіграти під час проведення вікторини як приз.

Уявіть, як смішно виглядатиме людина з трьома, чотирма бантами.

Зробити метелика можна зі складеної серветки, зібравши її в складки посередині і закріпивши їх кольоровою маркірувальною стрічкою. Гумка, прикріплена до метелика, дозволить вам одягти її на руку або на шию.

Кольорові кулі і серпантин прикрасять ваше свято. Коли воно закінчиться, подаруйте гостям по кульці.

Оформлення дня народження в стилі Барбі

Домінуючий колір — пастельний (блакитний, рожевий, жовтий).

Прикрасою свята будуть вироби, зроблені власноруч.

Вітальний плакат може бути функціональним.

Почнемо із сердечок. На аркуш паперу розміром 30 × 60 см у верхній чи в лівій частині прикріпіть серця у вигляді складених аркушів.

Внутрішню частину великого серця пропонується використати для запису гостями побажань. Маленькі сердечка різного кольору послужать запрошеннями на свято. Відріжте смужки із сердечками, розріжте їх на квадрати. Зі зворотної сторони напишіть запрошення з датою і часом проведення свята, адресою. Роздайте запрошення заздалегідь, щоб ваші друзі встигли підготуватися до свята.

Прикрасити свято можна повітряними кулями різних розмірів і різного кольору. Оформлення столу почніть із прикрашання скатертини. Використовуйте дві скатертини різного тону і кольору. Рожева скатертина (основна) стелиться першою. На неї стелиться скатертина з вирізаними сердечками. Серветки, складені гармошкою по діагоналі, прикрасять стіл. Виделка, вкладена в середину гармош-

ки і перев'язана стрічечкою, — оригінальне рішення в оформленні столу. Ніж можна теж оформити в подібний спосіб.

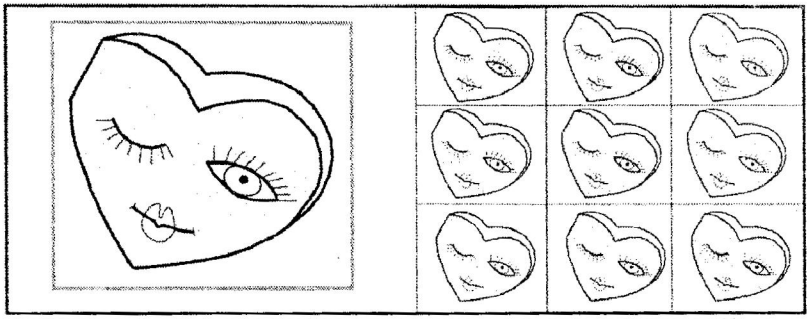

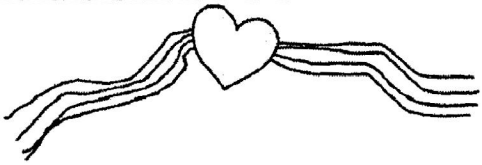

Запрошувальні візитки на столі з іменами гостей можна оформити без витівок. Кольоровий квадрат розміром 8 × 8 см зігніть навпіл. Прикріпіть до верхньої половинки сердечко іншого кольору. Унизу підпишіть ім'я гостя.

Браслет — приз у вікторині. Зробити його можна на гумці або на стрічечці довжиною 30 см. Покладіть її на вирізане серце й приклейте. Розмір сердечка 2 см. Виконати його не складно, тому зробіть їх побільше, щоб призів вистачило для всіх.

Оформлення дня народження в стилі «Ужастик»

Традиції лякати себе й оточуючих сягають сивої давнини і переросли у свята, що дійшли до наших днів.

Для оформлення свята домінуючими кольорами виберіть чорний, червоний, білий, інші кольори будуть доповнювати оформлення.

За основу плаката можна взяти образ павутини. У середині намалюйте коло із совою, по краях павутини — павучків.

На кожному павучку напишіть по одній букві так, щоб вийшло слово «поздоровляємо». Ці павучки стануть запрошеннями до свята. Виріжте потрібну кількість павучків по лініях павутини і напишіть на зворотній стороні запрошення, адресу, день і годину, на яку призначено свято. Запрошені повинні знати тему свята, щоб не злякатися.

Коли зберуться всі учасники, складіть всі запрошення як пазли, щоб відновити первинний вигляд плаката і прочитати слово «поздоровляємо». Вибір техніки виконання вільний: гуаш, аплікація, фломастери.

Оформлення столу повинне бути загадковим. Для цього накрийте стіл паперовою скатертиною червоного кольору. Візьміть відрізки мотузок за кількістю запрошених плюс ще один відрізок. Довжина усіх відрізків приблизно має бути 1 метр. Зв'яжіть їх в один вузол з одного кінця або прив'яжіть кожен відрізок до кільця від п'яльців або можна взяти будь-яке інше кільце. Покладіть його на середину столу, а мотузки розташуйте радіально навколо так, щоб це нагадувало павутину. Закріпіть кінці мотузок по периметру столу. Посередині столу поставте заздалегідь підготовлений гарбуз. Потрібно відрізати верхню частину гарбуза, вибрати серцевину, вирізати круглі отвори очей, зубастий рот і трикутник носа. У середину вставте невисоку свічку.

Якщо додати ємності зі свічками, що плавають, можна на якийсь час притамувати освітлення (вимкнути світло).

Візитки на столі замініть виробами оригамі (усі діти знають, як зробити таку жабу) і на кожній напишіть ім'я гостя. Колір паперу виберіть темно-зелений. Написи зробіть чорним фломастером.

На тарілки покладіть червоні серветки. У середину кожної загорніть темне, кругле печиво. Перев'яжіть чорною стрічечкою, щоб печиво не випало. Назвіть це печиво «чорною міткою» і поясніть гостям, що печиво-мітку потрібно негайно з'їсти, щоб уникнути неприємностей.

Призовим сувеніром може бути чорний чи червоний павучок на стрічечці. Вирізувати його можна з цупкого паперу, очі і рот намалювати фломастером. Композицію, як медаль, можна вручити переможцеві.

Оформити місце проведення свята можна повітряними кулями, на яких гуашшю ви намалюєте різні страшні пики. Павучків, мишей, сов намалюйте на картоні, а потім виріжте і розвісьте по стінах.

Прощаючись з гістьми, запропонуйте їм курячу лапку в конверті. Її можна зробити із солоного тіста, а можна купити гумових змійок і павучків, вкласти їх у конверт і вручити при прощанні.

Оформлення дня народження «Мандрівка Країною іменинників»

Для оформлення цього свята вам знадобляться: картон, гуаш, універсальний клей, кольоровий папір, тканина різних відтінків.

Територію проведення свята потрібно розділити на чотири частини, чотири ігрових зони.

Перша — острів Чунга-Чанга.

Макет острова складається з двох частин. Одна горизонтальна, друга — вертикальна.

Для того щоб зробити горизонтальну частину трішки похилою, необхідно до нижньої частини приклеїти заздалегідь підготовлені трикутні підставки.

Заготовлені квіточки, до яких прикріплені імена іменинників, потрібно прив'язати до кульки, наповненої гелієм, й у момент вітання вручити її імениннику разом з подарунком.

Квіти на горизонтальній площині можуть бути різнобарвні.

До вертикальної площини прикріпіть кульки з квіточками й іменами. Вони прикрасять острів.

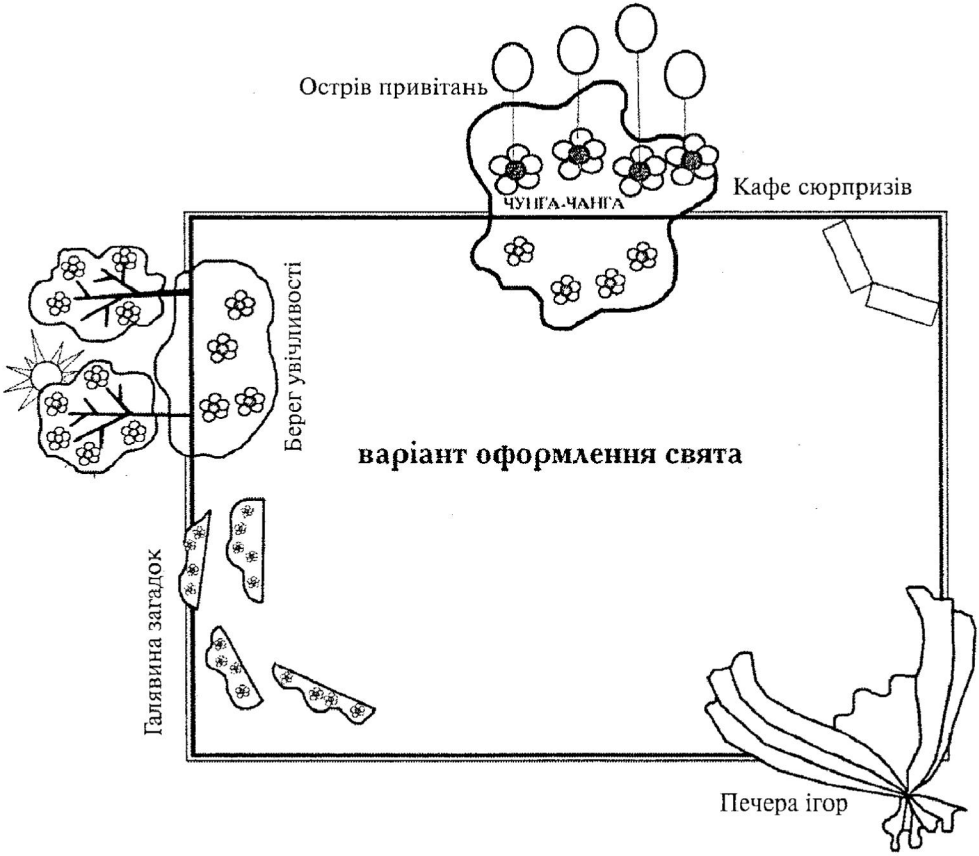

Друга зона — Берег увічливості.

Для оформлення потрібно вибрати картон двох кольорів, не обов'язково зеленого й коричневого. Вирізуйте крону окремо від стовбура.

Після того, як приклеїте стовбур до крони, додайте квіточки, краще білі. Скриню для подарунків можна зробити з коробки або взяти, якщо знайдете, справжню.

Третя зона — Галявина загадок.

Для цього куточка створимо кілька площин. Прикрасимо їх квітами і метеликами. Четверта зона — Печера ігор.

Печеру можна зробити з тканини у вигляді намету. Головне, щоб було відчуття, що це — таємниче місце. Ширму можна використовувати, як таємничі двері.

Зона ласощів — кафе — може бути позначена ковпаком кухаря і табличкою меню.

Простору для фантазії вам залишається предостатньо.

Навчальне видання

КУЛИНИЧ Наталя Вікторівна

САВЧЕНКО Лариса Вікторівна

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ДИТЯЧОГО СВЯТА
СЦЕНАРІЇ СВЯТ

Відповідальний за випуск *Ю. М. Афанасенко*
Технічний редактор *О. В. Лєбєдєва*
Коректор *О. М. Журенко*

Підписано до друку 29.03.2007. Формат 70 × 90/16. Папір друкарський.
Гарнітура Ньютон. Ум. друк. арк. 17.
Замовлення № 7-04/16-04.
Віддруковано в ТОВ «Формат Плюс»
м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 21/23, к. 17
тел. 8(057) 751-84-25
Тов «Видавнича група "Основа"». Свідоцтво ДК № 1179 від 27.12.02 р.
61001, м. Харків, вул. Плеханівська, 66
Тел. (057) 717-99-30.
e-mail: office@osnova.com.ua

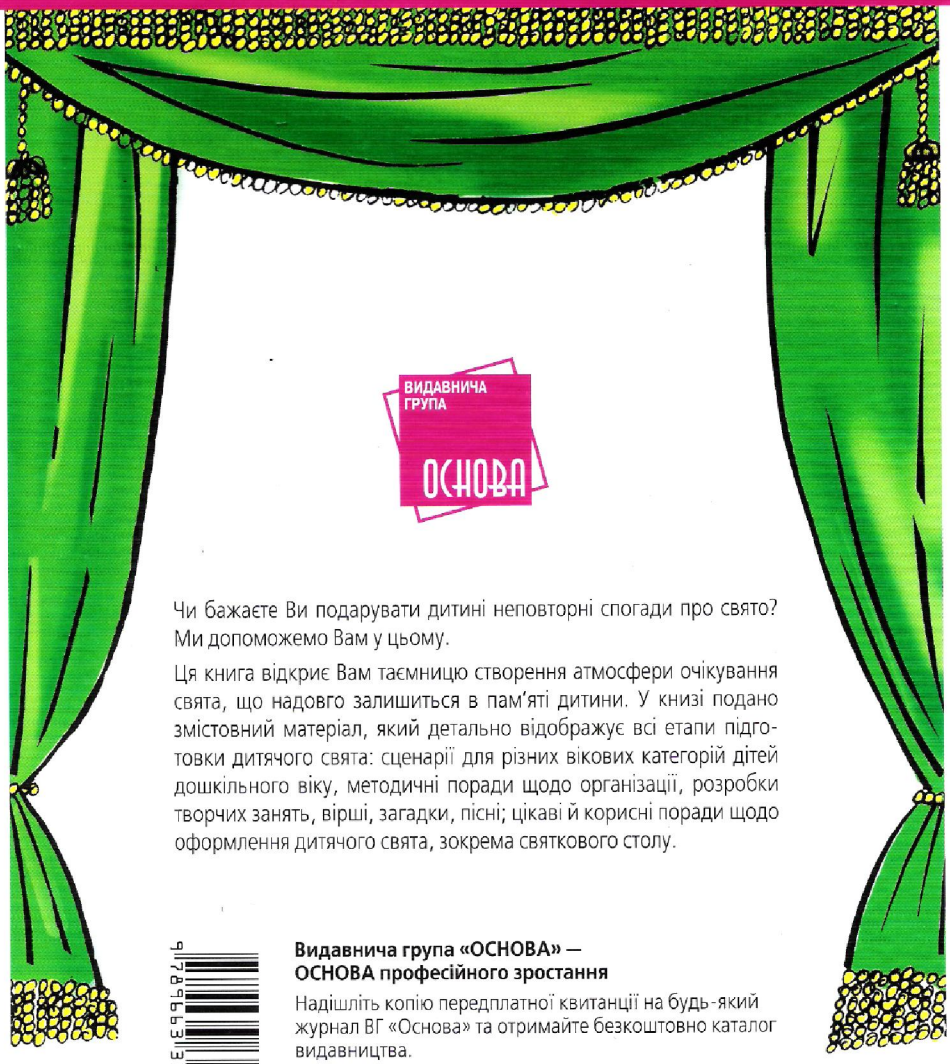

ВИДАВНИЧА ГРУПА ОСНОВА

Чи бажаєте Ви подарувати дитині неповторні спогади про свято? Ми допоможемо Вам у цьому.

Ця книга відкриє Вам таємницю створення атмосфери очікування свята, що надовго залишиться в пам'яті дитини. У книзі подано змістовний матеріал, який детально відображує всі етапи підготовки дитячого свята: сценарії для різних вікових категорій дітей дошкільного віку, методичні поради щодо організації, розробки творчих занять, вірші, загадки, пісні; цікаві й корисні поради щодо оформлення дитячого свята, зокрема святкового столу.

Видавнича група «ОСНОВА» —
ОСНОВА професійного зростання

Надішліть копію передплатної квитанції на будь-який журнал ВГ «Основа» та отримайте безкоштовно каталог видавництва.

Видавнича група «Основа»
Адреса: 61001, м. Харків, вул. Плеханівська, 66
ВГ «Основа», *з позначкою «Каталог»*